PRAVIDLA FOTBALU

FUTSALU A MINIFOTBALU

platná od 1. 7. 2005

Zpracovala
Pravidlová komise ČMFS
Jan Hora
Jaroslav Nitsche
Jiří Kureš
František Vitovský
Bohuslav Jachimstál
Milan Skočovský

OLYMPIA

ISBN 80-7033-922-5

OBSAH

Slovo předsedy		5
Úvod		7
Odborné pojmy		9
Úvodní ustanovení		11
Pravidlo I	Hrací plocha	12
Pravidlo II	Míč	19
Pravidlo III	Počet hráčů	22
Pravidlo IV	Výstroj hráčů	32
Pravidlo V	Rozhodčí	37
Pravidlo VI	Asistent rozhodčího	50
Pravidlo VII	Doba hry	55
Pravidlo VIII	Zahájení hry	59
Pravidlo IX	Míč ve hře a ze hry	63
Pravidlo X	Dosažení branky	65
Pravidlo XI	Ofsajd	69
Pravidlo XII	Zakázaná hra a nesportovní chování	95
Pravidlo XIII	Volné kopy	120
Pravidlo XIV	Pokutový kop	125
Pravidlo XV	Vhazování	131
Pravidlo XVI	Kop od branky	134
Pravidlo XVII	Kop z rohu	137
Příloha A	Postupy pro určení vítěze utkání	140
Příloha B	Technická zóna	143
Příloha C	Úloha čtvrtého rozhodčího	145
Příloha D	Spolupráce rozhodčích	147
Příloha E	Mezinárodní výbor pro pravidla	162
Příloha F	Pravidla futsalu	165
Příloha G	Pravidla pro minifotbal	189

Slovo předsedy

Jistě se mnou budete souhlasit, že fotbal je nejkrásnější kolektivní hrou a současně i nejmasovějším sportem naší planety.

Díky jeho přitažlivosti pro hráče i diváky se hraje prakticky na celém světě a snad žádný z jiných sportů nedoznal takové popularity a rozmachu, jako právě on. Je jedním ze sportů, jímž se poměřuje sportovní vyspělost jednotlivých zemí, jedním ze sportů, který smazává hranice mezi státy i rozdíly mezi lidskými rasami.

Fotbal je však nejen krásná hra dovolující hráčům předvádět jemné technické kousky, ale i mužná bitva, která v osobních soubojích přináší nasazení, tvrdost a sílu.

Je proto důležité, aby všichni hráči pravidla fotbalu dobře ovládali, protože jen tak mohou plně využít všech možností k předvedení svého fotbalového umu, tvůrčí invence i fyzických dispozic, aniž by přitom ohrozili zdraví a bezpečnost jiných hráčů.

Dobrá znalost pravidel fotbalu je neméně důležitá i pro trenéry a funkcionáře, neboť ti jsou povinni vést hráče ke slušné hře a k tomu, aby i ve vypjatých situacích, které fotbal zákonitě přináší, nezapomínali na vlastní poslání sportu, totiž na úctu k soupeři a naplnění významu slov fair-play.

Neopominutelnými účastníky hry jsou i diváci, bez nichž by fotbal nebyl fotbalem. Proto je nezbytné, aby i oni v potřebné míře pravidla znali a pochopili, neboť jen tak budou moci z fotbalových stadiónů odcházet s pocitem uspokojení nad předvedenou hrou. Neznalost pravidel nebo nepochopení jejich správného výkladu může být příčinou nesportovních projevů vůči hráčům, rozhodčím a fanouškům soupeřova týmu, což v důsledcích často vede k dalším negativním jevům, které s sebou současná doba nese.

Z uvedených důvodů je proto přiměřená znalost pravidel fotbalu důležitá i pro pracovníky sdělovacích prostředků, protože právě oni v dnešním světě rozvinutých informačních technologií nejvíce ovlivňují a formují sportovní myšlení a postoje diváků.

Nejlepšími znalci pravidel fotbalu však musí být rozhodčí, od kterých se za všech okolností očekává naprostá objektivita, řízení hry v duchu pravidel, ponechání její maximální plynulosti a spádu, dále důraz na zachování sportovního charakteru a krásy této hry, včetně potlačení přehnané tvrdosti. K tomu musí být rozhodčí nejen připraven teoreticky, ale dostatečně vybaven i fyzicky, vždy musí být maximálně koncentrovaný a psychicky odolný. Přitom postavení rozhodčího v současném fotbale je stále náročnější a jeho odpovědnost značná, neboť jediným chybným verdiktem může zmařit výsledek snažení mužstev

i celých týmů odborníků, kteří o dnešní špičkové výběry pečují (nebo jediným špatným rozhodnutím může odradit sponzory, z jejichž příspěvků profituje zejména fotbalová mládež). Hovořím-li však na tomto místě a v těchto souvislostech o rozhodčích, považuji za potřebné zdůraznit, že jejich úloha bude i v moderním fotbale naprosto nezastupitelná, a proto je povinností nás všech, kteří o rozvoj fotbalu pečujeme, všestranně podporovat i další profesní rozvoj rozhodčích.

Krása a půvab fotbalu spočívají mimo jiné i v tom, že od dob, kdy na hrací plochy začala v Anglii vybíhat první mužstva, se hraje prakticky podle stejných pravidel. A tato pravidla jsou shodná všude na celém světě, ať již jde o finálové utkání mistrovství světa či utkání soupeřů okresního přeboru. Je však samozřejmé, že s neustálým vývojem hry, se zdokonalováním herních stylů a hledáním nových taktických variant nastane čas od času situace, kdy je nutno úpravami pravidel nebo jejich odlišným výkladem na vývoj hry reagovat. A to je jeden z hlavních důvodů, proč Českomoravský fotbalový svaz tato nová Pravidla fotbalu vydává.

Fotbalová pravidla jsou základní normou, kterou se řídí všechny soutěže v celém fotbalovém světě, a tedy i v České republice. Dovoluji si proto touto cestou vyjádřit jménem Výkonného výboru ČMFS naději, že tato publikace se stane účinnou pomůckou rozhodčích, hráčů, trenérů i funkcionářů, stejně jako sportovní veřejnosti při prohlubování vědomostí o správné aplikaci pravidel fotbalu na hracích plochách.

JUDr. Jan OBST
předseda ČMFS

Úvod

Fotbalová pravidla jsou do značné míry proslulá svou konzervativností a zdánlivou neměnností. Je to dáno jak tradicí, tak i pevně zavedenými zvyklostmi uplatňovanými při jejich změnách. V roce 1997 však Mezinárodní výbor pro pravidla FIFA (IFAB) tuto tradici po dlouhé době porušil, a poprvé od roku 1938 přistoupil k zásadním úpravám, kterými podstatně změnil nejen obsah, ale i vzhled pravidel. Přitom byl veden nejen snahou učinit text, který pro dnešní dobu již zněl poněkud archaicky a „šroubovaně“, modernějším a srozumitelnějším, ale reagoval i na vývoj samotné hry, a více tak přizpůsobil literu zákona živé skutečnosti.

FIFA vydává Pravidla fotbalu ve čtyřech oficiálních jazycích, angličtině, němčině, francouzštině a španělštině. Při překladech dbá nejen na přesné převedení odborných termínů, ale snaží se v těchto jazycích vyjádřit i všechny významové odstíny. Proto i my jsme se při překladu do češtiny snažili postupovat podobně, a překlad jsme přizpůsobili zavedené a tradiční fotbalové terminologii.

Toto vydání Pravidel fotbalu obsahuje 17 kapitol s jednotlivými pravidly. Některá z nich jsou doplněna o rozhodnutí Mezinárodního výboru pro pravidla FIFA (v textu označena jako Rozhodnutí IFAB), některá další o rozhodnutí ČMFS; u každého pravidla následuje podrobný výklad. V závěru publikace je uvedeno dalších 7 příloh, které dávají bližší návody k některým specifickým situacím nebo činnostem rozhodčích; ty mají rovněž platnost závazných norem. České vydání Pravidel fotbalu jsme navíc doplnili o přílohu D Spolupráce rozhodčích, která obsahuje pokyny k řízení utkání, a která sjednocuje zásady pro pohyb, poziční postavení a signalizaci rozhodčích. Novinkou je zařazení statutu IFAB, který je obsahem přílohy E. Tento statut čtenáři osvětlí mechanismus, jakým se novinky a úpravy v pravidlech fotbalu realizují a vstupují v platnost.

Pro nové vydání Pravidel fotbalu použila FIFA i novou formu: základem každé kapitoly je *text vlastního pravidla,* který již neobsahuje žádné body ani články, ale je členěn pouze stručnými nadpisy. Při překladu jsme tuto novou formu pravidel respektovali, jedinou výjimku jsme učinili u pravidla XII, kde jsme dodrželi dosavadní osvědčené členění. Texty jsou přeloženy tak, aby přesně vystihovaly úmysl zákonodárce; připomínáme, že tím je výlučně IFAB, a žádná z členských zemí FIFA nemá právo, kromě pevně určených výjimek, texty pravidel měnit nebo upravovat; totéž se ostatně týká i *Rozhodnutí IFAB*, která jsou normou na úrovni vlastního pravidla, a jimiž se provádí k některým pravidlům doplňující výklad.

Rozhodnutími ČMFS se u některých pravidel stanovují další podmínky pro utkání hraná v rámci ČMFS, a sice pro ty případy, které vlastní pravidlo neřeší nebo řeší pouze rámcově. Doporučujeme, abyste věnovali pozornost i těmto Rozhodnutím ČMFS, protože pro utkání hraná v ČR mají rovněž platnost zákonné normy. *Výklad k pravidlu* má pomoci praktické aplikaci pravidel na hrací ploše; vychází vždy ze znění pravidla a v žádném případě s ním nesmí být v rozporu. Je zaměřen na typické herní situace a podrobněji popisuje řešení problémů, s nimiž se při hře můžete nejčastěji setkat.

Málokdo z běžných fotbalových příznivců si uvědomuje jednu velice závažnou skutečnost. Pravidla fotbalu, podobně jako pravidla některých dalších kolektivních sportů, jsou postavena na dvou principech. Pro některé herní situace je rozhodčímu již předem dán pravidly přesný postup, a rozhodčí v dané situaci nesmí jednat jinak. Jestliže například míč přejde pomezní čáru, musí rozhodčí nařídit vhazování ve prospěch některého družstva, a jinou alternativu k tomuto postupu nemá. Pro řadu dalších případů však pravidla opravňují rozhodčího k tomu, aby tyto situace řešil podle svého vlastního - subjektivního - uvážení, a pro tyto případy je v pravidlech použita formulace "*podle názoru rozhodčího*". Z toho vyplývají dvě podstatné skutečnosti: *rozhodčí má plné právo* řešit tyto situace tak, jak je viděl on sám, a *hráči mají povinnost* jeho rozhodnutí respektovat. Typickým příkladem je pravidlo XI o ofsajdu: útočník může být v okamžiku, kdy jeho spoluhráč vystřelí na branku, sám v prostoru mezi brankářem a posledním obráncem soupeřova družstva, ale v ofsajdu bude jedině v případě, jestliže v okamžiku střely na branku - podle názoru rozhodčího - aktivně ovlivňoval hru. K posouzení této situace je tedy přímo pravidlem dáno rozhodčímu právo uplatnit k situaci svůj subjektivní názor, který se dopředu nedá, pro různé rozhodčí a pro všechny případy, sjednotit.

Závěrem dovolte už jen připomenutí: Pravidla fotbalu nejsou jedinou normou, podle které se fotbal hraje. Abyste byli opravdu dobrými znalci této hry, nezapomeňte, že existuje i Soutěžní řád, Disciplinární řád, atd.

Ing. Jan Hora
předseda Pravidlové komise ČMFS

ODBORNÉ POJMY

Asistent rozhodčího
Rozhodčí, který je držitelem Licence rozhodčího a který je delegován k utkání ve funkci prvního asistenta rozhodčího (AR1) nebo ve funkci druhého asistenta rozhodčího (AR2)

Čekací doba
Pro rozhodčího a družstva činí 20 minut, pokud není Pravidly fotbalu nebo Soutěžním řádem stanoveno jinak

Členové družstva
Hráči a náhradníci, hráči vystřídaní nebo odvolaní družstvem ze hry a hráči nebo náhradníci, kteří byli rozhodčím vyloučeni

Čtvrtý rozhodčí
Rozhodčí delegovaný k utkání jako čtvrtý rozhodčí (jeho úkoly jsou specifikovány v příloze C).

Delegát utkání (není-li řídícím orgánem označen jinak)
Zástupce řídícího orgánu, který byl delegován k utkání, aby kontroloval a podal zprávu o plnění povinností stanovených Pravidly fotbalu, řády a směrnicemi, a zprávu o výkonu rozhodčího a jeho asistentů

Družstvo
Pod pojmem družstvo se rozumí oddíl i klub

Funkcionáři družstva
Osoby uvedené v zápise o utkání, které vykonávající funkci vedoucího družstva, trenéra, asistentů trenéra, lékaře nebo zdravotníka a maséra (povinnosti jednotlivých funkcionářů uvádí Soutěžní řád)

Hlediště
Část stadiónu určená pro diváky

Hrací plocha
Část hřiště vyznačená v souladu s pravidly fotbalu

Hřiště
Uzavřená a zpravidla oplocená vnitřní část stadiónu, na níž je vyznačena hrací plocha; do prostoru hřiště mají přístup pouze přesně určené osoby,

Kvalifikovaný rozhodčí
Rozhodčí, který je držitelem platné Licence rozhodčího

Oddílový pomezní rozhodčí
Člen oddílu nebo oddílem vybraná osoba, která na základě dohody družstev vykonává funkci pomezního rozhodčího v případě, že k utkání nebyl delegován nebo se nedostavil asistent rozhodčího

Oddílový rozhodčí
Rozhodčí bez platné Licence rozhodčího, řídící utkání na základě dohody družstev v případě, že se rozhodčí nedostaví, nebo v případě, že rozhodčí není k řízení zápasu delegován

Osoby jiné
Všechny osoby, které nejsou členy nebo funkcionáři družstva, např. pořadatelé, členové správy stadiónu, příslušníci Policie ČR a bezpečnostních agentur, pracovníci sdělovacích prostředků, diváci apod.

Osoby na hře nezúčastněné
Náhradníci, hráči vystřídaní nebo odvolaní kapitánem družstva ze hry, hráči nebo náhradníci, kteří byli rozhodčím vyloučeni, funkcionáři družstva a osoby jiné

Osoby na hře zúčastněné
Jedenáct hráčů, kteří tvoří družstvo; hráči, kteří doplňují družstvo, pokud nezahájilo hru s plným počtem hráčů, a hráči, kteří, ať již se souhlasem rozhodčího nebo i bez něj, dočasně opustí hrací plochu

Příslušenství hrací plochy
Předměty, které tvoří součást hrací plochy nebo s ní přímo souvisejí a podle pravidla I bez nich nesmí být utkání sehráno; tvoří je branky, brankové sítě, konstrukce upevňující a podepírající brankové sítě, tyče rohových praporků, rohové praporky

Rozhodčí
Rozhodčí, který je držitelem platné Licence rozhodčího, a který je delegován k řízení utkání

Soutěžní utkání
Utkání mistrovské nebo utkání Poháru ČMFS

Stadion
Objekt vymezený k provozování sportovní činnosti; člení se na hlediště a hřiště

Utkání
Utkání začíná správně provedeným výkopem a končí závěrečným signálem rozhodčího píšťalkou k ukončení hry

Úřední začátek utkání
Hodina začátku utkání nařízená řídícím orgánem

Vnější vliv
Cizí těleso, které se v průběhu hry ocitne na hrací ploše, nebo osoba na hře nezúčastněná nebo zvíře; za projev vnějšího vlivu se považuje i písknutí na píšťalku v hledišti

Vybavení hřiště
Předměty, které pravidla umožňují umístit do prostoru hřiště, např. zábradlí, lavičky pro členy a funkcionáře družstev, středové praporky a jejich tyče a pod.

Vykázání
Opatření rozhodčího (bez udělení osobního trestu); rozumí se jím vykázání z hrací plochy, vykázání z lavičky pro členy a funkcionáře družstva a vykázání z prostoru hřiště

Vyloučení
Za vyloučeného se považuje člen družstva, kterému rozhodčí ukázal ČK

Zkratky

ČR Česká republika
FIFA Fédération Internationale de Football Association
UEFA Union des Associations Européennes de Football
IFAB International Football Association Board
ČMFS Českomoravský fotbalový svaz
R rozhodčí
AR1 první asistent rozhodčího
AR2 druhý asistent rozhodčího

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Modifikace pravidel fotbalu

Národní fotbalové asosciace jsou povinny respektovat ustanovení těchto pravidel fotbalu s tou výjimkou, že v utkáních mládeže do šestnácti let, ženské kopané a seniorů nad 35 let lze modifikovat:

- velikost hrací plochy a rozměry branky (pravidlo I),
- velikost, váhu a materiál míče (pravidlo II),
- střídání hráčů (pravidlo III)
- trvání doby hry (pravidlo VIII).

Modifikace pravidel fotbalu v jiných případech lze provádět pouze se souhlasem IFAB.

Ženský a mužský rod

Ve všech případech, kde se v pravidlech používá mužský rod, ať již se jedná o hráče, rozhodčí, asistenty rozhodčího nebo funkcionáře, platí stejná ustanovení i pro ženy působící v těchto funkcích.

Pravidlo I
HRACÍ PLOCHA

Rozměry

Hrací plocha musí mít tvar obdélníka. Pomezní čára musí být vždy delší, než čára branková.

Délka: minimum 90 m (100 yardů), maximum 120 m (130 yardů)

Šířka: minimum 45 m (50 yardů), maximum 90 m (100 yardů)

Hrací plocha pro mezinárodní utkání

Délka: minimum 100 m (110 yardů), maximum 110 m (120 yardů)
Šířka: minimum 64 m (70 yardů), maximum 75 m (80 yardů)

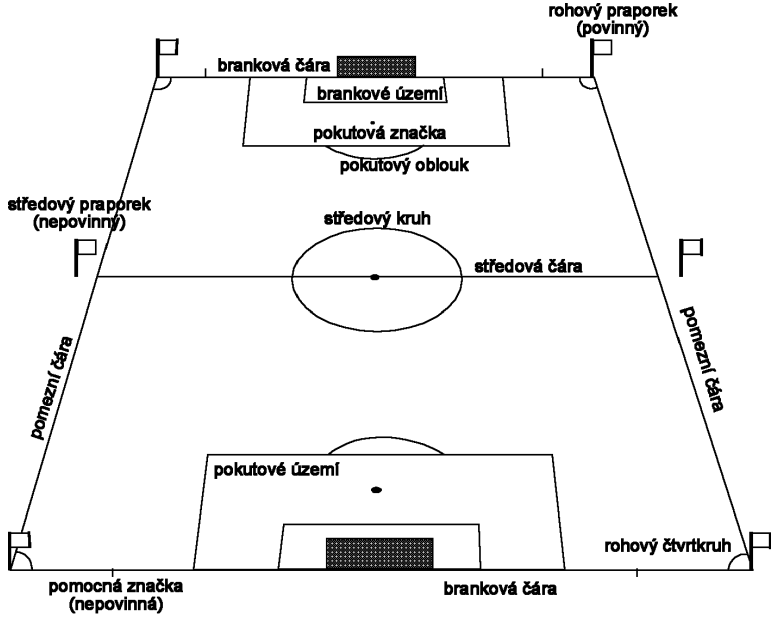

Obr. 1-1 Označení součástí hrací plochy

Vyznačení

Hrací plocha musí být vyznačena dobře viditelnými čárami. Tyto čáry patří k tomu území, které ohraničují.
Delší ohraničující čáry se nazývají pomezní čáry, kratší se nazývají brankové čáry.
Všechny čáry jsou nejvýše 12 cm (5 palců) široké.
Hrací plocha je rozdělena na dvě poloviny středovou čárou. Uprostřed středové čáry je vyznačena středová značka. Kolem středové značky je vyznačen středový kruh o poloměru 9,15 m (10 yardů).

Brankové území

Brankové území je vyznačeno na obou koncích hrací plochy takto:
Kolmo ke každé brankové čáře se ve vzdálenosti 5,50 m (6 yardů) od brankových tyčí vyznačí směrem do hrací plochy čáry 5,50 m (6 yardů) dlouhé a jejich koncové body se spojí čárou rovnoběžnou s brankovou čárou. Prostor, který ohraničují tyto čáry a branková čára, se nazývá brankovým územím.

Pokutové území

Pokutové území je vyznačeno na obou koncích hrací plochy takto:
Kolmo ke každé brankové čáře se ve vzdálenosti 16,50 m (18 yardů) od brankových tyčí vyznačí směrem do hrací plochy čáry 16,50 m (18 yardů) dlouhé a jejich koncové body se spojí čárou rovnoběžnou s brankovou čárou. Prostor ohraničený těmito čárami a brankovou čárou se nazývá pokutové území.
V každém pokutovém území se na pomyslné kolmici k brankové čáře, vedené ze středu brankové čáry, vyznačí ve vzdálenosti 11 m (12 yardů) od brankové čáry vhodným způsobem pokutová značka. Od středu každé pokutové značky se mimo pokutové území vyznačí oblouk o poloměru 9,15 m (10 yardů), který se nazývá pokutový oblouk.

Praporky

V každém rohu hrací plochy se umístí nejméně 1,50 m (5 stop) vysoká a nahoře zaoblená tyč, na níž je připevněn praporek.
Stejná tyč s praporkem se může umístit na každé straně hrací plochy proti středové čáře ve vzdálenosti nejméně 1 m od pomezní čáry.

Rohové území

Kolem každého rohového praporku se na hrací ploše vyznačí čtvrtkruh o poloměru 1 m (1 yard).

Branka

Branka je umístěna uprostřed každé brankové čáry. Každou branku tvoří dvě svislé brankové tyče postavené ve stejné vzdálenosti od rohových praporků,

které jsou nahoře spojeny břevnem. Vnitřní strany brankových tyčí jsou od sebe vzdáleny 7,32 m (8 yardů), spodní strana břevna je ve výši 2,44 m (8 stop) nad zemí.
Brankové tyče a břevno musí mít stejnou šířku, ne větší než 12 cm (5 palců). Branková čára musí být stejně široká jako brankové tyče a břevno. Sítě jsou upevněny na brankových tyčích, na břevně a na zemi za brankou; přitom musí být vhodně vypnuty tak, aby neomezovaly pohyb brankáře.
Brankové tyče a břevno musí být bílé.

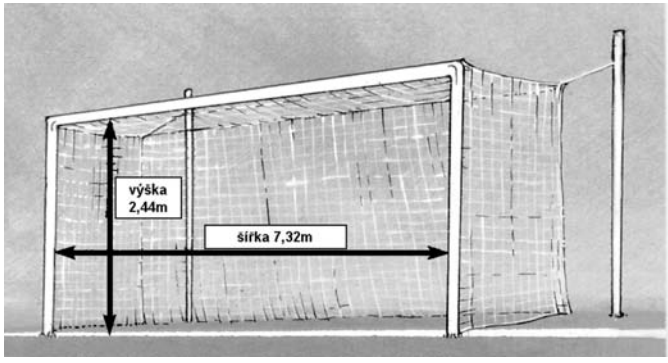

Obr. 1-2 Branka

Bezpečnostní opatření

Branky musejí být pevně ukotveny k zemi. Přenosné branky mohou být použity jen za předpokladu, že splňují toto ustanovení.

ROZHODNUTÍ IFAB

1. Jestliže se během utkání břevno posune nebo zlomí, rozhodčí hru přeruší a nechá břevno opravit nebo nahradit novým břevnem. Jestliže oprava branky není možná, rozhodčí utkání ukončí. Provaz nelze pokládat za dostatečnou náhradu břevna. Po opravě břevna naváže rozhodčí hru míčem rozhodčího v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
2. Brankové tyče a břevno musí být zhotoveny ze dřeva, z kovu nebo z jiného schváleného materiálu. Jejich průřez může být čtvercový, obdélníkový, kruhový nebo eliptický a nesmějí být pro hráče nebezpečné.

3. Na hrací plochu a její příslušenství (včetně brankových sítí a prostoru, který ohraničují) je zakázáno umísťovat jakýkoli druh reklamy, ať pevný nebo pohyblivý. To platí od okamžiku, kdy družstva nastoupí na hrací plochu k zahájení hry až do ukončení prvního poločasu, a od zahájení druhého poločasu do ukončení hry.
   Žádné reklamy nesmějí být umístěny zejména na sítích, tyčích či břevnech branek a rohových (středových) praporcích. Na tomto příslušenství nesmí být připevněno ani žádné zařízení (kamery, mikrofony apod.), které přímo nesouvisí se hrou.
4. Žádné reklamy nesmějí být umístěny na zemi v prostoru technické zóny a do jednoho metru vně čar ohraničujících hrací plochu, jakož i v prostoru branky mezi brankovou čárou a sítí.
5. Zobrazení emblémů nebo znaků FIFA, konfederací, národních asociací, svazů, lig, klubů a dalších subjektů na hrací ploše a na jejím příslušenství, ať pevném či pohyblivém, je v průběhu utkání zakázáno, a to ve stejném rozsahu, jak je uvedeno v rozhodnutí 3.
6. Mimo hrací plochu se na brankové čáře ve vzdálenosti 9,15 m (10 yardů) od rohového čtvrtkruhu může vyznačit kolmo na brankovou čáru pomocná značka, která při provádění kopu z rohu pomáhá zabezpečit dodržení předepsané vzdálenosti bránících hráčů.
7. Umělé povrchy, na kterých se konají buď soutěžní utkání representačních družstev asociací sdružených ve FIFA, nebo utkání mezinárodních klubových soutěží, musí splňovat buď požadavky standardu FIFA Quality Concept for Artificial Turf nebo požadavky standardu Artificial Turf Standard, pokud pořadatel od FIFA neobdrží výjimku.
8. Tam, kde existuje technická zóna, musí splňovat požadavky schválené IFAB tak, jak jsou uvedeny v příloze B pravidel fotbalu „Technická zóna“.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. V případě, že hrací plocha není způsobilá ke hře a utkání z tohoto důvodu nelze sehrát, jsou družstva povinna dohodnout se na náhradním termínu utkání. Výsledek dohody zaznamená rozhodčí do zápisu o utkání a podepíší ho vedoucí a kapitáni obou družstev.
2. Šířka a tloušťka brankových tyčí a břevna nesmí být menší než 10 cm a větší než 12 cm. Hrany brankových tyčí a břevna musí být směrem do hrací plochy zaobleny.
3. Branková čára musí být stejně široká jako je tloušťka brankových tyčí (10 až 12 cm) a vyznačena tak, aby se vnitřní a vnější obrysy čáry kryly s předními a zadními stranami brankových tyčí. Šířka všech ostatních čar na hrací ploše musí být stejná jako je šířka brankové čáry. Čáry musí být vyznačeny tak, aby netvořily žlábek nebo rýhu. Středová značka a pokutové značky se vyznačí bodem o průměru 22 cm.
4. Hrát soutěžní utkání s poškozenou brankou není dovoleno. Dojde-li při soutěžním utkání k poškození branky, musí ji pořadatel utkání nejpozději do 30 minut

uvést do předepsaného stavu. Není-li branka v této lhůtě opravena, rozhodčí soutěžní utkání ukončí a v zápise o utkání podá podrobnou zprávu. Každé jiné utkání lze zahájit nebo dohrát s poškozenou brankou za předpokladu, že hráčům nehrozí nebezpečí zranění.

5. Je povoleno používat sítí z konopí, juty nebo z umělých vláken. Hrát soutěžní utkání bez sítě nebo s poškozenou brankovou sítí není povoleno. Dojde-li při soutěžním utkání k poškození sítě, musí ji pořadatel utkání nejpozději do 15 minut uvést do předepsaného stavu. Není-li síť v této lhůtě opravena, rozhodčí soutěžní utkání ukončí. Pro opravu poškozené sítě je zakázáno použití drátu nebo jiného podobného materiálu.
6. Rozměry rohových a středových praporků jsou 60 x 40 cm; praporky musí být zhotoveny z látky výrazné barvy.
7. Hrát soutěžní utkání bez rohových praporků není dovoleno. Dojde-li při soutěžním utkání k poškození rohového praporku, musí ho pořadatel utkání nejpozději do 15 minut uvést do předepsaného stavu. Není-li rohový praporek v této lhůtě opraven, rozhodčí soutěžní utkání ukončí a v zápise o utkání podá podrobnou zprávu.
8. Na pomyslném prodloužení středové čáry se ve vzdálenosti nejméně 1 m od pomezních čar mohou umístit středové praporky. Středové praporky slouží pouze pro lepší orientaci hráčů na hrací ploše a nejsou povinnou součástí příslušenství hrací plochy, proto se bez nich utkání může sehrát.
9. Příslušný řídící orgán je oprávněn povolit hrát utkání žactva na hracích plochách, jejichž rozměry jsou menší, než je stanoveno pravidlem.
10. Brankové tyče a břevno musí být bílé, přičemž za bílou barvu se považuje i barva stříbřitá.
11. Mimo hrací plochu lze kolmo na brankovou čáru vyznačit ve vzdálenosti 9,15 m (10 yardů) od rohového čtvrtkruhu pomocnou značku, která při provádění kopu z rohu pomáhá zabezpečit dodržení předepsané vzdálenosti bránících hráčů. Stejnou pomocnou značku lze vyznačit ve vzdálenosti 9,15 m od rohového čtvrtkruhu vně hrací plochy i kolmo na pomezní čáru.
12. Řídící orgán může Rozpisem soutěže definovat pohyb a situování pracovníků veřejných sdělovacích prostředků uvnitř stadionu a v prostoru hřiště.

VÝKLAD K PRAVIDLU

Všeobecná ustanovení

(1) Vybavení hřiště a příslušenství hrací plochy určují Pravidla fotbalu a upřesňuje Soutěžní řád, případně i Rozpis příslušné soutěže.

(2) Brankové, pokutové a rohové území musí mít předepsané rozměry i při minimálních rozměrech hrací plochy. Vzdálenosti 5,5 m pro vyznačení brankového a 16,5 m pro vyznačení pokutového území se měří od vnitřních okrajů brankových tyčí a vnějších okrajů brankových čar. Vzdálenost 11 m pro vyznačení pokutové značky se měří od vnějšího okraje brankové čáry ke středu pokutové

značky. Střed pokutové značky je zároveň středem pro vyznačení pokutového oblouku.

Je zakázáno, aby na hrací ploše byly vyznačeny jakékoli další čáry nebo pomocné značky než ty, které jsou schváleny pravidly.

(3) Soutěžní utkání nelze hrát bez sítí. Před utkáním se rozhodčí přesvědčí, zda brankové sítě jsou řádně upevněny a zda nejsou poškozeny. Sítě musí být vypnuty a upevněny tak, aby nemohly vzniknout nejasnosti při dosažení branky a jejich umístění musí brankářům poskytovat bezpečný a dostatečný prostor pro volný pohyb. Zjistí-li rozhodčí závady, postupuje stejně, jako v případě rozhodování o způsobilosti hrací plochy (viz čl. 14). Nelze-li závady odstranit, utkání nezahájí.

(4) Zjistí-li rozhodčí při přátelském utkání, že na sítích jsou neodstranitelné závady nebo sítě nejsou k dispozici, bude utkání řídit. Upozorní však kapitány družstev, že při rozhodování o dosažení branky bude spoléhat jen na svůj postřeh, a protože nemůže vyloučit omyl, předem odmítne případné námitky.

(5) Čáry ohraničující příslušná území jsou jejich součástí. Pro hru to znamená, že:
   a) přestupek na pomezní nebo na brankové čáře je přestupkem na hrací ploše,
   b) přestupek na čáře pokutového území je přestupkem v pokutovém území,
   c) je-li míč na pomezní nebo na brankové čáře nebo ve vzduchu nad některou z těchto čar, byť i jen malou částí, je stále na hrací ploše, a tedy i ve hře.

(6) Středová čára je součástí obou polovin hrací plochy. Proto hráč stojící na středové čáře je na vlastní polovině hrací plochy.

(7) Kolem hrací plochy se zpravidla zřizuje pevné zábradlí nebo ohrazení, jehož umístění a tvar podléhá schválení řídícího orgánu. Pro zajištění bezpečnosti hráčů se má umístit ve vzdálenosti nejméně 4 m od brankových a 2 m od pomezních čar.

(8) Prostor, kterým rozhodčí a hráči procházejí z kabin na hrací plochu, musí být oddělen od hlediště a zabezpečen proti vniknutí diváků.

(9) K vybavení hřiště patří i kryté lavičky pro členy a funkcionáře družstev. Lavičky pro členy a funkcionáře družstev musí být odděleny od hlediště, musí být zabezpečeny proti vhazování předmětů z hlediště a mají umožňovat sezení pro 12 osob (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak).

(10) Zjistí-li rozhodčí na hrací ploše nebo v její bezprostřední blízkosti závady, např. předměty, které by mohly ohrozit bezpečnost hráčů, požádá hlavního pořadatele o jejich odstranění; přitom postupuje stejně, jako v případě rozhodování o způsobilosti hrací plochy (viz čl. 14). Nelze-li závady odstranit, utkání nezahájí.

(11) Na hrací plochu nebo její příslušenství se nesmějí umísťovat žádné reklamy nebo emblémy. Rozhodnutí IFAB (č. 3 a 4) však není směrováno proti používání reklam přenosného charakteru, např. vlajkám, umístěným před utkáním nebo o poločasové přestávce na hrací plochu. Tyto reklamy však musí být před nástupem družstev na hrací plochu odstraněny.

Způsobilost hrací plochy

(12) O způsobilosti hrací plochy rozhoduje jedině a s konečnou platností rozhodčí. Při rozhodování o způsobilosti hrací plochy musí rozhodčí dbát, aby sport zbytečně nepoškodil.

(13) Před zahájením hry se rozhodčí přesvědčí, zda hrací plocha je způsobilá pro hru. Rozhodčí hru nezahájí, zjistí-li, že stav hrací plochy neumožňuje regulérní průběh utkání nebo že by mohl přivodit zranění hráčů.

(14) Zjistí-li rozhodčí, že hrací plocha je nezpůsobilá ke hře, ale že podle jeho názoru ji lze do způsobilého stavu uvést, požádá hlavního pořadatele o odstranění zjištěných závad. V případě, že se hrací plochu nepodaří uvést do způsobilého stavu do úředně stanoveného začátku utkání, ale je oprávněný předpoklad, že pořadatel utkání je schopen závady odstranit, vyčká rozhodčí dále, nejdéle však předepsanou čekací dobu, tj. nejvýše do 20 minut po úředně stanoveném začátku utkání a potom s konečnou platností rozhodne.
Skutečnost, že pořadatel ve smyslu tohoto článku odstraňuje zjištěné závady, nezbavuje družstva povinnosti splnit předepsané formality, tj. zejména řádně vyplnit zápis o utkání a zajistit převléknutí hráčů do sportovní výstroje.

(15) Je-li hrací plocha podle názoru rozhodčího nezpůsobilá ke hře a je zřejmé, že zjištěné závady nebude možno odstranit ani v čekací době, oznámí rozhodčí rozhodnutí o nezpůsobilosti hrací plochy kapitánům a vedoucím družstev ihned poté, jakmile to zjistí. Vedoucí družstev vyplní zápis o utkání a zabezpečí splnění všech předepsaných náležitostí včetně případné kontroly totožnosti hráčů; ti se však nemusejí převlékat do sportovní výstroje.

(16) Neuzná-li rozhodčí hrací plochu za způsobilou k soutěžnímu utkání, nesmí se na této hrací ploše hrát ani přátelské utkání. Na této hrací ploše nesmí žádné utkání řídit ani jiný kvalifikovaný rozhodčí do doby, než se hrací plocha opět stane způsobilou ke hře.

Pravidlo II
MÍČ

Rozměry a materiál

Míč odpovídající pravidlu
- musí být kulatý,
- musí být zhotovený z kůže nebo jiného schváleného materiálu,
- nesmí mít obvod větší než 70 cm (28 palců) a menší než 68 cm (27 palců),
- na začátku hry nesmí mít hmotnost větší než 450 g a menší než 410 g,
- musí mít vnitřní tlak mezi 0,6-1,1 atm, tj. 600-1100 g/cm^2 (měřeno na úrovni moře).

Výměna poškozeného míče

- Jestliže během hry míč praskne nebo se stane nezpůsobilým ke hře, rozhodčí přeruší hru a po výměně míče naváže hru míčem rozhodčího v místě, kde se původní míč stal nezpůsobilým ke hře (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- Jestliže míč praskne nebo se stane nezpůsobilým ke hře v době, kdy je hra přerušena, vymění se míč a ve hře se pokračuje způsobem odpovídajícím důvodu přerušení hry (výkop, kop od branky, kop z rohu, volný kop, pokutový kop, vhazování míče).
- Míč může být během utkání vyměněn jen se souhlasem rozhodčího.

ROZHODNUTÍ IFAB

1. V soutěžních utkání FIFA a v soutěžních utkáních konaných pod záštitou konfederací se smějí použít pouze míče nesoucí některé ze tří uvedených označení:
- **FIFA APPROVED** (schváleno FIFA) nebo,
- **FIFA INSPECTED** (přezkoumáno FIFA) nebo,
- osvědčení **INTERNATIONAL MATCHBALL STANDARDS**.

Uvedené označení říká, že míč byl testován a shledán v souladu se specifikací technických požadavků, které byly stanoveny pro každou z výše uvedených kategorií a kterými byly blíže upřesněny základní parametry míče uvedené v pravidle II. Dodatečné technické požadavky pro každou z uvedených kategorií byly přezkoumány a schváleny FIFA a jejich kontrolu provádějí instituce určené FIFA.

Národní asociace si mohou vyhradit právo používat ve svých soutěžích pouze míče nesoucí jedno ze shora uvedených označení.

Ve všech ostatních utkáních musí použitý míč splňovat ustanovení pravidla II.

2. V soutěžních utkáních FIFA a v soutěžních utkáních hraných pod záštitou konfederací a národních svazů nesmějí být na míči jakákoliv reklamní označení nebo symboly s výjimkou symbolů soutěže a s výjimkou oficiální značky výrobce míče. Řídící orgán soutěže může omezit počet a velikost takových symbolů a značek.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. V utkání žáků je dovoleno použít ke hře míče, jehož obvod je 64-68 cm a jehož hmotnost činí 360-400 g.
2. V utkání žákyň je dovoleno použít ke hře míče, jehož obvod je 62-66 cm a jehož hmotnost činí 340-390 g.
3. Použije-li se v soutěžním utkání ke hře jiného míče, než některého z míčů uvedených v rozhodnutí IFAB č. 1, nesmí na něm být s výjimkou značky výrobce umístěna žádná jiná reklamní značka nebo symbol.

VÝKLAD K PRAVIDLU

(1) Nejpozději 20 minut před úředním začátkem utkání je pořadatel utkání povinen předat rozhodčímu míč a náhradní míče. Počet náhradních míčů stanoví Soutěžní řád, popřípadě Rozpis soutěže. Všechny míče musí odpovídat ustanovení pravidla. V utkáních hraných při umělém osvětlení nebo vysílaných televizí je dovoleno použít míče s tenkou vrstvou světlého laku.

(2) Před zahájením utkání se rozhodčí přesvědčí, zda míč a náhradní míče mají správný tvar, rozměry a hmotnost, a zda jejich obal odpovídá ustanovením pravidla. Není-li po ruce přístroj na měření tlaku, posoudí rozhodčí správné nahuštění míče podle vlastního uvážení.

(3) Náhradní míče jsou v průběhu utkání uloženy u toho středového praporku, který je blíže k lavičkám pro členy a funkcionáře družstva, pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže, popřípadě rozhodčím, stanoveno jinak.

(4) O způsobilosti míče rozhoduje výhradně rozhodčí. Zjistí-li rozhodčí v průběhu utkání, že míč se stal nezpůsobilým ke hře, nebo že se z důvodu značného zvýšení hmotnosti stal nebezpečným pro hráče, zajistí jeho výměnu. Předepsaná hmotnost míče platí pouze pro začátek utkání a za sychravého nebo deštivého počasí se jeho hmotnost může v průběhu utkání poněkud zvýšit. Tím se však míč ještě nestává nezpůsobilým ke hře.

(5) Na upozornění kapitána družstva je rozhodčí povinen provést kontrolu míče. Kontrolu míče provede v přerušené hře a zjistí-li na míči závadu, zajistí jeho výměnu. Přeruší-li rozhodčí z tohoto důvodu hru, učiní tak až v okamžiku, kdy tím nebude poškozeno žádné z družstev. Hru naváže míčem rozhodčího v místě, kde

byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení k pravidlu VIII).

(6) Náhradní míč musí pořadatel utkání na pokyn rozhodčího dodat ihned. Nedodá-li pořadatel náhradní míč ihned, stanoví rozhodčí k jeho dodání přiměřenou lhůtu, nejvýše však 5 minut. Není-li náhradní míč ani po uplynutí stanovené lhůty k dispozici, rozhodčí utkání předčasně ukončí, a v zápise o utkání podá podrobnou zprávu.

(7) Jestliže míč praskne nebo se stane nezpůsobilým ke hře v době, kdy je hra přerušena, vymění se míč a ve hře se pokračuje způsobem odpovídajícím důvodu přerušení hry. To platí i pro případ, že měla být hra navázána míčem rozhodčího.

(8) Stane-li se míč nezpůsobilým ke hře nebo praskne-li míč dříve, než je správně proveden některý kop, vhazování nebo míč rozhodčího, nechá rozhodčí po výměně míče příslušný kop, vhazování nebo míč rozhodčího opakovat.

(9) Octne-li se v době, kdy je míč ve hře, na hrací ploše další míč, a je-li tím ovlivněna hra, rozhodčí hru přeruší a po odstranění druhého míče z hrací plochy naváže hru míčem rozhodčího v místě, kde byl původní míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

(10) Míč schválený rozhodčím ke hře zůstává pod dohledem rozhodčího až do konce utkání, tedy i o poločasové přestávce. Schválené náhradní míče jsou pod dohledem pořadatele utkání.

Obr. 2-1 Označování míčů

Pravidlo III
POČET HRÁČŮ

Hráči

Utkání hrají dvě družstva. Každé družstvo má nejvýše jedenáct hráčů, z nichž jeden musí být brankář. Utkání nesmí být zahájeno, jestliže některé z družstev má méně než sedm hráčů.

Střídání hráčů v soutěžních utkáních

K soutěžním utkáním FIFA, Konfederací a členských zemí FIFA smí družstvo nominovat nejvýše sedm náhradníků. Z nominovaného počtu náhradníků smějí být do hry nasazeni nejvýše tři.
Herní řád každé soutěže musí obsahovat jasné ustanovení, kolik náhradníků smí družstvo k utkání nominovat. Tento počet je nejméně tři a nejvýše sedm náhradníků.

Střídání hráčů v ostatních utkáních

V utkáních národních A družstev smí být do hry nasazeno až šest náhradníků. Ve všech ostatních utkáních smí být nasazen větší počet náhradníků, jestliže

- družstva se na maximálním počtu náhradníků dohodnou, a
- rozhodčí je před zahájením utkání o dohodě družstev informován.

Pokud se družstva před utkáním na počtu náhradníků nedohodnou, nebo pokud není rozhodčí o dohodě družstev před utkáním informován, smějí družstva do hry nasadit nejvýše šest náhradníků.

Všechna utkání

V každém utkání musí být jména náhradníků, nominovaných k utkání, rozhodčímu oznámena nejpozději před zahájením hry. Náhradníci, jejichž jména nebyla před utkáním oznámena rozhodčímu, nesmějí být nasazeni do hry.

Průběh střídání

Kteréhokoli hráče může vystřídat náhradník při dodržení těchto podmínek:

- Rozhodčí musí být o zamýšleném střídání napřed informován.
- Náhradník smí vstoupit na hrací plochu až poté, co ji opustí střídaný hráč a on dostane ke vstupu na hrací plochu od rozhodčího souhlas.
- Náhradník smí vstoupit na hrací plochu od středové čáry a jen v době, kdy je hra přerušena.

Střídání hráčů je ukončeno vstupem náhradníka na hrací plochu.
- Vstupem na hrací plochu se náhradník stává hráčem a hráč, kterého náhradník vystřídal, jím přestává být.
- Hráč, který byl vystřídán, se v tomtéž utkání nesmí znovu zúčastnit hry.
- Všichni náhradníci podléhají autoritě a pravomoci rozhodčího bez ohledu na to, zda byli či nebyli nasazeni do hry.

Výměna brankáře

Kterýkoli hráč si smí kdykoli v průběhu hry vyměnit místo se svým brankářem, jestliže
- rozhodčí bude o výměně předem informován a jesliže
- výměna se provede v době, kdy hra bude přerušena.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Jestliže náhradník vstoupí na hrací plochu bez souhlasu rozhodčího
- rozhodčí přeruší hru,
- napomene náhradníka tím, že mu ukáže žlutou kartu, a vykáže ho z hrací plochy,
- hru naváže nepřímým volným kopem z místa, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Jestliže si hráč vymění místo s brankářem, aniž si před tím vyžádá souhlas rozhodčího
- rozhodčí nechá pokračovat ve hře bez přerušení,
- při nejbližším přerušení hry napomene oba provinivší se hráče tím, že jim ukáže žlutou kartu.

Při jiném porušení tohoto pravidla
- rozhodčí provinivšího se hráče napomene tím, že mu ukáže žlutou kartu.

Navázání hry

Jestliže rozhodčí přeruší hru, aby hráče napomenul
- naváže hru nepřímým volným kopem, který provede hráč soupeře v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Vyloučení hráče nebo náhradníka

Za hráče, který byl vyloučen před zahajovacím výkopem, smí nastoupit pouze některý z nahlášených náhradníků.
Za nahlášeného náhradníka, který byl před začátkem utkání nebo v jeho průběhu vyloučen, nesmí být doplněn jiný náhradník.

ROZHODNUTÍ IFAB

1. Základní ustanovení pravidla III o minimálním počtu hráčů v družstvu může upravit národní svaz. IFAB je však toho názoru, že utkání by nemělo pokračovat, klesne-li počet hráčů v některém z obou družstev pod sedm.
2. Kterýkoli z funkcionářů družstva smí v průběhu hry udělovat hráčům taktické pokyny, ihned po jejich udělení ale musí zaujmout své místo na lavičce pro členy a funkcionáře družstva.
   Žádný z funkcionářů družstva nesmí opustit technickou zónu a vždy se musí chovat korektně.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Minimální počet hráčů v družstvu je sedm.
2. Každé družstvo je oprávněno vystřídat kdykoli v průběhu utkání kteréhokoli hráče, ale jen v době, kdy je míč ze hry. Kapitán družstva je povinen informovat rozhodčího o tom, že jeho družstvo hodlá střídat hráče.
   a) V soutěžních utkáních musí před utkáním každé družstvo uvést do zápisu o utkání náhradníky družstva v počtu nejvýše sedmi osob, ze kterých smí v průběhu utkání vystřídat nejvýše tři hráče (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak).
   b) V nesoutěžních utkáních, s výjimkou utkání národních A družstev, smí být do hry nasazen libovolný počet náhradníků. Na počtu náhradníků, která nasadí do hry, se družstva musí dohodnout před utkáním a o dohodě jsou povinna před utkáním informovat rozhodčího. V případě, že se družstva na počtu náhradníků nedohodnou, nebo v případě, že výsledek vzájemné dohody nesdělí před utkáním rozhodčímu, smí každé družstvo nasadit do hry nejvýše 6 náhradníků.
      V nesoutěžních utkáních národních A družstev smí být do hry nasazeno nejvýše šest náhradníků.
   c) V turnajových utkáních se počet náhradníků, jež je družstvo oprávněno nahlásit k utkání, a počet střídajících hráčů řídí herním řádem (propozicemi) turnaje.
3. Hráčům je povoleno osvěžit se v průběhu utkání nápojem, ale pouze na hrací ploše u pomezní čáry poblíž vlastní technické zóny a v době, kdy je míč ze hry. Láhve s nápoji musí být z plastické hmoty a v průběhu utkání musí být umístěny v technické zóně příslušného družstva; hráčům musí být podávány, je zakázáno je na hrací plochu vhazovat. Brankář se smí osvěžit také u své brankové čáry; láhve s nápoji může mít v prostoru své branky mimo hrací plochu umístěné tak, aby nemohly ovlivnit hru.
4. Na lavičce pro členy a funkcionáře družstva se mohou při utkání zdržovat pouze členové a funkcionáři družstva. Vyloučení členové družstva a funkcionáři, kteří

byli rozhodčím v průběhu utkání vykázáni, se nesmějí zdržovat na lavičce pro členy a funkcionáře družstva ani v prostoru hřiště.

5. Pro soutěžní utkání se okolo lavičky pro členy a funkcionáře družstva vyznačuje technická zóna (pokud není Rozpisem soutěže stanoveno jinak). Pokyny pro vyznačení a využívání technické zóny jsou uvedeny v příloze B Pravidel fotbalu.

VÝKLAD K PRAVIDLU

Všeobecná ustanovení

(1) Za řádný nástup družstva k utkání se považuje, jestliže v době úředně stanoveného začátku utkání je na hrací ploše alespoň sedm hráčů družstva ustrojených v souladu s pravidly a družstvo rozhodčímu předalo řádně vyplněný zápis o utkání podepsaný kapitánem (u mládeže i vedoucím družstva).
Skutečnost, že družstvo nemá v době úředně stanoveného začátku utkání na hrací ploše plný počet hráčů není důvodem k posunutí začátku utkání.
Jestliže družstvo nemá v době úředně stanoveného začátku utkání na hrací ploše alespoň sedm hráčů a z toho důvodu bude začátek utkání posunut, čerpá družstvo čekací dobu.

(2) Z hráčů nastupujících k utkání musí být jeden vždy kapitán, u jehož jména bylo před zahájením utkání v zápise o utkání připsáno písmeno K (v kroužku). Jestliže je kapitán vystřídán, vyloučen ze hry nebo z jiného důvodu odstoupí ze hry, převezme jeho funkci se všemi právy i povinnostmi zástupce kapitána družstva. U jména zástupce kapitána družstva se v zápise o utkání dodatečně připíší písmena ZK (v kroužku).
Jen kapitán družstva (popřípadě zástupce kapitána družstva) má v průběhu hry právo obracet se vhodným způsobem na rozhodčího, a to pouze v záležitostech týkajících se hry. Jeho jednání musí být vždy stručné, věcné a korektní, jinak se vystavuje nebezpečí, že ho rozhodčí napomene za nesportovní chování, případně vyloučí za hrubé nesportovní chování.

(3) Zraní-li se ještě před utkáním hráč družstva, doplní družstvo počet hráčů některým z nahlášených náhradníků, a současně družstvo smí doplnit počet náhradníků o dalšího náhradníka. Zraní-li se ještě před utkáním některý z náhradníků, může družstvo doplnit počet náhradníků o dalšího náhradníka. Provedené změny je nutno zaznamenat v zápise o utkání ještě před zahájením hry. O provedených změnách vyrozumí rozhodčí kapitána soupeřova družstva.

Doklady hráčů

(4) Rozhodčí lékařskou prohlídku hráčů nekontroluje. Za platnou lékařskou prohlídku hráčů plně odpovídá oddíl, pokud není Soutěžním řádem stanoveno jinak.

(5) V registračním průkazu rozhodčí kontroluje:
a) neporušenost průkazu,
b) shodu názvu oddílu v registračním průkazu a v Rozpisu soutěže, příp. v de-

legaci k utkání,
c) u mládeže nepřekročení věkové hranice,
d) u průkazů s vyznačeným hostování platnost hostování.

Zjistí-li v registračních průkazech závady, nebo nastoupí-li družstva k utkání bez registračních průkazů, postupuje rozhodčí podle příslušných ustanovení Soutěžního řádu.

(6) Jestliže po podepsání zápisu o utkání kapitány obou družstev, ale ještě před zahájením utkání rozhodčí zjistí, že se některý z hráčů nebo náhradníků prokázal cizím registračním průkazem, nepřipustí tohoto hráče (náhradníka) ke hře a jeho registrační průkaz zašle společně se zápisem o utkání řídícímu orgánu. Za tohoto hráče smí nastoupit jiný hráč, ale družstvo nesmí doplnit počet náhradníků.

(7) Zjistí-li rozhodčí po zahájení utkání, že se některý z hráčů (náhradníků) prokázal cizím registračním průkazem, vyloučí tohoto hráče (náhradníka) a jeho registrační průkaz zašle společně se zápisem o utkání řídícímu orgánu. Za tohoto hráče nesmí nastoupit jiný hráč a družstvo nesmí doplnit počet náhradníků.

(8) V přátelských utkáních se kontrola registračního průkazu náhradníka může provést při střídání, pokud nebyla provedena již před zahájením hry.

Doplňování družstva

(9) Jestliže družstvo zahájí utkání s menším počtem hráčů než 11, má právo kdykoli v průběhu hry doplnit počet hráčů na 11. Hráči, kteří doplňují družstvo, se považují za osoby na hře zúčastněné, i když se do hry ještě nezapojili.

(10) Kontrola registračního průkazu hráče, který doplňuje družstvo, a případná kontrola jeho totožnosti se provedou před vstupem hráče na hrací plochu, pokud tak nebylo učiněno již před utkáním. Rozhodčí zajistí, aby v případě potřeby kapitán družstva doplnil zápis o utkání o poločasové přestávce nebo nejpozději ihned po ukončení utkání.

(11) Hráč, který doplňuje družstvo, smí nastoupit do hry jen v době, kdy je míč ze hry. V přerušené hře se od středové čáry ohlásí rozhodčímu a vyčká, až rozhodčí zkontroluje jeho výstroj, případně i registrační průkaz. Na hrací plochu vstoupí až poté, co mu rozhodčí udělí ke vstupu na hrací plochu souhlas.

(12) Vstoupí-li hráč, který doplňuje družstvo, na hrací plochu bez svolení rozhodčího v době, kdy je míč ve hře, jedná se o neoprávněný vstup na hrací plochu; rozhodčí hru přeruší, hráče napomene a nařídí ve prospěch soupeřova družstva nepřímý volný kop z místa, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII). Rozhodčí přitom může uplatnit výhodu ve hře a tohoto hráče napomenout až při nejbližším přerušení hry.

Jestliže hráč z místa za pomezní nebo brankovou čárou vysune do hrací plochy část těla nebo se dotkne míče, který je na hrací ploše, považuje to rozhodčí za vstup na hrací plochu.

Dopustí-li se hráč, který doplňuje družstvo, po neoprávněném vstupu na hrací plochu dalšího přestupku, který zasluhuje udělení osobního trestu, rozhodčí hru ihned přeruší, a podle povahy přestupku udělí hráči osobní trest pouze za tento

přestupek. Hru rozhodčí naváže příslušným kopem v místě (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII), kde se hráč dopustil přestupku a pro který rozhodčí hru přerušil. Osobní tresty (za neoprávněný vstup na hrací plochu a za další přestupek) se v tomto případě nekumulují.

V případě, že rozhodčí vyloučí hráče, který doplňuje družstvo, pokračuje jeho družstvo ve hře s menším počtem hráčů.

Náhradníci a střídání hráčů

(13) Každé družstvo smí v době, kdy je míč ze hry, vystřídat kteréhokoli hráče náhradníkem, a to kdykoli během utkání, tedy i o poločasové přestávce nebo v nastavené či v prodloužené době hry. Při provádění kopů z pokutové značky (viz příloha A Pravidel fotbalu) však může být vystřídán pouze zraněný brankář, pokud ovšem jeho družstvo již předtím nevyčerpalo předepsaný počet střídání. Náhradníci se považují za osoby na hře nezúčastněné.

(14) Střídání se provádí výhradně v době, kdy je míč ze hry. Vlastní procedura střídání se provádí takto:

- kapitán družstva oznámí rozhodčímu, že jeho družstvo hodlá střídat,
- náhradník se připraví u středové čáry ke vstupu na hrací plochu,
- obsluha „střídací tabule“ ukáže číslo hráče, který bude stažen ze hry a číslo náhradníka, který do hry nastoupí,
- střídaný hráč opustí hrací plochu,
- rozhodčí (popřípadě asistent nebo čtvrtý rozhodčí) zkontroluje výstroj (případně i registrační průkaz) náhradníka,
- náhradník na pokyn rozhodčího vstoupí na hrací plochu.

Vstupem náhradníka na hrací plochu je střídání ukončeno. Tímto okamžikem se z náhradníka stává hráč a z vystřídaného hráče se stala osoba nezúčastněná na hře. Pokud střídání nebylo z jakéhokoli důvodu ukončeno, smí se odstupující hráč znovu do hry vrátit. To se vztahuje i na střídání provedené o poločasové přestávce.

(15) Vstoupí-li náhradník bez svolení rozhodčího na hrací plochu, a to v době, kdy je míč ve hře, jedná se o neoprávněný vstup na hrací plochu. V případě, že náhradník ovlivní hru, rozhodčí hru přeruší, náhradníka napomene a vykáže z hrací plochy, a hru naváže nepřímým volným kopem z místa (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII), kde byl míč v okamžiku přerušení hry. V případě, že náhradník neovlivní hru, nemusí rozhodčí hru přerušit ihned.

Dopustí-li se tento náhradník po neoprávněném vstupu na hrací plochu dalšího přestupku, rozhodčí hru ihned přeruší a podle povahy přestupku mu udělí osobní trest; hru naváže nepřímým volným kopem z místa, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII). Osobní tresty (za neoprávněný vstup na hrací plochu a za další přestupek) se v tomto případě nekumulují.

V případě, že rozhodčí tohoto náhradníka vyloučí, pokračuje jeho družstvo ve

hře s menším počtem náhradníků.

(16) Kapitán družstva je povinen informovat rozhodčího o tom, že jeho družstvo v průběhu poločasové přestávky vystřídalo hráče náhradníkem, aby rozhodčí mohl zkontrolovat jeho výstroj (případně i registrační průkaz) a aby kapitán soupeřova družstva mohl provést kontrolu jeho totožnosti. V utkáních mládeže informuje rozhodčího o provedeném střídání společně s kapitánem i vedoucí družstva. Procedura (viz 14) pro střídání uskutečněné během poločasové přestávky musí být dodržena a provede se před zahájením druhého poločasu s tou výjimkou, že se jí nemusí zúčastnit hráč, který byl stažen ze hry.

(17) Družstvo má právo kdykoli odvolat kteréhokoli svého hráče ze hry, pokud tím počet hráčů družstva neklesne definitivně pod sedm. Učiní tak prostřednictvím kapitána družstva, který to v době, kdy je hra přerušena, oznámí rozhodčímu utkání. Hráč, kterého kapitán družstva odvolá ze hry, se v tomto utkání již nesmí vrátit do hry. Smí za něj ale nastoupit náhradník, pokud toto družstvo již předtím nevyužilo povoleného počtu střídání.

(18) Vystřídaný (odvolaný) hráč se považuje za osobu na hře nezúčastněnou a až do konce utkání smí zůstat na lavičce pro členy a funkcionáře svého družstva; i nadále však podléhá pravomoci rozhodčího a musí být v souladu se zápisem o utkání označen svým číslem.

(19) Vstoupí-li vystřídaný (odvolaný) hráč bez svolení rozhodčího na hrací plochu v době, kdy je míč ve hře, a svým vstupem ovlivní hru, rozhodčí hru přeruší, vystřídaného (odvolaného) hráče napomene a vykáže z hrací plochy, a hru naváže míčem rozhodčího v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII). V případě, že vystřídaný (odvolaný) hráč svým vstupem hru neovlivní, nemusí rozhodčí přerušit hru ihned. Provinění vystřídaného (odvolaného) hráče rozhodčí popíše v zápise o utkání. V případě, že vystřídaný (odvolaný) hráč byl již v průběhu hry napomenut, ukáže mu rozhodčí 2.ŽK a ČK.

Dopustí-li se vystřídaný (odvolaný) hráč po neoprávněném vstupu na hrací plochu dalšího přestupku, rozhodčí hru ihned přeruší, a podle povahy přestupku mu udělí osobní trest pouze za tento další přestupek. Osobní tresty (za neoprávněný vstup na hrací plochu a za další přestupek) se v tomto případě nekumulují.

(20) Vstoupí-li na hrací plochu vyloučený hráč, postupuje rozhodčí stejně jako ve čl. 19 s tím, že další osobní trest již tomuto hráči neuděluje, ale vykáže ho z prostoru hřiště, a jeho provinění popíše v zápise o utkání.

Výměna hráčů

(21) Kterýkoli hráč z pole si může kdykoli v průběhu utkání, ale jen v době, když je míč ze hry, vyměnit své místo s brankářem; tato výměna se nepovažuje za střídání hráčů. Každá výměna, a tedy i ta, která se provede v poločasové nebo jiné přestávce, se však musí vždy předem ohlásit rozhodčímu. Dresy obou hráčů musejí odpovídat příslušným ustanovením pravidla IV.

Zjistí-li dodatečně rozhodčí, že si brankář a jeho spoluhráč z pole vyměnili svá místa bez jeho vědomí, nepřerušuje z toho důvodu hru, ale brankáře i jeho spoluhráče napomene při nejbližším přerušení hry. Jestliže však rozhodčí z tohoto důvodu přece jen hru přeruší, naváže ji míčem rozhodčího v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Opuštění hrací plochy

(22) Hráč může bez předchozího svolení rozhodčího úmyslně opustit hrací plochu, jestliže:
a) je zraněn,
b) v útočné nebo obranné akci překročí pomezní nebo brankovou čáru a ihned se na hrací plochu vrátí,
c) opustí hrací plochu, aby nebyl v ofsajdové pozici nebo v ofsajdu,
d) opustí hrací plochu, aby provedl volný kop, kop od branky, kop z rohu nebo vhazování,
e) opustí hrací plochu, aby přinesl míč, který se dostal mimo hrací plochu,
f) opustí hrací plochu, aby uvedl svou výstroj do pořádku nebo aby doplnil její chybějící části.

(23) Kromě případů uvedených v čl. 22 si musí každý hráč, který chce opustit hrací plochu, vyžádat svolení rozhodčího; se svolením rozhodčího smí opustit hrací plochu i v době, kdy je míč ve hře. Opustí-li hráč úmyslně hrací plochu bez souhlasu rozhodčího (s výjimkou situací uvedených v čl. 22), jedná se o neoprávněné opuštění hrací plochy a rozhodčí jej při jeho návratu na hrací plochu napomene.

Jestliže se hráč poté, co opustil hrací plochu bez svolení rozhodčího, dopustí v místě mimo hrací plochu dalšího přestupku, udělí mu rozhodčí osobní trest pouze za tento přestupek - osobní tresty (za opuštění hrací plochy a za další přestupek) se v tomto případě nekumulují. Přeruší-li rozhodčí v těchto případech hru, naváže ji nepřímým volným kopem, který provede hráč soupeřova družstva v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Jestliže rozhodčí kvalifikuje odchod hráče z hrací plochy jako projev hrubého nesportovního chování, provinivšího se hráče vyloučí.

(24) Dostane-li hráč od rozhodčího svolení k opuštění hrací plochy a zmocní-li se při odchodu z hrací plochy míče nebo ovlivní-li jiným způsobem hru, chová se nesportovně. Rozhodčí přeruší hru, napomene provinivšího se hráče a nařídí ve prospěch soupeřova družstva nepřímý volný kop z místa, kde se přestupek stal (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII). Rozhodčí může uplatnit výhodu ve hře; jestliže ji uplatní, napomene provinivšího se hráče až při nejbližším přerušení hry.

(25) Chce-li se hráč, který se svolením rozhodčího opustil hrací plochu, vrátit zpět do hry, ohlásí se vhodným způsobem rozhodčímu. Se svolením rozhodčího smí

vstoupit na hrací plochu kdykoli; v době, kdy je míč ve hře, se však smí vrátit pouze z místa za pomezní čárou. Hráč, který uváděl do pořádku svoji výstroj, musí s návratem vyčkat, až bude míč ze hry (viz čl. 14 pravidla IV).
Vrátí-li se hráč na hrací plochu bez svolení rozhodčího v době, kdy je míč ve hře, rozhodčí postupuje stejně jako ve čl. 12.
Jestliže hráč opustí neoprávněně hrací plochu a znovu se na hrací plochu bez souhlasu rozhodčího vrátí, a nedopustí se přitom jiného přestupku, za který musí být udělen osobní trest, považuje to rozhodčí pouze za jeden přestupek a potrestá hráče jedním napomenutím. Ve všech ostatních případech ale rozhodčí udělí osobní tresty za všechna provinění, která toho vyžadují.

(26) Usoudí-li rozhodčí, že hráč je vážně zraněn, dovolí přístup na hrací plochu nejvýše dvěma funkcionářům družstva (zpravidla lékaři a masérovi), ale pouze k ověření stavu zraněného hráče a případně k jeho dopravě mimo hrací plochu. Rozhodčí nemá připustit ošetřování hráče na hrací ploše, vyjma případu, kdy by se přepravou hráče mimo hrací plochu mohl zhoršit jeho zdravotní stav.

(27) Hráč, který z důvodu zranění sám opustil hrací plochu v době, kdy byl míč ve hře,se smí po ošetření se svolením rozhodčího vrátit zpět na hrací plochu kdykoli, ale pouze z místa za pomezní čárou.
Hráč, který opustil hrací plochu (nebo který byl dopraven k ošetření mimo hrací plochu) v době, kdy byl míč ze hry, se smí vrátit zpět na hrací plochu až poté, co míč bude znovu ve hře, a to pouze z místa za pomezní čárou.
Hráč, který opustil hrací plochu s krvácejícím zraněním, se smí na hrací plochu vrátit zpět až poté, co si rozhodčí ověří, že jeho zranění již nekrvácí.

(28) Opustí-li hráč hrací plochu, aby oslavil dosažení branky (viz čl. 15 a 16 pravidla X), vyzve ho rozhodčí, aby se neprodleně vrátil zpět. Neuposlechne-li hráč pokynu rozhodčího, napomene ho rozhodčí za nesportovní chování.

Menší počet hráčů

(29) Klesne-li v průběhu utkání počet hráčů jednoho družstva definitivně pod sedm, rozhodčí utkání ukončí a podá o tom zprávu v zápise o utkání. Stejně rozhodčí ukončí utkání v případě, jestliže počet hráčů klesne definitivně pod sedm těsně předtím, než mohl být proveden nařízený pokutový kop nebo kop z pokutové značky.

(30) Má-li některé družstvo na hrací ploše sedm hráčů a jeden z nich v době, kdy je míč ve hře, opustí hrací plochu, takže počet hráčů jeho družstva klesne pod sedm, nepřerušuje rozhodčí ihned hru, ale při nejbližším přerušení hry dotazem u kapitána družstva zjistí, zda tento hráč bude moci pokračovat ve hře, nebo zda má jeho družstvo k dispozici jiného hráče, který by v souladu s pravidly mohl družstvo doplnit. Do doplnění počtu hráčů družstva na sedm pokračuje družstvo ve hře se šesti hráči.
Jestliže počet hráčů družstva klesne na méně než šest, přeruší rozhodčí hru a dotazem u kapitána družstva zjistí, zda jeho družstvo má k dispozici hráče, kteří by

v souladu s pravidly mohli družstvo doplnit. V kladném případě rozhodčí hru naváže míčem rozhodčího (v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry a s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII) ihned poté, kdy družstvo může pokračovat ve hře s nejméně šesti hráči. Není-li družstvo schopno počet hráčů na sedm doplnit, rozhodčí utkání ukončí.

(31) Obdobně jako v předešlých odstavcích postupuje rozhodčí také v případě, jestliže počet hráčů v družstvu klesne definitivně pod sedm v důsledku vyloučení hráče.

Pravidlo IV
VÝSTROJ HRÁČŮ

Bezpečnost

Hráč nesmí mít na sobě nic, čím by mohl ohrozit sebe nebo jiného hráče (včetně všech druhů šperků).

Základní výstroj

Povinnou základní výstroj hráče tvoří

- dres nebo tričko,
- trenýrky (pokud jsou pod nimi termokalhoty, musí být stejné barvy jako trenýrky nebo barvy, která na trenýrkách převládá),
- stulpny (podkolenky)
- chrániče holení,
- kopačky.

Chrániče holení

- musí být zcela zakryty punčochami,
- musí být zhotoveny z vhodného materiálu (z gumy, plastu nebo podobné hmoty),
- musí poskytovat přiměřenou ochranu před zraněními.

Brankáři

Oblečení brankářů se musí lišit barvou od oblečení ostatních hráčů, rozhodčího a jeho asistentů.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Při porušení tohoto pravidla

- rozhodčí nemusí přerušit hru,
- rozhodčí vyzve hráče, který má závadu na výstroji, aby opustil hrací plochu a uvedl svoji výstroj do pořádku,
- hráč, který neuvede svoji výstroj do pořádku do nejbližšího přerušení hry, musí opustit hrací plochu,
- hráč, kterého rozhodčí vykázal z hrací plochy, se smí vrátit zpět na hrací plochu pouze se souhlasem rozhodčího,
- rozhodčí dříve, než udělí hráči souhlas k návratu na hrací plochu, musí zkontrolovat, zda hráč uvedl svoji výstroj do pořádku,

- rozhodčí smí hráči udělit souhlas k návratu na hrací plochu pouze v době, kdy je míč ze hry.
  Hráče, kterého rozhodčí pro porušení tohoto pravidla vykázal z hrací plochy a jenž se na ni bez jeho souhlasu vrátil, rozhodčí napomene.

Navázání hry

Jestliže rozhodčí přeruší hru, aby hráče napomenul

- nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

ROZHODNUTÍ IFAB

1. Hráč nesmí na hrací ploše odhalit nátělník (spodní prádlo) s jakýmikoli hesly nebo reklamními nápisy. Hráč, který si svlékne dres a tím odkryje takové nápisy na svém spodním prádle, bude potrestán řídícím orgánem soutěže.
2. Dresy hráčů musí být opatřeny rukávy.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Hrát bez obuvi je zakázáno. Hráči mohou mít jakoukoli rovnocennou sportovní obuv odpovídající ustanovení pravidla; gumotextilové kopačky se považují za sportovní obuv rovnocennou kopačkám koženým.
2. Používání kopaček s vyměnitelnými kolíky není omezeno, pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak.
3. Rozhodčí nedovolí nastoupit hráči v takových kopačkách, jejichž kolíky mají ostré hrany, z jejichž kolíků vystupují kovové upevňovací části nebo jejichž kolíky jsou zlomené, dále pak v kopačkách s kolíky, jejichž délka a průměr by podle názoru rozhodčího mohly být nebezpečné pro ostatní hráče.
4. Používání chráničů holení je povinné pro všechny kategorie.
5. Každý hráč odpovídá za svoji výstroj. V utkáních mládeže odpovídá za správnou výstroj hráčů i vedoucí družstva.

VÝKLAD K PRAVIDLU

(1) Před zahájením utkání je rozhodčí povinen zkontrolovat výstroj hráčů, především kolíky na kopačkách a chrániče holení. Pravidlo nestanovuje, jak mají vypadat a jaké rozměry mají mít kolíky na kopačkách hráčů. Rozhodčí však odpovídá za to, že nepřipustí ke hře hráče, jejichž obuv by pro zdraví hráčů mohla být nebezpečná.

(2) Neliší-li se podle názoru rozhodčího dostatečně barva oblečení hráčů a brankářů

obou družstev, je na pokyn rozhodčího povinen oblečení změnit pořádající oddíl (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak). Ke změně oblečení může se souhlasem rozhodčího nebo na jeho pokyn dojít i o poločasové přestávce.

Rozhodčí musí dbát, aby se barva oblečení jeho i jeho asistentů zřetelně lišila od barev oblečení hráčů obou družstev. V případě potřeby je proto pořádající oddíl povinen zapůjčit rozhodčímu (asistentům rozhodčího) vhodný sportovní úbor odlišné barvy.

(3) Výstroj hráčů musí být přinejmenším na zadní straně dresů opatřena zřetelnými, nejméně 25 cm vysokými číslicemi. Čísla na výstroji hráčů musí souhlasit s čísly uvedenými u jejich jmen v zápise o utkání. Správnost očíslování hráčů potvrzuje kapitán družstva před utkáním svým podpisem na zápisu o utkání.

Pokud Soutěžní řád nebo Rozpis soutěže nestanoví jinak, použije brankář číslo 1, ostatní hráči čísla 2 až 11, náhradníci číslo 12 a vyšší.

(4) Kapitán družstva musí být na levém rukávě označen zřetelnou, nejméně 5 cm širokou páskou z látky barvy výrazně odlišné od barvy jeho dresu. To platí i pro hráče (brankáře), který v průběhu hry převezme funkci kapitána družstva.

(5) Se souhlasem rozhodčího si za nepříznivého nebo chladného počasí mohou hráči pod výstroj obléci punčochové nebo teplákové kalhoty, všichni hráči jednoho družstva však musí být oblečeni jednotným způsobem. Brankář smí v teplákových kalhotách nastoupit kdykoli. Oblečení teplákových kalhot nezbavuje hráče ani brankáře povinnosti použít trenýrky, stulpny a chrániče holení.

(6) Spodní oteplovací kalhoty (termokalhoty) mohou kdykoli použít hráči i jednotlivě za předpokladu, že tyto kalhoty mají stejnou barvu jako trenýrky a sahají nad koleno. Jsou-li trenýrky vícebarevné, musí mít oteplovací kalhoty tu barvu, která na trenýrkách převládá.

(7) Brankář může jako ochranu proti oslnění použít čepici, ale jen s měkkým látkovým štítkem.

(8) Dospělý hráč, který nosí brýle, může v utkání hrát, avšak před zahájením hry podpisem v zápise o utkání potvrdí prohlášení, že „hraje v brýlích na vlastní nebezpečí a odpovídá i za možné zranění jiných hráčů“.

Za hráče mladších 18ti let, kteří nosí brýle, nesou odpovědnost rodiče hráče nebo jejich zákonní zástupci. Ti proto před soutěží (nebo případně i před utkáním) předají vedoucímu družstva písemné prohlášení, kterým svoji odpovědnost potvrdí. Před utkáním potom hráč a vedoucí družstva svými podpisy v zápise o utkání stvrdí, že uvedené prohlášení mají k dispozici.

(9) Rozhodčí nedovolí nastoupit hráči, který má na sobě předměty nebezpečné pro ostatní hráče nebo i pro hráče samotného. Takovým předmětem může být např. prsten, čelenka, vlasová síťka, protéza, sádrový obvaz, kovová přezka, náramek, náramkové hodinky, řetízek, náušnice nebo jiný šperk.

(10) Při výměně hráčů se hráč nastupující do branky musí převléknout do dresu, jehož barva je odlišná od barev dresů hráčů obou družstev, brankáře soupeře a od barvy úboru rozhodčího i jeho asistentů. Původní brankář, který bude po výmě-

ně hrát v poli, musí mít dres barvy shodné s barvou dresů ostatních hráčů jeho družstva. Po výměně hráčů nesmí být číslo na dresu hráče ani brankáře shodné s číslem, pod kterým je v zápise o utkání uveden jiný hráč. Všechny změny v číslování hráčů rozhodčí uvede do zápisu o utkání.

Závada na výstroji

(11) Zjistí-li rozhodčí před zahájením hry na výstroji hráče závadu, kterou lze odstranit, vyzve hráče, aby svoji výstroj uvedl do pořádku. Po odstranění závady na výstroji se může tento hráč zúčastnit hry. Zahájení hry se však z tohoto důvodu nesmí zdržet.
Zjistí-li rozhodčí před zahájením hry na výstroji hráče závadu, kterou nelze odstranit, např. tvrdý sádrový obvaz, nepřipustí tohoto hráče ke hře. Za tohoto hráče však smí nastoupit jiný hráč a družstvo smí doplnit počet náhradníků.

(12) Zjistí-li rozhodčí po zahájení hry na výstroji hráče závadu, kterou nelze odstranit, vykáže tohoto hráče z hrací plochy. Tento hráč se nesmí zúčastnit další hry, smí jej však vystřídat náhradník, pokud již družstvo nevyčerpalo povolený počet střídání.

(13) Zjistí-li rozhodčí po zahájení hry na výstroji hráče závadu, kterou lze odstranit, nemusí ihned přerušit hru, ani když se hráč se závadou na výstroji zapojí do hry; vhodným způsobem ihned vyzve hráče, aby svoji výstroj uvedl do pořádku s tím, že pokud tak neučiní, vykáže ho při nejbližším přerušení hry z hrací plochy. Hráče, který neuposlechne výzvy rozhodčího k opuštění hrací plochy, napomene rozhodčí za nesportovní chování.

(14) Chce-li se hráč, kterého rozhodčí pro závadu na výstroji vykázal z hrací plochy, na hrací plochu vrátit zpět, musí vyčkat, až bude míč ze hry; poté se ohlásí kdekoli od pomezní čáry rozhodčímu, který se přesvědčí, zda jeho výstroj odpovídá ustanovením pravidla. Na hrací plochu smí vstoupit, až když mu rozhodčí ke vstupu udělí souhlas. Hráče, který vstoupí na hrací plochu bez souhlasu rozhodčího, napomene rozhodčí za neoprávněný vstup na hrací plochu (viz čl. 12 pravidla III).

(15) Přerušil-li rozhodčí hru, aby zkontroloval výstroj hráče, nebo aby vykázal hráče z hrací plochy pro uvedení výstroje do pořádku, a předtím nebylo porušeno jiné pravidlo, naváže rozhodčí hru míčem rozhodčího v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

(16) Na upozornění kapitána, že výstroj některého hráče soupeřova družstva neodpovídá ustanovením tohoto pravidla, je rozhodčí povinen zkontrolovat výstroj hráče, učiní tak však až při nejbližším přerušení hry.

(17) Pokud během utkání dojde k neopravitelnému poškození výstroje hráče, je v kompetenci rozhodčího povolit její výměnu. Jedná-li se o dres, smí hráč použít pouze dresu s takovým číslem, které ještě nebylo uvedeno u jeho družstva v zápise o utkání. Hráč však nesmí ve hře pokračovat s dresem bez čísla, případně s výstrojí jiné barvy, než je barva výstroje jeho družstva.

(18) Rozhodčí musí dbát, aby výstroj hráčů byla bez závad nejen z hlediska bezpeč-

nosti hráčů, ale i z hlediska sportovního a estetického. Proto se za závadu na výstroji považuje roztržené tričko nebo trenýrky, shrnuté stulpny, ale i vyhrnutí trička nad pás apod.

(19) Jestliže hráč má na výstroji nebo na spodním prádle emblém, reklamu či jiný nápis, který je v rozporu s ustanovením pravidla, a v průběhu utkání bude viditelný (např. při oslavách branky), rozhodčí nezasahuje, ale porušení pravidla popíše v zápise o utkání.

Pravidlo V
ROZHODČÍ

Pravomoc rozhodčího

Pro řízení každého utkání je stanoven rozhodčí, který je v utkání, které řídí, vybaven neomezenou pravomocí k uplatňování pravidel.

Práva a povinnosti

Rozhodčí má

a) dbát, aby byla dodržována pravidla fotbalu,
b) řídit utkání ve spolupráci s asistenty rozhodčího a čtvrtým rozhodčím, pokud je delegován,
c) rozhodnout, že žádný z míčů určených ke hře neodporuje požadavkům pravidla II,
d) rozhodnout, zda výstroj hráčů odpovídá požadavkům pravidla IV,
e) měřit dobu hry a dělat si poznámky o průběhu utkání,
f) přerušit hru, případně přerušit nebo ukončit utkání pro nějaké porušení pravidel, považuje-li takové opatření za nutné,
g) přerušit hru, případně utkání ukončit z důvodu zásahu vnějšího vlivu,
h) přerušit hru, je-li podle jeho názoru hráč vážně zraněn, a zajistit co nejrychlejší odnesení tohoto hráče z hrací plochy. Zraněný hráč se na hrací plochu smí vrátit až po navázání hry.
i) nechat pokračovat ve hře, dokud míč není ze hry, jestliže je podle jeho názoru hráč pouze lehce zraněn,
j) zajistit, aby hráč s krvácejícím zraněním opustil hrací plochu; hráč se může na hrací plochu vrátit, jestliže mu rozhodčí návrat povolí potom, co se přesvědčí, že krvácení bylo zastaveno,
k) nechat pokračovat ve hře v případech, kdy je přesvědčen, že by přerušením hry poskytl výhodu družstvu, jež se provinilo; nemá-li výhoda předpokládaný účinek, potrestá rozhodčí původní přestupek,
l) potrestat těžší přestupek, jestliže se hráč dopustí současně několika různých přestupků,
m) trestat hráče napomenutím nebo vyloučením za přestupky, kterých se dopustí; nemusí tak učinit okamžitě, ale může tak učinit až při nejbližším přerušení hry,
n) vyvodit důsledky z přestupků funkcionářů družstev; je přitom oprávněn vykázat je z hrací plochy i z ohraničeného prostoru hřiště,
o) rozhodnout na základě sdělení asistenta rozhodčího, jestliže situaci sám neviděl,

p) zajistit, aby na hrací plochu nevstupovaly neoprávněné osoby,
q) rozhodnout o pokračování ve hře po každém přerušení hry,
r) podat příslušnému řídícímu orgánu zprávu, která bude obsahovat informace o disciplinárních proviněních hráčů a dále o incidentech, které se odehrály jak před utkáním, tak v jeho průběhu nebo po utkání.

Rozhodnutí rozhodčího

Rozhodnutí rozhodčího o skutečnostech souvisejících s hrou jsou konečná.
Rozhodčí smí změnit své rozhodnutí, uvědomí-li si, že je nesprávné, a to buď na základě vlastního uvážení nebo na základě sdělení asistenta rozhodčího, ale jen dokud hra nebyla znovu zahájena nebo jestliže utkání již mezitím nebylo ukončeno.

ROZHODNUTÍ IFAB

1. Rozhodčí, asistent rozhodčího nebo čtvrtý rozhodčí nesmí být činěn odpovědným za:
   a) žádná zranění hráčů, funkcionářů, diváků, či jiných osob,
   b) za žádné škody na majetku jakéhokoli druhu,
   c) za jiné újmy jakýchkoli jednotlivců, klubů, společností, asociací či jiných orgánů, které vznikly nebo mohly vzniknout v souvislosti s jeho rozhodnutími při řízení utkání a která rozhodčí učinil podle pravidel fotbalu nebo jiných platných herních řádů.

   Může se jednat o:
   a) rozhodnutí o tom, zda stav hrací plochy, jejího příslušenství, nebo povětrnostní podmínky jsou takové, že utkání umožňují nebo neumožňují sehrát,
   b) rozhodnutí o tom, zda utkání pro povětrnostní podmínky ukončí nebo neukončí,
   c) rozhodnutí, zda míč nebo příslušenství hrací plochy, např. brankové tyče, břevno, rohové praporky apod., odpovídají příslušným ustanovením pravidel,
   d) rozhodnutí o tom, zda přeruší nebo nepřeruší hru pro incidenty v hledišti nebo pro problémy s diváky,
   e) rozhodnutí o tom, zda přeruší nebo nepřeruší hru k ošetření zraněného hráče,
   f) rozhodnutí o tom, zda dá nebo nedá pokyn k odnesení zraněného hráče mimo hrací plochu,
   g) rozhodnutí o tom, zda a v jaké míře povolí či nepovolí hráči hru s určitou částí výstroje,
   h) rozhodnutí o tom, zda a v jaké míře povolí čí nepovolí v průběhu utká-

ní jakýmkoli osobám (funkcionářům družstev, pořadatelům, fotografům a zástupcům tisku) přítomnost v blízkosti hrací plochy,

i) jakékoliv jiné rozhodnutí, které učiní v souladu s pravidly fotbalu nebo podle platných herních řádů FIFA, konfederací, federací, asociací a lig, podle nichž se utkání hraje.

2. V utkáních nebo soutěžích, v nichž je delegován čtvrtý rozhodčí, musí být jeho povinnosti a práva stanoveny v souladu s pokyny IFAB, uvedenými v Příloze C „Úloha čtvrtého rozhodčího".
3. Za skutečnosti související se hrou se mimo jiné považují rozhodnutí rozhodčího o tom, zda bylo či nebylo dosaženo branky, a stanovení konečného výsledku utkání.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Kvalifikovaní rozhodčí a asistenti se prokazují platným Osvědčením o udělení licence rozhodčího fotbalu ČMFS.
2 Funkci oddílového rozhodčího nebo oddílového pomezního rozhodčího nesmí zastávat osoba, která má zastavenu závodní činnost nebo má zákaz výkonu jakékoliv funkce nebo je v disciplinárním řízení.
3 Jestliže se osoby nezúčastněné na hře, které se v průběhu utkání zdržují v prostoru hřiště, dopustí jakéhokoliv závažného provinění, a to jak před utkáním, tak i v jeho průběhu, je rozhodčí oprávněn vykázat je z prostoru hřiště. V případě provinění členů nebo funkcionářů družstva postupuje rozhodčí v souladu s rozhodnutími ČMFS č. 2 a 3 k pravidlu XII. O všech proviněních a přijatých opatřeních podá rozhodčí zprávu v zápise o utkání.
4. V soutěžních utkáních musí rozhodčí používat formulář zápisu o utkání schválený ČMFS. Způsob vyplňování jednotlivých rubrik může upravit řídící orgán soutěže.
5. Všechny údaje, které v zápisu o utkání potvrzuje svým podpisem kapitán družstva, podepisuje v utkáních mládeže společně s kapitánem i vedoucí příslušného družstva. Toto ustanovení platí i pro utkání dospělých pro případ, že kapitánem družstva je hráč mladší 18ti let.

VÝKLAD K PRAVIDLU

Pravomoci rozhodčího

(1) Pravomoc rozhodčího uplatňovat pravidla spočívá zejména v jeho oprávnění kdykoli přerušit hru pro přestupky hráčů, nařizovat herní a udělovat osobní tresty, a odpovídajícím způsobem hru znovu navazovat. Pravomoc rozhodčího uplatňovat pravidla začíná vstupem rozhodčího na hrací plochu k zahájení hry a trvá

až do okamžiku, kdy hrací plochu po závěrečném signálu píšťalkou k ukončení utkání opustí.

Pravomoc rozhodčího uplatňovat pravidla trvá i po dobu poločasové přestávky, proto má rozhodčí právo hráčům, náhradníkům a vystřídaným (odvolaným) hráčům, provinivším o poločasové přestávce, udělovat osobní tresty. Pravomoc rozhodčího uplatňovat pravidla rovněž trvá i po dobu, o kterou bylo utkání prodlouženo, a v době, kdy se provádějí kopy na branku z pokutové značky, včetně všech příslušných přestávek.

(2) Všeobecná pravomoc rozhodčího přijímat opatření k proviněním členů a funkcionářů družstev (autorita rozhodčího) začíná podpisem zápisu o utkání kapitánem družstva před utkáním a končí opět podpisem kapitána družstva na zápisu o utkání po ukončení utkání (viz rozhodnutí ČMFS č. 2 a 3 k pravidlu XII).

Ostatní provinění, ke kterým dojde mimo tuto dobu, popíše rozhodčí v zápise o utkání (viz rozhodnutí ČMFS č. 4 k pravidlu XII).

(3) Za bezpečnost rozhodčího, asistentů rozhodčího a čtvrtého rozhodčího odpovídají kromě pořadatele utkání i hráči obou družstev. V případě potřeby jsou proto povinni jim poskytnout ochranu.

Je-li na rozhodčím, asistentovi rozhodčího nebo na čtvrtém rozhodčím spáchána inzultace (viz výklad 20 k pravidlu V), je rozhodčí povinen utkání ukončit, průběh události v zápise o utkání podrobně popsat a zápis o utkání v době co nejkratší odeslat řídícímu orgánu. Stejnou povinnost, tzn. průběh události v zápise o utkání podrobně popsat má i v případě, jestliže v průběhu utkání nebo po jeho skončení dojde k nepřístojnostem.

Všeobecná ustanovení

(4) Jestliže rozhodčí při utkání náhle onemocní nebo se zraní a nemůže utkání dále řídit, utkání přeruší, oznámí to oběma kapitánům a řízení utkání převezme po zjištění všech skutečností AR1 (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak).

Zemře-li v průběhu utkání člen družstva, rozhodčí, asistent rozhodčího nebo čtvrtý rozhodčí, utkání rozhodčí předčasně ukončí. Utkání rozhodčí předčasně ukončí i v případě, že hráč byl při hře vážně zraněn a rozhodčí se od odpovědných funkcionářů dozví, že na následky zranění zemřel.

Zemře-li rozhodčí, utkání ukončí a splnění všech formalit zajistí AR1 (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak).

(5) Nařídí-li příslušník Policie ČR ve veřejném zájmu utkání ukončit, oznámí to rozhodčí za účasti asistentů oběma kapitánům a nařízení Policie ČR si nechá podepsat v zápise o utkání s tím, že do zápisu zaznamená i služební číslo příslušníka Policie ČR).

(6) Bez souhlasu rozhodčího nemá do jeho kabiny přístup žádná osoba kromě jeho asistentů, čtvrtého rozhodčího, delegáta, kapitánů, vedoucích družstev a dopingového komisaře, který se prokáže pověřením k provedení dopingové kontroly. Za dodržení tohoto ustanovení odpovídá hlavní pořadatel utkání.

(7) Rozhodčí, který má příslušnou disciplinární komisí zastavenou činnost, nesmí vykonávat funkci rozhodčího ani funkci asistenta rozhodčího nebo čtvrtého rozhodčího v žádném utkání.

Po příchodu k utkání

(8) Rozhodčí je povinen dostavit se k utkání 60 minut před jeho úředně stanoveným začátkem (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak). Před odchodem k řízení utkání se rozhodčí přesvědčí, že má:
   a) předepsanou výstroj, a to v čistém stavu,
   b) odznak rozhodčího fotbalu,
   c) dobře slyšitelnou píšťalku,
   d) přesně jdoucí hodinky,
   e) minci na losování,
   f) žlutou a červenou kartu,
   g) tužku a papír na poznámky,
   h) zápis o utkání,
   i) platný průkaz rozhodčího

   Předepsaná výstroj rozhodčího je obvykle černé barvy (pokud řídící orgán nerozhodne jinak) a skládá se z dresu (košile), kalhot, stulpen a kopaček.

(9) Po příchodu na hřiště se rozhodčí představí funkcionářům obou oddílů, zjistí, kde má kabinu na převléknutí a zkontroluje její vybavení; na závady ve vybavení kabiny upozorní hlavního pořadatele. Dále rozhodčí zkontroluje stav a vyznačení hrací plochy a jejího příslušenství, a hlavního pořadatele požádá o odstranění zjištěných závad. Všechny zjištěné závady uvede rozhodčí v zápise o utkání.

(10) O každém utkání, jehož konání schválil řídící orgán, musí být pořízen zápis o utkání (pokud není Soutěžním řádem, Rozpisem soutěže popřípadě propozicemi turnaje stanoveno jinak). Proto rozhodčí ihned po příchodu k utkání předá vedoucímu družstva, uvedeného v delegaci k utkání na prvním místě, formulář zápisu o utkání; ten jej vyplní a po vyplnění předá vedoucímu družstva soupeře. Správně vyplněný formulář zápisu o utkání musí rozhodčí dostat zpět společně s registračními průkazy hráčů a náhradníků nejméně 30 minut před začátkem utkání (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak). Rozhodčí zkontroluje vyplněný zápis o utkání a zejména se přesvědčí, zda údaje v něm uvedené odpovídají údajům na předložených registračních průkazech.

(11) Kapitáni družstev jsou povinni před utkáním potvrdit svými podpisy v zápise o utkání správnost údajů o členech a funkcionářích družstva a oprávněnost startu členů svého družstva.

(12) Rozhodčí je povinen vyhovět kapitánovi družstva, přeje-li si kapitán provést kontrolu totožnosti hráčů soupeře. Přitom zajistí, aby kontrola totožnosti proběhla podle příslušných ustanovení Soutěžního řádu.

(13) V případě opožděného příjezdu některého z družstev nebo v případě nedostavení se některého z družstev postupuje rozhodčí podle příslušných ustanovení Soutěžního řádu.

Před zahájením utkání

(14) Před odchodem na hrací plochu se rozhodčí dohodne s asistenty a se čtvrtým rozhodčím o spolupráci (viz přílohy C a D Pravidel fotbalu) a určí prostor pro rozcvičování náhradníků.

(15) Před zahájením utkání rozhodčí zkontroluje výstroj hráčů. Pokud to podmínky na stadiónu umožňují, provede kontrolu výstroje ještě před nástupem hráčů na hrací plochu.

(16) K zahájení utkání přivede rozhodčí obě družstva na hrací plochu, kde společně pozdraví diváky.

Pozdrav se provede tímto způsobem:

a) Rozhodčí se společně s asistenty postaví v cca 1/3 hloubi hrací plochy čelem ke hlavní tribuně, a hráči obou družstev zaujmou postavení po jejich boku rovnoběžně s pomezní čárou tak, že kapitáni družstev stojí vedle rozhodčích.

b) Na znamení rozhodčího pozdraví hráči obou družstev diváky.

c) Kapitán domácího družstva, a po něm postupně všichni jeho spoluhráči, pozdraví podáním ruky rozhodčího, jeho asistenty a hráče soupeře.

d) Kapitán hostujícího družstva po něm všichni jeho spoluhráči pozdraví podáním ruky rozhodčího a jeho asistenty.

Není porušením pravidla, jestliže ceremoniál zahájí jako první hráči hostujícího družstva.

Po pozdravu rozhodčí provede losování. Po losování zaujmou rozhodčí, asistenti rozhodčího a hráči obou družstev předepsané postavení k zahájení hry.

Poznámka: čtvrtý rozhodčí, pokud byl k utkání delegován, na hrací plochu společně s hráči a rozhodčími nenastupuje.

V průběhu utkání

(17) Rozhodčí má utkání řídit v souladu se zněním a výkladem pravidel a v duchu hry. Pravidla se musí snažit uplatňovat tak, aby hra byla co nejméně přerušována.

Proto rozhodčí má:

a) pískat jasně a zřetelně, protože každým znamením píšťalkou přerušuje hru. Hru nemusí přerušit písknutím, jde-li míč jasně za čáru ohraničující hrací plochu; povinně však musí hru přerušit písknutím při dosažení branky, při porušení pravidla XI nebo XII a ve sporných případech,

b) dát po každém přerušení hry znamení k pokračování ve hře, nemusí je však vždy dávat píšťalkou; při provádění volných kopů nebo kopů vyplývajících ze hry může rozhodčí dát pokyn rukou nebo slovy a zapískat jen v případě, že bez písknutí by mohlo vzniknout nedorozumění. Při míči rozhodčího se znamení píšťalkou zásadně nedává, k provedení výkopu a pokutového kopu se však znamení píšťalkou musí dát vždy,

c) používat předepsaných signálů (viz příloha D Pravidel fotbalu),

d) pohybovat se na hrací ploše tak, aby hráčům nepřekážel ve hře, ale aby měl neustále přehled o herních situacích a o přestupcích hráčů (viz příloha D Pravidel fotbalu),

e) sledovat nejen, co se děje v blízkosti míče, ale občas přehlédnout i situaci po celé hrací ploše,
f) pohybovat se tak, aby měl v zorném poli jednoho ze svých asistentů,
g) uplatňovat pravidla stejným způsobem bez ohledu na to, zda je porušil hráč domácího nebo hostujícího družstva, nebo zda se přestupek stal v pokutovém území nebo na jiném místě hrací plochy,
h) snažit se, aby se nedopouštěl chyb; v případě, že si uvědomí chybu, smí své rozhodnutí změnit, ale ne poté, co hru již znovu zahájil nebo jestliže utkání již mezitím ukončil,
i) vyvarovat se kompenzace svých chyb rozhodováním ve prospěch poškozeného družstva,
j) vyvarovat se rozhodnutí ve prospěch družstva, jež se provinilo,
k) v zárodku potlačovat surovou hru a energicky postupovat proti nesportovnímu chování hráčů,
l) při napomínání nebo vylučování hráče zachovat klid; provinivšímu se hráči může sdělit důvod napomenutí nebo vyloučení ze hry. Doporučuje se však, aby napomínaný nebo vylučovaný hráč byl od rozhodčího vzdálen 2 až 3 m,
m) nebavit se zbytečně s hráči a ani se jich nedotýkat,
n) vyhýbat se přehnané gestikulaci,
o) přerušit hru jen v případě, že je přesvědčen o vážném zranění hráče; v případě lehčího zranění počkat na nejbližší přerušení hry nebo hru přerušit teprve po ukončení akce,
p) povolit na hrací plochu vstup nejvýše dvěma funkcionářům družstva (zpravidla lékaři a masérovi), považuje-li za nutné zjistit stav zraněného hráče; vyžaduje-li zranění hráče ošetření, povolat nutný počet pořadatelů s nosítky, kteří hráče dopraví mimo hrací plochu, vyjma případu, že by se transportem hráče mohl zhoršit jeho zdravotní stav; ve hře nechat pokračovat, až všechny osoby nezúčastněné na hře opět hrací plochu opustí.
q) nedovolit, aby se v bezprostřední blízkosti hrací plochy, tj. nejméně 2 m od pomezních a 4 m od brankových čar, zdržovaly osoby nezúčastněné na hře, s výjimkou členů nebo funkcionářů družstev (viz rozhodnutí ČMFS č. 3 a 4 přílohy B Pravidel fotbalu),
r) dbát, aby náhradníci při rozcvičování nerušili asistenty rozhodčího ve výkonu jejich funkce,
s) dát píšťalkou znamení k ukončení utkání.

(18) Rozhodčí nemusí ihned přerušit hru, jestliže dojde k přestupku hráče, za který by měl nařídit volný nebo pokutový kop. Je-li názoru, že by přerušením hry zvýhodnil družstvo, jehož hráč se provinil, hru nepřerušuje a poskytne výhodu; případné osobní tresty udělí až při nejbližším přerušení hry. Při zvažování o poskytnutí výhody musí rozhodčí postupovat s citem pro herní situaci.
Zásady pro poskytování výhody v hře:
a) Výhoda ve hře je zcela vědomé nepřerušení hry pro potrestání jinak zcela evidentního přestupku v situaci, kdy přerušením hry by bylo poškozeno družstvo, které se neprovinilo.

b) Uplatnění výhody ve hře je rozhodčí povinen naznačit předepsaným signálem.
c) V případě, že výhoda neměla předpokládaný účinek, má rozhodčí právo se do 3 sec vrátit k původnímu přestupku a nařídit odpovídající volný kop (to však neplatí pro případ, že zvýhodněné družstvo přijde o míč vlastní vinou).
d) Uplatnění výhody ve hře nezbavuje rozhodčího povinnosti udělit případné osobní tresty.

Nezahájení nebo předčasné ukončení utkání

(19) Rozhodčí utkání nezahájí, nebo ho musí předčasně ukončit:
a) jestliže počet hráčů jednoho z družstev klesne definitivně pod sedm,
b) při inzultaci rozhodčího, asistenta rozhodčího nebo čtvrtého rozhodčího,
c) při úmrtí člena družstva, rozhodčího, asistenta rozhodčího nebo čtvrtého rozhodčího,
d) na úřední zákrok orgánu Policie ČR,
e) v další případech uvedených v pravidle I a v Soutěžním řádu.
Předčasné ukončení utkání provede rozhodčí písknutím. Poté sdělí oběma kapitánům v přítomnosti svých asistentů důvody svého rozhodnutí a společně s asistenty a čtvrtým rozhodčím opustí co nejrychleji hrací plochu. Nemůže-li např. v důsledku předchozí inzultace rozhodčí sám utkání ukončit, ukončí ho některý z jeho asistentů.
V případě předčasného ukončení utkání se závěrečný pozdrav neprovádí.

(20) Jestliže je na kterémkoli rozhodčím spáchán některý z níže uvedených násilných činů a on z toho důvodu není schopen – ať již pro fyzickou nebo psychickou indispozici – pokračovat ve výkonu své funkce, tak rozhodčí, který utkání řídí, ho z důvodu inzultace rozhodčího ukončí.
a) udeření,
b) kopnutí,
c) úmyslné podražení,
d) násilné vrážení,
e) násilné cloumání,
f) úmyslné vyražení píšťalky z úst,
g) úmyslné prudké udeření míčem nebo jiným předmětem.
Je-li rozhodčí, který utkání řídí, tak postižen, že sám není schopen utkání ukončit, je oprávněn ukončit utkání některý z ostatních delegovaných rozhodčích. Jestliže ale v takovém případě není žádný delegovaný rozhodčí, který by utkání mohl ukončit, skončilo utkání okamžikem, kdy bylo z tohoto důvodu přerušeno. Pouhý pokus o udeření míčem nebo jiným předmětem nebo plivnutí na rozhodčího se za inzultaci nepovažuje; pokud se ho však dopustí člen družstva, považuje se za projev hrubého nesportovního chování.

(21) Rozhodčí má právo utkání nezahájit nebo ho předčasně ukončit:
a) Pro tmu.
V případě, že pro špatnou viditelnost není zaručena regulérnost utkání, ukončí rozhodčí utkání. Přitom však dbá, aby zbytečně nepoškodil sport tím, že by utkání zkrátil pouze o několik málo minut.

b) Pro špatné povětrnostní podmínky.

Zhorší-li se během utkání povětrnostní podmínky, např. přijde prudký déšť, sněhová vánice, mlha, prudký vítr nebo bouřka s nebezpečím zásahu bleskem, rozhodčí hru přeruší. V případě, že se zhoršené podmínky nezlepší nebo trvají již tak dlouho, že by utkání nemohlo být za dobré viditelnosti dohráno, rozhodčí utkání ukončí.

c) Pro nezpůsobilý stav hrací plochy.

Jestliže v průběhu utkání se hrací plocha stala nezpůsobilou ke hře, např. vlivem prudkého deště, náhlého tání apod. a je zřejmé, že ji již nebude možno uvést do způsobilého stavu, rozhodčí utkání ukončí. Přitom však dbá, aby zbytečně nepoškodil sport tím, že by utkání zkrátil pouze o několik málo minut.

d) Pro neuposlechnutí rozhodčího hráčem.

Zdráhá-li se vyloučený hráč opustit hrací plochu a prostor hřiště, stanoví rozhodčí kapitánovi jeho družstva krátkou lhůtu, nejvýše však 2 minuty, během níž je vyloučený hráč povinen odebrat se do kabiny svého družstva. Jestliže po uplynutí této lhůty vyloučený hráč neodejde, rozhodčí utkání ukončí stejným způsobem, jako v případě inzultace.

e) Pro vniknutí obecenstva do prostoru hřiště.

Vnikne-li v průběhu utkání obecenstvo do prostoru hřiště nebo na hrací plochu, požádá rozhodčí prostřednictvím kapitánů družstev hlavního pořadatele, aby se postaral o její vyklizení, a stanoví k tomu přiměřenou lhůtu. Nepodaří-li se hrací plochu a prostor hřiště v určené lhůtě vyklidit, rozhodčí utkání ukončí stejným způsobem, jako v případě inzultace. Rozhodčím se zakazuje, aby se sami na vyklízení hrací plochy podíleli.

f) Pro takový způsob hry, který vylučuje možnost pokračovat ve hře podle pravidel.

Hrají-li hráči způsobem, který ohrožuje jejich zdraví, a je-li napomínání a vylučování neúčinné, vyzve rozhodčí kapitány, aby svá družstva usměrnili. Nezjednají-li kapitáni nápravu, rozhodčí utkání ukončí stejným způsobem, jako v případě inzultace.

g) Pro nezájem některého družstva na regulérnosti utkání.

Zjistí-li rozhodčí, že některé družstvo nemá zájem na hře, nebo si chce přivodit porážku, nebo když funkcionář družstva vyzývá hráče k odchodu z hrací plochy, upozorní kapitána, že utkání ukončí. Pokud je i po tomto upozornění průběh utkání neregulérní, nebo když za uvedených okolností družstvo opustí hrací plochu, rozhodčí utkání ukončí stejným způsobem jako v případě inzultace.

h) Pro hrubě nesportovní projevy obecenstva.

Dojde-li v průběhu utkání k hrubým urážkám nebo vyhrožování ze strany obecenstva, vhazování předmětů do hřiště, násilnostem mezi diváky nebo k ohrožení bezpečnosti členů nebo funkcionářů družstev, vyzve rozhodčí ve spolupráci s kapitány družstev prostřednictvím hlavního pořadatele (obvykle výzvou hlasatele)diváky ke klidu, a požádá hlavního pořadatele o zjištění případných viníků. Dojde-li k obdobným projevům i po opakované výzvě, nebo je-li diváky vážně ohroženo zdraví účastníků utkání, rozhodčí utkání ukončí stejným způsobem, jako v případě inzultace.

i) Při poruše na osvětlovacím zařízení nebo v dodávce elektrické energie v utkáních hraných při umělém osvětlení.

Přerušení hry z důvodu poruchy na osvětlovacím zařízení nebo z důvodu výpadku dodávky elektrické energie se považuje za zdržení, které je rozhodčí povinen nahradit nastavením doby hry.

Je-li z uvedených důvodů hra v jednom utkání takto přerušena vícekrát, nemělo by celkové zdržení hry překročit 60 minut. Jestliže však součet přerušení hry již činí 60 minut, ale je naděje, že v dohledné době bude hra moci pokračovat, rozhodčí ještě přiměřeně vyčká.

(22) V případech uvedených v čl. 21 v bodech e) až h) musí rozhodčí, dříve, než utkání předčasně ukončí, prostřednictvím kapitánů vyčerpat všechny možnosti, aby se utkání mohlo dohrát. Kdykoli rozhodčí předčasně ukončí utkání, učiní o tom přesný a vyčerpávající záznam v Zápise o utkání.

Je zakázáno, aby řízení utkání převzal jiný kvalifikovaný nebo oddílový rozhodčí, jestliže rozhodčí, který utkání řídil, ho předčasně ukončil.

Po ukončení utkání

(23) Po ukončení utkání družstva poděkují rozhodčím za řízení utkání a pozdraví diváky. Ceremoniál se provede tímto způsobem:

a) Po závěrečném signálu rozhodčího píšťalkou k ukončení utkání se rozhodčí odebere do středového kruhu, kde se setká se svými asistenty.

b) Setkání rozhodčích ve středovém kruhu je signálem pro hráče obou družstev, aby se shromáždili ve středu hrací plochy.

c) Kapitán družstva odpovídá za to, že přijdou všichni hráči a postaví se za ním.

d) Pozdrav zahájí kapitán domácího družstva tak, že postupně podá ruku rozhodčímu a jeho asistentům a následně i všem hráčům družstva soupeře; podobně učiní i všichni jeho spoluhráči. Následně stejným způsobem pozdraví všechny rozhodčí i všichni hráči hostujícího družstva. Není porušením pravidla, jestliže ceremoniál zahájí jako první hráči hostujícího družstva. Na způsobu provedení pozdravu musí být rozhodčí a obě družstva domluveni před vstupem na hrací plochu k zahájení utkání.

e) Po dokončení vzájemného „podání rukou“ mohou hráči pokynout nebo zamávat svým příznivcům a potom společně, tzn. všichni hráči i rozhodčí, opustí hrací plochu.

Celá procedura „pozdravu po utkání“ má v průměru trvat cca 2 minuty.

(24) Vždy, když družstva opouštějí hrací plochu, odcházejí z hrací plochy nejdříve hosté, jejichž kapitán jde jako poslední, pak následuje rozhodčí se svými asistenty a čtvrtým rozhodčím a nakonec odcházejí domácí v čele s kapitánem.

(25) Rozhodčí ihned po ukončení utkání uvede do zápisu o utkání zejména poločasový a konečný výsledek utkání, hrací dobu včetně nastavení doby hry, udělení osobních trestů, opatření přijatá vůči funkcionářům družstva a námitky vznesené kapitány družstev. Přitom platí zásada, že vše, k čemu je kapitán družstva oprá-

něn vznášet námitky, se uvádí na přední stranu zápisu o utkání. Dále rozhodčí doplní zápis o utkání o všechna provedená střídání hráčů.
Na zadní stranu zápisu o utkání rozhodčí uvede všechny závažné události související s utkáním.

(26) Dopustí-li se člen družstva za zády rozhodčího závažného přestupku, který nepostřehl žádný z asistentů rozhodčího, ale pouze delegát utkání, oznámí delegát po ukončení utkání v kabině rozhodčích přestupek člena družstva kapitánovi družstva; rozhodčí přestupek člena družstva uvede na přední stranu zápisu o utkání a kapitán družstva svým podpisem potvrdí jeho totožnost. Dopustil-li se přestupku kapitán družstva, oznámí mu delegát jeho provinění a rozhodčí kapitána požádá, aby k potvrzení totožnosti poslal do kabiny rozhodčích svého zástupce.
Poznámka: dopustí-li se přestupku hráč v prvním poločase nebo o poločasové přestávce, informuje delegát rozhodčího, ale provinivší se hráč smí do druhého poločasu nastoupit.

(27) Kapitáni jsou povinni se ihned po skončení utkání dostavit do kabiny rozhodčího. Tam svými podpisy v zápise o utkání potvrdí totožnost napomenutých a vyloučených hráčů (náhradníků), popřípadě totožnost dalších provinivších se členů družstev a převzetí registračních průkazů.
V případě, že rozhodčí uvede do zápisu o utkání události, které by mohly být předmětem dalšího šetření (např. disciplinárního řízení), potvrdí oba kapitáni svými podpisy, že byli o obsahu zprávy rozhodčího informováni.

(28) Kapitán má právo vznést námitky proti skutečnostem známým v průběhu utkání, ale musí je uplatnit nejpozději před podepsáním zápisu o utkání po ukončení utkání. Námitky rozhodčí zapíše do zápisu o utkání a kapitán je povinen je podepsat.
Námitky lze uplatnit proti:
a) příslušenství hrací plochy a vybavení hřiště,
b) startu některého z hráčů soupeřova družstva,
c) výstroji hráčů soupeřova družstva,
d) výsledku utkání,
e) neregulérnímu průběhu utkání (nikoli však proti výkonu rozhodčího),
f) nasazení náhradníků soupeřova družstva,
g) popisu přestupků nebo popisu provinění členů družstva,
h) popisu provinění funkcionářů družstva.
Za neregulérní průběh utkání se považuje, jestliže např.
- část utkání se hrála při velmi špatné viditelnosti, nebo
- část utkání se hrála za velice špatných povětrnostních podmínek, nebo
- část utkání se hrála na hrací ploše, která nebyla pro hru způsobilá apod.

(29) Kapitán nemůže vznášet námitky k výkonu rozhodčího. Připomínky k výkonu rozhodčího lze uplatnit pouze formou, kterou stanovuje Soutěžní řád nebo Rozpis příslušné soutěže.

(30) Rozhodčí je povinen na zadní straně zápisu o utkání podrobně uvést všechny podstatné okolnosti. Vyjádří se zejména:
a) k námitkám kapitánů,

b) přestupkům vyloučených hráčů, náhradníků nebo hráčů vystřídaných či odvolaných (není-li řídícím orgánem stanoveno jinak),
c) k přestupkům napomenutých hráčů nebo náhradníků (není-li řídícím orgánem stanoveno jinak),
d) k přestupkům hráčů nebo náhradníků, o kterých ho informoval delegát,
e) k opatřením přijatým v průběhu utkání vůči členům nebo funkcionářům družstev,
f) ke svým závažným rozhodnutím a ke sporným herním situacím,
g) k důvodům a délce nastavení nebo prodloužení doby hry, popřípadě k důvodům zkrácení doby hry v přátelském utkání,
h) k dalším událostem, ke kterým došlo před utkáním, v jeho průběhu nebo po jeho ukončení.

(31) Úplně a přesně vyplněný zápis o utkání rozhodčí podepíše a do 48 hodin po ukončení utkání odešle doporučeně tomu řídícímu orgánu, který ho k utkání delegoval (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak).

(32) Dojde-li v utkání k vyloučení hráče nebo k jiným událostem, které mohou být předmětem disciplinárního řízení, je rozhodčí povinen vyplněný zápis o utkání zaslat doporučeně příslušnému řídícímu orgánu do 24 hodin po ukončení utkání (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak).

(33) Není-li po utkání rozhodčí ze závažných důvodů (např. pro zranění nebo pro inzultaci) zápis o utkání schopen vyplnit a odeslat, učiní tak AR1 (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak), popřípadě pořadatel utkání.

Nedostavení se rozhodčího

(34) Rozhodčí je povinen dostavit se na stadión nejméně 60 minut před úředním začátkem utkání (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak). Čekací doba pro rozhodčího je nejvýše 20 minut po úředně stanoveném začátku utkání.

(35) Nedostaví-li se rozhodčí ani v čekací době, převezme řízení utkání jeden z asistentů v pořadí podle delegace k utkání (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak). Převzal-li řízení AR, řídí utkání až do konce, i kdyby se rozhodčí opožděně dostavil.

(36) Nedostaví-li se rozhodčí ani v čekací době a nejsou-li k utkání delegováni asistenti rozhodčího, převezme řízení utkání jiný kvalifikovaný rozhodčí, pokud je na stadiónu přítomen. Tento rozhodčí je povinen se na vyzvání pořadatele přihlásit a utkání řídit, pokud mu v tom nebrání důvody hodné zvláštního zřetele, např. zdravotní indispozice. Převzal-li řízení utkání jiný kvalifikovaný rozhodčí, řídí utkání až do konce, i kdyby se delegovaný rozhodčí opožděně dostavil. Není-li přítomen kvalifikovaný rozhodčí, postupuje se podle čl. 35.

(37) Delegát utkání nesmí převzít funkci rozhodčího ani asistenta rozhodčího (pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak).

Oddílový rozhodčí

(38) Nedostaví-li se k soutěžnímu utkání rozhodčí, ani žádný z asistentů rozhodčího, ani není k dispozici jiný kvalifikovaný rozhodčí, jsou oba kapitáni (u mládeže společně s vedoucími družstev) povinni dohodnout se na oddílovém rozhodčím a za jeho řízení soutěžní utkání sehrát. Jestliže se kapitáni nedohodnou, rozhodne se losem o tom, které z družstev oddílového rozhodčího určí.

(39) Výsledek dohody nebo losování uvede ještě před zahájením utkání oddílový rozhodčí do zápisu o utkání a kapitáni družstev (u mládeže společně s vedoucími družstev) jej svými podpisy potvrdí.

(40) Oddílový rozhodčí má po dobu výkonu funkce rozhodčího stejná práva a povinnosti (kromě nároku na odměnu za řízení utkání) jako kvalifikovaný rozhodčí s tím, že nemusí utkání řídit v předepsaném úboru; pořadatel utkání je povinen zapůjčit mu vhodnou sportovní výstroj.

(41) Dostaví-li se delegovaný rozhodčí opožděně k utkání, které zahájil a řídí oddílový rozhodčí, převezme v přerušené hře a po zjištění všech skutečností (stavu utkání, odehrané doby hry, střídání resp. napomínání a vyloučení hráčů) tento rozhodčí řízení utkání a řídí ho až do konce.

(42) Funkci oddílového rozhodčího nesmí zastávat hlavní pořadatel, některý z funkcionářů družstva nebo náhradník. Oddílový rozhodčí musí být osoba starší 18 let.

(43) Pořádající oddíl je povinen mít k dispozici zápis o utkání, píšťalku, červenou a žlutou kartu, hodinky, minci na losování a psací potřeby. Řídí-li utkání oddílový rozhodčí, ručí pořádající oddíl za správné vyplnění zápisu o utkání před i po utkání a za jeho včasné odeslání příslušnému řídícímu orgánu.

Pravidlo VI
ASISTENT ROZHODČÍHO

Povinnosti

V každém utkání jsou stanoveni dva asistenti rozhodčího, jejichž úkolem je signalizovat

- když míč celým objemem opustí hrací plochu,
- které družstvo má provést kop z rohu, kop od branky nebo vhazování,
- když má být hráč potrestán za ofsajd,
- připravené střídání,
- nesportovní chování nebo jiné události, ke kterým dojde mimo zorné pole rozhodčího,
- přestupky v situacích, o kterých má asistent lepší přehled než rozhodčí (včetně přestupků, k nimž za těchto okolností dojde v pokutovém území),
- když brankář při provádění pokutového kopu opustí předčasně brankovou čáru směrem k míči a branky nebylo dosaženo a případně také, zda míč po provedení pokutového kopu přešel brankovou čáru celým objemem.

Spolupráce

Asistenti rozhodčího mají pomáhat rozhodčímu vést utkání v souladu s pravidly. Na hrací plochu smějí vstoupit, aby dohlédli na dodržení vzdálenosti 9,15 m bránícími hráči.
V případě nevhodného vměšování nebo nevhodného chování asistenta rozhodčího má rozhodčí právo asistenta zprostit funkce, určit za něj jinou osobu a podat o tom zprávu příslušnému řídícímu orgánu.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Žádné utkání se nesmí hrát bez asistentů rozhodčího, resp. oddílových pomezních rozhodčích.
2. Pro utkání, na které jsou delegováni asistenti rozhodčího, platí, že asistent rozhodčího uvedený v delegaci na prvním místě
   a) vykonává funkci asistenta na té straně hrací plochy, kde jsou umístěny lavičky pro členy a funkcionáře družstev,
   b) v případě, že rozhodčí pro zranění nebo pro zdravotní indispozici nemůže utkání dále řídit, převezme jeho funkci, pokud řídící orgán nerozhodne jinak.

3. Praporky asistentů rozhodčího mají mít rozměry 30 x 50 cm a výraznou barvu, nejlépe červenou nebo žlutou. Je povinností pořadatele utkání vybavit asistenty odpovídajícími praporky.

VÝKLAD K PRAVIDLU

Všeobecná ustanovení

(1) Před každým utkáním se rozhodčí dohodne s asistenty o podrobnostech spolupráce (viz příloha D Pravidel fotbalu). Zásady spolupráce, které rozhodčí pro řízení utkání určí, jsou asistenti povinni plně respektovat.

(2) Rozhodčí dbá, aby asistenti rozhodčího byli zcela nestranní. Zjistí-li rozhodčí, že asistent rozhodčího nebo oddílový pomezní rozhodčí neplní řádně své povinnosti, vědomě nesprávně signalizuje nebo jinak porušuje zásady nestrannosti, upozorní ho, že v případě opakování ho zprostí funkce a nahradí jiným asistentem.

(3) Urážky, zneuctění či napadení asistenta rozhodčího nebo oddílového pomezního rozhodčího se posuzují stejně jako táž provinění vůči rozhodčímu.

(4) Jestliže asistent rozhodčího při utkání náhle onemocní nebo se zraní a nemůže dále vykonávat svoji funkci, zajistí rozhodčí utkání jiného asistenta rozhodčího (je-li na hřišti přítomen jiný kvalifikovaný rozhodčí), popřípadě oddílového pomezního rozhodčího. Bez asistenta rozhodčího nebo oddílového pomezního rozhodčího se v utkání nemůže pokračovat.

(5) Delegovaný asistent rozhodčího je povinen mít předepsanou výstroj a další vybavení jako rozhodčí (viz článek 8 k pravidlu V).

(6) Asistent rozhodčího je oprávněn poskytovat informace nebo podat vysvětlení ke všem případům, které se staly v průběhu utkání nebo po utkání, pouze rozhodčímu, delegátovi utkání a na vyzvání i příslušnému řídícímu orgánu. Nikomu jinému nesmí asistent rozhodčího informace nebo vysvětlení poskytovat.

V průběhu utkání

(7) Asistent rozhodčího působí po celé utkání na té straně hrací plochy, která byla určena delegací k utkání. AR1 působí na té straně, kde jsou lavičky pro členy a funkcionáře družstva, AR2 na straně opačné.

(8) Asistent rozhodčího se v průběhu utkání pohybuje podél pomezní čáry mimo hrací plochu tak, aby nepřekážel ve hře a aby se ho míč mohl dotknout, jen když je ze hry. Kdyby se však přesto míč odrazil od asistenta zpět do hrací plochy, aniž předtím úplně přešel za pomezní nebo za brankovou čáru, je stále ve hře, a rozhodčí tedy hru nepřerušuje.

(9) Asistent rozhodčího se pohybuje na úrovni předposledního hráče bránícího družstva, protože z této pozice může nejlépe posoudit, zda hráči útočícího družstva nejsou v ofsajdové pozici. Je-li předposlední hráč bránícího družstva obehrán, musí se asistent rozhodčího pohybovat na téže úrovni jako míč, aby měl stále přehled o tom, zda hráči útočícího družstva nejsou v ofsajdové pozici.

(10) AR1 je povinen si v průběhu utkání všímat i chování osob na lavičkách pro členy a funkcionáře družstva a upozornit rozhodčího, kdykoli některá z těchto osob neoprávněně opustí technickou zónu.
AR 1 v průběhu utkání sleduje i rozcvičování náhradníků a upozorní rozhodčího, pokud by rušivě zasahovali do průběhu utkání.
AR1 rovněž dbá, aby při zranění hráče nevstoupili na hrací plochu více než dva funkcionáři družstva (obvykle lékař a masér), popřípadě pořadatelé s nosítky, ale až poté, co od rozhodčího obdrželi ke vstupu na hrací plochu souhlas.

(11) Považuje-li asistent rozhodčího za nutné ohlásit rozhodčímu něco, co s hrou přímo nesouvisí, sdělí mu to, až když je míč ze hry. Jen v případech vyžadujících okamžitý zákrok upozorní rozhodčího zdvihnutím praporku a pokynem ruky ho zavolá k sobě.

Zásady spolupráce

(12) Asistent rozhodčího pomáhá rozhodčímu v řízení utkání v souladu s pravidly. Kromě situací uvedených přímo v pravidle VI ještě signalizuje zejména porušení pravidla XII a dosažení branky. Porušení pravidla XII signalizuje asistent rozhodčího pouze v situacích, o kterých se domnívá, že je rozhodčí nemohl vidět, a s respektováním možné výhody ve hře; konečné rozhodnutí o přestupku však přísluší výhradně rozhodčímu. Dosažení branky signalizuje způsobem uvedeným v čl. 9, popřípadě v čl. 11 pravidla X.
Zásady signalizace asistentů rozhodčího jsou podrobně uvedeny v příloze D Pravidel fotbalu.

(13) Signalizuje-li asistent rozhodčího porušení pravidel, musí ihned přestat signalizovat, jestliže mu rozhodčí dá na vědomí, že ho vidí, ale že na jeho signalizaci nehodlá brát zřetel. Asistent rozhodčího rovněž přestane signalizovat, jestliže rozhodčí jeho signalizaci nepostřehl a mezitím se herní situace změnila tak, že je zřejmé, že signalizace asistenta rozhodčího ztratila význam, s výjimkou situací uvedených v čl. 14 a 16.

(14) Závažné okolnosti, které mohou podstatným způsobem ovlivnit hru, např. dosažení branky, kterou rozhodčí neviděl, nebo porušení pravidel, k nimž došlo těsně před dosažením branky (ofsajd, ruka útočícího hráče, míč ze hry), signalizuje asistent rozhodčího až do doby, dokud ho rozhodčí nepostřehne; jeho signalizaci je povinen převzít i druhý asistent rozhodčího. Totéž platí i pro připravené střídání hráčů.

(15) Přestupky hráčů asistent rozhodčího
- nesignalizuje v případě, že rozhodčí má přestupek ve svém zorném poli a asistent je přesvědčen, že přestupek rozhodčí viděl lépe;
- dá najevo dohodnutým způsobem svůj názor v případě, že rozhodčí sice přestupek viděl, ale zrakovým kontaktem si od asistenta vyžádá pomoc;
- signalizuje zdvižením praporku v případě, že k přestupku došlo mimo zorné pole rozhodčího nebo je asistent přesvědčen, že rozhodčí přestupek nepostřehl.

(16) Přestupky, které se staly za zády rozhodčího a vyžadují podle názoru asistenta udělení osobního trestu, musí asistent signalizovat vždy. Podle závažnosti přestupku a s přihlédnutím k možné výhodě ve hře tak učiní buď ihned, nebo až při nejbližším přerušení hry. V mimořádně závažných případech, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, použije asistent rozhodčího tzv. zvýrazněné signalizace (viz příloha D Signály asistentů rozhodčího).

(17) Asistent rozhodčího nesmí sám uplatňovat svůj názor, pokud rozhodčí již rozhodl a asistenta se na jeho stanovisko nedotáže. Asistent rozhodčího nesmí projevovat nesouhlas nebo nespokojenost s rozhodnutími rozhodčího. Na hrací plochu smí vstoupit pouze v případech, kdy to urychlí navázání hry, zejména při nedodržení předepsané vzdálenosti bránícími hráči při provádění volných kopů v blízkosti pomezní čáry, nebo v situacích, které vyžadují okamžitý zásah rozhodčího, např. při konfliktech hráčů v přerušené hře.

(18) Rozhodčí si může z vlastní iniciativy vyžádat od asistenta informace o všech situacích, které sám jasně neviděl, domnívá-li se, že asistent rozhodčího měl ze svého postavení lepší přehled; v takovém případě může rozhodnout i na základě informace asistenta rozhodčího. Rozhodčí se však nesmí asistenta dotazovat na situaci znovu poté, co již sám rozhodl, a to ani na základě intervencí hráčů. Rozhodne-li rozhodčí na základě signalizace nebo informace asistenta rozhodčího, nesmí při kritických projevech diváků nebo hráčů demonstrativně ukazovat na asistenta a naznačovat tak jeho odpovědnost za učiněné rozhodnutí. Za každé své rozhodnutí odpovídá rozhodčí sám.

Nedostavení se asistenta rozhodčího

(19) Asistent rozhodčího je povinen dostavit se na stadión nejméně 60 minut před úředním začátkem utkání (není-li řídícím orgánem stanoveno jinak). Čekací doba pro asistenta rozhodčího neplatí. Nedostaví-li se asistent rozhodčího, převezme jeho funkci jiný kvalifikovaný rozhodčí, pokud je na hřišti přítomen, nebo oddílový pomezní rozhodčí podle čl. 22.

(20) Převzal-li funkci asistenta rozhodčího jiný kvalifikovaný rozhodčí, vykonává funkci asistenta až do konce utkání, i kdyby se asistent rozhodčího opožděně dostavil. Dostaví-li se asistent rozhodčího opožděně k utkání, kde funkci asistenta rozhodčího již zastává oddílový pomezní rozhodčí, je asistent rozhodčího povinen kdykoliv v průběhu utkání od něj funkci převzít.

(21) Dostaví-li se asistent rozhodčího opožděně k utkání, které již zahájil a řídí oddílový rozhodčí, je delegovaný asistent rozhodčího povinen kdykoliv v průběhu utkání od něj funkci rozhodčího převzít.

Oddílový pomezní rozhodčí

(22) Je-li k utkání delegován pouze rozhodčí, nebo nedostaví-li se k utkání některý z asistentů či oba asistenti rozhodčího, plní jejich funkci oddíloví pomezní rozhodčí; náhradu za chybějícího asistenta určí domácí družstvo (popřípadě obě družstva). Nemůže-li jedno z družstev tuto povinnost splnit, určí oba oddílové

pomezní rozhodčí družstvo druhé. Není-li pořadatelem utkání ani jedno ze zúčastněných družstev, určí oddílové pomezní rozhodčí pořadatel utkání.

(23) Oddílový pomezní rozhodčí musí být osoba starší 18ti let; v utkáních mládeže musí být oddílový pomezní rozhodčí nejméně ve věku odpovídajícím věkové kategorii hráčů příslušné soutěže.
Družstva jsou odpovědná za to, že do funkce oddílových pomezních rozhodčích určí osoby, o nichž vědí, že dostatečně ovládají pravidla fotbalu, jsou disciplinované, skýtají záruku nestrannosti a jsou dostatečně fyzicky zdatné. Funkci oddílového pomezního rozhodčího nesmí zastávat hlavní pořadatel, některý funkcionář družstva nebo náhradník.

(24) Oddílový pomezní rozhodčí nemá při výkonu své funkce nárok na odměnu ani jiné náhrady, ale jinak se na něj vztahují všechna práva asistenta rozhodčího. K utkání nemusí nastoupit v předepsaném úboru, pořadatel utkání je však povinen zapůjčit mu vhodnou sportovní výstroj.

(25) Základním úkolem oddílových pomezních rozhodčích v průběhu utkání je signalizovat, že míč úplně přešel pomezní čáru; rozhodčí však může jejich pravomoc rozšířit i o další povinnosti asistentů rozhodčího s tou výhradou, že jeho rozhodnutí jsou vždy konečná. Dojde-li ale při utkání k situaci, kterou rozhodčí sám neviděl, může rozhodnout na základě signalizace nebo informací oddílového pomezního rozhodčího jen tehdy, považuje-li jeho informace za dostatečně objektivní.

(26) Oba oddíloví pomezní rozhodčí se před utkáním ohlásí u rozhodčího. Rozhodčí jim určí jejich rozestavení na hrací ploše s tím, že je oprávněn jejich rozestavení podle svého uvážení pro každý poločas změnit. Dále jim dá pokyny ke spolupráci na hrací ploše a zejména je upozorní, že jeho rozhodnutí jsou konečná a že nemají právo reklamovat změnu rozhodnutí, i když s ním nebudou souhlasit.

(27) Oddíloví pomezní rozhodčí nastupují při utkání k pozdravu a k losování společně s rozhodčím, jen jsou-li sportovně oblečeni. O vhodnosti nástupu oddílových pomezních rozhodčích rozhodne rozhodčí.

Pravidlo VII
DOBA HRY

Rozdělení doby hry

Utkání trvá, pokud se obě zúčastněná družstva a rozhodčí nedohodnou jinak, dva poločasy po 45 minutách. Každá dohoda, kterou se změní doba hry (např. pro nedostatečnou viditelnost se doba trvání poločasů zkrátí na 40 minut), musí být provedena před začátkem utkání a musí být v souladu s řádem příslušné soutěže.

Poločasová přestávka

Hráči mají právo na poločasovou přestávku.
Poločasová přestávka nesmí být delší než 15 minut.
Řád příslušné soutěže musí obsahovat dobu trvání poločasové přestávky.
Doba trvání poločasové přestávky může být změněna pouze se souhlasem rozhodčího.

Nastavení promeškané doby hry

Rozhodčí nastaví každý poločas o dobu, která byla promeškána

- střídáním,
- zjišťováním stavu zraněných hráčů,
- přepravou zraněných hráčů k ošetření mimo hrací plochu,
- zdržováním hry nebo
- z jiných důvodů.

Dobu hry nastaví rozhodčí podle svého měření.

Pokutový kop

Rozhodčí musí prodloužit dobu hry v každém poločase, aby mohl být proveden nebo opakován nařízený pokutový kop.

Nedohrané utkání

Utkání nedohrané z jakéhokoli důvodu se musí opakovat, není-li řádem příslušné soutěže stanoveno jinak.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Doba hry pro soutěžní utkání je stanovena takto:
   a) muži 2 poločasy po 45 minutách,
   b) starší dorost 2 poločasy po 45 minutách,
   c) mladší dorost 2 poločasy po 40 minutách,
   d) starší žáci 2 poločasy po 35 minutách,
   e) mladší žáci 2 poločasy po 30 minutách
   f) přípravky a minifotbal 2 poločasy po 25 minutách,
   g) ženy 2 poločasy po 45 minutách,
   h) žákyně 2 poločasy po 35 minutách.
2. Doba trvání poločasové přestávky je stanovena takto:
   a) v soutěžních utkáních 15 minut, pokud není Soutěžním řádem nebo Rozpisem soutěže stanoveno jinak,
   b) v přátelských utkáních dohodou družstev,
   c) v utkáních mládeže, žákyň a žen 15 minut; doba poločasové přestávky musí být dodržena,
   d) v turnajových utkáních propozicemi turnaje.
3. O výsledku předčasně ukončeného utkání rozhodne příslušný řídící orgán. Nebylo-li utkání předčasně ukončeno z viny družstev, musí se celé utkání opakovat v novém termínu.

VÝKLAD K PRAVIDLU

Doba hry

(1) Dobu hry měří rozhodčí od okamžiku, kdy byl správně proveden výkop k zahájení utkání, nikoli od okamžiku, kdy dal píšťalkou znamení k provedení tohoto výkopu.
Znamení píšťalkou k ukončení doby hry dá rozhodčí:
   a) po uplynutí doby hry (včetně nastavené doby hry),
   b) po uplynutí prodloužené doby hry, jestliže rozhodčí dobu hry prodloužil k provedení pokutového kopu nařízeného v normální době hry,
   c) po uplynutí doby prodloužení (včetně nastavené doby hry) v utkání, v němž bylo o výsledku podle herního řádu soutěže rozhodnuto v prodloužení doby hry,
   d) poté, co uznal branku v utkání, v němž bylo o výsledku podle herního řádu soutěže rozhodnuto dosažením branky v prodloužení doby hry,
   e) po uplynutí doby potřebné pro provedení kopů z pokutové značky v utkání, v němž se o výsledku rozhodlo těmito kopy.

(2) Pouze hodinky rozhodčího jsou směrodatné pro měření doby hry. Přesto se doporučuje, aby si je rozhodčí před zahájením utkání porovnal s hodinkami svých asistentů a s hodinkami čtvrtého rozhodčího, aby tak dobu hry mohli měřit i oni. Konečné rozhodnutí o trvání doby hry však náleží pouze rozhodčímu.

(3) V soutěžních utkáních nesmí rozhodčí předepsanou dobu hry zkrátit, ani kdyby družstva nastoupila až po uplynutí čekací doby.
V přátelských utkáních může rozhodčí dobu hry zkrátit, např. pro pozdní nastoupení jednoho z družstev. Dobu hry však musí zkrátit rovnoměrně v obou poločasech a musí o tom před utkáním informovat kapitány obou družstev.

(4) Pořádání mimořádných soutěží, turnajových utkání apod. s kratší dobou hry se řídí propozicemi soutěže (turnaje), které schvaluje příslušný řídící orgán. Rozhodčí musí být s těmito propozicemi před utkáním obeznámen.

Nastavení doby hry

(5) Doba, kdy je míč ze hry, se započítává do doby hry, pokud přerušení vyplynulo z normálního průběhu hry. Doba hry promeškaná jiným způsobem se do doby hry nepočítá a rozhodčí je povinen ji nahradit. Ke zdržením, která se do doby hry nezapočítávají a která je rozhodčí povinen nastavením času nahradit, patří např.
a) střídání hráčů (včetně neukončeného střídání), s výjimkou střídání provedeného o poločasové přestávce, nebo
b) zjišťování stavu zraněného hráče na hrací ploše, jeho ošetřování nebo odnesení z hrací plochy, nebo
c) doba promarněná při oslavách po dosažení branky, nebo
d) převlékání úborů hráčů při výměně brankáře a hráče z pole, nebo
e) jakékoli způsoby nesportovního zdržování hry, např. pomalý odchod vyloučeného hráče z hrací plochy, zakopávání míče mimo hrací plochu, zdržování při některém ze způsobů navázání hry, nebo
f) oprava poškozené branky nebo výměna poškozených rohových praporků, nebo
g) oprava vyznačení hrací plochy, nebo
h) výměna poškozeného nebo zakopnutého míče, nebo
i) vyklízení hrací plochy, na kterou vnikli diváci, nebo
j) vyklízení prostorů hřiště, v nichž se bez souhlasu rozhodčího zdržují osoby na hře nezúčastněné, nebo
k) dočasné přerušení hry z důvodu zhoršení povětrnostních podmínek, nebo
l) přerušení způsobené poruchou osvětlení nebo přerušením dodávky elektrické energie, nebo
m) jiné dočasné přerušení hry z důvodů nesouvisejících se hrou.

Za každé zdržení uvedené v bodě a) nastaví rozhodčí dobu hry o nejméně 30 vteřin; ve všech ostatních případech rozhodčí nastaví skutečně promarněnou dobu hry.

Dobu hry rozhodčí nastavuje zásadně v tom poločase, ve kterém byla promeškána. Délku nastavení doby hry oznámí rozhodčí krátce před řádným koncem každého poločasu vhodným způsobem asistentům rozhodčího a také kapitánům družstev, pokud o to požádají. Oznámenou délku nastavení dobu hry musí rozhodčí dodržet, pokud v nastavovaném čase znovu nevznikne povinnost dobu hry znovu nastavit.

Prodloužení doby hry

(6) Rozhodčí musí prodloužit dobu hry k provedení pokutového kopu, který byl nařízen v normální době hry. Pokud se provedení pokutového kopu musí opakovat, prodlouží rozhodčí znovu dobu hry o dobu potřebnou k jeho opakovanému provedení.

Poločasová přestávka

(7) Od poločasové přestávky lze na přání obou družstev upustit. Kdyby však na poločasové přestávce trval třeba jen jediný hráč, musí rozhodčí stanovenou nebo dohodnutou dobu poločasové přestávky dodržet. V utkáních mládeže, žákyň a žen musí být doba poločasové přestávky dodržena vždy.

(8) Za dodržení stanovené nebo dohodnuté doby poločasové přestávky odpovídá rozhodčí, pokud příslušný řídící orgán nestanoví jinak. Poločasová přestávka včetně odchodu a návratu hráčů a rozhodčích na hrací plochu nemá být delší než 15 minut. Dobu trvání poločasové přestávky však rozhodčí může v odůvodněných případech upravit, např. prodloužit pro provedení kontroly totožnosti, nebo upravit z jiných důvodů, např. proto, že z utkání se provádí přímý TV přenos. Důvody úpravy doby poločasové přestávky uvede rozhodčí v zápise o utkání.

Prodloužení doby hry k určení vítěze utkání

(9) Rozpis soutěže nebo propozice turnaje mohou stanovit že v případě, kdy po skončení normální doby hry bude výsledek utkání nerozhodný, se o vítězi utkání rozhodne v prodloužené době hry, např. o 2 x 15 minut. Rozpis soutěže nebo propozice turnaje mohou dále stanovit, že prodloužení doby hry skončí již v okamžiku, kdy některé z družstev dosáhne branky.

(10) Před prodloužením doby hry mají hráči nárok na přestávku, během níž se však rozhodčí a hráči obou družstev musí zdržovat na hrací ploše. Tato přestávka obvykle není delší než 5 minut, pokud Rozpis soutěže nebo propozice turnaje nestanoví jinak. Po skončení této přestávky provede rozhodčí s kapitány družstev losování, jímž se určí družstvo, které zahájí hru. Losování se provádí stejným způsobem jako před zahájením hry (viz čl. 1 pravidla VIII).
Po uplynutí první poloviny prodloužené doby hry přestávka není; družstva si pouze vymění poloviny hrací plochy a ve hře se ihned pokračuje výkopem.

(11) Rozpis soutěže nebo propozice turnaje mohou rovněž stanovit, že v případech, kdy po skončení normální doby hry nebo po skončení prodloužené doby hry bude výsledek utkání nerozhodný, se vítěz utkání určí prováděním kopů z pokutové značky (viz příloha A Pravidel fotbalu). Doba nutná k provedení těchto kopů se do doby hry nezapočítává, ale přestupky proti pravidlům, jichž se hráči v této době dopustí, se kvalifikují jako přestupky v době hry.

Pravidlo VIII
ZAHÁJENÍ HRY

Před utkáním

Před začátkem utkání se losuje mincí a družstvo, které vyhraje los, si vybere, na kterou branku bude v prvním poločase útočit.
Druhé družstvo zahájí utkání výkopem.
Družstvo, které vyhrálo los, zahájí výkopem druhý poločas utkání.
Po poločasové přestávce si družstva vymění poloviny hrací plochy.

Výkop

Výkop je způsob zahájení nebo navázání hry
- na začátku utkání,
- po dosažení branky,
- na začátku druhého poločasu utkání,
- na začátku každé poloviny prodloužení, pokud utkání pokračuje prodloužením doby hry.

Přímo z výkopu může být dosaženo branky.

Provedení výkopu

- Všichni hráči musí být na své polovině hrací plochy.
- Všichni hráči družstva, které výkop neprovádí, musí zůstat ve vzdálenosti nejméně 9,15 m od míče, dokud míč není ve hře.
- Míč leží v klidu na středové značce.
- Rozhodčí dá k provedení výkopu znamení.
- Míč je ve hře, jestliže se po provedení výkopu pohne směrem dopředu.
- Hráč, který provedl výkop, se nesmí dotknout míče podruhé, dokud se míče nedotkl jiný hráč.

Jestliže jedno z družstev dosáhne branky, provede výkop některý z hráčů soupeře.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Jestliže se hráč provádějící výkop, dotkne podruhé míče, který již je ve hře, dříve, než se míče dotkne jiný hráč

- rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Při každém jiném porušení pravidla o provedení výkopu

- rozhodčí nechá výkop opakovat.

Míč rozhodčího

Míč rozhodčího je způsob, jakým se navazuje hra poté, co byla v době, kdy byl míč ve hře, přerušena z důvodů neuvedených na jiných místech pravidel.

Provedení míče rozhodčího

Rozhodčí nechá padnout míč na zem v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII). Míč je ve hře, jakmile se dotkne země.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Míč rozhodčího se opakuje, jestliže

- míč se dotkne některého hráče dříve, než země, jestliže
- míč opustil hrací plochu poté, co se dotkl země, ale dříve, než se ho dotkl některý z hráčů.

Zvláštní ustanovení

- Volný kop nařízený ve prospěch bránícího družstva z jeho vlastního brankového území může být proveden z jakéhokoli místa uvnitř tohoto území.
- Nepřímý volný kop nařízený ve prospěch útočícího družstva v soupeřově brankovém území se provede na té čáře ohraničující brankové území, která probíhá rovnoběžně s brankovou čárou, a to v místě, které je nejblíže místu přestupku.
- Má-li se navázat hra míčem rozhodčího v brankovém území, nechá rozhodčí padnout míč na čáře ohraničující brankové území, která je rovnoběžná s brankovou čárou, a to v místě, které je nejblíže místu, kde byl míč v okamžiku přerušení hry.

VÝKLAD K PRAVIDLU

Výkop

(1) Před zahájením utkání provede rozhodčí uprostřed hrací plochy za účasti kapitánů obou družstev a asistentů rozhodčího losování. Losování se provádí vždy mincí, stranu mince si zvolí kapitán hostujícího družstva. Kapitán družstva, jež vyhrálo los, si vybere polovinu hrací plochy; výkop provede některý z hráčů soupeřova družstva. K provedení výkopu musí rozhodčí vždy dát znamení píšťalkou. Je zakázáno, aby výkop provedly jiné osoby, než hráči zúčastnění na hře.

(2) Výkop je proveden správně, jestliže po znamení rozhodčího k jeho provedení:

a) míč, ležící volně a nehybně na středové značce, byl hráčem strany oprávněné k provedení výkopu zahrán tak, že se pohnul směrem do soupeřovy poloviny hrací plochy a
b) hráči obou družstev neporušili rozestavení stanovené pravidlem dříve, než se míč dostal do hry.

Teprve po správně provedeném výkopu smějí hráči soupeřova družstva vkročit do středového kruhu a hráči obou družstev na soupeřovu poloviny hrací plochy.

(3) Po nesprávně provedeném výkopu nechá rozhodčí výkop opakovat. Hráče, který opakovaně provede výkop nesprávně, rozhodčí napomene za nesportovní chování; v případě dalšího opakování téhož přestupku ho rozhodčí napomene podruhé a následně vyloučí ze hry.

Nastane-li tato situace při výkopu k zahájení utkání, rozhodčí provinivšího se hráče vyloučí z účasti na hře. Za tohoto hráče smí nastoupit některý z náhradníků příslušného družstva, aniž by to bylo považováno za střídání, družstvo však nesmí doplnit počet náhradníků.

(4) Z výkopu může být přímo dosaženo branky ve prospěch družstva, které výkop provádí. Dostane-li se míč přímo z výkopu do soupeřovy branky, rozhodčí ji uzná a hru naváže výkopem hráč soupeřova družstva.

V případě, že hráč provádějící výkop přímo z výkopu dosáhne branky, a některý z hráčů soupeře přitom předčasně porušil předepsané postavení, rozhodčí branku uzná.

Míč rozhodčího

(5) Při provádění míče rozhodčího nedává rozhodčí zásadně znamení píšťalkou. Míč rozhodčího provede rozhodčí tak, že z postavení čelem k hráčům pustí míč z výše pasu volně před sebe na zem, aniž by přitom své postavení změnil (viz obr. 8-1). Pravidlo nepředepisuje, v jaké vzdálenosti od míče mají hráči při navázání hry míčem rozhodčího být, musí však od něho být tak daleko, aby rozhodčí mohl míč rozhodčího řádně provést. Rozhodčí proto vyčká, až hráči obou družstev zaujmou odpovídající postavení.

(6) Při míči rozhodčího nemůže být hráč v ofsajdu; to znamená, že kterýkoli hráč může bezprostředně po správném provedení míče rozhodčího dosáhnout branky, i když je v ofsajdové pozici. Rozhodčí rovněž uzná vlastní branku, jestliže se bezprostředně po správném provedení míče rozhodčího dotkne míče hráč bránící strany a míč poté skončí v brance jeho družstva.

(7) Míčem rozhodčího naváže rozhodčí hru, jestliže ji přerušil z jiného důvodu, než pro který se hra

Obr. 8-1 Provedení míče rozhodčího

navazuje nějakým kopem nebo vhazováním. Tímto důvodem může být např. to, že

- nastaly takové povětrnostní podmínky, které neumožňují pokračovat ve hře, nebo
- došlo k poškození branky, brankové sítě, rohového praporku nebo vyznačení hrací plochy, nebo
- hrací plocha nebo míč se staly nezpůsobilými ke hře, nebo
- osoba nezúčastněná na hře nebo jiný vnější vliv zasáhl na hrací ploše míč nebo ovlivnil hru, nebo
- rozhodčí považoval za nutné ihned zkontrolovat výstroj hráče, nebo
- hráč opustil hrací plochu, aby nebyl v ofsajdové pozici, a přitom mimo ni ovlivňoval hru, např. pokřikem rušil soupeře, nebo
- se hráč dopustil přestupku mimo hrací plochu, nebo
- hráč byl vážně zraněn, aniž přitom došlo k porušení pravidel, nebo
- rozhodčí ihned po přerušení hry poznal, že se přerušením hry dopustil omylu, ať již z viny vlastní nebo z viny asistenta rozhodčího, nebo
- nastaly okolnosti, které sice přímo nesouvisely se hrou, ale podle názoru rozhodčího bylo nutno hru přerušit, např. proto, že okolo hřiště šel průvod se státní vlajkou nebo průvod pohřební apod.

Uctění památky zesnulého

(8) Uctění památky zesnulého trvá jednu minutu a provádí se před zahájením utkání. Družstvo, které bude zahajovat utkání, provede výkop k uctění památky zesnulého stejně jako výkop k zahájení utkání, ale ihned poté rozhodčí písknutím další akci zastaví; po uctění památky zesnulého dá rozhodčí pokyn k provedení výkopu k zahájení utkání.

Čestný výkop

(9) Čestný výkop provádí před zahájením utkání osoba na hře nezúčastněná. Po provedení čestného výkopu rozhodčí ihned akci zastaví a vyčká, až osoba, která čestný výkop provedla, opustí hrací plochu. Teprve potom dá rozhodčí pokyn k provedení výkopu k zahájení utkání.

Pravidlo IX
MÍČ VE HŘE A ZE HRY

Míč ze hry

Míč je ze hry, jestliže
- přejde po zemi nebo ve vzduchu úplně brankovou nebo pomezní čáru, nebo
- rozhodčí hru přeruší.

Míč ve hře

Míč je ve hře v každou jinou dobu, a to i tehdy
- odrazí-li se od brankové tyče, od břevna nebo od rohového praporku zpět do hrací plochy, nebo
- odrazí-li se od rozhodčího nebo od asistenta rozhodčího, který je na hrací ploše, zpět do hrací plochy.

VÝKLAD K PRAVIDLU

(1) Během utkání je míč buď ve hře nebo ze hry. Pro větší srozumitelnost se ve výkladu používá také pojmů „hra není přerušena“ a „hra je přerušena,“ které mají stejný význam.

(2) Míč je správně ve hře, jestliže:
   a) při provádění výkopu a pokutového kopu se potom, co hráč provedl kop, pohnul směrem dopředu,
   b) při provádění kopu z rohu se potom, co hráč provedl kop, pohnul jakýmkoli směrem,
   c) při provádění kopu od branky potom, co hráč provedl kop, opustil pokutové území do hrací plochy dříve, než se ho předtím dotkl některý hráč,
   d) při provádění volného kopu, mimo kopů z vlastního pokutového území, se potom, co hráč provedl kop, pohnul z místa jakýmkoli směrem,
   e) při provádění volného kopu z vlastního pokutového území potom, co hráč provedl kop, opustil pokutové území do hrací plochy dříve, než se ho dotkl některý hráč,
   f) při vhazování míče hráč provádějící vhazování neporušil ustanovení pravidla, týkající se místa a způsobu vhazování, a míč se dostal na hrací plochu,
   g) při provádění míče rozhodčího se dotkl země dříve, než se jej dotkl některý hráč.

Nedostane-li se míč správně do hry, musí rozhodčí jeho uvedení do hry nechat opakovat ve stejném místě.

(3) Míč je stále ve hře, dokud rozhodčí nepřeruší hru. Proto je stále ve hře, i když:
   a) byla porušena pravidla, ale rozhodčí uplatňuje výhodu ve hře,
   b) vznikla domněnka, že pravidla byla porušena, ale rozhodčí hru nepřerušil,
   c) asistent rozhodčího signalizoval, že došlo k porušení pravidel, ale rozhodčí hru nepřerušil.

   Přestanou-li hráči hrát, aniž rozhodčí přerušil hru, může je rozhodčí pokynem, posuňkem nebo slovem upozornit, že se ve hře pokračuje.

(4) Protože čáry ohraničující hrací plochu jsou součástí hrací plochy, je míč stále ve hře, dokud celým objemem nepřejde přes pomezní nebo brankovou čáru mimo hrací plochu (viz obr. 9-1). To znamená, že je ve hře i v případě, že se míč:
   a) pohybuje po brankové nebo pomezní čáře nebo ve vzduchu nad touto čárou,
   b) odrazí od brankové tyče, břevna nebo rohového praporku zpět do hrací plochy,
   c) odrazí zpět do hrací plochy od rozhodčího, asistenta rozhodčího nebo hráče, který se nachází na pomezní nebo na brankové čáře nebo v její těsné blízkosti mimo hrací plochu.

(5) Signalizace asistenta rozhodčího, že míč opustil hrací plochu, je určena pouze rozhodčímu. Proto asistent rozhodčího zdvižením praporku ještě hru nepřerušuje, hru přeruší teprve rozhodčí píšťalkou. Přejde-li však míč zcela zjevně brankovou nebo pomezní čáru, nemusí rozhodčí znamení píšťalkou dát.

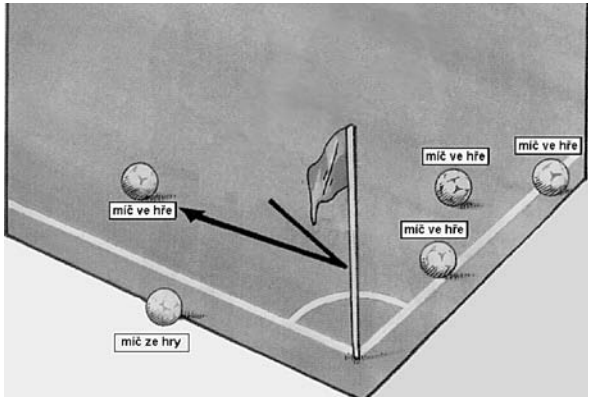

Obr. 9-1 Míč ve hře a míč ze hry

(6) Při provádění všech kopů, výkopu, vhazování míče nebo míče rozhodčího musí být dodrženy podmínky stanovené příslušnými pravidly. Tato pravidla rovněž obsahují jak případná trestní ustanovení za nedodržení těchto podmínek, tak i okolnosti, za kterých rozhodčí může při jejich nedodržení poskytnout výhodu ve hře.

Pravidlo X
DOSAŽENÍ BRANKY

Dosažení branky

Branky je dosaženo, jestliže míč úplně přejde brankovou čáru mezi brankovými tyčemi a pod brankovým břevnem a útočící družstvo předtím neporušilo žádné pravidlo.

Vítěz utkání

Vítězem utkání je družstvo, které dosáhlo více branek. Není-li dosaženo žádné branky nebo dosáhnou-li obě družstva stejného počtu branek, je výsledek utkání nerozhodný.

Herní řád soutěže

Jestliže pravidla soutěže stanovují, že utkání nesmí skončit nerozhodným výsledkem, mohou být pro určení vítěze utkání použity pouze postupy schválené IFAB, tedy:

- jiné počítání branek dosažených na hřišti soupeře,
- prodloužení doby hry a
- kopy z pokutové značky.

ROZHODNUTÍ IFAB

1. V ustanoveních pro pořádání soutěžních utkání mohou být pro určení vítěze utkání uvedeny pouze postupy schválené IFAB, jež jsou uvedeny v Příloze A pravidel fotbalu „Postupy pro určení vítěze utkání“.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Jestliže utkání nesmí skončit nerozhodným výsledkem, musí Rozpis příslušné soutěže nebo propozice turnaje obsahovat ustanovení o prodloužení doby hry nebo jiný, příslušným řídícím orgánem schválený způsob pro určení vítěze utkání.

VÝKLAD K PRAVIDLU

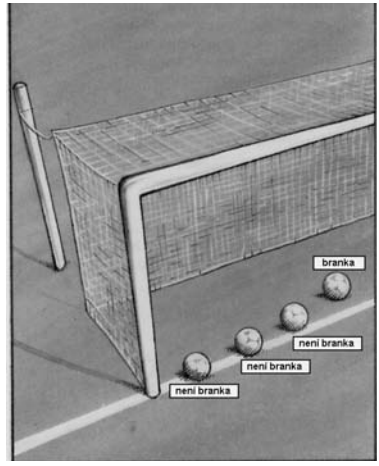

Obr. 10-1 Dosažení branky

(1) O tom, zda bylo nebo nebylo dosaženo branky, rozhoduje výhradně rozhodčí a jeho rozhodnutí je konečné. Proto je nezbytné, aby v rozhodujícím okamžiku byl co nejblíže branky. Není-li si jist, zda míč skutečně přešel úplně přes brankovou čáru do branky, smí se ve výjimečných případech, a pouze z vlastní iniciativy, dotázat na názor příslušného asistenta rozhodčího.
Při dosažení branky je rozhodčí povinen dát znamení píšťalkou.

(2) Pro posouzení, zda bylo či nebylo dosaženo branky, není rozhodující postavení brankáře, ale výhradně poloha míče. Stává se totiž, že brankář sice stojí za brankovou čárou, míč však drží před ní, nebo naopak brankář stojí před brankovou čárou, ale míč v jeho rukou je již za ní.

(3) Není-li si rozhodčí jist, zda bezprostředně před dosažením branky nedošlo k porušení pravidel, může se před svým rozhodnutím dotázat na názor příslušného asistenta rozhodčího, ale jen je-li nezvratně přesvědčen, že asistent mohl ze svého postavení situaci lépe vidět.

(4) Rozhodčí branku uzná, dostane-li se míč do soupeřovy branky přímo:
a) ze hry,
b) z přímého volného kopu,
c) z pokutového kopu,
d) z kopu z rohu,
e) z kopu od branky,
f) z výkopu.
Dosažení branky musí být v souladu s příslušnými ustanoveními pravidel. Hráč útočícího družstva nesmí před dosažením branky porušit pravidla. Hra se naváže výkopem.

(5) Rozhodčí branku neuzná, dostane-li se míč do soupeřovy branky přímo:
a) z nepřímého volného kopu,
b) z vhazování míče.
Hra se naváže kopem od branky.

(6) Rozhodčí branku neuzná, dostane-li se míč do vlastní branky přímo:
a) z kteréhokoli kopu,
b) z vhazování míče.
Hra se naváže kopem z rohu.

(7) Rozhodčí branku neuzná, dostane-li se míč do branky přímo po správně provedeném míči rozhodčího, aniž se ho předtím dotkl některý hráč. Míč rozhodčího se opakuje.

(8) Rozhodčí branku uzná, jestliže brankář v době, kdy je míč ve hře, ho z vlastního pokutového území vhodí do branky soupeřova družstva.

(9) Příslušný asistent rozhodčího zásadně nesignalizuje dosažení branky zdvižením praporku. Signalizace asistenta rozhodčího v případě dosažení branky spočívá v tom, že běží ke středové čáře. Jestliže tedy podle názoru asistenta rozhodčího:
   a) byla branka regulérní, běží zaujmout výchozí postavení ke středové čáře k provedení výkopu,
   b) nebyla branka regulérní, nebo jestliže před dosažením branky byla porušena pravidla hráči útočící strany, zůstane stát tam, kde právě byl v okamžiku dosažení branky.

   Rozhodčí proto dříve, než s konečnou platností rozhodne o dosažení branky, ověří pohledem poziční postavení asistenta rozhodčího. Vidí-li, že příslušný asistent zůstal stát na svém místě, zváží okolnosti, které předcházely dosažení branky a teprve potom rozhodne, zda branku uzná či nikoli. Současně, ještě před tím, než rozhodne, ověří rovněž u druhého asistenta, zda nesignalizuje závažné porušení pravidel,

(10) Zahraje-li hráč bránícího družstva míč úmyslně rukou nebo jinak poruší pravidla, a míč skončí v brance jeho družstva dříve, než rozhodčí přerušil hru, musí rozhodčí branku uznat. To ho však nezbavuje povinnosti udělit osobní trest za přestupek, který to vyžaduje.

(11) Může se stát, že rozhodčí vůbec nepostřehne, že branky bylo dosaženo, a proto nechá ve hře pokračovat. Asistent rozhodčího nejprve běží obvyklým způsobem ke středové čáře, a teprve když vidí, že rozhodčí jeho signalizaci nepostřehl, zdvihne praporek nad hlavu a zvýrazněnou signalizací upozorní rozhodčího, že na hrací ploše došlo k závažné události, tj. v tomto případě k dosažení branky. Druhý asistent v případě potřeby jeho zvýrazněnou signalizaci převezme.

(12) Uzná-li rozhodčí branku, stále kontroluje chování hráčů a přitom běží zaujmout postavení poblíž středové čáry k provedení výkopu; tam si učiní poznámku o střelci branky. Chování hráčů kontrolují současně i oba asistenti, aby mohli posoudit případné přestupky za zády rozhodčího.

(13) Jestliže rozhodčí v domnění, že bylo dosaženo branky, přeruší hru a následně zjistí, že míč úplně nepřešel brankovou čáru, naváže hru míčem rozhodčího v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

(14) Ztratí-li rozhodčí z vážných důvodů na krátkou dobu schopnost postřehu a nemůže proto reagovat na herní situaci, např. proto, že má cizí předmět v oku, v důsledku udeření míčem nebo pro nenadálou zdravotní indispozici, může branku uznat na základě informací, které si vyžádá od příslušného asistenta rozhodčího.

Oslavy dosažení branky

(15) Je běžné, že hráč, který dosáhne branky, se o radost podělí se svými spoluhráči. Rozhodčí však nesmí připustit, aby přitom hráči trávili neúměrné množství času na soupeřově polovině hrací plochy a zdržovali tak provedení výkopu. Dobu promarněnou při oslavách dosažení branky rozhodčí nastaví.

(16) Hráče, který během oslav po dosažení branky opustí hrací plochu, vyběhne k prostoru pro diváky nebo se chová jiným nevhodným způsobem, rozhodčí vyzve, aby se vrátil na hrací plochu a své chování usměrnil. Neuposlechne-li hráč výzvy rozhodčího ihned, napomene jej rozhodčí za nesportovní chování.
Hráče, který se jako projev radosti po dosažení branky svlékne dres, napomene rozhodčí za nesportovní chování; za svléknutí dresu se považuje již okamžik, kdy hráč si dresem zakryje obličej. Stejně potrestá rozhodčí hráče, který si svlékne dres a pod ním má další dres stejný jako je dres svlečený.

Pravidlo XI
OFSAJD

Ofsajdová pozice

Ofsajdová pozice hráče není sama o sobě porušením pravidla.
Hráč je v ofsajdové pozici, je-li blíže k soupeřově brankové čáře než míč a než předposlední hráč soupeře.
Hráč není v ofsajdové pozici, jestliže

- je na vlastní polovině hrací plochy, nebo
- je ve stejné vzdálenosti od soupeřovy brankové čáry jako předposlední hráč soupeře, nebo
- je ve stejné vzdálenosti od soupeřovy brankové čáry jako poslední dva hráči soupeře.

Ofsajd

Hráč, který je v ofsajdové pozici, bude potrestán za ofsajd jen tehdy, jestliže v okamžiku, kdy míčem zahraje nebo se míče dotkne některý z jeho spoluhráčů, je podle názoru rozhodčího aktivně zapojen do hry tím, že

- ovlivňuje hru, nebo
- ovlivňuje soupeře, nebo
- získává ze svého postavení výhodu.

Není ofsajd

Hráč nebude potrestán za ofsajd, dostane-li míč přímo

- z kopu od branky, nebo
- z vhazování, nebo
- z kopu z rohu.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Jestliže rozhodčí potrestá hráče za ofsajd, nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa, kde bylo pravidlo porušeno (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

ROZHODNUTÍ IFAB

1. V definici ofsajdové pozice výraz „hráč je blíže k brankové čáře soupeře

než míč a než předposlední hráč soupeře“ znamená, že kterákoliv část jeho hlavy, těla nebo nohou je blíže k brankové čáře soupeře než míč nebo předposlední hráč soupeře. V této definici není zahrnuta paže hráče, tzn. část horní končetiny od ramene až k dlani.

2. Hráč v ofsajdové pozici je aktivně zapojen do hry, jestliže:
   - Ovlivňuje hru tím, že hraje nebo se dotkne míče poté, co míč přihrál nebo se ho dotkl jeho spoluhráč.
   - Ovlivňuje soupeře tak, že soupeři vezme nebo omezí jeho možnost hrát míčem tím, že mu brání ve výhledu nebo ho omezuje v pohybu, nebo tím, že dělá pohyby nebo gesta, které podle názoru rozhodčího soupeře ruší nebo klamou.
   - Získává výhodu ze svého postavení tím, že hraje míčem, který se k němu odrazí od brankové tyče, brankového břevna nebo od hráče soupeře.

VÝKLAD K PRAVIDLU

(1) Pravidlo XI má chránit bránící družstvo před tím, aby se hráč útočícího družstva zdržoval v blízkosti soupeřovy branky a mohl tak snadno dosáhnout branky. Pravidlo XI je tedy pravidlem výlučně ochranným, proto se na něj nevztahuje udělování osobních trestů za soustavné porušování pravidel. Proto, i kdyby hráč byl v ofsajdu častěji a rozhodčí z toho důvodu musel přerušovat hru, nesmí za to hráče napomenout.

V pravidle XI jsou používány dva pojmy, které rozhodčí musí důsledně rozlišovat - ofsajdová pozice a ofsajd.

Ofsajdová pozice

(2) Ofsajdová pozice pouze charakterizuje určité rozestavení hráčů na hrací ploše. Postavení hráče v ofsajdové pozici není samo o sobě důvodem pro přerušení hry, ale je pouze prvotním předpokladem pro to, aby následně hráč vůbec mohl být v ofsajdu.

(3) Hráč je v ofsajdové pozici, je-li současně:
   a) na soupeřově polovině hrací plochy a
   b) blíže k soupeřově brankové čáře než míč a
   c) blíže k soupeřově brankové čáře než předposlední hráč soupeřova družstva (nebo než poslední dva hráči bránícího družstva, jsou-li tito dva hráči stejně vzdáleni od své brankové čáry).

(4) Hráč není v ofsajdové pozici, jestliže:
   a) je na vlastní polovině hrací plochy, nebo
   b) je na středové čáře (středová čára je součástí obou polovin hrací plochy), nebo
   c) je na soupeřově polovině hrací plochy, ale ve stejné nebo větší vzdálenosti od soupeřovy brankové čáry než předposlední hráč bránícího družstva nebo jako poslední dva hráči bránícího družstva, nebo

d) je na soupeřově polovině hrací plochy, ale ve stejné nebo větší vzdálenosti od soupeřovy brankové čáry než míč, nebo
e) je mimo hrací plochu (třeba i v prostoru branky).

(5) V praxi se ofsajdová pozice hráče ve vztahu k předposlednímu hráči bránícího družstva posuzuje podle polohy těla hráče, nikoli pouze podle postavení jeho nohou. Proto se na středové čáře může stát, že rozhodčí bude hráče, který je v rychlém pohybu směrem na soupeřovu polovinu hrací plochy, považovat za hráče v ofsajdové pozici přesto, že hráč je ještě jednou nebo oběma nohama na středové čáře, nebo dokonce ještě na vlastní polovině hrací plochy.

(6) Hráč, který je v ofsajdové pozici, může dát rozhodčímu najevo, že se nehodlá do hry zapojit, např. tím, že na hrací ploše zůstane klidně stát. To však samo o sobě nestačí: aby rozhodčí tohoto hráče nepovažoval za hráče, který je v ofsajdu, nesmí tento hráč ovlivňovat soupeře ani např. tím, že by mu – třeba i pasivně – překážel v pohybu.
Obecně lze konstatovat, že hráče, který je v ofsajdové posici, nebude rozhodčí považovat za hráče v ofsajdu, jestliže tento hráč splní dvě následující podmínky:
a) ihned v okamžiku, kdy jeho spoluhráč zahraje míčem nebo se míče dotkne, dá najevo, že nebude ovlivňovat hru (že nehodlá hrát), a
b) současně nesmí – podle názoru rozhodčího – ovlivňovat soupeře.

(7) Hráč může bez souhlasu rozhodčího opustit hrací plochu, aby nebyl v ofsajdové pozici. Hráč, který z tohoto důvodu opustí hrací plochu však z místa mimo hrací plochu nesmí rušivě zasahovat do hry nebo se jinak chovat nesportovně. Přeruší-li rozhodčí z tohoto důvodu hru, napomene provinivšího se hráče a naváže hru míčem rozhodčího v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII). Rozhodčí přitom může poskytnout výhodu ve hře a hráče napomenout až při nejbližším přerušení hry.

(8) Hráč, který je v ofsajdové pozici, může dosáhnout regulérní branky. Tato situace nastane např. tehdy, když hráč, který je v ofsajdové pozici, zachytí zpětnou přihrávku soupeře.

(9) Dopustí-li se hráč bránícího družstva přestupku vůči soupeři, který je v ofsajdové pozici, nařídí rozhodčí za tento přestupek příslušný kop, popřípadě udělí osobní trest.

Ofsajd

(10) Hráče, který je v ofsajdové pozici, považuje rozhodčí za hráče v ofsajdu, jestliže v okamžiku, kdy míčem zahraje nebo se míče dotkne jeho spoluhráč, se podle názoru rozhodčího aktivně zapojí do hry. Hráč se může v průběhu útočné akce svého družstva kdykoli ocitnout v ofsajdové pozici, ale posouzení, zda v okamžiku, kdy jeho spoluhráč zahrál míčem, aktivně ovlivňoval hru, a zda tedy porušil pravidlo, musí posoudit rozhodčí. Pouhá skutečnost, že hráč je v ofsajdové pozici a současně míčem zahraje nebo se míče dotkne některý z jeho spoluhráčů, není tedy ještě sama o sobě důvodem k přerušení hry.

(11) Hráč je aktivně zapojen do hry, jestliže:
   a) Ovlivňuje hru, tzn., že zahraje nebo se dotkne míče, který mu přihrál nebo kterého se dotkl jeho spoluhráč.
   b) Ovlivňuje soupeře, tzn., že omezuje soupeře ve hře nebo omezuje jeho možnost hrát míčem, např. tím, že zjevně brání brankáři ve výhledu, nebo tak, že se nachází ve směru pohybu míče a přitom udělá gesto nebo pohyb, aby zmátl nebo oklamal soupeře, nebo tím, že pokřikem, posuňky či podobným způsobem rozptyluje pozornost soupeře. Přitom se předpokládá, že hráč může „ovlivňovat soupeře“ jen tehdy, nachází-li se v pomyslném koridoru šíře ± 2 m kolem směru pohybu míče.
   c) Získává ze svého postavení výhodu, tzn., že v ofsajdové pozici hraje míčem, který se odrazil od tyče nebo břevna, nebo v ofsajdové pozici hraje míčem, který se odrazil od hráče soupeře.

   Jestliže je přihrávka směrována přímo na osamoceného hráče, který je v ofsajdové pozici, nečeká rozhodčí na to, až se tento hráč míče dotkne, ale o jeho ofsajdu rozhodne ihned.

(12) Hráč, který je v ofsajdové pozici, se smí znovu zapojit do hry:
   a) až poté, kdy míčem znovu zahraje soupeř, nebo
   b) až soupeři změní své postavení tak, že při novém zahrání míče jeho spoluhráčem není již tento hráč v ofsajdové pozici, nebo
   c) když se míč octne blíže k soupeřově brankové čáře, než je tento hráč, a tam znovu zahraje míčem jeho spoluhráč.

   Jestliže se tento hráč zapojí do hry dříve, bude v ofsajdu.

(13) Vystavení soupeře do ofsajdu je v souladu s pravidlem, ale úspěšné bude jen tehdy, jestliže hráči bránícího družstva vystaví hráče soupeře do ofsajdu dříve, než míčem zahraje některý z jeho spoluhráčů.

(14) Hráč, který je v ofsajdové pozici, nebude v ofsajdu, jestliže dříve, než míčem zahraje některý z jeho spoluhráčů, se vrátí zpět na vlastní polovinu hrací plochy nebo změní své postavení tak, aby nebyl blíže k soupeřově brankové čáře než nejméně dva hráči soupeřova družstva nebo než míč. Jestliže však některý z jeho spoluhráčů zahraje míčem dříve, než hráč své postavení stačí změnit, bude v ofsajdu. Hráč bude v ofsajdu také v případě, že sice převezme míč na vlastní polovině hrací plochy, ale v okamžiku, kdy míčem zahrál jeho spoluhráč, byl v ofsajdové pozici.

(15) Hráč nemůže být v ofsajdu jestliže teprve potom, co míčem zahrál některý z jeho spoluhráčů, proběhne do postavení za předposledního bránícího hráče družstva soupeře a zapojí se do hry, protože v okamžiku, kdy jeho spoluhráč míčem zahrál, nebyl v ofsajdové pozici.

(16) Hráč, který v okamžiku, kdy jeho spoluhráč vystřelil na branku, byl v ofsajdové pozici, ale rozhodčí hru nepřerušil, protože podle jeho názoru v okamžiku střely neovlivňoval aktivně hru ani soupeře, bude v případě, že míč se k němu odrazí od brankové tyče, břevna nebo ho k němu vyrazí brankář, považován za hráče v ofsajdu, protože může ze svého postavení získat výhodu. A to i v případě, že v okamžiku, kdy se zapojí do hry, se již v ofsajdové pozici nenachází.

   Hráč, který byl v ofsajdové pozici v okamžiku, kdy jeho spoluhráč zahrál míčem,

ale rozhodčí hru nepřerušil, protože podle jeho názoru v okamžiku zahrání míče spoluhráčem neovlivňoval aktivně hru ani soupeře, bude následně potrestán za ofsajd, jestliže se zapojí do hry poté, co míč se k němu odrazil od rohového praporku, od rozhodčího nebo od asistenta rozhodčího stojícího na hrací ploše, a to i v případě, kdyby se v okamžiku svého zapojení do hry již v ofsajdové pozici nenacházel. Hráč, který byl v ofsajdové pozici v okamžiku, kdy jeho spoluhráč zahrál míčem, ale rozhodčí hru nepřerušil, protože podle jeho názoru v okamžiku zahrání míče spoluhráčem neovlivňoval aktivně hru ani soupeře, nemůže být potrestán za ofsajd ani v případě, jestliže v okamžiku, kdy jeho spoluhráč znovu zahraje míčem, se již v ofsajdové pozici nenachází. Jedná se totiž o zcela novou ofsajdovou situaci, která nově vznikla až po dalším zahrání míče jeho spoluhráčem.

(17) Hráč, který není v ofsajdové pozici jenom proto, že opustil hrací plochu, se smí znovu vrátit na hrací plochu i bez souhlasu rozhodčího, ale teprve po ukončení útočné akce svého družstva. Nevyčká-li hráč na ukončení útočné akce svého družstva a vstupem na hrací plochu ovlivní hru, potrestá jej rozhodčí za ofsajd, protože ze svého postavení získal výhodu.

(18) Hráče, který sice je v ofsajdové pozici, ale je zřejmé, že nemůže zasáhnout do hry, např. proto, že je zraněn, nemusí rozhodčí nutně považovat za hráče v ofsajdu. Za hráče v ofsajdu ho však bude považovat jestliže ovlivňuje soupeře např. tím, že brání brankáři ve výhledu.

(19) Hráč bránícího družstva nemůže vystavit soupeře do ofsajdu tak, že opustí hrací plochu. Rozhodčí tuto situaci bude posuzovat stejně, jako kdyby provinivší se hráč zůstal na hrací ploše, tzn. že nechá dokončit útočnou akci soupeřova družstva. Jestliže bylo podle názoru rozhodčího počínání hráče bránícího družstva úmyslné, považuje to rozhodčí za úmyslné opuštění hrací plochy bez souhlasu rozhodčího ve smyslu pravidla XII. Provinivšího se hráče napomene při nejbližším přerušení hry.

(20) Dopustí-li se hráč přestupku vůči soupeři, který je v ofsajdu, nařídí rozhodčí nepřímý volný kop za ofsajd (neboť ofsajd byl prvním porušením pravidel), ale hráči, který se dopustil zakázaného způsobu hry nebo jiného přestupku, může rozhodčí podle povahy přestupku pouze udělit osobní trest.

(21) Ustanovení pravidla XI platí v plném rozsahu i pro provádění volných kopů a pro provádění pokutového kopu.

Signalizace asistentů

(22) Posouzení, zda je hráč v ofsajdu, vyžaduje dokonalou spolupráci rozhodčího s asistenty rozhodčího. Asistent nesmí signalizovat ofsajdovou pozici hráče, ale signalizuje až v okamžiku, když je přesvědčen, že hráč je v ofsajdu, protože aktivně ovlivňuje hru.

(23) Signalizace asistenta rozhodčího je určena pouze rozhodčímu a sama o sobě nepřerušuje hru. Teprve rozhodčí s konečnou platností rozhodne, zda je hráč v ofsajdu a zda proto přeruší hru. Proto se hráčům důrazně připomíná, aby i po signalizaci asistenta rozhodčího stále pokračovali ve hře až do okamžiku, kdy rozhodčí přeruší hru píšťalkou.

DIAGRAMY K PRAVIDLU XI - OFSAJD

Zde je uvedeno 19 typických herních situací jako orientační návod k aplikaci pravidla XI. Zdůrazňuje se, že pouze rozhodčí nese plnou odpovědnost za to, jak tu kterou situaci posoudí, ale musí tak učinit vždy v souladu s pravidlem a v duchu hry.

Použité grafické značení:

— — — — — — — — pohyb míče	A, B, C hráči útočícího družstva
_____ pohyb hráče	X, Y, Z hráči bránícího družstva

DIAGRAM 1

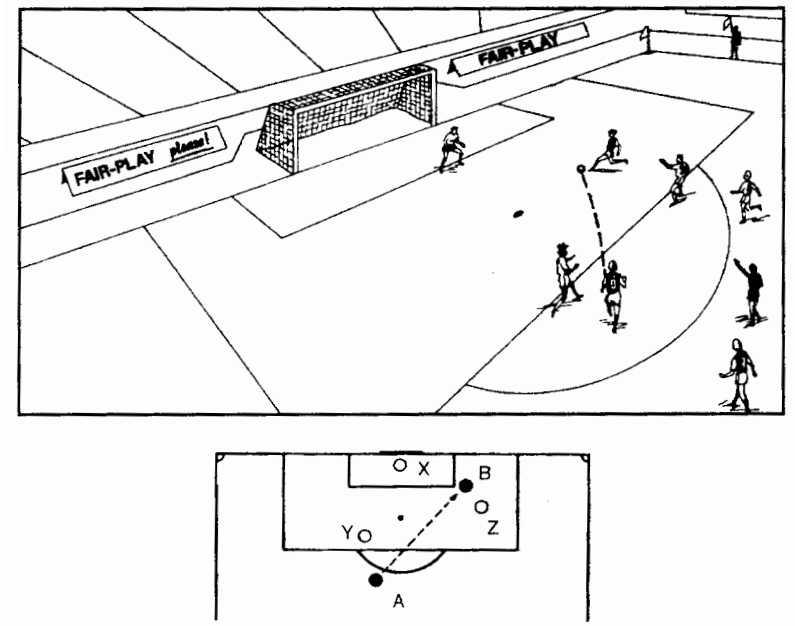

Obr. 11-1 Ofsajd

Přihrávka spoluhráči

Útočník A přihrává míč spoluhráči B.

Útočník B je v ofsajdu, protože již v okamžiku, kdy mu spoluhráč A míč přihrál, byl v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva).

Hráč B by byl v ofsajdu i v případě, kdyby po převzetí míče počkal, až se obránce Z přemístí zpět mezi něj a vlastní brankovou čáru, a teprve potom vystřelil. Rozhodující je totiž okamžik, kdy mu spoluhráč A míč přihrál.

DIAGRAM 2

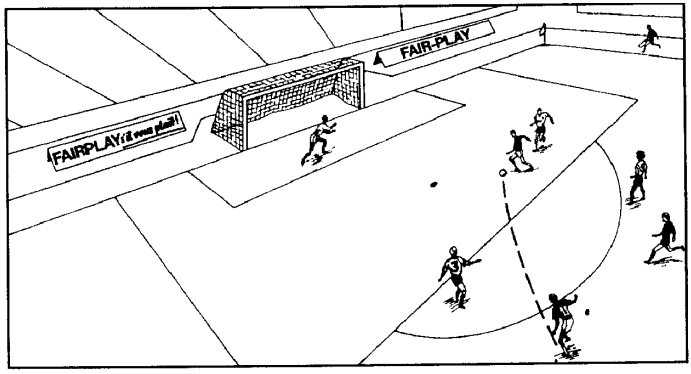

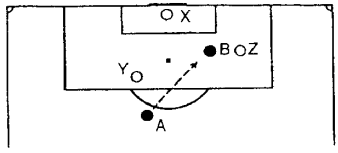

Obr. 11-2 Není ofsajd

Přihrávka spoluhráči

Útočník A přihrává míč spoluhráči B, který je na úrovni předposledního bráníčího hráče.

Útočník B není v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy mu jeho spoluhráč A míč přihrál, nebyl v ofsajdové pozici (nebyl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva).

DIAGRAM 3

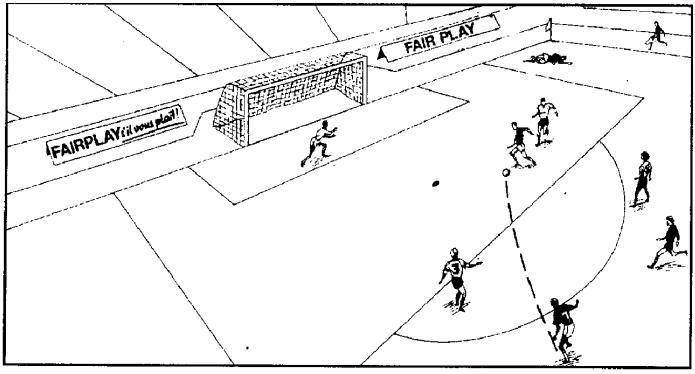

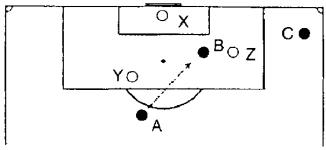

Obr. 11-3 Není ofsajd

Přihrávka spoluhráči

Útočník A přihrává míč spoluhráči B, který je na úrovni předposledního bráníčího hráče.

Útočník B není v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy mu jeho spoluhráč A míč přihrál, nebyl v ofsajdové pozici (nebyl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než poslední dva hráči soupeřova družstva).

V ofsajdu však není ani hráč C, ležící stranou mimo pokutové území, který sice v okamžiku zahrání míče jeho spoluhráčem A v ofsajdové pozici byl, ale protože není zapojen aktivně do hry, nemůže být rozhodčím považován za hráče v ofsajdu.

DIAGRAM 4

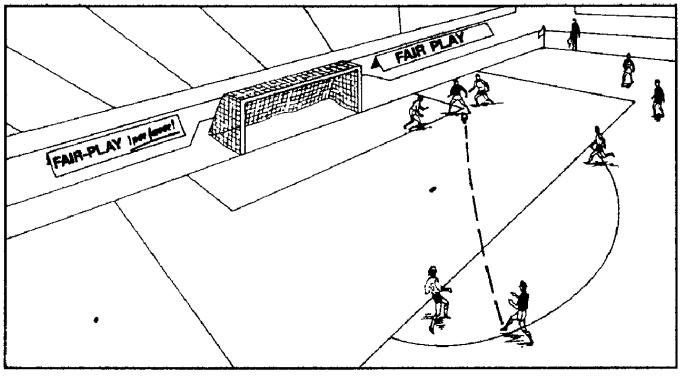

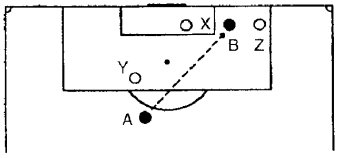

Obr. 11-4 Není ofsajd

Přihrávka spoluhráči

Útočník A přihrává míč spoluhráči B, který je na úrovni posledních dvou hráčů bránícího družstva (za bránícího hráče se považuje i brankář).

Útočník B není v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy mu jeho spoluhráč A míč přihrál, nebyl v ofsajdové pozici (nebyl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než poslední dva hráči soupeřova družstva).

DIAGRAM 5

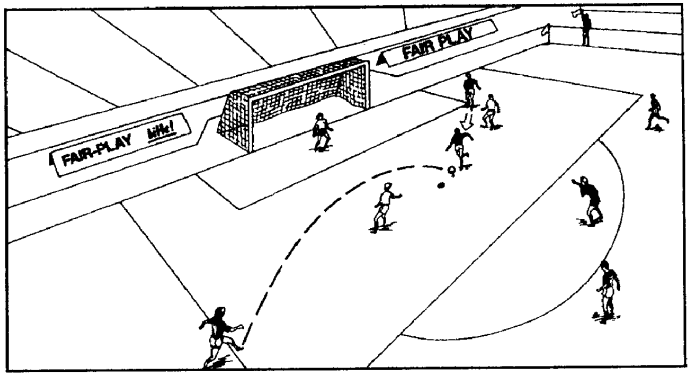

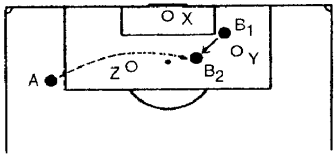

Obr. 11-5 Ofsajd

Přihrávka spoluhráči

Útočník A, který je mimo pokutové území, přihrává míč do prostoru před brankou. Současně útočník B běží z postavení B1 do postavení B2, kde se míče zmocní.

Hráč B je v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy jeho spoluhráč A míčem zahrál, byl v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva) a přitom se aktivně zapojil do hry.

DIAGRAM 6

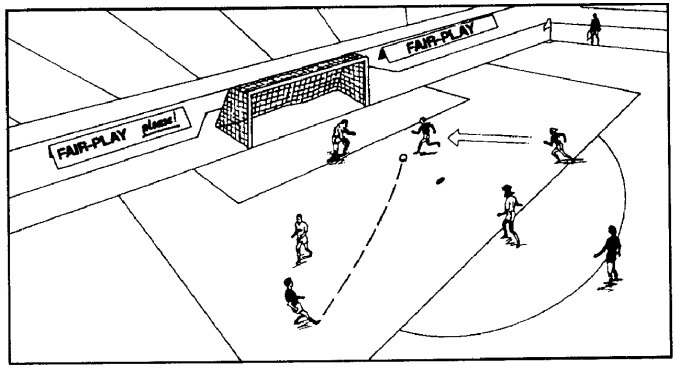

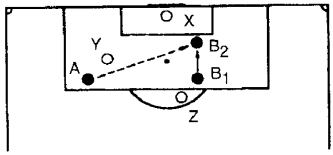

Obr. 11-6 Není ofsajd

Přihrávka spoluhráči

Útočník A přihrává míč spoluhráči B, který běží z postavení B1 do postavení B2 a tam se míče zmocní.

Hráč B není v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy mu jeho spoluhráč A míč přihrával, nebyl v ofsajdové pozici (nebyl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva).

DIAGRAM 7

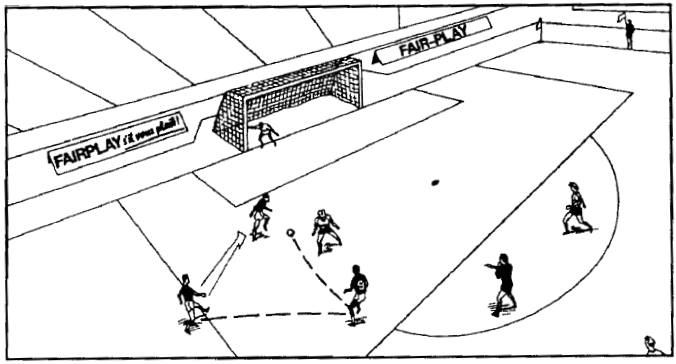

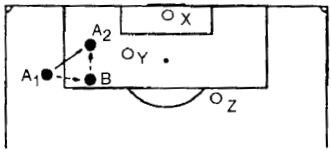

Obr. 11-7 Ofsajd

Přihrávka spoluhráči

Útočník A přihraje míč z postavení A1 spoluhráči B a přitom sám běží vpřed do postavení A2. Poté, co dosáhne postavení A2 mu spoluhráč B přihraje míč zpět.

Hráč A je v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy mu jeho spoluhráč B míč do pozice A2 přihrál, byl v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva).

DIAGRAM 8

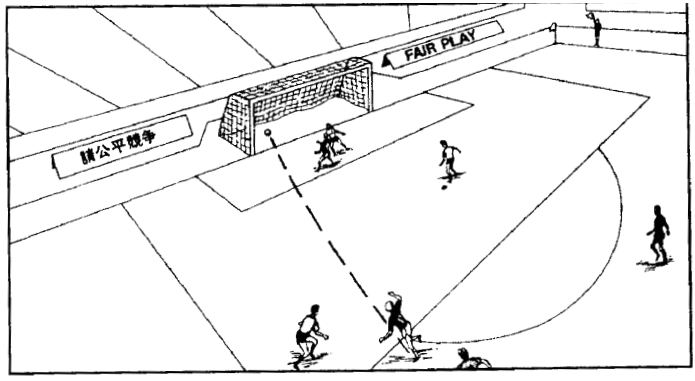

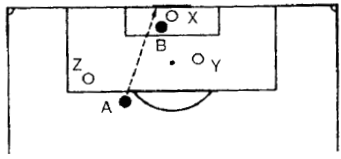

Obr. 11-8 Ofsajd, branka neplatí

Ovlivnění hry soupeře

Útočník A vystřelí přímo na branku a míč skončí v síti. Přitom útočník B stojí před brankářem.

Hráč B je v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy jeho spoluhráč A vystřelil na branku byl v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva) a přitom se aktivně zapojil do hry tím, že překážel brankáři v rozhledu. Proto rozhodčí branku neuzná.

DIAGRAM 9

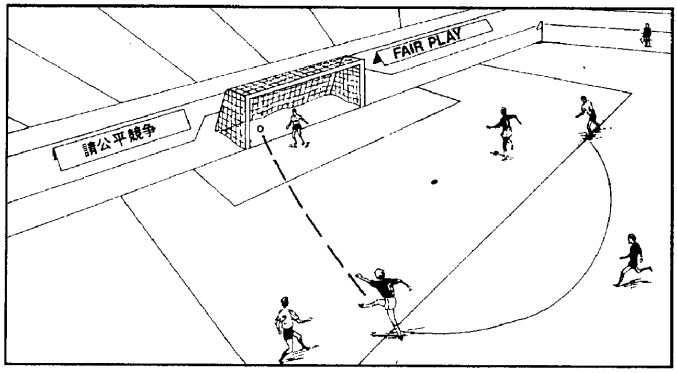

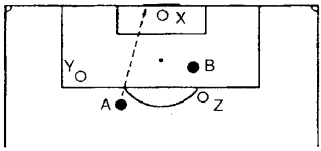

Obr. 11-9 Není ofsajd, branka platí

Přímá střela na branku

Útočník A vystřelí přímo na branku a míč skončí v síti. Současně jeho spoluhráč B je v ofsajdové pozici.

Rozhodčí branku uzná, protože v okamžiku, kdy hráč A vystřelil na branku, byl sice jeho spoluhráč B v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva), ale nebyl aktivně zapojen do hry.

DIAGRAM 10

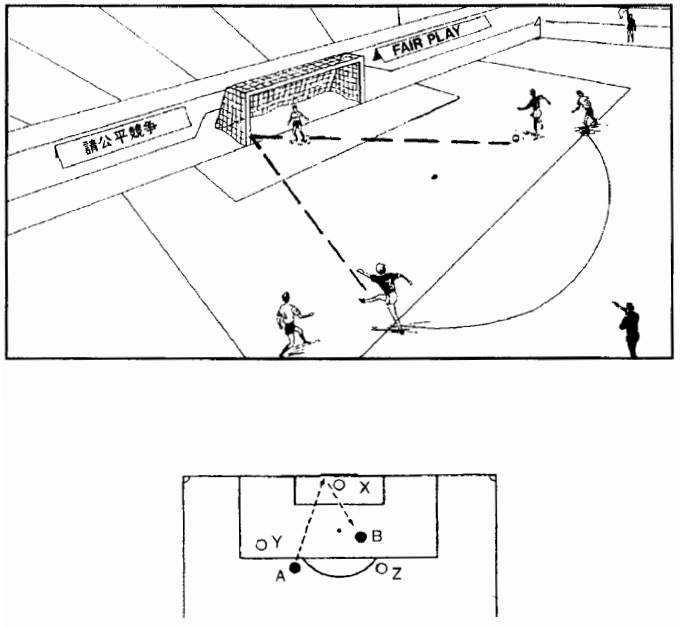

Obr. 11-10 Ofsajd, branka neplatí

Střela na branku odražená od tyče (nebo od břevna) zpět do pole

Útočník A vystřelí na branku, míč se odrazí od tyče (břevna) k jeho spoluhráči B, který dosáhne branky.

Hráč B je v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy jeho spoluhráč A vystřelil na branku, byl v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva) a poté, co se míč odrazil od tyče (břevna), využil svého postavení k dosažení branky (získal ze svého postavení výhodu). Proto rozhodčí branku neuzná.

DIAGRAM 11

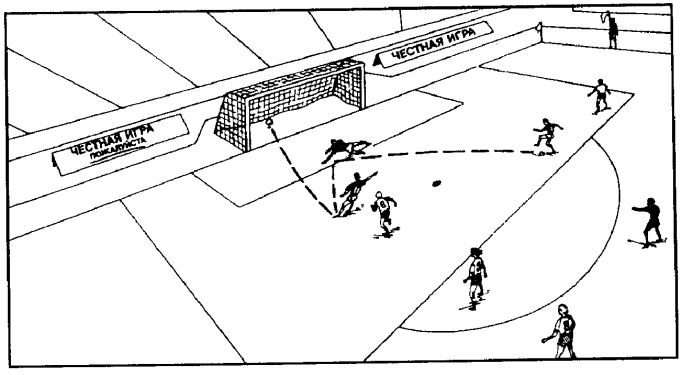

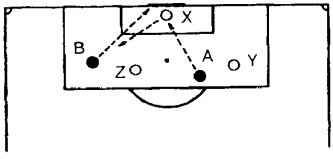

Obr. 11-11 Ofsajd, branka neplatí

Střela na branku vyražená brankářem zpět do pole

Útočník A vystřelí na branku, brankář vyrazí míč do pole k útočníkovi B, který dosáhne branky.

Hráč B je v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy jeho spoluhráč A vystřelil na branku, byl v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva) a přitom ovlivňoval hru brankáře. V ofsajdu je hráč B i přesto, že mezitím zahrál míčem brankář, protože pro posouzení ofsajdu je rozhodující okamžik, ve kterém jeho spoluhráč A vystřelil na branku. Proto rozhodčí branku neuzná.

DIAGRAM 12

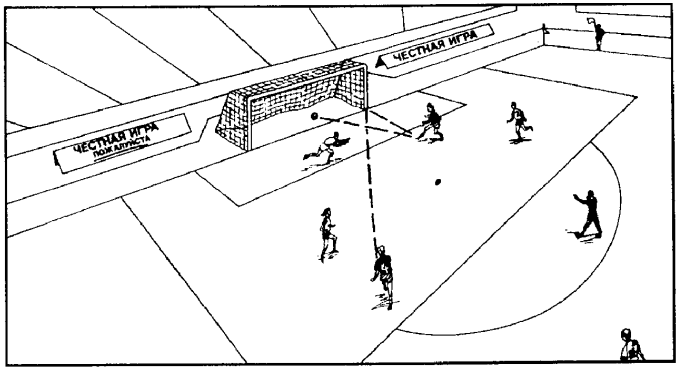

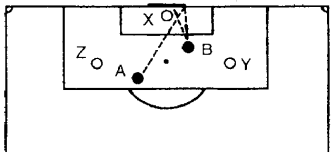

Obr. 11-12 Ofsajd, branka neplatí

Střela na branku odražená od tyče (nebo od břevna) zpět do pole

Útočník A vystřelil na branku a míč se odrazil od tyče (břevna) k jeho spoluhráči B, který dosáhl branky.

Hráč B je v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy jeho spoluhráč A vystřelil na branku, byl v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva) a po odražení míče od tyče (břevna) se aktivně zapojil do hry a svého postavení využil k dosažení branky (získal ze svého postavení výhodu). Proto rozhodčí branku neuzná.

DIAGRAM 13

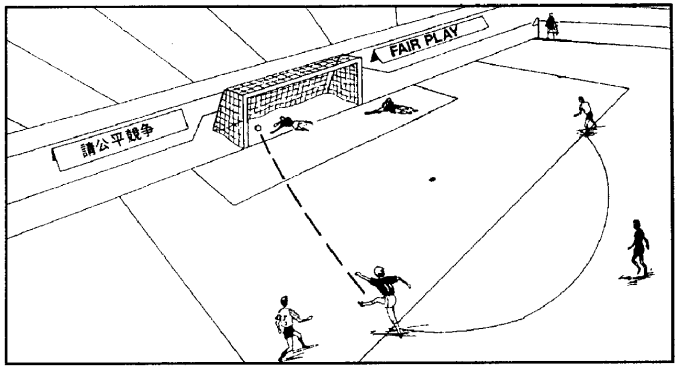

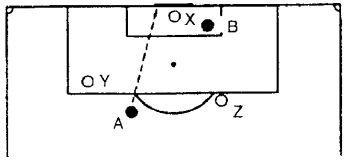

Obr. 11-13 Není ofsajd, branka platí

Přímá střela na branku

Útočník A vystřelil na branku a dosáhl branky. V okamžiku střely na branku ležel jeho spoluhráč B v brankovém území.

Hráč B byl sice v ofsajdové pozici (v okamžiku střely na branku byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva), ale protože nebyl aktivně zapojen do hry, nepovažuje ho rozhodčí za hráče v ofsajdu a branku uzná.

DIAGRAM 14

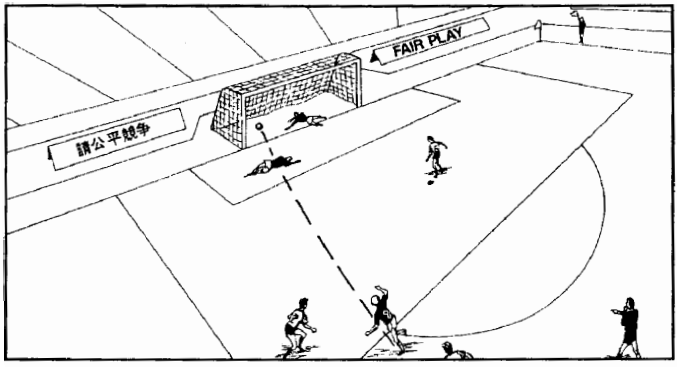

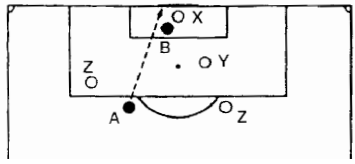

Obr. 11-14 Ofsajd, branka neplatí

Přímá střela na branku

Útočník A vystřelil na branku a dosáhl branky. V okamžiku střely na branku ležel jeho spoluhráč B v brankovém území.

Hráč B je v ofsajdu, protože v okamžiku střely na branku byl v ofsajdové pozici (byl k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva) a byl aktivně zapojen do hry tím, že ovlivňoval hru brankáře. Proto rozhodčí branku neuzná.

Poznámka: V této a podobných situacích se za aktivní ovlivňování hry považuje i pouhá fyzická přítomnost hráče, přestože tento hráč sám žádnou vlastní aktivitu nevyvíjí.

DIAGRAM 15

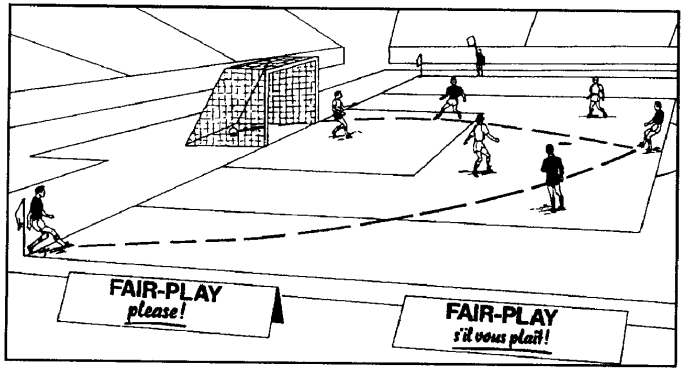

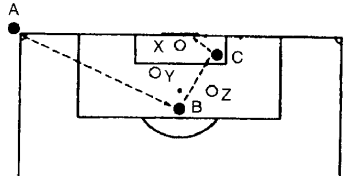

Obr. 11-15 Ofsajd, branka neplatí

Kop z rohu

Útočník A přihraje míč z kopu z rohu svému spoluhráči B, který přihrávku prodlouží na dalšího spoluhráče C a ten dosáhne branky.

Branka nemůže být uznána, protože hráč C je v ofsajdu. Hráč C sice nebyl v ofsajdové pozici v okamžiku, když hráč A provedl kop z rohu, ale v ofsajdové pozici se ocitl v okamžiku, kdy míčem zahrál jeho spoluhráč B (v tomto okamžiku již totiž byl blíž k soupeřově brankové čáře než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva) a přitom se aktivně zapojil do hry. Proto rozhodčí branku neuzná.

DIAGRAM 16

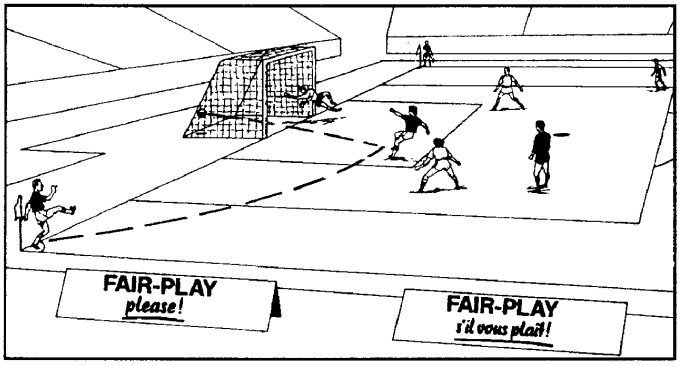

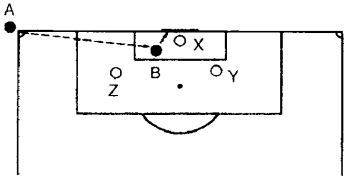

Obr. 11-16 Není ofsajd, branka platí

Kop z rohu

Útočník A přihraje míč z kopu z rohu přímo svému spoluhráči B a ten dosáhne branky.

Hráč, který převezme míč od svého spoluhráče přímo po kopu z rohu, nemůže být v ofsajdu. Proto rozhodčí branku uzná.

DIAGRAM 17

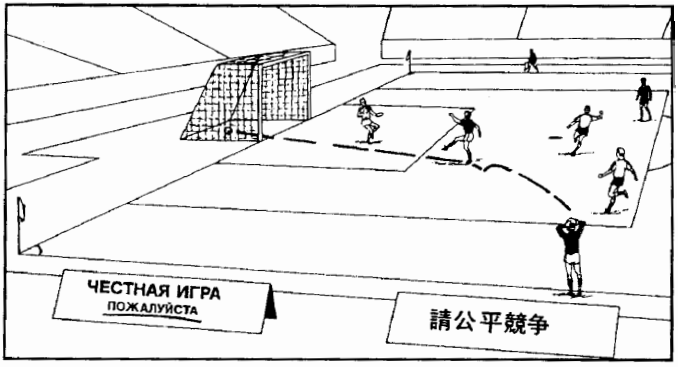

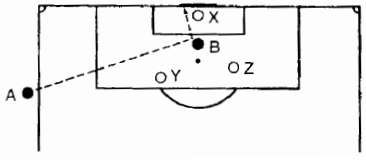

Obr. 11-17 Není ofsajd, branka platí

Vhazování

Útočník A vhodí míč z vhazování přímo svému spoluhráči B a ten dosáhne branky.

Ačkoli hráč B v okamžiku, kdy dosáhl branky, byl k soupeřově brankové čáře blíže než poslední dva hráči soupeřova družstva a aktivně se zapojil do hry, nemůže být v ofsajdu, protože míč mu jeho spoluhráč A přihrál přímo z vhazování. Proto rozhodčí branku uzná.

DIAGRAM 18

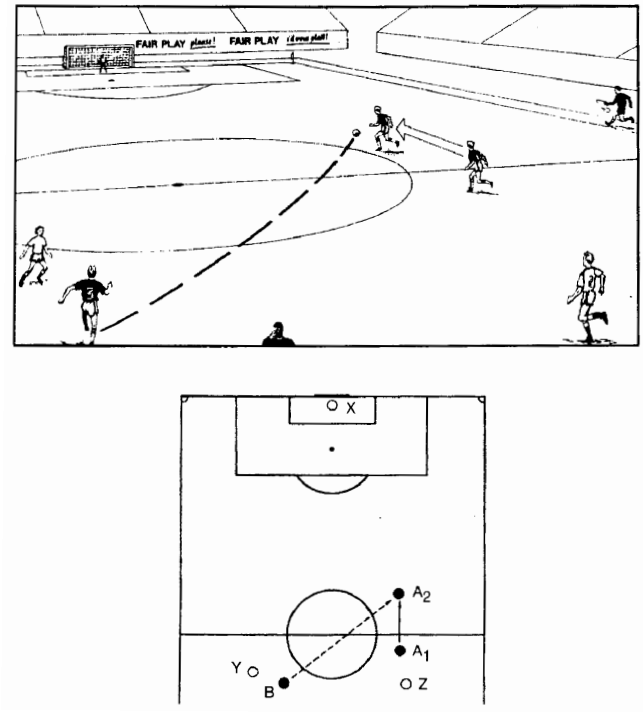

Obr. 11-18 Není ofsajd

Přihrávka na útočníka

Útočník B přihrává míč svému spoluhráči A, který se ho na soupeřově polovině hrací plochy zmocní.

Ačkoli hráč A v okamžiku, kdy na soupeřově polovině hrací plochy přebírá míč, je v ofsajdové pozici (je blíže k soupeřově brankové čáře než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva), není v ofsajdu, protože v okamžiku, kdy mu jeho spoluhráč B míč přihrával, byl v postavení A1, tedy na vlastní polovině hrací plochy.

Hráč, který v okamžiku, kdy míčem zahraje jeho spoluhráč, je na vlastní polovině hrací plochy, nemůže být v ofsajdové pozici.

DIAGRAM 19 (a)

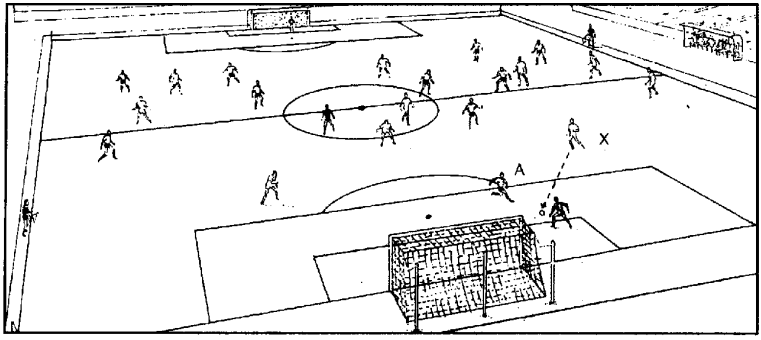

Obr. 11-19a Není ofsajd

Herní situace

Obránce X přihrává malou domů svému brankáři. K brankáři současně přibíhá útočník A, aby ho dovoleným způsobem atakoval.

DIAGRAM 19 (b) - NENÍ OFSAJD

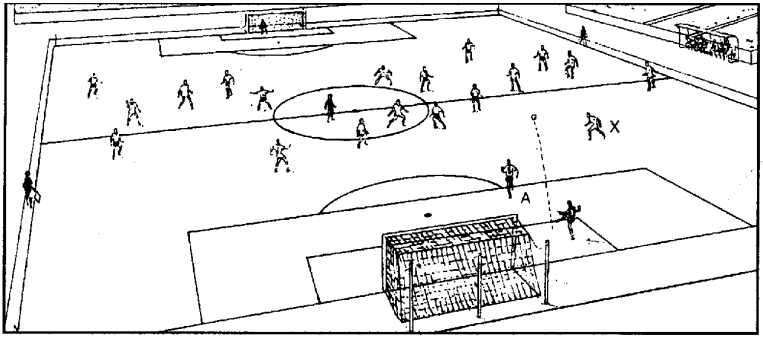

Obr. 11-19b Není ofsajd

Herní situace (pokrač.)

Protože brankář nesmí po malé domů uchopit míč do rukou, odkopne ho přímo z přihrávky svého spoluhráče X zpět do hrací plochy. Ve stejném okamžiku se útočník A obrátí a vrací se směrem ke středové čáře.

DIAGRAM 19 (c)

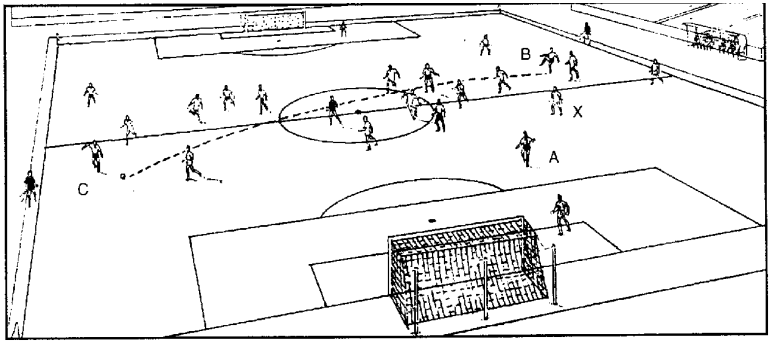

Obr. 11-19c Není ofsajd

Herní situace (pokrač.)

Míč se po odkopu brankáře dostane ke hráči soupeřova družstva B, který ho okamžitě přihrává na křídlo dalšímu svému spoluhráči C.

V okamžiku přihrávky hráče B na spoluhráče C je útočník A v ofsajdové pozici (je k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva), ale není aktivně zapojen do hry a proto není v ofsajdu.

Hráč C naopak v ofsajdové pozici není (v okamžiku přihrávky není k soupeřově brankové čáře blíž než míč a než předposlední hráč soupeřova družstva), proto nemůže být ani v ofsajdu a může pokračovat ve hře. Proto rozhodčí hru nepřeruší.

Pravidlo XII
ZAKÁZANÁ HRA
A NESPORTOVNÍ CHOVÁNÍ

Zakázaná hra a nesportovní chování se trestají následujícími způsoby:

HERNÍ TRESTY

A. PŘÍMÝ VOLNÝ KOP

Přímý volný kop nařídí rozhodčí ve prospěch soupeřova družstva, jestliže se hráč na hrací ploše a v době, kdy je míč ve hře, dopustí některého z dále uvedených šesti přestupků způsobem, který je podle názoru rozhodčího bezohledný, riskantní nebo který je proveden za použití nepřiměřené síly:

1. kopne nebo se pokusí kopnout soupeře,
2. podrazí nebo se pokusí podrazit soupeře,
3. skočí na soupeře,
4. vrazí do soupeře,
5. udeří nebo se pokusí udeřit soupeře,
6. strčí do soupeře.

Přímý volný kop ve prospěch soupeřova družstva rozhodčí také nařídí, jestliže se hráč dopustí některého z následujících čtyř přestupků:

7. při odebírání míče se tělem dotkne soupeře dříve než míče,
8. drží soupeře,
9. plivne na soupeře,
10. úmyslně hraje míč rukou (vyjma brankáře v jeho vlastním pokutovém území).

Přímý volný kop se provede z místa, kde k přestupku došlo (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Pokutový kop

Pokutový kop ve prospěch soupeřova družstva rozhodčí nařídí, dopustí-li se hráč v době, kdy je míč ve hře, některého z výše uvedených přestupků ve vlastním pokutovém území, bez ohledu na to, na kterém místě hrací plochy byl míč v okamžiku přestupku.

B. NEPŘÍMÝ VOLNÝ KOP

Nepřímý volný kop ve prospěch soupeřova družstva rozhodčí nařídí, jestliže se brankář ve vlastním pokutovém území dopustí některého z následujících přestupků:

1. má míč v rukou pod kontrolou déle než šest sekund před tím, než se ho zbaví,
2. rukama se míče znovu dotkne poté, co se jej zbavil a míče se mezitím nedotkl jiný hráč,
3. dotkne se míče rukou poté, co mu jej úmyslně nohou přihrál jeho spoluhráč,
4. jako první hráč se dotkne míče rukou poté, co jeho spoluhráč provedl vhazování,

Nepřímý volný kop ve prospěch soupeřova družstva rozhodčí také nařídí, jestliže se hráč podle názoru rozhodčího dopustí některého z následujících přestupků:

5. hraje nebezpečným způsobem,
6. brání soupeři v pohybu,
7. znemožňuje brankáři, který má míč v rukou, aby se míče zbavil,
8. dopustí se jiného přestupku, který sice není vyjmenován v pravidle XII, ale pro který rozhodčí přeruší hru, aby udělil osobní trest.

Nepřímý volný kop se provede z místa, kde k přestupku došlo (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

OSOBNÍ TRESTY

Žlutou nebo červenou kartu může rozhodčí ukázat pouze hráči nebo náhradníkovi nebo vystřídanému (odvolanému) hráči.
Rozhodčí je oprávněn udělovat osobní tresty od okamžiku, kdy vstoupí na hrací plochu, aby zahájil hru, až do okamžiku, kdy hrací plochu po závěrečném signálu píšťalkou k ukončení utkání opustí.

C. NAPOMENUTÍ

Jesliže se hráč dopustí jednoho z následujících sedmi přestupků, musí ho rozhodčí napomenout tím, že mu ukáže žlutou kartu.

1. chová se nesportovně,
2. slovy nebo jednáním projevuje nespokojenost nebo protestuje,
3. soustavně porušuje pravidla,
4. zdržuje navázání hry,
5. nedodrží předepsanou vzdálenost při provádění volného kopu nebo kopu z rohu,
6. bez souhlasu rozhodčího vstoupí na hrací plochu, aby své družstvo doplnil nebo se do družstva vrátil,
7. úmyslně a bez souhlasu rozhodčího opustí hrací plochu.

D. VYLOUČENÍ

Jestliže se hráč dopustí jednoho z následujících sedmi přestupků, musí ho rozhodčí vyloučit tím, že mu ukáže červenou kartu:

1. hraje surově,
2. chová se hrubě nesportovně,

3. plivne na soupeře nebo na jinou osobu,
4. zabrání soupeřovu družstvu dosáhnout branky nebo zmaří jeho zjevnou možnost dosáhnout branky tím, že úmyslně zahraje míč rukou (netýká se brankáře v jeho vlastním pokutovém území),
5. zmaří soupeři zjevnou možnost dosáhnout branky tím, že soupeře útočícího na branku zastaví přestupkem, za který se nařizuje přímý volný kop popřípadě pokutový kop,
6. použije pohoršujících, urážlivých nebo ponižujících výroků nebo gest,
7. během utkání je podruhé potrestán napomenutím.

Hráč, který byl vyloučen, se nesmí zdržovat v prostoru hřiště ani v technické zóně svého družstva.

ROZHODNUTÍ IFAB

1. Každý hráč, ať již se nachází na hrací ploše nebo mimo ni, který se dopustí vůči soupeři, spoluhráči, rozhodčímu, asistentovi rozhodčí¬ho nebo proti jiné osobě přestupku, za který má být napomenut nebo vyloučen, nebo který použije urážlivých nebo hanlivých výroků, musí být potrestán příslušným trestem podle povahy přestupku.
2. Brankář má míč pod kontrolou, jestliže ho nějakou částí paže nebo ruky zadrží. Za míč pod kontrolou se rovněž považuje, jestliže brankář úmyslně nechá míč od ruky nebo paže odskočit.
   Za případ, kdy brankář má míč pod kontrolou se ale nepovažuje, jestliže se podle názoru rozhodčího jedná o míč náhodně brankářem odražený, např. při pokusu brankáře míč v pádu chytit.
3. Pravidlo XII umožňuje, aby hráč přihrál míč zpět svému brankáři kolenem, hrudí nebo hlavou. Kdyby však podle názoru rozhodčího úmyslně použil nějaký trik k tomu, aby obešel ustanovení pravidla, dopouští se nesportovního chování, rozhodčí ho napomene žlutou kartou a soupeřovo družstvo provede nepřímý volný kop z místa, kde se hráč dopustil přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
   Rovněž hráč, který při provádění volného kopu úmyslně použije nějaký podobný trik k tomu, aby obešel ustanovení pravidla, se dopouští nesportovního chování, a proto ho rozhodčí napomene žlutou kartou a nechá volný kop opakovat.
   V uvedených případech není rozhodující, zda se brankář následně rukou nebo rukama míče dotkne či nedotkne. Pravidlo porušil hráč, který se svým jednáním pokusil obejít znění i smysl pravidla XII.
4. Skluz, kterým byla ohrožena bezpečnost soupeře, musí být potrestán jako surová hra.
5. Každé simulování kdekoli na hrací ploše, které má oklamat rozhodčího, musí být potrestáno jako nesportovní chování.
6. Hráč, který si svlékne dres, aby oslavil dosažení branky, musí být napomenut za nesportovní chování.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Pravomoci rozhodčího a udělování osobních trestů

Pravomoci rozhodčího udělovat osobní tresty členům družstva jsou dány pravidly fotbalu (5 a 12); těmto osobám rozhodčí uděluje osobní tresty s použitím barevných karet.
Pravomoci rozhodčího vůči funkcionářům družstva jsou dány rozhodnutími ČMFS k pravidlu XII; těmto osobám se tresty s použitím barevných karet neudělují.
Vyloučený hráč nebo náhradník, nebo vykázaný funkcionář, je povinen neprodleně opustit prostor hřiště.

2. Pravomoci rozhodčího vůči hráčům a náhradníkům

Všichni členové družstva podléhají pravomoci rozhodčího v době od předání kapitánem družstva podepsaného zápisu o utkání rozhodčímu až do okamžiku podepsání zápisu o utkání kapitánem družstva po utkání. Po celou tuto dobu je rozhodčí oprávněn přijímat k jejich proviněním příslušná opatření: od vstupu na hrací plochu k zahájení utkání do ukončení utkání tak činí na základě pravomocí daných mu přímo pravidly fotbalu, mimo tuto dobu tak činí na základě rozhodnutí ČMFS k pravidlu XII.
Všechny přestupky a provinění členů družstva uvede rozhodčí na přední stranu zápisu o utkání a kapitán družstva potvrdí totožnost příslušného hráče.

a) *Jestliže se člen družstva dopustí závažného provinění (srovnatelného s přestupkem popsaným v části D pravidla XII) v době od podepsání zápisu o utkání kapitánem družstva před utkáním do okamžiku, kdy rozhodčí vstoupí na hrací plochu, aby zahájil utkání, tak rozhodčí mu ukáže červenou kartu a*
   - nepřipustí provinivšího se hráče ke hře. Za tohoto hráče smí nastoupit některý z náhradníků, družstvo však nesmí počet náhradníků doplnit.
   - nepřipustí provinivšího se náhradníka ke hře a družstvo počet náhradníků nesmí doplnit.

b) *Jestliže se člen družstva dopustí přestupku v době od vstupu rozhodčího na hrací plochu k zahájení utkání do vlastního zahájení utkání, uděluje rozhodčí osobní tresty v rámci pravomoci uplatňovat pravidla.*
   Jestliže rozhodčí
   - vyloučí hráče, smí za tohoto hráče nastoupit některý z náhradníků, družstvo však počet náhradníků nesmí doplnit.
   - vyloučí náhradníka, nesmí družstvo počet náhradníků doplnit.

c) *Jestliže se člen družstva dopustí jakéhokoli přestupku v době od zahájení utkání do ukončení utkání (vč. poločasové přestávky), uděluje rozhodčí osobní tresty v rámci pravomoci uplatňovat pravidla.*
   Dopustí-li se člen družstva přestupku o poločasové přestávce, udělí mu rozhodčí za účasti kapitána družstva příslušný osobní trest a udělení trestu oznámí prostřednictvím pořadatelské služby (hlasatele) divákům.
   Jestliže rozhodčí
   - vyloučí hráče, nesmí za tohoto hráče nastoupit náhradník a družstvo utkání dohraje s menším počtem hráčů.

- vyloučí náhradníka, družstvo nesmí doplnit počet náhradníků.

d) Jestliže se člen družstva dopustí závažného provinění v době od ukončení utkání do okamžiku podpisu zápisu o utkání kapitánem družstva po utkání, oznámí rozhodčí provinění člena družstva kapitánovi družstva. Provinění člena družstva uvede rozhodčí na přední stranu zápisu o utkání a kapitán družstva potvrdí jeho totožnost.

3. Chování a vystupování funkcionářů družstev

Funkcionáři družstev jsou povinni chovat se za všech okolností slušně a korektně.
V jednotlivých případech postupuje rozhodčí takto:

a) funkcionáře, který se dopustí v době od podepsání zápisu o utkání kapitánem družstva před utkáním do okamžiku, kdy rozhodčí zahájí utkání, závažného provinění, nepřipustí rozhodčí na lavičku pro členy a funkcionáře družstva nebo ho vykáže prostřednictvím kapitána z prostoru hřiště.

b) funkcionáře, který se v průběhu utkání chová způsobem, který má podle názoru rozhodčího charakter nesportovního chování, upozorní v přítomnosti příslušného kapitána na nevhodnost jeho počínání s tím, že v případě opakování ho vykáže z prostoru hřiště.

c) funkcionáře, který se v průběhu utkání opakovaně chová způsobem, který má podle názoru rozhodčího charakter nesportovního chování, nebo funkcionáře, který se v průběhu utkání dopustí závažného provinění, vykáže prostřednictvím kapitána příslušného družstva z prostoru hřiště.

d) provinění, kterého se funkcionář dopustil v době od ukončení utkání do okamžiku podepsání zápisu o utkání kapitánem družstva po utkání, uvede rozhodčí do zápisu o utkání.

Vykázaný funkcionář je povinen opustit prostor hřiště. Odmítne-li vykázaný funkcionář opustit prostor hřiště, požádá rozhodčí hlavního pořadatele o zjednání nápravy a vše uvede v zápise o utkání.
Všechna provinění funkcionářů družstev uvádí rozhodčí na přední stranu zápisu o utkání a kapitáni družstva jsou povinni svými podpisy potvrdit jejich totožnost.

4. Chování a vystupování členů a funkcionářů družstva v době před podepsáním zápisu o utkání v dalších případech

Jestliže se osoba, která je členem nebo funkcionářem družstva, dopustí jakéhokoli závažného provinění v době před předáním kapitánem podepsaného zápisu o utkání rozhodčímu, popíše rozhodčí provinění této osoby na zadní stranu zápisu o utkání; kapitán družstva v tomto případě totožnost dotyčné osoby svým podpisem nepotvrzuje, ale popis provinění podepíší všichni přítomní rozhodčí.
Stejně postupuje rozhodčí v případě, jestliže osoba, která v utkání byla členem nebo funkcionářem družstva, se dopustí jakéhokoli závažného provinění po podepsání zápisu o utkání kapitánem družstva po utkání.

5. Chování a vystupování členů pořadatelské služby

Členové pořadatelské služby nepodléhají pravomoci rozhodčího. Pokud se některý

člen pořadatelské služby chová způsobem nevhodným nebo vůči jiným osobám urážlivým, požádá rozhodčí prostřednictvím kapitána domácího družstva hlavního pořadatele o zjednání nápravy s tím, že vše popíše na zadní straně zápisu o utkání.

VÝKLAD K PRAVIDLU

Všeobecná ustanovení

(1) Pravidlo XII stanoví zásady boje o míč a zásady jednání a chování hráčů. Boj o míč smí být tvrdý, ale musí být čistý, bez zákeřností a hráči mají respektovat soupeře. Veškeré počínání hráčů má být za všech okolností slušné a korektní. Úsilí hráčů o dosažení co nejlepšího výsledku nemá být v rozporu se zásadami sportovní etiky. Každý hráč je povinen dbát o bezpečnost jak svou vlastní, tak i o bezpečnost ostatních hráčů.

(2) Pravidla fotbalu dávají rozhodčímu pravomoc k udělování trestů; podle povahy přestupku rozhodčí uděluje tresty herní a tresty osobní. Herními tresty jsou přímé volné kopy, nepřímé volné kopy a pokutový kop; osobními tresty jsou napomenutí a vyloučení. Část A pravidla XII uvádí přestupky, za které rozhodčí nařizuje přímý volný kop nebo pokutový kop, část B přestupky, za které rozhodčí nařizuje nepřímý volný kop; části C a D uvádějí přestupky, za které rozhodčí uděluje osobní tresty.

(3) Pravomoc rozhodčího udělovat osobní tresty začíná vstupem rozhodčího na hrací plochu k zahájení utkání a trvá až do ukončení utkání; trvá tedy i po dobu všech přerušení hry a po dobu všech přestávek (viz rozhodnutí ČMFS č.2 k pravidlu XII).

(4) Dopustí-li se hráč přestupku na hrací ploše v době, kdy je míč ve hře, rozhodčí přeruší hru, udělí případný osobní trest a družstvo potrestá příslušným herním trestem. Pokud rozhodčí poskytne výhodu ve hře, hru nepřerušuje, a případný osobní trest udělí až při nejbližším přerušení hry; družstvo však již příslušným kopem potrestat nemůže (vyjma případu popsaného v čl. 18 pravidla V).

(5) Dopustí-li se různých přestupků současně dva hráči téhož družstva, potrestá rozhodčí příslušným herním trestem těžší přestupek (za těžší přestupek se považuje ten, za který rozhodčí nařídí přímý volný, případně pokutový kop).
Dopustí-li se shodných přestupků současně dva hráči téhož družstva, naváže rozhodčí hru příslušným kopem v místě, které je blíže k brance provinivšího se družstva (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
Dopustí-li se různých přestupků současně dva hráči soupeřících družstev, potrestá rozhodčí příslušným herním trestem to družstvo, jehož hráč se dopustil těžšího přestupku.
Dopustí-li se shodných přestupků současně dva hráči soupeřících družstev, naváže rozhodčí hru míčem rozhodčího v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Ve všech uvedených případech udělí rozhodčí hráčům osobní tresty za všechny přestupky, které ve smyslu pravidla XII udělení osobního trestu vyžadují.

(6) Dopustí-li se hráč jakéhokoli přestupku vůči jiné osobě, než hráči soupeřova družstva, udělí mu rozhodčí odpovídající osobní trest; jestliže rozhodčí z tohoto důvodu přeruší hru, naváže ji nepřímým volným kopem z toho místa na hrací ploše, kde se hráč dopustil přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

(7) Dopustí-li se jakéhokoliv provinění osoba nezúčastněná na hře na hrací ploše v době, kdy je míč ve hře, přeruší rozhodčí hru a zajistí, aby uvedená osoba opustila hrací plochu. Hru naváže míčem rozhodčího v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII). Jedná-li se o náhradníka nebo vystřídaného (odvolaného) hráče, udělí mu rozhodčí i odpovídající osobní trest.

Přestupky trestané přímým volným kopem (část A pravidla XII)

(8) Rozhodčí je oprávněn nařídit přímý volný kop nebo pokutový kop jen za přestupky hráčů uvedené v části A pravidla XII, kterých se hráč na hrací ploše dopustí vůči hráči soupeřova družstva v době, kdy byl míč ve hře.
Jestliže se stejného přestupku hráč dopustí sice v době, kdy míč byl ve hře, ale v místě mimo hrací plochu, udělí mu rozhodčí pouze osobní trest. Jestliže rozhodčí z tohoto důvodu přeruší hru, naváže ji míčem rozhodčího na tom místě hrací plochy, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem zvláštní ustanovení pravidla VIII).
Jestliže se stejného přestupku hráč dopustí v době, kdy byl míč ze hry, ať již na hrací ploše nebo mimo ni, udělí rozhodčí hráči pouze osobní trest.

(9) Jestliže rozhodčí přeruší hru, aby nařídil volný nebo pokutový kop, rozhoduje se podle toho, kde na hrací ploše k přestupku došlo:
   a) Jestliže k přestupku došlo v důsledku fyzického kontaktu se soupeřem nebo pokusem o tento fyzický kontakt, a to i nepřímo, např. hozením nějakého předmětu, plivnutím apod., považuje rozhodčí za místo přestupku to místo na hrací ploše, kde došlo nebo mělo dojít k fyzickému kontaktu; kopne-li např. hráč, který stojí ve vlastním pokutovém území soupeře, který je mimo pokutové území, nařídí rozhodčí proti jeho družstvu přímý volný kop, protože napadený hráč se nacházel mimo pokutové území.
   b) Jestliže se jednalo o přestupek sice s „fyzickým“ kontaktem, ale napadený hráč se nacházel mimo hrací plochu (např. plivnutí na hráče, který je ošetřován za pomezní čárou), nebo u přestupků verbálního charakteru, jako jsou projevy nesouhlasu, urážky apod, a ve všech ostatních případech, kde pravidla nařizují navázat hru nepřímým volným kopem, považuje rozhodčí za místo přestupku to místo na hrací ploše, kde se nacházel proviniví se hráč.
   c) Zahraje-li hráč úmyslně míč rukou, je místem přestupku to místo na hrací plo-

še, kde došlo ke kontaktu ruky a míče; zahraje-li např. hráč nebo brankář, který stojí ve vlastním pokutovém území úmyslně míč rukou mimo vlastní pokutové území, nařídí rozhodčí přímý volný kop z příslušného místa mimo pokutové území.

d) Přestupky, ke kterým došlo přímo na některé z čar ohraničujících pokutové území, se považují za přestupky uvnitř pokutového území.

Kopnutí nebo pokus o kopnutí soupeře.

(10) Každé kopnutí nebo pokus o kopnutí soupeře, i kdyby k němu došlo v boji o míč, musí rozhodčí potrestat, je-li podle jeho názoru bezohledné, riskantní nebo s použitím nepřiměřené síly.

Kopnutím se rovněž rozumí

- úder kolenem, nebo
- zasažení soupeře podrážkou kopačky (tzv. šlapák), nebo
- zasažení soupeře podrážkou kopačky ve skluzu zezadu, ze strany nebo zepředu.

Za pokus o kopnutí se považuje každý úmyslný přestupek hráče, při němž sice nedošlo k fyzickému kontaktu, ale to jen proto, že soupeř stačil před kopnutím uhnout.

Podražení nebo pokus o podražení soupeře

(11) Podražením soupeře se rozumí zákrok, při němž hráč způsobí pád soupeře nastavením nohy, zahákováním nohy soupeře zezadu nebo ze strany, nebo skluzem. Za podražení se rovněž považuje, sehne-li se hráč za soupeřem nebo před ním a tak přivodí jeho pád (tzv. stolička). Tento zákrok je zvláště nebezpečný proti hráči ve výskoku, především proti brankáři chytajícímu míč.

Za pokus o podražení se považuje každý úmyslný přestupek hráče, při němž sice nedošlo k podražení, ale to jen proto, že soupeř se stačil zákroku vyhnout.

Skočení na soupeře

(12) Skočením na soupeře se rozumí zákrok, při němž hráč provede výskok nejen vzhůru, ale i směrem na soupeře s následným fyzickým kontaktem.

Za skočení na soupeře se rovněž považuje naskočení hráče zezadu na soupeře, i když při tom hráč upaží, aby zdůraznil, že při výskoku nepoužívá rukou, nebo skočení hráče směrem proti soupeři na míč, kterým právě soupeř hraje.

Za porušení pravidla se však nepovažuje, jestliže hráč nebo brankář vyskočí a zasáhne míč a teprve potom o soupeře zavadí nebo na něj i spadne.

Vražení do soupeře

(13) Při boji o míč je dovoleno plně uplatnit tělesnou sílu, proto hráč smí do soupeře dovoleným způsobem vrazit; vražení však nesmí být podle názoru rozhodčího prudké, bezoh¬ledné, ani při něm nesmí být použito nepřiměřené síly.

Vrážet smí hráč pouze v boji o míč a v bezprostřední vzdálenosti od míče, přičemž za „bezprostřední vzdálenost“ se považuje vzdálenost nepřesahující 2 m;

za dovolený způsob vrážení se považuje pouze vrážení ramenem do ramene soupeře nebo vrážení ramenem zezadu do soupeřovy lopatky, přičemž vrážející hráč musí mít paži, jejímž ramenem do soupeře vráží, u těla, a oba hráči přitom musí být na stejné úrovni, tzn., že oba musí být buď na zemi nebo ve výskoku.

Jestliže hráč vráží ramenem do soupeřova hrudníku, považuje se jeho zákrok za nedovolené vrážení. Za nedovolený způsob vrážení se považuje i takový zákrok, při němž hráč prudce vráží vlastním hrudníkem zezadu do soupeře, i když přitom upaží, aby naznačil, že nepoužil rukou. Jestliže vrážející hráč nemá při vrážení paži u těla, považuje se jeho zákrok za strčení do soupeře.

Obrátí-li se hráč z taktických důvodů zády k soupeři proto, aby kryl míč, smí do něho soupeř zezadu dovoleným způsobem vrážet.

Udeření nebo pokus o udeření soupeře

(14) Každé udeření soupeře, i kdyby k němu došlo v boji o míč, musí rozhodčí potrestat, je-li podle jeho názoru bezohledné, riskantní nebo s použitím nepřiměřené síly. Za udeření soupeře se rovněž považuje úder hlavou nebo udeření míčem či jiným předmětem, který hráč drží v ruce, nebo který po soupeři hodí; přitom není podstatné, zda hozeným předmětem soupeře zasáhne. Jestliže např. brankář úmyslně udeří soupeře míčem, který drží v rukou, nebo zasáhne soupeře prudce hozeným míčem, jedná se rovněž o udeření soupeře.

Za pokus o udeření se považuje každý úmyslný přestupek hráče, při němž sice nedošlo k fyzickému kontaktu, ale to jen proto, že soupeř stačil před udeřením uhnout.

Strčení do soupeře

(15) Strčením se rozumí strčení, odstrčení nebo postrčení soupeře a to nejen rukou, paží nebo loktem, ale i jinou částí těla, např. stehnem nebo hýždí. Rozhodující není prudkost strčení; je-li soupeř v pohybu, stačí do něj někdy strčit jen lehce, aby ztratil rovnováhu.

Odebrání míče soupeři

(16) Při odebírání míče soupeří musí hráč nejprve zahrát míčem a teprve potom smí dojít k tělesnému kontaktu obou hráčů.

Nejčastějším způsobem odebrání míče soupeři je skluz. Při odebírání míče skluzem není pravidlo porušeno, jestliže bránící hráč nejprve zasáhne míč, a to ani v případě, jestliže soupeř následně upadne přes nohu, kterou předtím bránící hráč míčem zahrál. Zasáhne-li však hráč při odebírání míče skluzem nejprve soupeře a teprve potom míč, považuje se to za zakázaný způsob hry. Za zakázaný způsob hry se považuje rovněž to, jestliže hráč zasáhne míč i soupeře současně, nebo jestliže hráč sice jednou nohou soupeři míč odebere, ale soupeře přitom zasáhne druhou nohou.

O přestupek stejného charakteru se jedná také v případě, že hráč ve snaze odebrat soupeři míč nohou se soupeře dotkne tělem dříve než míče.

Plivnutí na soupeře

(17) Plivne-li hráč na soupeře, rozhodčí přeruší hru, provinivšího se hráče vyloučí a ve prospěch soupeřova družstva nařídí přímý volný kop. Rozhodčí však může potrestat hráče jen v případě, že přestupek viděl, nebo jestliže ho o přestupku informoval asistent rozhodčího. Jestliže se hráč tohoto přestupku dopustí ve vlastním pokutovém území, nařídí rozhodčí pokutový kop.

Držení soupeře

(18) Držením se rozumí aktivní držení, tj. uchopení nebo tahání soupeře za úbor, za paži nebo za kteroukoli ji¬nou část těla soupeře ať již rukou, paží nebo i kteroukoli jinou částí těla (např. stehnem nebo hýždí) se záměrem bránit soupeři ve volném pohybu. Rozpaží-li hráč ruce, aby dotekem soupeři zabránil ve volném pohybu, drží soupeře. Za držení soupeře se rovněž považuje, jestliže hráč vyskočí po míči a při výskoku se rukou nebo rukama opře o stojícího soupeře.
Trestá-li rozhodčí držení, nesmí při rozhodování o místu přestupku zvýhodnit družstvo, jehož hráč se přestupku dopustil.

Hra rukou

(19) Za zakázaný způsob hry se považuje, jestliže hráč (kromě brankáře ve vlastním pokutovém území) zahraje – podle názoru rozhodčího úmyslně – míč rukou nebo se rukou míče dotkne; za „ruku“ se přitom považuje paže od ramene až k prstům. Za porušení pravidla se rovněž považuje zahrání míče rukou z nedbalosti, neopatrnosti nebo nedostatečné předvídavosti následků boje o míč; obecně se má za to, že hráč hraje rukou vědomě, jde-li „ruka k míči“.
Aby při posuzování hry rukou v pokutovém území nedocházelo k závažným přehmatům doporučuje se, aby rozhodčí v případě, že má pochybnosti o tom, zda bránící nebo útočící hráč zahrál rukou skutečně „úmyslně“, rozhodl ve prospěch bránícího družstva.

(20) Za úmyslnou hru rukou je třeba považovat, jestliže hráč zadržením nebo zahráním míče rukou získá pro sebe nebo pro své družstvo výhodu, např.:
- roztáhne paže, aby soupeři zmenšil střelecký úhel a míč se zastaví o jeho ruku, nebo
- pohybem lokte ruky, která je jinak těsně u těla, zahraje míčem,
- chce skluzem vypíchnout míč soupeři od nohy a přitom zahraje míč rukou, nebo
- ve výskoku odhlavičkuje míč přímo na svoji ruku, kterou nemá u těla, nebo
- při odkopu míče si nastřelí míč na ruku, nebo
- při pokusu o odkop mine míč a místo nohou ho zahraje rukou.

(21) Za porušení pravidla rozhodčí nebude považovat ty situace, v nichž např.:
- míč je nastřelen na ruku, kterou má hráč u těla, nebo
- hráč po souboji o míč upadne na míč nebo se po pádu nechtěně dotkne míče rukou, nebo
- hráč se po pádu na zem snaží vstát, přitom se rukou opře o zem a míč se zastaví o jeho ruku, nebo

– hráč si instinktivně a reflexivním pohybem chrání před prudce vystřeleným míčem choulostivou část těla, např. obličej, genitálie, ale i hrudník apod., nebo
– se míč odrazí od ramena hráče.

Přestupky trestané nepřímým volným kopem (část B pravidla XII)

(22) Rozhodčí je oprávněn nařídit nepřímý volný kop za přestupek uvedený v části B pravidla XII, kterého se hráč dopustí na hrací ploše v době, kdy byl míč ve hře; hru rozhodčí naváže nepřímým volným kopem na tom místě hrací plochy, kde se nacházel provinivší se hráč (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII). Nepřímý volný kop však rozhodčí nařídí také za přestupky, které Pravidla fotbalu uvádějí na jiných místech než v pravidle XII.

Nebezpečná hra

(23) Za nebezpečnou hru se považuje takový zákrok, jímž hráč podle názoru rozhodčího ohrozí bezpečnost soupeře nebo svou vlastní, aniž přitom jedná úmyslně nebo zákeřně. Zákrok hráče vůči soupeři lze považovat za nebezpečnou hru jen tehdy, nedojde-li k fyzickému kontaktu. Jestliže se hráč při zákroku soupeře dotkne, nejedná se o nebezpečnou hru, nýbrž o některý z přestupků uvedených v části A pravidla XII.

(24) Za nebezpečnou hru vůči soupeři se považuje, jestliže např. hráč
– snaží se zasáhnout nohou míč na úrovni trupu nebo hlavy soupeře, který je v bezprostřední blízkosti míče (tzv. vysoká noha), nebo
– provede směrem na hráče soupeře tzv. nůžky, nebo
– nastaví nohu podrážkou kopačky proti noze soupeře a přitom nedojde ke kontaktu hráčů, nebo
– nastaví nebo zvedne zbytečně vysoko nohu nebo koleno proti tělu soupeře, nebo
– snaží se vykopnout míč z rukou stojícího nebo ležícího brankáře soupeřova družstva.

(25) Nebezpečnou hrou vůči vlastní osobě sice hráč ohrožuje pouze svou vlastní bezpečnost, ale jeho jednání je přesto v rozporu s pravidly, protože tím soupeři omezuje možnost hrát míčem. Za nebezpečnou hru vůči vlastní osobě se považuje, jestliže např. hráč
– snaží se zahrát míč hlavou pod úrovní pasu soupeře v okamžiku, kdy soupeř se snaží hrát míčem regulérně nohou, nebo
– upadne na míč a zůstane na něm nebo těsně u něj ležet, a tím znemožní soupeři hrát míčem regulérně nohou, nebo
– snaží se zahrát míčem nohou, z níž se mu vyzula kopačka.

(26) Za nebezpečnou hru vůči vlastní osobě se rovněž považuje, vrhne-li se brankář ve spletité a nebezpečné situaci po míči, aby se ho zmocnil. Takový zákrok však odpovídá vžitému způsobu hry brankáře, a proto se netrestá. Rozhodčí však mu-

sí rozlišit nebezpečný způsob hry brankáře vůči vlastní osobě od nebezpečných zákroků brankáře vůči soupeři.

Bránění soupeři v pohybu

(27) Nedovoleným bráněním se rozumí, překáží-li hráč, který nehraje míčem, tělem soupeři ve volném pohybu tak, že soupeře zastaví, přinutí ho ke zpomalení nebo změně směru pohybu; oba se přitom nemusejí navzájem dotknout.
Za nedovolené bránění soupeři v pohybu se rovněž považuje, jestliže hráč záměrně probíhá mezi soupeřem a míčem, aniž by měl v úmyslu se míče zmocnit nebo jím hrát. Rovněž hráč, který přihrál míč spoluhráči nebo brankáři a potom soupeři, který chce zasáhnout do hry, úmyslně překáží v pohybu, porušuje pravidlo. Obrátí-li se však hráč čelem k vlastnímu brankáři, který má míč pod kontrolou, neporušuje tento hráč pravidlo, pokud soupeři aktivně nebrání v pohybu.
Pravidlo porušuje také hráč, který se nesnaží hrát míčem a brání v pohybu soupeřovu brankáři v době, kdy brankář vyráží nebo chytá míč, nebo v době, kdy míč není v jejich bezprostřední blízkosti.
Hráč, který právě hraje míčem (má míč pod kontrolou), smí soupeři bránit v získání míče a neporušuje přitom pravidlo. Přitom však musí být tváří a tělem obrácen k míči (nikoli k soupeři) a nesmí se sehnout, a tím soupeře odstrčit. Obrátí-li se hráč zády k soupeři proto, aby z taktických důvodů umožnil míči opustit hrací plochu, neporušuje pravidlo a soupeř do něho smí dovoleným způsobem zezadu vrážet.

Bránění brankáři v rozehrání míče

(28) Pravidlo porušuje hráč, který aktivně překáží soupeřovu brankáři, aby se zbavil míče, který drží v rukou. Jestliže např. hráč poskakuje nebo pobíhá před brankářem, a tím ho nutí, aby míč držel v rukou déle, než dovolují pravidla, porušuje pravidlo. Za porušení pravidla se nepovažuje, jestliže se hráč před brankáře pouze postaví, brankář má totiž možnost míč vyhodit.

Přestupky brankáře

(29) Brankář má ve vlastním pokutovém území míč v rukou pod kontrolou, jestliže stojí na nohou a míč má v rukou. Brankář ale nemá míč pod kontrolou, jestliže míčem poklepává o zem nebo ho vyhazuje do vzduchu a zase ho chytá, a to v okamžiku, kdy míč právě nedrží v rukou.
Brankář smí mít míč pod kontrolou pouze omezenou dobu, pak se jej musí zbavit, tj. buď ho vykopnout, vyhodit nebo ho položit či pustit na zem; potom jím i ve vlastním pokutovém území může dál hrát, ale již ne rukou. Rukou se míče smí znovu dotknout poté, co míčem zahraje nebo se ho dotkne jiný hráč, nejedná-li se ovšem o zpětnou přihrávku vlastnímu brankáři (viz čl. 32).

(30) Za získání míče pod kontrolu se rovněž považuje, jestliže brankář míč dotykem jedné nebo obou rukou, jedné nebo obou paží nebo jejich částí zadrží a dál jej hraje nohama. V tomto případě se brankář nesmí míče dotknout znovu rukou dříve, než míčem zahraje nebo se ho dotkne jiný hráč, nejedná-li se o zpětnou přihrávku vlastnímu brankáři (viz čl. 32), jinak jej rozhodčí potrestá za porušení

pravidla. Doba, po kterou míč hraje nohama, není nijak časově omezena.
Jestliže se ale podle názoru rozhodčího jedná o náhodně odražený nebo nastřelený míč, např. když brankář vyráží robinsonádou střelu soupeře, pak se nejedná o případ, kdy brankář má míč pod kontrolou, a proto smí dále míčem hrát i rukou.

(31) Doba, během níž smí mít brankář míč v rukou pod kontrolou, je omezena na nejvýše šest sekund. Za porušení pravidla proto potrestá rozhodčí brankáře, který
– má míč v rukou pod kontrolou déle než šest sekund, nebo
– před tím, než se s míčem v rukou postaví na nohy, podle názoru rozhodčího úmyslně promarní tolik času, že se potom nestačí míče zbavit do šesti sekund.

Zpětná přihrávka brankáři.

(32) Hráč smí kdykoli přihrát míč svému brankáři (provést tzv. malou domů); jestliže ale brankáři přihraje míč nohou pod kolenem, nebo rukama z vhazování, nesmí se brankář míče dotknout rukou, jinak porušuje pravidlo.
Za přihrání nohou, po němž se brankář nesmí dotknout míče rukou, se považuje jestliže např.
– brankář obdrží přihrávku přímo ze hry, nebo
– brankář obdrží přihrávku z jakéhokoli kopu, nebo
– spoluhráč nohou míč zastaví, aby ho přenechal brankáři, nebo
– spoluhráč nepřihraje přímo brankáři, ale brankář si pro míč doběhne, nebo
– brankář si přihrávku nejprve zastaví nohou a poté, třeba i po několika krocích, míč uchopí do rukou.

Za zpětnou přihrávku brankáři rozhodčí družstvo nepotrestá, jestliže brankář hraje rukou míč, který se náhodně odrazí od nohy jeho spoluhráče.

(33) Chce-li hráč zahrát míč zpět svému brankáři tak, aby po jeho přihrávce brankář mohl uchopit míč do rukou, může tak učinit tělem, hlavou, kolenem či stehnem. Jestliže však hráč má míč u nohy, a pravidlo obejde tím, že si míč nohou nadhodí na hlavu a potom ho přihraje svému brankáři hlavou, chová se nesportovně a rozhodčí ho napomene; přitom není rozhodující, jestli se po jeho přihrávce brankář rukou míče dotkne či nedotkne, rozhodující je úmysl hráče obejít ustanovení pravidla. Přeruší-li rozhodčí z toho důvodu hru, aby hráče napomenul, naváže ji nepřímým volným kopem v místě, kde se hráč přestupku dopustil (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
Stejně bude postupovat rozhodčí v případě, že hráč se pokusí obejít pravidlo tím, že úmyslně nadhodí míč nohou směrem na hlavu svého spoluhráče a ten jej hlavou přihraje svému brankáři.
Jestliže se hráč pokusí obejít ustanovení pravidla při provádění volného kopu, a volný kop provede např. tak, že míč rozehraje vlastnímu brankáři kolenem, rozhodčí ho napomene za nesportovní chování a nechá volný kop opakovat.

Osobní tresty

(34) Pravidla fotbalu opravňují rozhodčího udělovat osobní tresty; osobními tresty se rozumí napomínání a vylučování hráčů. Ve všech případech, kde se v dalším bu-

de hovořit o udělování osobních trestů, se citovaná ustanovení vztahují na všechny členy družstva.

Osobní trest udělí rozhodčí tak, že kartu příslušné barvy zvedne do výše nad rameno a zřetelně ji ukáže provinivšímu se hráči. Rozhodčí nemusí osobní trest udělit ihned po provinění hráče. Vyžaduje-li to situace, poskytne rozhodčí výhodu ve hře a osobní trest udělí při nejbližším přerušení hry.

V Pravidlech fotbalu se na řadě míst konkrétně uvádí, kdy a za jaký přestupek musí hráč osobní trest obdržet; v těchto případech se jedná o tzv. osobní tresty taxativní, tj. takové, které je rozhodčí vždy povinen udělit. Rozhodčí však může udělit osobní trest i v souvislosti s přestupky uvedenými v části A pravidla XII, pokud usoudí, že charakter a povaha přestupku udělení osobního trestu vyžaduje. V těchto případech se však nejedná o tresty taxativní, protože závažnost přestupku posoudí pouze rozhodčí.

V případě méně závažných přestupků může rozhodčí nejprve upozornit hráče, že jeho způsob hry začíná vybočovat z rámce pravidel, a teprve při dalším přestupku hráče napomenout. V žádném případě však rozhodčí nemůže takto postupovat v případě, že Pravidla fotbalu udělení osobního trestu ukládají.

Napomenutí (část C pravidla XII)

(35) Pravidlo XII uvádí v části C sedm přestupků, za které musí být hráč vždy napomenut; mimoto se však v Pravidlech fotbalu na řadě míst uvádějí ještě další přestupky, za které musí být hráč rovněž napomenut; ve všech těchto případech se jedná o osobní tresty tzv. taxativní.

Nesportovní chování

(36) Přestupku se dopouští hráč, je-li podle názoru rozhodčího jeho jednání v rozporu se zásadami slušného chování a čestného boje o míč.

Rozhodčí rovněž napomene za nesportovní chování hráče, který použije vůči soupeři nebo jiné osobě výhrůžná nebo provokativní gesta (pokud rozhodčí jeho jednání neposoudí jako chování hrubě nesportovní).

(37) Jestliže rozhodčí přeruší hru, aby hráče napomenul za nesportovní chování, naváže hru nepřímým volným kopem na tom místě hrací plochy, kde se nacházel provinivší se hráč; jestliže se však hráč současně dopustí přestupku ve smyslu části A pravidla XII, nařídí rozhodčí přímý volný kop z místa, kde k přestupku došlo (vždy s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII) nebo pokutový kop.

(38) Rozhodčí napomene za nesportovní chování hráče, který zahraje míč úmyslně rukou (vyjma brankáře ve vlastním pokutovém území), aby zmařil slibně se rozvíjející útočnou akci soupeře; stejně rozhodčí napomene hráče nebo brankáře, který zmaří slibně se rozvíjející útočnou akci soupeře tím, že zastaví pronikajícího hráče některým z dalších přestupků, za které se v souladu s částí A pravidla XII nařizuje přímý volný, popřípadě pokutový kop. Za „slibně se rozvíjející útočnou akci“ se např. považuje taková herní situace, která by bez porušení pravidla bránícím hráčem umožnila po jedné až dvou přihrávkách ohrozit branku.

(39) Skluz jako obranný zákrok, jímž se snaží odebrat míč, musí hráč používat s ohleduplností k soupeři. Jako nesportovní chování proto rozhodčí posoudí skluz provedený ze strany, při němž hráč nezasáhne míč, ale podrazí nebo kopne soupeře. Podle názoru rozhodčího však takový zákrok může být posouzen i jako surová hra (viz čl. 50).

(40) Rozhodčí napomene za nesportovní chování hráče, který se svým jednáním nebo chováním pokusí oklamat rozhodčího nebo asistenta rozhodčího, nebo který se nesportovním způsobem pokusí oklamat soupeře. Takovým projevem nesportovního chování hráče je např.
- pokus hráče o docílení branky rukou, nebo
- úmyslné provedení volného kopu nebo vhazování přesto, že rozhodčí hráče vyzval, aby vyčkal až na jeho pokyn, nebo
- simulace nafilmováním pádu nebo zveličením následků kontaktu se soupeřem, která má kdekoli na hrací ploše přimět rozhodčího k nařízení kopu, nebo
- předstírání zranění, apod.

(41) Dalším projevem nesportovního chování např. může být, jestliže hráč
- pověřený kapitánem k provedení kopu odmítne kop provést, provede kop úmyslně nesprávně nebo
- provede pokutový kop, ačkoli k tomu nebyl určen, nebo
- ruší soupeře provádějícího kop nebo vhazování tím, že nevhodně gestikuluje, pobíhá nebo pokřikuje, nebo
- úmyslně zakopne míč mimo hrací plochu, úmyslně zalehne míč, nebo vsedě zadrží míč mezi nohama tak, aby jím soupeř nemohl hrát, nebo
- pokřikem nebo jiným nesportovním způsobem se snaží zmást nebo rušit soupeře, ať již na hrací ploše nebo mimo ni, nebo
- pokusí se obejít ustanovení pravidla XII, aby mohl beztrestně přihrát míč nohou svému brankáři (viz rozhodnutí IFAB č. 4 k pravidlu XII), nebo
- zavěsí se na brankové břevno, nebo
- v průběhu utkání úmyslně poškodí míč či příslušenství hrací plochy nebo vybavení hřiště, nebo
- zadrží nebo se pokusí zadržet míč, popřípadě změnit směr jeho pohybu hozením nějakého předmětu, nebo
- neuposlechne pokynu rozhodčího.

Projevy nespokojenosti a protestování

(42) Přestupku se dopouští hráč, který slovy, gesty, posuňky nebo jiným podobným jednáním projevuje nespokojenost s rozhodnutím rozhodčího nebo protestuje proti jeho rozhodnutí, nebo hráč, který obdobně nesouhlasí se signalizací asistenta rozhodčího. Jestliže rozhodčí z tohoto důvodu přeruší hru, naváže ji nepřímým volným kopem na tom místě hrací plochy, kde se hráč dopustil přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Soustavné porušování pravidel

(43) Přestupku se dopouští hráč, který se opakovaně dopouští porušení pravidla ve smyslu části A nebo B pravidla XII, i když jednotlivé přestupky samy o sobě ne-

jsou důvodem k napomenutí. Jestliže například obránce družstva opakovaně zastavuje hráče soupeře držením, tedy přestupkem, jenž sám o sobě není důvodem k udělení osobního trestu (vyjma případu, kdy se jedná o zmaření slibně se rozvíjející akce, viz čl. 38), soustavně porušuje pravidlo.

Zdržování při navazování hry

(44) Každý pokus hráče zdržovat a promarňovat čas při navazování hry potrestá rozhodčí napomenutím. Hráč porušuje pravidlo, jestliže např.
- úmyslně odnese, odkopne nebo odhodí míč od místa kopu nebo vhazování, přičemž není rozhodující, zda se tohoto přestupku dopustí hráč bránící nebo útočící strany, nebo
- při vhazování míče naznačí vhození a potom předá míč ke vhození svému spoluhráči, nebo
- podle názoru rozhodčího úmyslně otálí s provedením kopu nebo vhazování, nebo
- jako brankář odmítne při provádění pokutového kopu zaujmout místo v brance na brankové čáře.

Nedodržení předepsané vzdálenosti

(45) Přestupku se dopouští hráč, který úmyslně zdrží provedení volného kopu nebo kopu z rohu soupeřem např. tím, že
- se postaví před míč, aby znemožnil soupeři rychlé provedení kopu nebo zdržel provedení kopu, nebo
- otálí se zaujetím předepsané vzdálenosti nebo zaujímá předepsanou vzdálenost zdlouhavým způsobem, nebo
- před provedením kopu zkrátí předepsanou vzdálenost tím, že předčasně vyběhne proti míči.

Vstup na hrací plochu bez souhlasu rozhodčího

(46) Přestupku se dopouští hráč, který úmyslně a bez souhlasu rozhodčího vstoupí na hrací plochu (viz čl. 12 pravidla III). Tohoto přestupku se může dopustit např.
- hráč, který po zahájení utkání doplňuje své družstvo, nebo
- hráč, který dočasně opustil hrací plochu, nebo
- hráč, kterého rozhodčí vykázal z hrací plochy pro závadu na výstroji.

Jestliže rozhodčí z tohoto důvodu přeruší hru, aby hráče napomenul, naváže hru nepřímým volným kopem na tom místě hrací plochy, kde byl míč v okamžiku přerušení hry; jestliže se však provinivší hráč následně dopustí dalšího přestupku ve smyslu části A pravidla XII, nařídí rozhodčí podle místa, kde se hráč dopustil dalšího přestupku přímý volný kop (vždy s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII), nebo pokutový kop.

Opuštění hrací plochy bez souhlasu rozhodčího

(47) Přestupku se dopouští hráč, který úmyslně a bez souhlasu rozhodčího hrací plochu opustí s výjimkou případů uvedených ve čl. 22 pravidla III.

Jestliže rozhodčí z tohoto důvodu přeruší hru, aby hráče napomenul, nařídí nepřímý volný kop v místě, kde byl míč v okamžiku přerušení hry (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Vyloučení (část D pravidla XII)

(48) Pravidlo XII uvádí v části D sedm přestupků, za které musí být hráč vyloučen ze hry; mimoto se však v Pravidlech fotbalu na řadě míst uvádějí ještě další přestupky, za které musí rozhodčí rovněž hráče vyloučit.

Vyloučení před utkáním, v průběhu utkání a po ukončení utkání.

(49) Jestliže rozhodčí vyloučí hráče v době, kdy utkání ještě nebylo zahájeno, nastoupí jeho družstvo k utkání s nezmenšeným počtem hráčů, protože za tohoto hráče smí nastoupit některý z náhradníků.
Jestliže rozhodčí vyloučí náhradníka v době, kdy utkání ještě nebylo zahájeno, nesmí družstvo počet náhradníků doplnit.
Jestliže rozhodčí vyloučí hráče v průběhu utkání, pokračuje družstvo ve hře s menším počtem hráčů.
Jestliže rozhodčí vyloučí náhradníka v průběhu utkání, nesmí družstvo počet náhradníků doplnit.
Rozhodčí je oprávněn ukázat ČK hráči nebo náhradníkovi i po skončení utkání, a právě tak je oprávněn ukázat ČK i hráčům vystřídaným nebo odvolaným.

Surová hra

(50) Surové hry se dopustí hráč, který podle názoru rozhodčího provede některý z přestupků uvedených v části A pravidla XII vůči soupeři úmyslně, násilně nebo se záměrem ho zranit. Za surovou hru se zejména považuje skluz provedený zezadu, při němž hráč soupeře ohrozí tím, že jej podrazí nebo kopne; rovněž úmyslné prudké udeření soupeře míčem se považuje za projev surové hry.

Hrubé nesportovní chování

(51) Přestupku se dopustí hráč, jehož jednání má podle názoru rozhodčího násilný nebo zneucťující charakter; v tomto případě se jedná o hrubé nesportovní chování. Jestliže rozhodčí přeruší hru, aby hráče vyloučil za hrubé nesportovní chování, naváže hru nepřímým volným kopem na tom místě hrací plochy, kde se nacházel provinivší se hráč; jestliže se však provinivší hráč současně dopustí přestupku ve smyslu části A pravidla XII, nařídí rozhodčí přímý volný kop (vždy s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII) z místa, kde se hráč dopustil přestupku, popřípadě pokutový kop.

(52) Dalším projevem hrubého nesportovního chování např. je, jestliže hráč
- mimo hrací plochu nebo v době, kdy je hra přerušena, se vůči soupeři dopustí některého z přestupků uvedených v části A pravidla XII, nebo
- udeří míčem nebo jiným předmětem soupeře nebo jinou osobu s výjimkou případů uvedených ve čl. 20 pravidla V (inzultace), nebo

- fyzicky napadne soupeře nebo jinou osobu s výjimkou případů uvedených ve čl. 20 pravidla V (inzultace), nebo
- neoprávněně vstoupí na hrací plochu aby zabránil soupeři dosáhnout branky, nebo
- opustí hrací plochu, aby tím demonstroval nespokojenost s rozhodnutím rozhodčího nebo asistenta rozhodčího, nebo aby tím projevil nespokojenost s hrou spoluhráčů nebo po hádce s nimi (pokud tento přestupek rozhodčí neposoudí jako nedovolené opuštění hrací plochy podle čl. 47), nebo
- na protest proti rozhodnutí rozhodčího nebo asistenta rozhodčího, nebo aby tím projevil nespokojenost se hrou spoluhráčů nebo po hádce s nimi, úmyslně poškodí míč, příslušenství hrací plochy nebo vybavení hřiště (pokud tento přestupek rozhodčí neposoudí jako nesportovní chování podle čl. 41).

(53) Jestliže hráč plivne na hráče soupeřova družstva, postupuje rozhodčí podle čl. 17. Jestliže hráč plivne na jakoukoli jinou osobu, přičemž touto osobou může být například rozhodčí, asistent rozhodčího, čtvrtý rozhodčí, spoluhráč, funkcionář nebo i osoba jiná, rozhodčí jej vyloučí. Jestliže rozhodčí z tohoto důvodu přeruší hru, aby hráče vyloučil, naváže hru nepřímým volným kopem na tom místě hrací plochy, kde stál proviniv ší se hráč v okamžiku přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Zabránění v dosažení branky nebo zmaření zjevné brankové možnosti soupeře

(54) Rozhodčí vyloučí hráče, který zahraje míč úmyslně rukou (vyjma brankáře ve vlastním pokutovém území) a tím zabrání soupeřovu družstvu dosáhnout branky, případně některému soupeřovu hráči tímto přestupkem zmaří zjevnou možnost dosáhnout branky.

Jestliže např. hráč vyrazí rukou míč směřující do branky jeho družstva, rozhodčí ho vyloučí a současně nařídí pokutový kop. Za zabránění v dosažení branky se však nepovažuje, jestliže hráč zabrání rukou míči v cestě do branky po střele z nepřímého volného kopu; v tomto případě rozhodčí nařídí pokutový kop a hráče pouze napomene za nesportovní chování. Za nesportovní chování rozhodčí rovněž napomene hráče, který se úmyslnou hrou rukou pokusí zabránit soupeři v dosažení branky, ale míč přesto v brance skončí.

(55) Rozhodčí vyloučí hráče nebo brankáře, který zmaří podle jeho názoru zjevnou možnost soupeře dosáhnout branky tím, že soupeřova hráče zastaví některým z přestupků, za které se v souladu s částí A pravidla XII nařizuje přímý volný popřípadě pokutový kop. V případě přestupku brankáře v jeho vlastním pokutovém území rozhodčí nařídí pokutový kop a brankáře buď napomene (jestliže po názoru rozhodčího chtěl hrát míčem) nebo vyloučí (jestliže po názoru rozhodčího neměl zájem hrát míčem).

Pohoršující, urážlivé a ponižující výroky

(56) Rozhodčí vyloučí každého hráče, který se dopustí takových výroků, posuňků nebo gest, jimiž podle názoru rozhodčího nějakou osobu uráží nebo ponižuje, bez

ohledu na to, zda se jedná o osobu rozhodčího, asistenta rozhodčího, čtvrtého rozhodčího nebo soupeře, spoluhráče či osobu jinou.

Druhé napomenutí

(57) Byl-li hráč v utkání již jednou napomenut a dopustí se dalšího přestupku, za který musí být znovu napomenut, napomene ho rozhodčí podruhé a následně ho vyloučí. Osobní tresty udělí rozhodčí tak, že hráči nejprve ukáže žlutou a potom červenou kartu, aby bylo zřejmé, že hráče vylučuje po druhém napomenutí a nikoli za provinění, které by se samo o sobě trestalo okamžitým vyloučením.
V případě, že hráč vstoupí na hrací plochu bez souhlasu rozhodčího a následně se dopustí dalšího přestupku, za který mu má být udělen osobní trest, udělí mu rozhodčí osobní trest pouze ze tento přestupek.
Jestliže hráč opustí neoprávněně hrací plochu a potom se na hrací plochu - třeba i bez souhlasu rozhodčího - znovu vrátí, považuje to rozhodčí pouze za jeden přestupek.

(58) Jestliže se hráč dopustí přestupku, za který musí být napomenut, ale dříve, než ho rozhodčí napomene, nebo potom, co rozhodčí uplatnil výhodu ve hře, se dopustí dalšího přestupku nebo i několika přestupků, za které musí být napomenut nebo vyloučen, udělí rozhodčí po přerušení hry osobní tresty v pořadí, v jakém se jich hráč dopustil např. tak, že hráči nejprve dvakrát ukáže žlutou a potom červenou kartu. Všechny přestupky pak popíše v zápise o utkání v pořadí, v jakém se jich hráč dopustil.

DIAGRAMY K PRAVIDLU XII - ZAKÁZANÁ HRA A NESPORTOVNÍ CHOVÁNÍ

V této příloze FIFA předkládá 10 modelových herních situací, které jsou návodem k aplikaci bodu 4 a 5 části D pravidla XII. Mají pomoci rozlišit případy, které lze považovat za zmaření zjevné možnosti dosáhnout branky, od herních situací, které takto ve smyslu pravidla hodnotit nelze.

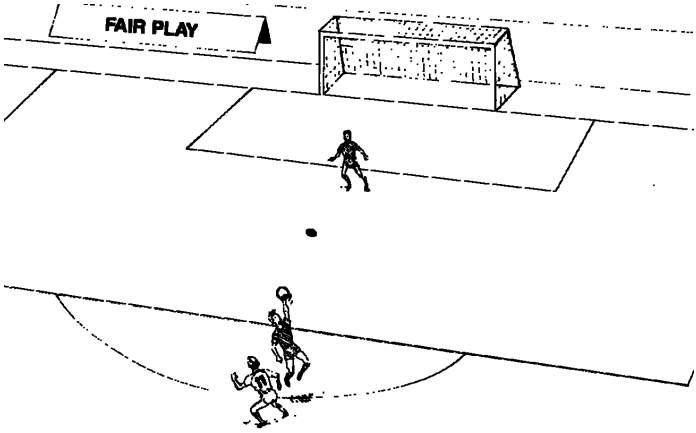

DIAGRAM 1

Útočník dostává od spoluhráče přihrávku, kterou může zpracovat v pokutovém území ve výhodné střelecké příležitosti, avšak obránce ve výskoku úmyslně zachytí míč rukou. Rozhodčí nařídí přímý volný kop.
Bez zásahu obránce by útočník měl zjevnou možnost dosáhnout branky, proto rozhodčí musí provinivšího se hráče vyloučit.

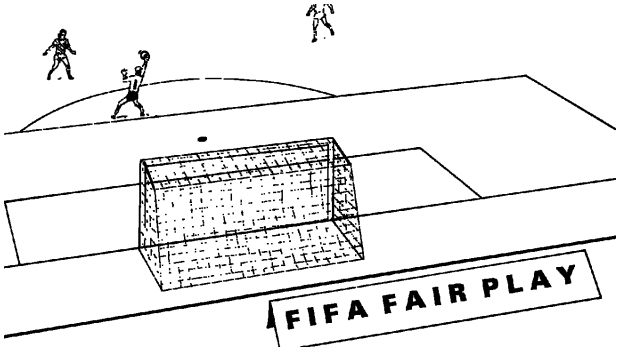

DIAGRAM 2

Proti útočníkovi, který dostává od spoluhráče přihrávku do volného prostoru, vyběhne až za hranici pokutového území brankář a mimo pokutové území úmyslně zachytí míč rukou. Rozhodčí nařídí přímý volný kop.
Bez zásahu brankáře by útočník měl zjevnou možnost dosáhnout branky, proto rozhodčí musí provinivšího se brankáře vyloučit.

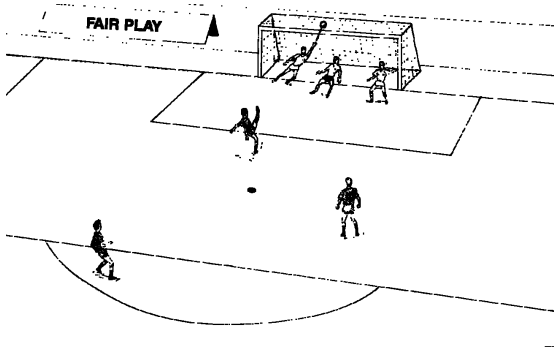

DIAGRAM 3

Útočník vystřelí na branku, avšak obránce stojící na brankové čáře vyrazí rukou míč nad břevno a zabrání tím dosažení branky. Rozhodčí nařídí pokutový kop.
Obránce zabránil soupeři dosažení branky, proto rozhodčí musí provinivšího se hráče vyloučit.

DIAGRAM 4

Útočník přihrává míč spoluhráči napříč pokutovým územím, ale obránce rukou zachytí míč. Rozhodčí nařídí pokutový kop.
Útočník neměl zjevnou možnost dosáhnout branky, proto obránce za svůj přestupek nebude vyloučen.
Jestliže by se ale podle názoru rozhodčího míč ruky bránícího hráče dotkl pouze náhodně, nejednalo by se o přestupek a rozhodčí by nechal pokračovat ve hře.

DIAGRAM 5

Útočníka v pokutovém území zachytí a podrazí brankář. Rozhodčí nařídí pokutový kop.
Při přestupku brankáře nebyl útočník v pohybu směrem k brance, nejednalo se tedy o zjevnou možnost dosáhnout branky a brankář proto za svůj přestupek nebude vyloučen.

DIAGRAM 6

Útočníka unikajícího podél pokutového území podrazí bránící hráč. Rozhodčí nařídí přímý volný kop.
Protože útočník nebyl v pohybu směrem k brance soupeře, neměl zjevnou možnost dosáhnout branky a proto obránce za svůj přestupek nebude vyloučen.

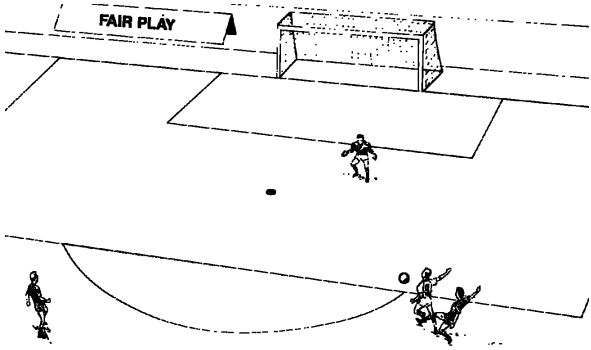

DIAGRAM 7

Útočník, který je s míčem v pohybu směrem k brance, je zastaven přestupkem obránce soupeře. Rozhodčí nařídí přímý volný kop.
Útočník měl zjevnou možnost dosáhnout branky, proto bude obránce vyloučen.

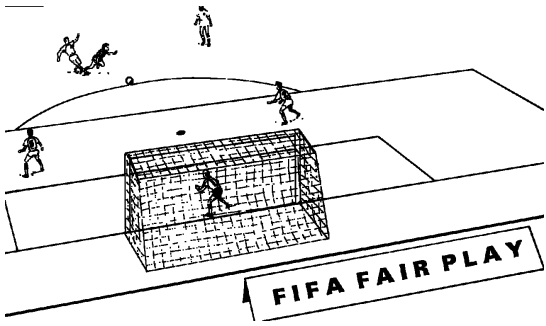

DIAGRAM 8

Útočník, který postupuje s míčem směrem k brance soupeře do prostoru, v němž je několik soupeřových hráčů, je podražen hráčem soupeře. Rozhodčí nařídí přímý volný kop.
Útočník neměl zjevnou možnost dosáhnout branky, proto přestupek nebude potrestán vyloučením.

DIAGRAM 9

Útočníka uvnitř pokutového území podrazí bránící hráč. Rozhodčí nařídí pokutový kop.
Útočník nebyl při přestupku soupeře v pohybu směrem k brance, proto se nejednalo o zjevnou možnost dosáhnout branky a přestupek bránícího hráče nebude potrestán vyloučením.

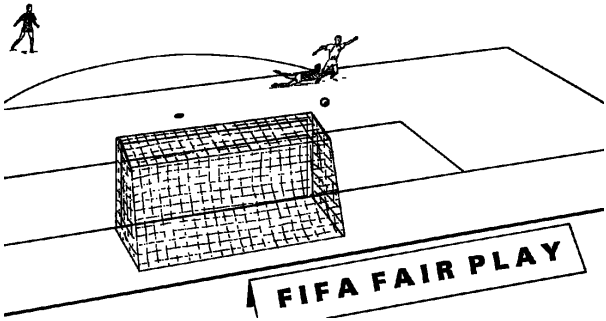

DIAGRAM 10

Útočníka, který je s míčem v pohybu směrem k brance soupeře, se pokusí zastavit brankář, avšak nezasáhne míč a rukama podrazí soupeře. Rozhodčí nařídí pokutový kop.
Útočník měl zjevnou možnost dosáhnout branky, proto rozhodčí musí provinivšího se brankáře vyloučit. Pokud však brankář měl zjevnou snahu a podle názoru rozhodčího i zjevnou možnost hrát míčem, rozhodčí ho pouze napomene.

Pravidlo XIII
VOLNÉ KOPY

DRUHY VOLNÝCH KOPŮ

Volné kopy se dělí na přímé volné kopy a nepřímé volné kopy.
Při provádění každého volného kopu musí míč ležet v klidu na zemi a po provedení kopu nesmí hráč, který kop provedl, hrát míčem podruhé, dokud se míče nedotkne jiný hráč.

PŘÍMÝ VOLNÝ KOP

- Jestliže se přímo po provedení přímého volného kopu míč dostane do soupeřovy branky, branka platí.
- Jestliže se přímo po provedení přímého volného kopu míč dostane do vlastní branky, rozhodčí nařídí ve prospěch soupeře kop z rohu.

NEPŘÍMÝ VOLNÝ KOP

Signalizace rozhodčího

Nařízení nepřímého volného kopu signalizuje rozhodčí paží zvednutou nad hlavu. Drží ji zvednutou až do provedení kopu a potom tak dlouho, dokud se některý jiný hráč míče nedotkne nebo dokud není míč ze hry.

Míč skončí v brance

Branky z nepřímého volného kopu může být dosaženo jen v případě, že dříve, než míč přejde do branky, se ho dotkne jiný hráč než ten, který nepřímý volný kop provedl.

- Jestliže se přímo po provedení nepřímého volného kopu míč dostane do soupeřovy branky, rozhodčí nařídí ve prospěch soupeře kop od branky.
- Jestliže se přímo po provedení nepřímého volného kopu míč dostane do vlastní branky, rozhodčí nařídí ve prospěch soupeře kop z rohu.

MÍSTO A ZPŮSOB PROVEDENÍ VOLNÉHO KOPU

Volný kop uvnitř pokutového území

Přímý nebo nepřímý volný kop prováděný bránícím družstvem

- všichni hráči soupeře musí být vzdáleni nejméně 9,15 m od míče,
- všichni hráči soupeře musí zůstat mimo pokutové území, dokud není míč ve hře,
- míč je ve hře, pokud přímo po provedení kopu opustí pokutové území,

- volný kop nařízený v brankovém území se smí provést z kteréhokoli místa uvnitř brankového území.

Nepřímý volný kop prováděný útočícím družstvem

- všichni hráči soupeře musí být vzdáleni nejméně 9,15 m od míče, dokud míč není ve hře, kromě hráčů stojících na vlastní brankové čáře mezi brankovými tyčemi,
- míč je ve hře, když se po provedení kopu pohne,
- nepřímý volný kop nařízený v brankovém území bude proveden na té čáře brankového území, která probíhá rovnoběžně s brankovou čárou, a to v místě, které je nejblíže místu přestupku.

Volný kop mimo pokutové území

- všichni hráči soupeře musí být vzdáleni nejméně 9,15 m od míče, dokud míč není ve hře,
- míč je ve hře, když se po provedení kopu pohne,
- volný kop je proveden z místa přestupku.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Jestliže po nařízení volného kopu hráč soupeře nedodrží předepsanou vzdálenost, nechá rozhodčí kop opakovat.
Jestliže při provádění volného kopu bránícím družstvem z místa uvnitř jeho pokutového území není míč zahrán přímo do hry, rozhodčí nechá kop opakovat.

Volný kop prováděný hráčem z pole:

Jestliže v době, kdy je míč ve hře, se hráč**,** který provedl volný kop,

- dotkne míče (vyjma úmyslné hry rukou) dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne úmyslně míče rukou mimo vlastní pokutové území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne úmyslně míče rukou ve vlastním pokutovém území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí pokutový kop.

Volný kop prováděný brankářem:

Jestliže v době, kdy je míč ve hře, se brankář**,** který provedl volný kop,

- dotkne míče podruhé (mimo případu úmyslné hry rukou) dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

- dotkne úmyslně míče rukou ve vlastním pokutovém území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne úmyslně míče rukou mimo vlastní pokutové území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

VÝKLAD K PRAVIDLU

(1) Volné kopy se nařizují za porušení pravidel, ke kterým došlo na hrací ploše v době, kdy míč byl ve hře. Pokud rozhodčí usoudí, že nařízením volného kopu by vznikla výhoda pro provinivší se družstvo, poskytne družstvu, které se neprovinilo, výhodu ve hře.

(2) Při provádění volného kopu se hráči zúčastnění na hře nesmějí bez souhlasu rozhodčího zdržovat mimo hrací plochu s výjimkou těch, kteří hrací plochu opustili podle ustanovení pravidla III.

(3) Míč z volného kopu je správně ve hře, jakmile se po provedení kopu pohne. Při provádění volného kopu bránící stranou z vlastního pokutového území musí navíc míč opustit toto území, aniž se ho kterýkoli hráč předtím dotkne. Nedostaneli se při provedení volného kopu z vlastního pokutového území míč správně do hry, nechá rozhodčí volný kop opakovat (viz obr. 13-1).

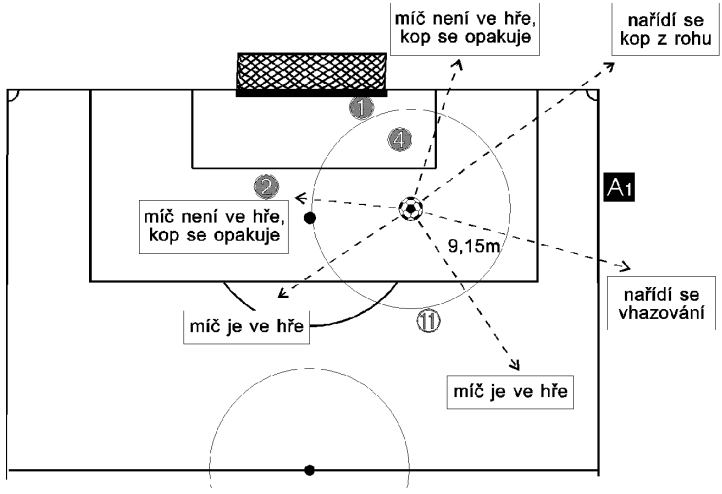

Obr. 13-1 Postavení hráčů při volném kopu z vlastního pokutového území

(4) Jestliže se provádí nepřímý volný kop proti bránícímu družstvu v jeho vlastním pokutovém území ve vzdálenosti menší než 9,15 m od brankové čáry, mohou se hráči bránícího družstva postavit na vlastní brankovou čáru, ale jen v brance, tj. mezi brankovými tyčemi. Mimo branku musí dodržet vzdálenost nejméně 9,15 m od míče (viz obr. 13-2).

(5) Volné kopy se mají provádět bez zbytečného zdržování. K provedení volného kopu rozhodčí obvykle dává znamení; většinou píšťalkou, může však tak učinit i slovem nebo pokynem ruky. V každém případě však provedení volného kopu musí mít pod kontrolou.

(6) Po nařízení volného kopu musí hráči družstva, proti němuž je volný kop nařízen, z vlastní iniciativy a bez zbytečného otálení zaujmout předepsanou vzdálenost. Hráče, který toto ustanovení úmyslně nedodrží a zdrží tak provedení volného kopu např. tím, že se postaví před míč, aby soupeř nemohl míč rozehrát, rozhodčí napomene. Proviní-li se tímto způsobem několik hráčů, napomene rozhodčí toho hráče, který byl nejblíže k místu, z něhož se volný kop prováděl. Nezaujme-li dostatečně rychle předepsanou vzdálenost celá zeď bránících hráčů, napomene rozhodčí toho hráče, který ji organizoval. Rozhodčí však může napomenout i hráče útočícího družstva, který soupeři brání stavět zeď.

(7) Jestliže míč leží v klidu a na správném místě, může rozhodčí tolerovat, jestliže družstvo z taktických důvodů provede volný kop dříve, než hráči soupeřova družstva zaujali předepsanou vzdálenost od míče; přitom však musí dbát, aby družstvo provádějící volný kop, neprovedlo volný kop bez jeho vědomí. Je-li volný kop takto proveden a míče se bezprostředně po jeho rozehrání zmocní hráč sou-

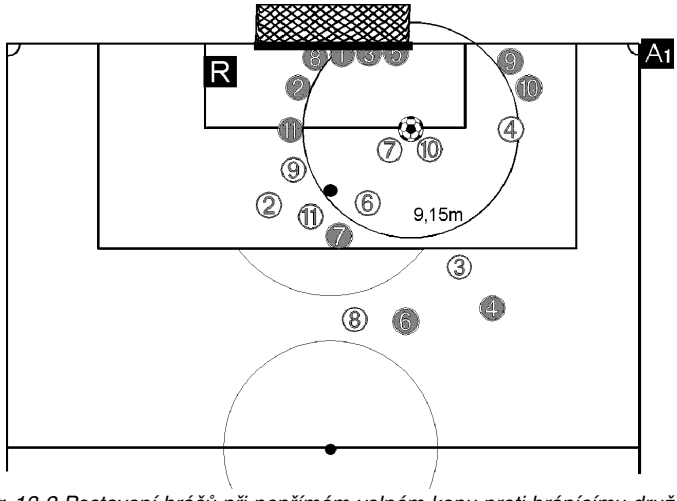

Obr. 13-2 Postavení hráčů při nepřímém volném kopu proti bránícímu družstvu v blízkosti jeho branky

peřova družstva, který předtím nedodržel předepsanou vzdálenost, nechá rozhodčí pokračovat ve hře.

(8) Provádí-li se volný kop a některý z hráčů bránící strany zkrátí předepsanou vzdálenost dříve, než je míč ve hře, napomene rozhodčí provinivšího se hráče a nechá volný kop opakovat. Proviní-li se tímto způsobem více hráčů, napomene rozhodčí toho hráče, který zkrátil vzdálenost nejvíce; stejně postupuje rozhodčí v případě, že se proti míči vysune celá zeď bránících hráčů. Rozhodčí přitom může družstvu, které provádí volný kop, poskytnout výhodu ve hře – v tom případě volný kop opakovat nenechá a provinivšího se hráče napomene při nejbližším přerušení hry.

(9) Jestliže hráč provede volný kop přesto, že ho rozhodčí vyzval, aby počkal na jeho znamení k provedení kopu, přeruší rozhodčí hru, napomene provinivšího se hráče za nesportovní chování a nechá volný kop opakovat. Stejně bude postupovat i v případě, že se hráč před provedením kopu zachová nesportovně.
Jestliže rozhodčí nestačí po předčasném provedení volného kopu přerušit hru a
- bylo dosaženo branky, rozhodčí ji neuzná, provinivšího se hráče napomene a volný kop nechá opakovat.
- míč opustí hrací plochu, rozhodčí provinivšího se hráče napomene a hru naváže odpovídajícím způsobem.
- brankář míč vyrazí na roh, rozhodčí provinivšího se hráče napomene a hru naváže kopem z rohu.
- brankář míč chytí, rozhodčí hru nepřerušuje a provinivšího se hráče napomene při nejbližším přerušení hry.

(10) Jestliže hráč požádá rozhodčího, aby před provedením volného kopu zajistil dodržení předepsané vzdálenosti bránících hráčů od míče a potom volný kop provede dříve, než dá rozhodčí pokyn k jeho provedení, chová se nesportovně; rozhodčí hru přeruší (pokud neposkytne výhodu), hráče napomene, a volný kop nechá opakovat, a to i v případě, že bylo dosaženo branky. Poskytne-li rozhodčí výhodu, napomene rozhodčí provinivšího se hráče při nejbližším přerušení hry.

(11) Z přímého volného kopu nemůže být dosaženo vlastní branky. Dostane-li se míč ze správně provedeného přímého volného kopu přímo do branky družstva, jehož hráč volný kop provedl, nařídí rozhodčí ve prospěch soupeřova družstva kop z rohu.

(12) Z nepřímého volného kopu nemůže být přímo dosaženo žádné branky. Dostane-li se míč ze správně provedeného nepřímého volného kopu přímo do branky družstva, jehož hráč nepřímý volný kop provedl, nařídí rozhodčí ve prospěch soupeřova družstva kop z rohu. Dostane-li se míč ze správně provedeného nepřímého volného kopu přímo do soupeřovy branky, nařídí rozhodčí kop od branky.

(13) Při provádění volných kopů mohou pravidlo porušit jak hráči bránící, tak hráči útočící strany. Jestliže pravidlo poruší současně hráči obou stran, rozhodčí provinivší se hráče napomene a nechá volný kop opakovat.

Pravidlo XIV
POKUTOVÝ KOP

Pokutový kop nařídí rozhodčí proti družstvu, jehož hráč se v době, kdy je míč ve hře, dopustí ve vlastním pokutovém území některého z deseti přestupků, za něž se nařizuje přímý volný kop.
Přímo z pokutového kopu může být dosaženo branky.
Rozhodčí prodlouží dobu hry, aby mohl být proveden pokutový kop nařízený před ukončením prvního nebo druhého poločasu nebo před ukončením některé z polovin prodloužení.

UMÍSTĚNÍ MÍČE A POSTAVENÍ HRÁČŮ

Míč musí být umístěn na pokutové značce.

Hráč provádějící pokutový kop musí být jasně a zřetelně určen.
Brankář bránícího družstva musí být obrácen tváří k hráči provádějícímu pokutový kop a musí zůstat na vlastní brankové čáře mezi brankovými tyčemi, dokud kop není proveden.

Ostatní hráči kromě hráče provádějícího pokutový kop musí být:
- na hrací ploše,
- mimo pokutové území,
- za pokutovou značkou,
- nejméně 9,15 m od pokutové značky.

ROZHODČÍ

- dá znamení k provedení pokutového kopu, ale ne dříve, než hráči zaujmou postavení předepsané pravidlem,
- rozhodne, kdy akce pokutového kopu byla ukončena.

PROVEDENÍ POKUTOVÉHO KOPU

- Hráč provádějící pokutový kop musí do míče kopnout a nesmí hrát míčem podruhé dříve, než se ho dotkne jiný hráč.
- Míč je ve hře, jakmile se po provedení kopu pohne směrem dopředu.
  Provádí-li se pokutový kop v normální době hry nebo prodlouží-li rozhodčí po uplynutí jednoho z poločasů dobu hry, aby pokutový kop mohl být proveden nebo opakován, uzná rozhodčí branku i v případě, jestliže dříve, než míč přejde brankovou čáru mezi brankovými tyčemi a pod břevnem do branky, se dotkne jedné nebo obou brankových tyčí, břevna, brankáře nebo několika z nich v jakékoli kombinaci.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

K porušení pravidla dojde po znamení rozhodčího k provedení pokutového kopu, ale dříve, než je míč ve hře:

1. **Pravidlo poruší hráč provádějící pokutový kop**
   - *rozhodčí nechá pokutový kop provést a*
   - *jestliže míč skončí v brance, nechá pokutový kop opakovat,*
   - *jestliže míč neskončí v brance, rozhodčí přeruší hru a naváže ji nepřímým volným kopem ve prospěch bránícího družstva.*
2. **Pravidlo poruší brankář**
   - *rozhodčí nechá pokutový kop provést a*
   - *jestliže míč skončí v brance, uzná branku,*
   - *jestliže míč neskončí v brance, nechá pokutový kop opakovat.*
3. **Spoluhráč hráče provádějícího pokutový** kop vkročí do pokutového území nebo se přiblíží k pokutové značce na menší vzdálenost než 9,15 m, nebo se přiblíží k brankové čáře na vzdálenost menší, než je vzdálenost pokutové značky
   - *rozhodčí nechá pokutový kop provést a*
   - *jestliže míč skončí v brance, nechá pokutový kop opakovat,*
   - *jestliže míč neskončí v brance, rozhodčí přeruší hru a naváže ji nepřímým volným kopem ve prospěch bránícího mužstva,*
   - *jestliže se míč odrazí od brankáře, brankové tyče nebo břevna a provinivší se hráč se míče dotkne, rozhodčí přeruší hru a nařídí nepřímý volný kop ve prospěch bránícího družstva.*
4. **Spoluhráč brankáře** vkročí do pokutového území, nebo se přiblíží k pokutové značce na menší vzdálenost než 9,15 m, nebo se přiblíží k brankové čáře na vzdálenost menší, než je vzdálenost pokutové značky
   - *rozhodčí nechá pokutový kop provést a*
   - *jestliže míč skončí v brance, branku uzná,*
   - *jestliže míč neskončí v brance, nechá pokutový kop opakovat.*
5. **Pravidlo poruší hráči bránícího i útočícího družstva**
   - *rozhodčí nechá pokutový kop opakovat.*

K porušení pravidla dojde poté, když je míč ve hře.

1. **Hráč, provádějící pokutový kop**, se podruhé dotkne míče (ale ne rukou) dříve, než se míče dotkne jiný hráč
   - *rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).*
2. **Hráč provádějící pokutový** kop se úmyslně dotkne míče rukou dříve, než se míče dotkne jiný hráč
   - *rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).*
3. **Míč, který je v pohybu směrem k brance, zasáhne cizí těleso**
   - *rozhodčí nechá pokutový kop opakovat.*

4. **Míč zasáhne cizí** těleso poté, co jej zahraje brankář nebo poté, co se odrazí od brankové tyče nebo od brankového břevna
   - *rozhodčí musí přerušit hru,*
   - *hru naváže míčem rozhodčího v místě, kde vnější vliv zasáhl míč (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).*

VÝKLAD K PRAVIDLU

Všeobecná ustanovení

(1) Pokutový kop rozhodčí nařizuje za přestupky uvedené v části A pravidla XII, kterých se hráči dopustili ve vlastním pokutovém území v době, kdy míč byl ve hře. Nařízení pokutového kopu nevylučuje, aby rozhodčí podle povahy přestupku neudělil provinivšímu se hráči také osobní trest.

(2) Před provedením pokutového kopu si smí kterýkoli hráč bránícího družstva vyměnit místo s brankářem, ale rozhodčí o tom musí být před tím uvědomen. Při výměně musí být respektována ustanovení pravidla III a pravidla IV.

(3) Pokutový kop smí provést kterýkoli oprávněný hráč družstva, jež bude pokutový kop provádět. Rozhodčí, a alespoň brankář, který bude pokutovému kopu čelit, však musí vědět, který hráč pokutový kop provede. Jestliže pokutový kop začne provádět jiný hráč než ten, který byl určen, zastaví rozhodčí provádění pokutového kopu a provinivšího se hráče napomene za nesportovní chování.

(4) Nařídí-li rozhodčí, aby se pokutový kop opakoval, nemusí ho provádět týž hráč. Opakovaný pokutový kop může provést kterýkoli z hráčů družstva, v jehož prospěch byl pokutový kop nařízen, pokud je oprávněn zúčastnit se hry.

(5) Při provádění pokutového kopu nemohou být spoluhráči hráče provádějícího pokutový kop v ofsajdové pozici, protože podle ustanovení pravidla XIV musí již před provedením pokutového kopu všichni hráči být ve větší vzdálenosti od brankové čáry, než je míč ležící v klidu na značce pokutového kopu. Pokud však hráči toto postavení před provedením pokutového kopu poruší, mohou být v ofsajdu.

(6) Praskne-li míč přímo po správně provedeném pokutovém kopu, nechá rozhodčí po výměně míče pokutový kop opakovat (výrazem „přímo“ se rozumí, že míč po provedení kopu praskl dříve, než se ho dotkl kterýkoli hráč nebo než narazil na brankovou tyč či břevno).

(7) Klesne-li před provedením pokutového kopu počet hráčů některého družstva definitivně pod sedm, nařízený pokutový kop se neprovádí a rozhodčí utkání ukončí.

Provedení pokutového kopu

(8) Rozhodčí musí dbát, aby:

a) nikdo z hráčů se bez souhlasu rozhodčího nezdržoval mimo hrací plochu (s výjimkou hráčů, kteří opustili hrací plochu podle ustanovení pravidla III); neuposlechne-li hráč výzvy rozhodčího, aby se na hrací plochu vrátil, napomene ho rozhodčí za nesportovní chování,

b) všichni hráči zaujali na hrací ploše postavení předepsané pravidlem, tzn., že všichni hráči, s výjimkou hráče provádějícího pokutový kop a brankáře soupeřova družstva, musí být mimo pokutové území a mimo pokutový oblouk a současně před míčem,

c) branka bránícího družstva nebyla opuštěna. Před provedením pokutového kopu se brankář musí nacházet v brance, být oběma nohama na brankové čáře a přitom být otočen čelem k míči. Na brankové čáře se může pohybovat, avšak dříve, než bude míč ve hře, nesmí opustit brankovou čáru dopředu směrem k míči.

(9) K provedení pokutového kopu musí rozhodčí vždy dát znamení píšťalkou; znamení dá poté, co se ujistí, že jsou splněny podmínky uvedené ve čl. 8.
Pokutový kop se provádí do míče volně a nehybně ležícího na středu pokutové značky. Posunutí míče mimo pokutovou značku není dovoleno ani v případě, že je pokutová značka v kaluži nebo v blátě.

(10) Pokutový kop je správně proveden, pohne-li se míč dopředu, tj. směrem k brankové čáře bránícího družstva. Zahraje-li hráč provádějící pokutový kop míč dozadu nebo do strany rovnoběžně s brankovou čárou, nedostal se míč do hry a rozhodčí nechá pokutový kop opakovat.

(11) Pokutový kop může být proveden i tak, že hráč provádějící pokutový kop zahraje míč šikmo dopředu, aby se ho mohl zmocnit jeho spoluhráč. Tento spoluhráč však smí vkročit do pokutového území, překročit pokutový oblouk nebo se přiblížit k brankové čáře na vzdálenost kratší než 11 m, až když je míč ve hře.

(12) Přestupky před provedením pokutového kopu:

a) Hráč provádějící pokutový kop poruší pravidlo, jestliže např.
– při rozběhu k provedení pokutového kopu se zastaví, aby se brankář předčasně vrhl do jedné části branky, a potom kopne míč do její odkryté části, nebo
– provede kop obrácen zády k brance, nebo se skloní u míče, jako by ho chtěl rukou posunout, a přitom znenadání provede kop, nebo použije nějaký podobný trik k oklamání soupeřova brankáře.

b) Brankář bránícího družstva poruší pravidlo, jestliže po znamení rozhodčího k provedení pokutového kopu, ale dříve, než je míč ve hře, opustí brankovou čáru směrem k míči.

c) Ostatní hráči poruší pravidlo, jestliže po znamení rozhodčího k provedení pokutového kopu, ale dříve než je míč ve hře
– přiblíží se k míči na vzdálenost menší než 9,15 m, nebo
– vstoupí do pokutového území, nebo
– přiblíží se k brankové čáře na vzdálenost menší než 11 m.

(13) Dojde-li před provedením pokutového kopu k porušení pravidla, nechá rozhodčí pokutový kop provést. V případě, že pravidlo poruší:

a) brankář nebo spoluhráč brankáře, a branky nebylo dosaženo, nechá rozhodčí pokutový kop opakovat,

b) brankář nebo spoluhráč brankáře, a branky bylo dosaženo, rozhodčí branku uzná,

c) hráč provádějící pokutový kop nebo jeho spoluhráč, a branky bylo dosaženo

přímo, nebo i po odražení míče od tyče, břevna branky, nebo od brankáře, nechá rozhodčí pokutový kop opakovat,

d) hráč provádějící pokutový kop nebo jeho spoluhráč, branky nebylo dosaženo, a míč:

– přímo z pokutového kopu skončí mimo branku, naváže hru hráč bránícího družstva kopem od branky nebo vhazováním,
– brankář vyrazí mimo hrací plochu, naváže hru hráč útočícího družstva kopem z rohu nebo vhazováním,
– brankář chytí a má ho pod kontrolou, nechá rozhodčí pokračovat ve hře,
– se odrazí od tyče nebo od břevna branky zpět do pole nebo ho brankář vyrazí zpět do pole tak, že se míče dotkne jiný hráč, než ten, který porušil pravidlo, považuje rozhodčí akci pokutového kopu za ukončenou a nechá pokračovat ve hře,
– se odrazí od tyče nebo od břevna branky zpět do pole nebo ho brankář vyrazí zpět do pole tak, že se míče jako první dotkne hráč, který porušil pravidlo, přeruší rozhodčí hru a nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč bránícího družstva z místa, kde se proviniví se hráč dotkl míče (s ohledem na zvláštní ustanovení k pravidlu VIII),
– hráči obou družstev, nechá rozhodčí pokutový kop opakovat, ať je výsledek akce pokutového kopu jakýkoli.

(14) Akce pokutového kopu končí v okamžiku, kdy:

a) míč přejde brankovou čáru do branky,
b) míč opustí přes brankovou nebo přes pomezní čáru hrací plochu,
c) míč se odrazí od tyče nebo od břevna branky zpět do pole,
d) brankář míč chytí nebo jej vyrazí zpět do pole,
e) míče se dotkne jiný hráč než brankář,
f) míč se odrazí od tyče nebo od břevna branky zpět do pole, nebo ho brankář vyrazí zpět do pole, nebo
g) míč praskne nárazem na brankovou tyč či břevno nebo poté, co se ho dotkl brankář.

Jestliže rozhodčí považuje akci pokutového kopu za ukončenou, a míč přitom neopustil hrací plochu, nechá pokračovat ve hře. Jestliže rozhodčí omylem přeruší hru dříve, než skončila akce pokutového kopu, nechá pokutový kop opakovat.

(15) Jestliže se některý hráč po správném provedení pokutového kopu dopustí přestupku ve smyslu pravidla XII, rozhodčí potrestá přestupek hráče příslušným kopem a případně i osobním trestem; přitom může poskytnout výhodu.

Pokutový kop v prodloužené době hry

(16) Nařídí-li rozhodčí pokutový kop v normální době hry na konci prvního poločasu nebo na konci utkání, nebo před ukončením některé z polovin prodloužení, a skončí-li doba hry dříve, než pokutový kop mohl být proveden, musí rozhodčí k jeho provedení dobu hry prodloužit. Dobu hry prodlouží rozhodčí o čas, po kte-

rý bude trvat akce pokutového kopu. Teprve když je výsledek akce pokutového kopu zřejmý, rozhodčí poločas, popřípadě utkání, ukončí. Rozhodčí na tuto situaci před provedením pokutového kopu upozorní kapitány obou družstev.

(17) Dojde-li před provedením pokutového kopu v prodloužené době hry k porušení pravidla, nechá rozhodčí pokutový kop provést a rozhodne podle výsledku akce pokutového kopu. V případě, že pravidlo poruší:
   a) brankář nebo spoluhráč brankáře, a branky nebylo dosaženo, prodlouží rozhodčí doby hry a nechá pokutový kop opakovat,
   b) brankář nebo spoluhráč brankáře, a branky bylo dosaženo, rozhodčí branku uzná a poločas nebo utkání ihned ukončí,
   c) hráč nebo spoluhráč hráče provádějícího pokutový kop, a branky bylo dosaženo, prodlouží rozhodčí doby hry a nechá pokutový kop opakovat,
   d) hráč nebo spoluhráč hráče provádějícího pokutový kop, branky nebylo dosaženo a míč přímo z pokutového kopu skončí mimo branku, nebo ho brankář vyrazí mimo hrací plochu, nebo ho brankář chytí a má ho pod kontrolou, nebo se míč odrazí od tyče nebo od břevna branky zpět do pole, nebo ho zpět do pole vyrazí brankář, poločas nebo utkání ihned končí,
   e) hráči obou družstev, prodlouží rozhodčí doby hry a nechá pokutový kop opakovat.

(18) Akce pokutového kopu, který se provádí v prodloužené době hry, končí v okamžiku, kdy po správně provedeném pokutovém kopu:
   a) míč přejde brankovou čáru do prostoru branky,
   b) míč přes brankovou nebo přes pomezní čáru opustí hrací plochu,
   c) míč se odrazí od tyče nebo od břevna branky nebo ho vyrazí brankář zpět do pole a je zřejmé a nepochybné, že již zůstane na hrací ploše,
   d) brankář míč chytí,
   e) míče se dotkne jiný hráč než brankář,
   f) míč praskne nárazem na brankovou tyč či břevno nebo poté, co se ho dotkl brankář.

   Akce pokutového kopu však trvá i v době, kdy se míč různě odráží mezi brankovými tyčemi a břevnem nebo i když se ho mezitím, třeba i opakovaně, dotkne brankář. Skončí teprve v okamžiku, kdy míč definitivně opustí hrací plochu buď do branky nebo mimo ni, popřípadě když je s konečnou platností jasné, že zůstane na hrací ploše.

   Ustanovení zde uvedená platí i při provádění kopů z pokutové značky pro určení vítěze utkání.

(19) Jestliže hráč provádějící pokutový kop v prodloužené době hry zahraje míč šikmo dopředu, aby se ho mohl zmocnit jeho spoluhráč, ukončí rozhodčí utkání (případně poločas) v okamžiku, kdy se spoluhráč hráče provádějícího pokutový kop dotkl míče.

Pravidlo XV
VHAZOVÁNÍ

Vhazování je jedním ze způsobů navázání hry.
Přímo z vhazování nemůže být dosaženo branky.
Rozhodčí nechá provést vhazování

- jestliže míč přejde po zemi nebo ve vzduchu celým objemem pomezní čáru,
- v místě, kde míč přešel přes pomezní čáru,
- hráčem družstva, jehož hráč se nedotkl míče jako poslední.

Provedení vhazování

V okamžiku, kdy provádí vhazování, musí vhazující hráč

- být obrácen čelem k hrací ploše,
- alespoň částí obou nohou stát buď na pomezní čáře nebo za pomezní čárou mimo hrací plochu,
- hodit míč oběma rukama,
- hodit míč zezadu přes hlavu.

Hráč, který provedl vhazování se nesmí znovu dotknout míče dříve, než se míče dotkne jiný hráč.
Všichni hráči soupeře musí být nejméně 2m od místa, ze kterého má být vhazování provedeno.
Míč je ve hře hned, jakmile se dostane na hrací plochu.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Vhazování provádí hráč z pole

Jestliže v době, kdy je míč ve hře, se hráč, který provedl vhazování

- dotkne míče podruhé (vyjma úmyslné hry rukou) dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne úmyslně míče rukou mimo vlastní pokutové území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne úmyslně míče rukou ve vlastním pokutovém území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí pokutový kop.

Vhazování provádí brankář

Jestliže v době, kdy je míč ve hře, se brankář, který provedl vhazování

- dotkne míče podruhé (vyjma úmyslné hry rukou) dříve, než se míče dotkne

jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

- dotkne úmyslně míče rukou ve vlastním pokutovém území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne úmyslně míče rukou mimo vlastní pokutové území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Jestliže hráč soupeřova družstva nesportovně rozptyluje hráče provádějícího vhazování nebo zdržuje vhazování

- rozhodčí napomene provinivšího se hráče za nesportovní chování tím, že mu ukáže žlutou kartu.

Při každém jiném porušení tohoto pravidla

- provede vhazování hráč soupeře.

VÝKLAD K PRAVIDLU

(1) Míč smí vhodit do hry kterýkoli hráč družstva, jehož hráč se nedotkl míče jako poslední, tedy i brankář. Míč musí být vhozen do hry v místě, kde přešel přes pomezní čáru mimo hrací plochu. Pokud míč při vhazování přejde zpět na hrací plochu v jiném místě, než kde ji předtím opustil, rozhodčí hru přeruší a vhazování provede hráč soupeřova družstva.

(2) Přímo z vhazování nemůže být dosaženo branky. Dostane-li se míč přímo z vhazování:
   a) do soupeřovy branky, nařídí rozhodčí kop od branky,
   b) do vlastní branky, nařídí rozhodčí kop z rohu.

(3) Hráč může při vhazování stát na pomezní čáře nebo za touto čárou mimo hrací plochu; při vhazování však nesmí opustit prostor hřiště a nesmí vkročit do hrací plochy. Rozhodčí musí mít na zřeteli, že čím více je hráč při vhazování vzdálen od pomezní čáry, tím je pravděpodobnější, že míč nepřejde na hrací plochu v místě, kde ji opustil.
   Vhazování lze provést i s rozběhem, ale v okamžiku, kdy míč opouští ruce hráče, musí být splněny uvedené podmínky.

(4) Ke vhazování rozhodčí zpravidla nedává znamení píšťalkou, dbá však, aby vhazování bylo provedeno co nejdříve. Zdržuje-li vhazující hráč úmyslně vhazování, rozhodčí ho napomene za zdržování hry; obdobně může rozhodčí napomenout hráče v případě, že hráč, který se chystá vhodit míč do hry, ho v posledním okamžiku předá jinému spoluhráči, jestliže tím podle názoru rozhodčího úmyslně zdržuje hru.

Vypadne-li při vhazování vhazujícímu hráči míč z rukou na zem, aniž se přitom dostal na hrací plochu, provede vhazování znovu stejné družstvo.

(5) Vhazování je provedeno správně, jestliže míč přejde vzduchem zpět na hrací plochu v místě, kde ji předtím opustil, a jestliže hráč vhodí míč správným způsobem.
Za správný způsob vhození míče se považuje, jestliže vhazující hráč:
a) vhodí míč oběma rukama zezadu přes hlavu a
b) je přitom čelem a alespoň částí těla obrácen k hrací ploše a
c) stojí přitom oběma nohama na zemi.
Za nesprávný způsob vhození se zejména považuje, vhodí-li hráč míč pouze jednou rukou.

(6) Pravidlo stanoví, že hráč soupeřova družstva musí být od místa vhazování vzdálen alespoň 2 m. Přitom musí klidně stát a vhazujícího hráče nesmí při vhazování rušit, jinak ho rozhodčí napomene za nesportovní chování.

(7) Vhazující hráč smí při vhazování z taktických důvodů hodit míč na soupeře nebo na spoluhráče, aby jím po odražení míče mohl sám hrát.
Udeří-li však vhazující hráč míčem úmyslně prudce:
a) hráče soupeřova družstva, přeruší rozhodčí hru, provinivšího se hráče vyloučí za hrubé nesportovní chování a ve prospěch soupeřova družstva nařídí přímý volný kop za udeření soupeře z místa, kde se udeřený soupeř nacházel,
b) spoluhráče, přeruší rozhodčí hru, provinivšího se hráče vyloučí za hrubé nesportovní chování a ve prospěch soupeřova družstva nařídí nepřímý volný kop z toho místa na pomezní čáře, kde byl míč správně vhozen do hry.

(8) Jestliže se míč po správně provedeném vhození odrazí od rozhodčího stojícího na hrací ploše nebo se odrazí od země a potom po zemi či ve vzduchu přejde přes pomezní nebo přes brankovou čáru mimo hrací plochu, naváže hru příslušným způsobem hráč soupeřova družstva.

(9) Při vhazování nemůže být v ofsajdu hráč, který jako první převezme po vhazování míč.

obr. 15-1. Správné provedení vhazování

Pravidlo XVI
KOP OD BRANKY

Kop od branky je jedním ze způsobů navázání hry.
Přímo z kopu od branky je možno dosáhnout branky (ne vlastní).
Kop od branky nařídí rozhodčí, jestliže míč, kterého se jako poslední dotkl hráč útočícího družstva, přešel po zemi nebo ve vzduchu celým svým objemem brankovou čáru a nebylo přitom dosaženo branky podle pravidla X.

PROVEDENÍ KOPU OD BRANKY

- Kop od branky provede hráč bránícího družstva do míče ležícího v klidu na kterémkoli místě uvnitř brankového území,
- hráči soupeře musí zůstat mimo pokutové území, dokud míč není ve hře,
- hráč provádějící kop od branky se nesmí míče dotknout podruhé, dokud se míče nedotkne jiný hráč,
- míč je ve hře, jakmile po provedení kopu opustí přímo pokutové území.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Jestliže míč nebyl zahrán tak, aby přímo opustil pokutové území, rozhodčí nechá kop opakovat.

Kop od branky provádí hráč z pole

Jestliže v době, kdy je míč ve hře, se hráč, který provedl kop od branky,

- dotkne míče podruhé (vyjma úmyslné hry rukou) dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne míče podruhé úmyslně rukou mimo vlastní pokutové území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne míče podruhé úmyslně rukou ve vlastním pokutovém území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí pokutový kop.

Kop od branky provádí brankář

Jestliže v době, kdy je míč ve hře, se brankář, který provedl kop od branky,

- dotkne míče podruhé (vyjma úmyslné hry rukou) dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

- dotkne míče podruhé úmyslně rukou mimo vlastní pokutové území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne míče podruhé úmyslně rukou ve vlastním pokutovém území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Při každém jiném porušení tohoto pravidla

- nechá rozhodčí kop od branky opakovat.

VÝKLAD K PRAVIDLU

(1) Kop od branky se provádí do míče ležícího volně a nehybně v kterémkoli místě uvnitř toho brankového území, kde míč přešel brankovou čáru.

(2) K provedení kopu od branky rozhodčí zpravidla nedává znamení píšťalkou, dbá však, aby kop od branky byl proveden co nejdříve. Zdržuje-li úmyslně brankář nebo hráč, provádějící kop od branky provedení kopu, rozhodčí ho napomene za zdržování hry.

(3) Kop od branky je proveden správně, jestliže předtím, než opustí pokutové území do hrací plochy, se ho nedotkne žádný hráč (obr. 16-1). Hráči družstva, které kop od branky neprovádí, jsou povinni před provedením kopu opustit pokutové území. Kop od branky se ale musí nechat opakovat jen v případě, jestliže se míče dříve, než opustí pokutové území, dotkne kterýkoli hráč.

(4) Kop od branky se musí nechat opakovat, jestliže míč přejde za brankovou čáru do prostoru branky nebo za brankovou čáru mimo branku, aniž opustil pokutové území.

(5) Je-li kop od branky proveden správně a potom míč, aniž se ho dotkne některý hráč:
   a) opustí hrací plochu přes brankovou čáru družstva, které kop od branky provedlo, naváže hru kopem z rohu hráč soupeřova družstva,
   b) opustí hrací plochu přes pomezní čáru, naváže hru vhazováním hráč soupeřova družstva.

   Stejným způsobem se naváže hra, jestliže se míč po opuštění pokutového území odrazí od rozhodčího, který stojí na hrací ploše a potom opustí hrací plochu.

(6) Kop od branky lze provést tak, že brankář přihraje míč spoluhráči stojícímu mimo pokutové území a ten přihraje míč opět svému brankáři. To není v rozporu s pravidly, pokud se brankář nedotkne míče rukou (viz čl. 32 pravidla XII - zpětná přihrávka brankáři).

   Kop od branky lze provést také tak, že hráč přihraje míč svému brankáři stojícímu mimo pokutové území. To není v rozporu s pravidly, pokud se brankář ná-

sledně nedotkne míče rukou potom, co si nohou zavedl míč do svého pokutového území.

(7) Při kopu od branky nemůže být v ofsajdu hráč, který míč převezme přímo z kopu od branky.

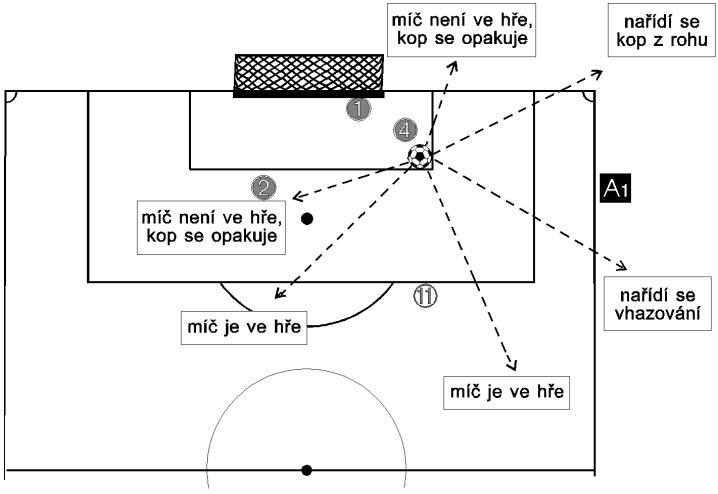

obr. 16-1 Provedení kopu od branky

Pravidlo XVII
KOP Z ROHU

Kop z rohu je jedním ze způsobů navázání hry.
Přímo z kopu z rohu je možné dosáhnout branky (ne vlastní).
Kop z rohu nařídí rozhodčí, jestliže míč, kterého se jako poslední dotkl hráč bránícího družstva, přešel po zemi nebo ve vzduchu celým svým objemem brankovou čáru a nebylo přitom dosaženo branky podle pravidla X.

Provedení kopu z rohu

- Míč leží v klidu uvnitř rohového čtvrtkruhu u nejbližšího rohového praporku,
- rohový praporek musí zůstat na místě,
- hráči soupeře se nesmějí přiblížit k míči na vzdálenost menší než 9,15 m, dokud míč není ve hře,
- kop z rohu provede hráč útočícího družstva,
- míč je ve hře, když se po provedení kopu pohne,
- hráč, provádějící kop z rohu, se nesmí dotknout míče podruhé, dokud se míče nedotkne jiný hráč.

TRESTNÍ USTANOVENÍ

Kop z rohu provádí hráč z pole

Jestliže v době, kdy je míč ve hře, se hráč, který provedl kop z rohu

- dotkne míče podruhé (vyjma úmyslné hry rukou) dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne míče podruhé úmyslně rukou mimo vlastní pokutové území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne míče podruhé úmyslně rukou ve vlastním pokutovém území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí pokutový kop.

Kop z rohu provádí brankář

Jestliže v době, kdy je míč ve hře, se brankář, který provedl kop z rohu

- dotkne míče podruhé (vyjma úmyslné hry rukou) dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

- dotkne míče podruhé úmyslně rukou mimo vlastní pokutové území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí přímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).
- dotkne míče podruhé úmyslně rukou ve vlastním pokutovém území dříve, než se míče dotkne jiný hráč, rozhodčí nařídí nepřímý volný kop, který provede hráč soupeře z místa přestupku (s ohledem na zvláštní ustanovení pravidla VIII).

Při každém jiném porušení tohoto pravidla

- nechá rozhodčí kop z rohu opakovat.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. V utkáních kategorií mladších žáků, žákyň a všech přípravek se provádí místo kopu z rohu malý roh. Malý roh se provede z nejbližšího místa, kde boční čára ohraničující pokutové území protíná brankovou čáru.

VÝKLAD K PRAVIDLU

(1) Kop z rohu se provádí do míče volně a nehybně ležícího uvnitř toho rohového čtvrtkruhu, který je nejblíže od místa, kde míč opustil přes brankovou čáru hrací plochu. Rozhodčí musí při nařízení kopu z rohu ihned signalizovat, z kterého rohového čtvrtkruhu se má kop z rohu provést, aby se provedení kopu zbytečně nezdržovalo.

(2) K provedení kopu z rohu rozhodčí zpravidla nedává znamení píšťalkou. Dbá však, aby kop z rohu byl proveden co nejdříve. Zdržuje-li hráč úmyslně provedení kopu z rohu, rozhodčí ho napomene za zdržování hry.

(3) Při provedení kopu z rohu musí hráči soupeřova družstva dodržet vzdálenost 9,15 m od míče. Provádí-li se kop z rohu a některý z hráčů bránící strany zkrátí předepsanou vzdálenost dříve, než je míč ve hře, napomene rozhodčí provinivšího se hráče za nedodržení předepsané vzdálenosti a nechá kop z rohu opakovat. Proviní-li se více hráčů, napomene rozhodčí toho hráče, který byl nejblíže míči. Rozhodčí však může uplatnit výhodu ve hře a hráče, který vzdálenost 9,15 m nedodržel, napomenout až při nejbližším přerušení hry.

(4) Kop z rohu může být proveden libovolným směrem; je proveden správně, jakmile se po provedení kopu pohne; přitom nemusí opustit rohový čtvrtkruh.

(5) Jestliže při provádění kopu z rohu dojde k porušení rohového praporku, rozhodčí nenechá kop provést, nebo ihned hru přeruší, a po opravě praporku nechá kop z rohu opakovat.

(6) Jestliže míč po správném provedení kopu z rohu, aniž se ho předtím dotkl některý hráč:

a) opustí hrací plochu přes brankovou čáru bránícího družstva, naváže hru kopem od branky hráč soupeřova družstva,
b) opustí hrací plochu přes pomezní čáru, naváže hru vhazováním hráč soupeřova družstva.

(7) Kdyby po správném provedení kopu z rohu míč úplně po zemi nebo ve vzduchu přešel brankovou čáru mimo hrací plochu a pak se vlivem větru nebo rotace vrátil zpět na hrací plochu, musí rozhodčí hru přerušit a navázat kopem od branky.

(8) Při kopu z rohu nemůže být v ofsajdu hráč, který jako první převezme míč přímo po provedení kopu z rohu.

Příloha A
POSTUPY PRO URČENÍ VÍTĚZE UTKÁNÍ

Jiné počítání branek dosažených na hřišti soupeře, prodloužení doby hry a kopy z pokutové značky jsou postupy pro určení vítěze v těch utkáních, kde herní řád soutěže vyžaduje, aby po skončení utkání bylo známo vítězné družstvo.

Branky dosažené na hřišti soupeře

Herním řádem soutěže může být např. stanoveno, že v případě, kdy obě družstva hrají systémem „doma" a „venku", a body i skóre z obou utkání jsou po druhém utkání stejné, budou branky dosažené na hřišti soupeře počítány dvakrát.

Prodloužení doby hry

Herním řádem soutěže může být stanoveno, že utkání bude prodlouženo o dodatečnou dobu hry, rozdělenou na dvě stejné části s tím, že žádná z těchto částí nesmí přesáhnout 15 minut. Přitom se postupuje podle ustanovení Pravidla 8 Zahájení hry.

Kopy z pokutové značky

Řádem soutěže může být stanoveno, že o vítězi utkání se rozhodne prováděním kopů z pokutové značky. Procedura má tento postup:

Kopy z pokutové značky – procedura

1. Rozhodčí určí branku, na kterou se všechny kopy z pokutové značky (dále jen kopy) provedou.
2. Rozhodčí provede losování mincí. Kapitán družstva, jež vyhrálo los, se rozhodne, jestli jeho družstvo bude provádět kop jako první nebo jako druhé.
3. O provádění kopů si rozhodčí vede poznámky.
4. Pokud následující odstavce nestanoví jinak, provede každé družstvo pět kopů.
5. Kopy provádějí obě družstva střídavě.
6. Dosáhne-li ještě před provedením všech pěti kopů jedno z družstev více branek, než by druhé družstvo mohlo ještě po provedení zbývajících kopů dosáhnout, zbývající kopy se neprovádějí.
7. Provedou-li obě družstva po pěti kopech a obě dosáhnou stejného počtu branek nebo nedosáhnou žádné branky, pokračuje se v provádění kopů po jednom kopu ve stejném sledu, dokud při stejném počtu kopů nedosáhne jedno z družstev o jednu branku více než druhé.

8. Brankáře, který se při provádění kopů zraní tak, že nemůže pokračovat ve hře, může vystřídat náhradník, pokud jeho družstvo již v utkání nevystřídalo povolený počet hráčů.
9. S výjimkou předcházejícího případu se provádění kopů mohou zúčastnit jen hráči, kteří v okamžiku ukončení doby hry (nebo doby hry v prodloužení, pokud ho řád soutěže předepisuje) byli na hrací ploše.
10. Každý kop provede jiný hráč. Hráč smí provést kop podruhé, jen když kop již provedli všichni oprávnění hráči jeho družstva (včetně brankáře).
11. Kterýkoli hráč, který je oprávněn se zúčastnit provádění kopů, si kdykoli smí vyměnit místo s brankářem.
12. Při provádění kopů se na hrací ploše smí zdržovat pouze hráči oprávnění k provádění kopů, rozhodčí a asistenti rozhodčího.
13. Všichni hráči (kromě hráče provádějícího kop a brankářů obou družstev) se musí při provádění kopů zdržovat ve středovém kruhu.
14. Brankář družstva, jehož hráč právě provádí kop, musí stát na hrací ploše u pokutového území, ve kterém se kopy provádějí, poblíž místa, kde brankovou čáru protíná čára ohraničující pokutové území.
15. Jestliže není uvedeno jinak, platí i při provádění kopů z pokutové značky příslušná ustanovení pravidel a rozhodnutí IFAB.
16. Pokud má družstvo v okamžiku ukončení doby hry větší počet hráčů než družstvo soupeře, zredukuje počet hráčů, kteří se zúčastní provádění kopů tak, aby byl shodný s počtem hráčů soupeře, a oznámí rozhodčímu jméno a číslo každého hráče, který se provádění kopů nezúčastní. Zodpovídá za to kapitán družstva.
17. Před začátkem provádění kopů z pokutové značky rozhodčí zajistí, aby ve středovém kruhu zůstal z obou družstev shodný počet hráčů, kteří budou oprávněni zúčastnit se provádění kopů.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Jestliže na konci doby hry opustí jeden nebo více hráčů hrací plochu a odmítnou se na ni vrátit, ač nejsou zraněni, nenechá rozhodčí kopy z pokutové značky provádět. Utkání předčasně ukončí a řídícímu orgánu podá podrobnou zprávu. Stejně postupuje rozhodčí, jestliže k provádění kopů z pokutové značky nenastoupí všichni oprávnění hráči.
2. Za oprávněné hráče se považují ti hráči, kteří v okamžiku ukončení hry byli na hrací ploše, ale i ti hráči, kteří hrací plochu dočasně opustili, ať již se souhlasem nebo i bez souhlasu rozhodčího.
3. Jestliže při provádění kopů z pokutové značky dojde v důsledku náhlého zhoršení povětrnostních podmínek k takové změně stavu hrací plochy nebo k takovému snížení viditelnosti, že kopy podle názoru rozhodčího nelze regulérně provést, rozhodne se o vítězi utkání v kabině rozhodčího losem.
4. Stejně se postupuje v případě poruchy osvětlení, nebo v případě výpadku

v dodávce elektrické energie, je-li důvodný předpoklad, že se provádění kopů z tohoto důvodu nepodaří dokončit (postup rozhodčího upravuje výklad k pravidlu V).

VÝKLAD K PROVÁDĚNÍ KOPŮ Z POKUTOVÉ ZNAČKY

(1) Branku, na kterou se kopy budou provádět, určí rozhodčí; jeho rozhodnutí může mít pro provádění kopů velký význam, protože situaci za brankami mohou výrazně ovlivnit příznivci jednoho nebo druhého klubu.

(2) Při provádění kopů organizuje první asistent rozhodčího posílání hráčů k provádění kopů, zatímco druhý asistent rozhodčího pomáhá rozhodčímu v určení, zda míč přešel celým objemem brankovou čáru do prostoru branky. Rozhodčí a alespoň jeho první asistent si zapisují čísla hráčů, kteří provedli kop, a výsledky provádění kopů.
Rozhodčí i jeho asistenti mají dbát, aby kopy byly provedeny korektně.

(3) Než se kopy začnou provádět, musí funkcionáři, náhradníci obou družstev a případně i hráči, kteří nebudou kopy provádět, opustit hrací plochu a zdržovat se ve své technické zóně; na hrací ploše mohou zůstat pouze hráči oprávnění k provádění kopů a brankáři.

(4) Pouze družstvo má právo určit, kteří hráči a v jakém pořadí kopy provedou; jestliže již všichni oprávnění hráči družstva kop provedli, není nutné, aby další kopy prováděli ve stejném pořadí.

(5) Nařídí-li rozhodčí, aby se provedení kopu opakovalo, musí opakovaný kop provést tentýž hráč, pokud není zraněn.

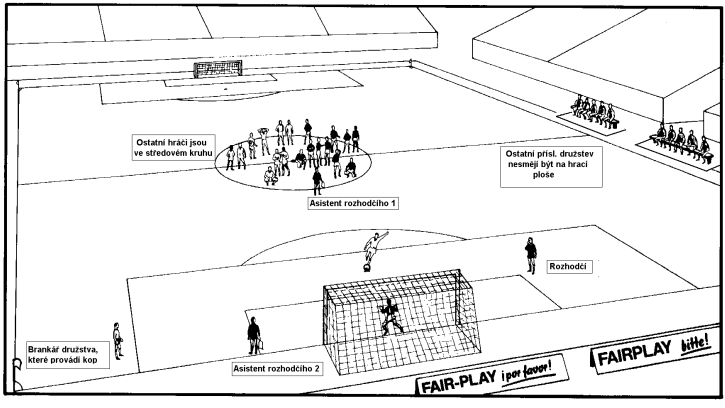

Obr. A-1 Provádění kopů z pokutové značky

Příloha B
TECHNICKÁ ZÓNA

Technická zóna (viz pravidlo III, rozhodnutí IFAB č. 2) je prostor vyznačený v blízkosti hrací plochy, v němž se během utkání zdržují náhradníci a funkcionáři družstva.
Technické zóny se na jednotlivých hřištích mohou lišit velikostí a umístěním; v dalším jsou uvedeny zásady pro vyznačení technické zóny a pro její využívání.

1. Přední hranice technické zóny je vyznačená čárou, která je rovnoběžná s pomezní čárou, a která je od pomezní čáry vzdálena nejméně 1 m. Ze stran je technická zóna vymezená čárami vedenými kolmo k pomezní čáře, a to ve vzdálenosti 1 m od bočních stran lavičky pro členy a funkcionáře družstva.
2. Doporučuje se, aby technická zóna byla zřetelně vyznačena.
3. Počet osob, které se smí v technické zóně zdržovat v průběhu hry, musí být stanoven herním řádem příslušné soutěže.
4. Všechny osoby, které jsou oprávněny zdržovat se v průběhu utkání v technické zóně, musí být před začátkem utkání řádně označeny v souladu s ustanoveními herního řádu příslušné soutěže.
5. Kterýkoli z funkcionářů družstva je oprávněn udělovat hráčům v průběhu utkání taktické pokyny; po jejich udělení však musí opět zaujmout své místo na lavičce pro členy a funkcionáře družstva.
6. Trenér a ostatní funkcionáři družstva smějí opustit technickou zónu pouze ve výjimečných případech a se souhlasem rozhodčího (např. jestliže rozhodčí dovolí lékaři nebo masérovi družstva ošetřit na hrací ploše zraněného hráče).
7. Trenér i ostatní osoby, které jsou oprávněny zdržovat se v technické zóně, se musí chovat vždy korektně.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. Pro soutěžní utkání musí být technická zóna vyznačena (pokud řídící orgán soutěže nestanoví jinak); její vyznačení pro ostatní utkání se doporučuje. Obě technické zóny musí být vyznačeny odděleně a tak, aby mezera vzniklá mezi jejich bočním ohraničením byla široká nejméně 1 m, a to i v případě, že nebude dodržena vzdálenost 1 m bočního vyznačení technické zóny od lavičky pro členy a funkcionáře družstva.

Tam, kde technická zóna není vyznačena, má rozhodčí dbát, aby se příslušníci družstva v průběhu utkání nepohybovali v jiném prostoru nebo v jiné vzdálenosti od lavičky pro členy a funkcionáře svého družstva, než by jim umožňovala technická zóna, kdyby byla vyznačena.

2. Osoby, které jsou oprávněny zdržovat se v průběhu utkání v technické zóně, musí být před zahájením utkání uvedeny v zápise o utkání a během utkání řádně označeny: náhradníci v souladu s pravidly fotbalu a funkcionáři družstva způsobem, který stanoví příslušný řídící orgán.
   Osoby, které jsou oprávněny zdržovat se v průběhu utkání v technické zóně, nesmějí v průběhu utkání kouřit.
3. Příslušníci družstva smějí v průběhu utkání opustit technickou zónu bez souhlasu rozhodčího nebo asistenta rozhodčího pouze v těchto případech:
   a) náhradníci k rozcvičení a před nasazením do hry,
   b) funkcionáři k ošetření zraněného hráče ať již na hrací ploše nebo mimo ni,
   c) funkcionáři k opravě výstroje hráče mimo hrací plochu.
   Přitom nesmějí vstoupit na hrací plochu bez souhlasu rozhodčího, nebo rušit asistenty rozhodčího, případně čtvrtého rozhodčího, ve výkonu jejich funkce.
4. V jiných případech smějí příslušníci družstva opustit technickou zónu pouze se souhlasem rozhodčího nebo asistenta rozhodčího. Při porušení těchto ustanovení nebo při jiných přestupcích členů družstev postupuje rozhodčí podle příslušných ustanovení pravidla XII.

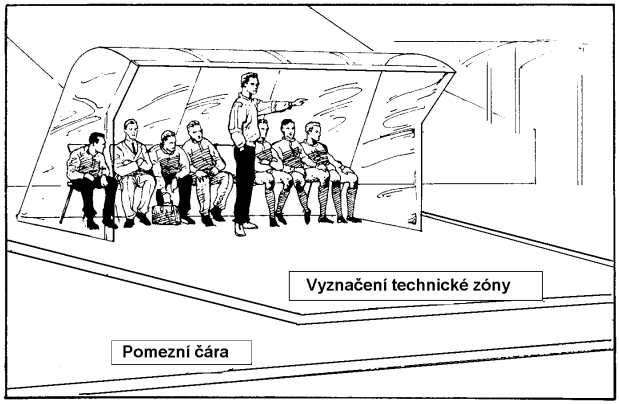

Obr. B-1 Technická zóna

Příloha C
ÚLOHA ČTVRTÉHO ROZHODČÍHO

1. Čtvrtý rozhodčí je delegován v souladu se směrnicemi příslušné soutěže a nastupuje, jestliže jeden ze tří delegovaných rozhodčích nemůže z jakéhokoli důvodu vykonávat svoji funkci.
2. Před zahájením soutěže je příslušný řídící orgán povinen určit, zda čtvrtý rozhodčí v případě, že rozhodčí se k utkání nedostaví nebo nebude schopen v řízení utkání pokračovat, převezme funkci rozhodčího nebo bude působit ve funkci asistenta rozhodčího (a funkci rozhodčího převezme první asistent).
3. Čtvrtý rozhodčí musí být rozhodčímu k dispozici i při zajišťování administrativních povinností před, v průběhu utkání a po utkání.
4. Čtvrtý rozhodčí je odpovědný za provádění střídání v průběhu utkání.
5. Čtvrtý rozhodčí kontroluje náhradní míče a dá náhradní míč k dispozici, když původní míč má být na pokyn rozhodčího vyměněn; tím se má zabránit tomu, aby nedocházelo ke zbytečnému promarňování doby hry.
6. Čtvrtý rozhodčí je povinen zkontrolovat výstroj náhradníků dříve, než tito vstoupí na hrací plochu; neodpovídá-li jejich výstroj ustanovením pravidla IV, upozorní asistenta rozhodčího, který vyrozumí rozhodčího utkání.
7. Čtvrtý rozhodčí musí být v průběhu utkání trvale připraven pomáhat rozhodčímu utkání. Musí oznámit rozhodčímu, když osobní trest udělí nesprávnému hráči, nebo když hráče nevyloučí po druhém napomenutí nebo když se hráč dopustí hrubě nesportovního chování mimo zorné pole rozhodčího či jeho asistentů. Za všechna rozhodnutí týkající se hry však odpovídá rozhodčí.
8. Po utkání čtvrtý rozhodčí podá příslušnému orgánu zprávu o všech přestupcích a incidentech, ke kterým došlo mimo zorné pole rozhodčího a asistentů rozhodčího; o obsahu zprávy vyrozumí rozhodčího a jeho asistenty.
9. Čtvrtý rozhodčí má právo informovat rozhodčího o nevhodném chování kterékoli z osob zdržujících se v průběhu utkání v technické zóně.

ROZHODNUTÍ ČMFS

1. O nasazování čtvrtého rozhodčího k soutěžním utkáním rozhodne příslušný řídící orgán; tento řídící orgán rovněž stanoví způsob jeho nasazení v utkání. Funkcí čtvrtého rozhodčího může být pověřen pouze kvalifikovaný rozhodčí s platnou

licencí. Na delegovaného čtvrtého rozhodčího se vztahují stejná práva a povinnosti, jako na asistenty rozhodčího. Provinění vůči čtvrtému rozhodčímu se posuzují stejně jako táž provinění vůči rozhodčímu (urážky, zneuctění, napadení, apod.).

2. Čtvrtý rozhodčí plní úkoly uvedené v příloze C Pravidel fotbalu; řídící orgán soutěže je však oprávněn pověřit čtvrtého rozhodčího plněním dalších úkolů.
3. Pořadatel utkání je povinen vyhradit čtvrtému rozhodčímu prostor mezi lavičkami pro členy a funkcionáře družstev a vybavit jej způsobem, který mu umožní řádné plnění povinností a zajistí jeho ochranu před nepříznivými povětrnostními podmínkami.
4. Čtvrtý rozhodčí nenastupuje na hrací plochu ke společnému pozdravu družstev před zahájením utkání.
5. Na události, k nimž dojde v průběhu utkání, a které podle jeho názoru vyžadují okamžitý zásah rozhodčího, upozorní čtvrtý rozhodčí okamžitě AR1. O ostatních událostech a incidentech podá čtvrtý rozhodčí zprávu rozhodčímu a delegátovi utkání ihned po skončení utkání. Řídícímu orgánu podává čtvrtý rozhodčí zprávu jen na vyžádání. Nikomu jinému nesmí čtvrtý rozhodčí takové informace poskytovat.

Příloha D
SPOLUPRÁCE ROZHODČÍCH

Zásady spolupráce

Nejdůležitější zásady spolupráce rozhodčího s asistenty rozhodčího jsou uvedeny přímo v textech příslušných pravidel. V pravidle VI jsou uvedeny i zásady spolupráce rozhodčího s oddílovými pomezními rozhodčími. Tato příloha uvádí další doporučení Pravidlové komise ČMFS ke spolupráci rozhodčího s asistenty rozhodčího a zejména předepsaný způsob signalizace rozhodčího a jeho asistentů.

Pohovor o spolupráci před utkáním

Před každým utkáním rozhodčí provede s asistenty rozhodčího a se čtvrtým rozhodčím (pokud je delegován) pohovor. V tomto pohovoru sdělí jasné pokyny, aby v průběhu utkání nevznikala nedorozumění. Asistenti a čtvrtý rozhodčí jsou povinni požadavky rozhodčího plně respektovat.
Současně si rozhodčí připomenou zásady jednání s hráči a s dalšími osobami, se kterými v průběhu utkání přijdou do styku (mj. např. i se zástupci sdělovacích prostředků).

Při pohovoru rozhodčí určí, který z asistentů

a) a u kterého dužstva provede kontrolu registračních průkazů,
b) provede kontrolu hrací plochy, jejího příslušenství a vybavení hřiště (nosítka, čísla pro střídání apod.),
c) provede kontrolu míčů připravených k utkání,
d) a u kterého družstva provede kontrolu výstroje hráčů,
e) bude v průběhu hry dohlížet na předepsaný počet a umístění náhradních míčů,
f) bude mít připravenu náhradní píšťalku a karty, aby je v případě potřeby rozhodčímu poskytl,
g) si společně s rozhodčím bude činit poznámky o průběhu hry, udělených osobních trestech, dosažení branek, střídání, zranění, případných mimořádných událostech apod (pokud je delegován, činí si poznámky z průběhu utkání čtvrtý rozhodčí),
h) bude společně s rozhodčím kontrolovat odehraný čas,
i) a u kterého družstva bude kontrolovat chování hráčů a funkcionářů při odchodech z hrací plochy,
j) převezme řízení utkání v případě zranění rozhodčího

a dále se s asistenty dohodne na tom

k) jaké signály budou používat z oblasti tzv. rozšířené spolupráce,

l) jak budou asistenti zaujímat poziční postavení ve standardních situacích,
m) jak rozhodčí požádá o zásah asistenta přímo na hrací ploše,
n) jak rozhodčí sdělí asistentům (čtvrtému rozhodčímu) o kolik nastaví dobu hry,
o) jak asistent (čtvrtý rozhodčí) vyrozumí družstva (diváky) o nastavení doby hry,
p) jak budou řešit návraty hráčů, kteří z odůvodněných příčin dočasně opustí hrací plochu,
q) jak budou provádět kontrolu výstroje hráče, kterého rozhodčí vykáže z hrací plochy, a který se v přerušené hře hodlá vrátit zpět,
r) jakým způsobem budou organizovat vstup nosičů s nosítky na hrací plochu,
s) jak budou řešit přítomnost osob nezúčastněných na hře v blízkosti hrací plochy,
t) jak budou postupovat v případě mimořádných událostí,
u) jak budou postupovat v případě předčasného ukončení utkání

Spolupráce v průběhu utkání

Pro bezvadnou spolupráci rozhodčího s asistenty se doporučuje dodržovat tyto zásady:

1. Rozhodčí má být se svými asistenty co nejčastěji ve zrakovém kontaktu, protože jen tak může okamžitě reagovat na vznikající herní situace.
2. Signalizace asistentů rozhodčího musí být jasná, zřetelná a hlavně včasná. Signál asistenta, který přijde až po okamžiku, kdy ho rozhodčí očekával, je naprosto bezcenný. Rozhodčí, který neobdrží signál od svého asistenta v okamžiku, kdy ho zrakem kontaktuje, považuje situaci již za vyřešenou a věnuje se dalšímu průběhu hry.
3. Pokud se rozhodčí domnívá, že došlo k porušení pravidel a proto zrakem kontaktuje svého asistenta, je nanejvýš účelné, aby asistent, pokud k porušení pravidel nedošlo, ihned v tomto smyslu rozhodčího vhodným způsobem vyrozuměl.
4. Rozhodčí musí vždy dát svému asistentovi najevo, že jeho signalizaci viděl; buďto tedy na jeho signalizaci reaguje odpovídajícím rozhodnutím, nebo asistentovi pohybem ruky naznačí aby signalizaci ukončil, protože ji sice viděl, ale nebude na ni brát zřetel.
5. Ve složitých situacích, zejména v pokutovém území, může rozhodčí před konečným rozhodnutím zvážit i stanovisko svého asistenta, které získá zrakovým kontaktem, popřípadě použitím zvlášť dohodnutých signálů nebo osobním dohovorem; v každém případě se však tak smí stát pouze z jeho vlastní iniciativy.
6. Domnívá-li se asistent rozhodčího, že rozhodčí nerozhodl správně, nesmí žádným způsobem prosazovat svůj názor, cokoli signalizovat nebo dávat nějakým jiným způsobem najevo, že se s rozhodnutím rozhodčího neztotožňuje.
7. Přestupky proti pravidlu XII, k nimž došlo v pokutovém území, asistent rozhodčího signalizuje v případech, kdy je přesvědčen, že měl o herní situaci lepší přehled než rozhodčí. Použije přitom jiný dohodnutý signál; zdvižením praporku signalizuje jen když rozhodčí měl situaci zcela mimo zorný úhel nebo ji nemohl vidět z jiného důvodu. V takovém případě po přerušení hry vždy přivolá rozhodčího k sobě a situaci mu objasní.

8. V případě porušení pravidel hráčem nebo hráči útočící strany bezprostředně před dosažením branky zůstane asistent po dosažení branky stát ve svém výchozím postavení (tzn. že neběží ke středové čáře) a tím rozhodčímu naznačí, že došlo k porušení pravidel a že branka by neměla být uznána.
9. Je-li branky dosaženo tak, že míč přejde přes brankovou čáru pouze na krátký okamžik, může se stát, že rozhodčí dosažení branky vůbec nepostřehne a nechá pokračovat ve hře. V tom případě asistent rozhodčího běží obvyklým způsobem ke středovému praporku, a pokud ho rozhodčí nevezme na vědomí, smí ze svého postavení poblíž středové čáry zvýrazněnou signalizací upozornit rozhodčího na dosažení branky.
10. Asistent rozhodčího je povinen sledovat v průběhu hry nejen vlastní polovinu hrací plochy, ale i její druhou část, aby v případě potřeby mohl kdykoli poskytnout informace k herním situacím. Informace je povinen podat i k případům, ke kterým dojde v přerušené hře, popřípadě o poločasové přestávce nebo po ukončení utkání.
11. Závažné okolnosti, které mohou podstatným způsobem ovlivnit hru, např. dosažení branky, kterou rozhodčí neviděl, nebo porušení pravidel, k nimž došlo těsně před dosažením branky (ofsajd, ruka útočícího hráče, míč ze hry), signalizuje asistent rozhodčího až do doby, dokud ho rozhodčí nepostřehne; jeho signalizaci je povinen převzít i druhý asistent rozhodčího.
12. Asistent rozhodčího je povinen signalizovat přestupky, ke kterým došlo za zády rozhodčího. Podle závažnosti přestupku a s přihlédnutím k výhodě ve hře tak učiní buď ihned nebo při nejbližším přerušení hry. V mimořádně závažných případech, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, použije asistent rozhodčího tzv. zvýrazněné signalizace (viz Signály asistentů rozhodčího).
13. Asistent rozhodčího je povinen pomáhat rozhodčímu v řízení utkání. Proto např. může u své pomezní čáry předcházet konfliktním situacím tím, že uklidní znervóznělé hráče, nebo tím, že při volných kopech pomůže dostat zeď bránících hráčů na předepsanou vzdálenost. V takových případech může, pokud je to účelné, vstoupit na hrací plochu.
14. I když asistent rozhodčího může mít na některé situace jiný názor, nesmí v žádném případě rozhodčímu nevhodně zasahovat do hry nebo projevovat nesouhlas s jeho rozhodnutími.
15. Asistent rozhodčího nemá činit ani příliš mnoho vlastních rozhodnutí, ale má rozhodčímu signalizovat jen tehdy, je-li to nutné.

Pohyb a poziční postavení

Pro optimální kontrolu hry se rozhodčí a asistenti po hrací ploše pohybují podle zásad tzv. diagonálního způsobu řízení utkání. Ten zahrnuje rozdělení prostoru kontrolovaného rozhodčím a asistenty a také nejvýhodnější poziční postavení v obvyklých herních situacích

Zásady pohybu a rozdělení kontrolovaného prostoru na hrací ploše

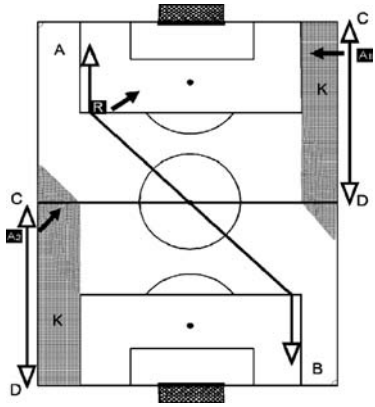

Obr. D-1 Pohyb rozhodčích

Diagonála znázorněná čárou **A - B** je hlavním směrem pohybu rozhodčího. Její vymezení je pouze přibližné, protože podle vývoje utkání a podle směru pohybu míče rozhodčí z tohoto směru podle potřeby vybočuje.
Směry znázorněné čárami **C - D** jsou prostory, v nichž se pohybují asistenti rozhodčího. Jejich postavení musí být přesně na úrovni předposledního hráče bránícího družstva, proto se asistent jen zřídka octne u středové čáry.
Pohybuje-li se rozhodčí v podle těchto zásad po čáře **A - B**, musí mít herní akci mezi sebou a tím AR, který se pohybuje s předposledním hráčem bránícího družstva směrem k brankové čáře. To znamená, že ohrožené pásmo kontroluje vždy rozhodčí a jeden z asistentů.
Prostory **K** kontroluje rozhodčí, aniž by do nich vbíhal, hru v nich totiž kontroluje také příslušný asistent rozhodčího, který je připraven případné přestupky signalizovat.
Rozhodčí nemusí bezpodmínečně dodržovat znázorněný směr diagonálního způsobu řízení. Podle stavu hrací plochy, větru, slunce a jiných okolností může rozhodčí z diagonály vhodným směrem vybočovat tak, aby vždy měl o herní situaci co nejlepší přehled; přitom však musí mít na paměti, že jakákoli zásadní změna zažitého způsobu řízení může mít za následek zhoršení zrakové komunikace s asistenty rozhodčího.

Poziční postavení ve standardních herních situacích

Útočná akce

Obr. D-2 Pozice rozhodčích v průběhu útočné akce

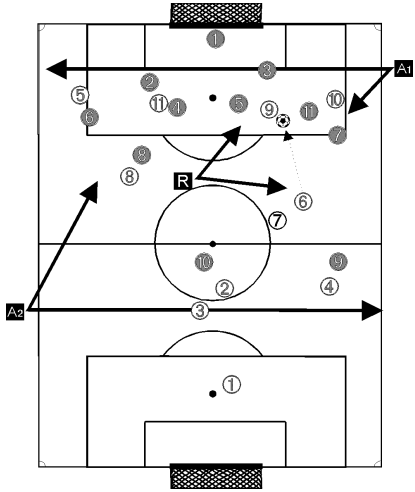

Při libovolném vývoji hry a také při všech standardních situacích vychází poziční postavení rozhodčího a jeho asistentů z principu diagonálního řízení, které se však přizpůsobuje konkrétní herní situaci.
Rozhodčí se pohybuje mírně za herní situací a nalevo od ní, přitom vybočuje ze směru úhlopříčky, aby byl v blízkosti útočné akce. Přitom sleduje hru a má zároveň v zorném poli AR1 a může tak okamžitě reagovat na jeho signalizaci.
AR1 se pohybuje přesně na úrovni předposledního hráče bránící strany a zejména sleduje, zda není některý z útočících hráčů v ofsajdu. Dále sleduje, zda míč neopustil hrací plochu a zda se některý z hráčů nedopustil přestupku v prostoru, který kontroluje.
AR2 se také pohybuje na úrovni předposledního hráče momentálně útočícího družstva, sleduje, zda nedošlo k přestupku za zády rozhodčího a zaujímá postavení vhodné pro případ osvobozujícího odkopu a následného protiútoku.

Kop z rohu

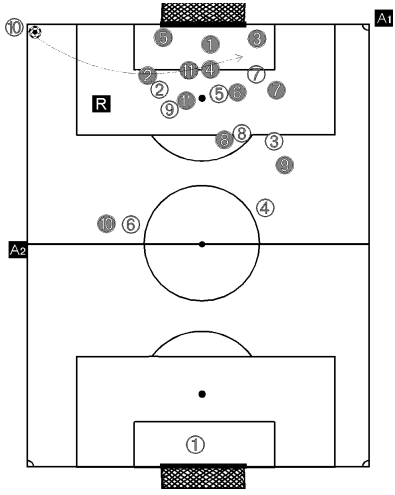

Obr. D-3 Kop z rohu

Při kopu z rohu zůstává postavení rozhodčích stejné bez ohledu na to, z které strany se kop z rohu provádí.
Rozhodčí stojí na prodloužené diagonále a sleduje případné přestupky hráčů v pokutovém území.
Příslušný AR stojí za rohovým praporkem na pomyslném „prodloužení“ brankové čáry, aby mohl sledovat, zda míč je na správném místě, zda byl správně zahrán, zda soupeřovi hráči dodrželi předepsanou vzdálenost od míče a zejména zda míč nepřešel brankovou čáru, popřípadě zda se nestalo něco, co rozhodčí nemohl vidět.
AR2 sleduje případné přestupky za zády rozhodčího a zaujímá postavení vhodné pro případ osvobozujícího odkopu a následného protiútoku.

Volný kop v blízkosti branky

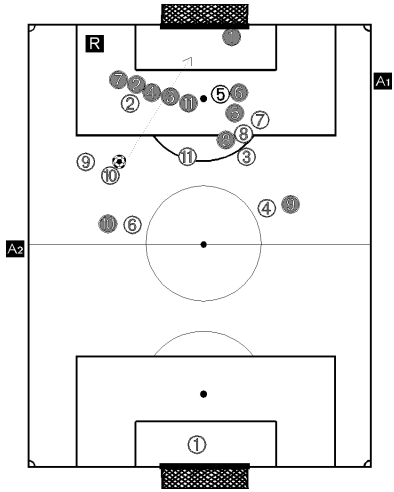

Obr. D-4 Volný kop v blízkosti branky

Rozhodčí vybočí ze směru úhlopříčky tak, aby měl přehled o případných přestupcích hráčů a o možném dosažení branky. AR1 sleduje, zda některý hráč není v ofsajdu nebo zda se některý hráč nedopustil přestupku. Kromě toho může v případě přímé střely na branku také posoudit, zda míč přešel brankovou čáru. AR2 sleduje případné přestupky za zády rozhodčího a zaujímá postavení vhodné pro případ osvobozujícího odkopu a následného protiútoku.

Pokutový kop

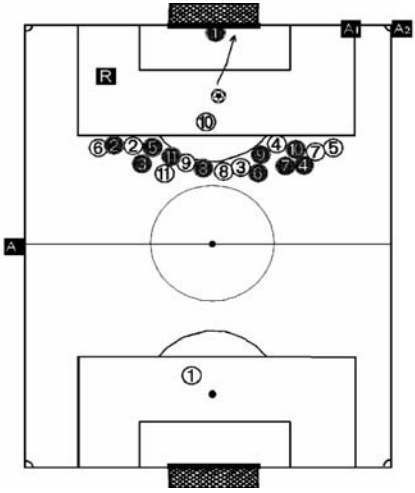

Obr. D-5 Pokutový kop

Rozhodčí se postaví tak, aby viděl, zda pokutový kop bude správně proveden a aby mohl kontrolovat, zda některý z hráčů předčasně nevnikne do pokutového území.
Asistent rozhodčího stojící na brankové čáře v postavení A2 sleduje počínání brankáře, aby zjistil, zda brankář neporušil pravidlo tím, že by předčasně opustil brankovou čáru; po provedení pokutového kopu posoudí, zda míč úplně přešel brankovou čáru. V rámci UEFA se preferuje postavení asistenta rozhodčího na brankové čáře v pozici A1.
Druhý asistent rozhodčího zaujme postavení na úrovni středové čáry, které je nejvhodnější pro případ, že brankář zachytí míč a založí protiútok.

Vhazování

Je-li rozhodčí blízko místu vhazování, posoudí celý průběh vhazování sám, tzn. že sleduje,

a) zda míč přešel zpět na hrací plochu v místě, kde ji předtím opustil,
b) zda vhazující hráč vhodil míč správným způsobem a
c) zda měl při vhazování obě nohy na zemi a nepřešlápl přitom přes pomezní čáru do hrací plochy.

Je-li rozhodčí od místa vhazování vzdálen, posuzuje, zda míč přešel zpět na hrací plochu v místě, kde ji předtím opustil, a zda vhazující hráč vhodil míč správným způsobem; příslušný asistent rozhodčího v tom případě sleduje, zda vhazující hráč nepřešlápl přes pomezní čáru do hrací plochy a zda měl při vhazování obě nohy na zemi.

Signalizace

Dále popsané signály byly schváleny IFAB a jsou doporučeny k používání rozhodčími všech soutěží. Signály jsou jednoduché, univerzální a lehce pochopitelné. Není povinností rozhodčího - a nebylo by to ani účelné - aby svá jednotlivá rozhodnutí hráčům a divákům vysvětloval nebo zdůvodňoval, protože by to mohlo vést ke zmatkům, nejistotě a zdržování hry. Přesto na hrací ploše vznikají situace, kdy jednoduché gesto nebo stručné slovo přispěje k jejich pochopení a pomůže tak rozhodčímu získat respekt potřebný k úspěšnému vedení hry.
Všechny signály rozhodčího a asistentů rozhodčího mají sloužit k účinné kontrole hry a k zajištění její maximální plynulosti. Jednoduchou formou mají hráčům a divákům naznačit, koho a jak rozhodčí trestá, a jak se naváže hra.
Obvykle úplně stačí, když rozhodčí napjatou paží ukáže, že se má provést kop z rohu, kop od branky nebo volný kop a směr, jímž se má volný kop provést. Vztyčením jedné paže dá rozhodčí všem jasně najevo, že se bude provádět nepřímý volný kop.
Dalším potřebným signálem je znamení, že rozhodčí poskytuje výhodu. Předepsaným gestem, případně i slovním pokynem „hrajte“ či „výhoda“, naznačí rozhodčí hráčům, že přestupek nepřehlédl, ale že nehodlá přerušovat hru.
Rozhodčí může ukázat hráči, ze kterého místa má provést vhození míče. Také jednoduché sdělení, že míč ještě předtím, než opustil hrací plochu, byl některým z hráčů tečován, může zlepšit komunikaci mezi hráči a rozhodčím a přispět tak ke klidnému průběhu hry.
Správné používání píšťalky, slovních pokynů, předepsané signalizace rozhodčího paží a signalizace praporky asistentů rozhodčího zcela postačuje k jasné komunikaci všech účastníků hry.

Signály rozhodčího

Výhoda - hrajte dál
Jestliže rozhodčí přestupek vidí, ale poskytuje výhodu ve hře, naznačí, že ve hře bude pokračovat bez přerušení. Provede to tím způsobem, že ukáže krátce a výrazně oběma pažemi ve směru probíhající herní akce (viz obr. D-6).

Obr. D-6 Výhoda - signalizace v nepřerušené hře

Pokutový kop
Rozhodčí po přerušení hry zřetelně ukáže paží na pokutovou značku. Není však nutné, aby k pokutové značce běžel.

Přímý volný kop
Rozhodčí po přerušení hry paží jasně naznačí směr kopu, tj. ukáže směrem k brance družstva, proti němuž se bude přímý volný kop provádět (viz obr. D-7).

Obr. D-7 Přímý volný kop - signalizace v přerušené hře

Nepřímý volný kop
Rozhodčí po přerušení hry naznačí směr kopu obdobně jako v případě přímého volného kopu a ihned poté paží vztyčenou kolmo nad hlavou naznačí, že se jedná o nepřímý volný kop. Paži drží rozhodčí vztyčenou nejen do okamžiku provedení kopu, ale potom ještě tak dlouho, dokud některý jiný hráč mí-

čem nezahraje nebo se ho nedotkne, nebo dokud není míč ze hry (viz obr. D-8).

Obr. D-8 Nepřímý volný kop - signalizace v přerušené hře

Kop od branky
Rozhodčí poté, co míč opustil hrací plochu, paží zřetelně ukáže na nejbližší spojnici kratší a delší čáry toho brankového území, z něhož se kop od branky bude provádět.

Kop z rohu
Rozhodčí poté, co míč opustil hrací plochu, paží zřetelně ukáže k tomu rohovému praporku, od něhož se bude kop z rohu provádět.

Udělení osobního trestu
V souladu se zásadami pro udělování osobních trestů udělí rozhodčí osobní trest tím způsobem, že ukáže provinivšímu se hráči žlutou nebo červenou kartu tak, že ji přitom zvedne nad hlavu. V tom okamžiku musí být totožnost napomínaného nebo vylučovaného hráče mimo veškerou pochybnost (viz obr. D-9).

Obr. D-9 Udělení osobního trestu - signalizace v přerušené hře

Signály asistentů rozhodčího

Ofsajd - před přerušením hry
V okamžiku *ofsajdu* asistent vzpaží paži s praporkem kolmo nad hlavu a drží ji vzpaženou, dokud rozhodčí signalizaci nezaregistruje (viz obr. D-10).

Obr. D-10 Ofsajd - signalizace přestupku v nepřerušené hře

Ofsajd - po přerušení hry
Jakmile rozhodčí přeruší hru pro ofsajd, signalizuje asistent, v kterém místě na hrací ploše hráč porušil pravidlo. Provede to tím způsobem, že sklopí paži s praporkem a ukáže směrem do hrací plochy.

Pokud se hráč, který byl v ofsajdu, nacházel na vzdálenější straně hrací plochy, podrží krátce paži s praporkem skloněnou směrem nahoru (viz obr. D-11).

Obr. D-11 Ofsajd na vzdálenější straně hrací plochy - signál po přerušení hry

Pokud se hráč, který byl v ofsajdu, nacházel přibližně uprostřed hrací plochy, podrží krátce paži s praporkem skloněnou vodorovně (viz obr. D-12).

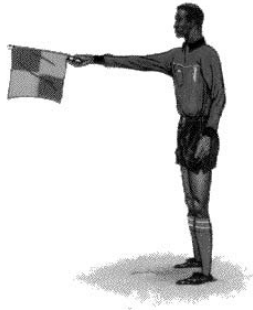

Obr. D-12 Ofsajd uprostřed hrací plochy - signál po přerušení hry

Pokud se hráč, který byl v ofsajdu, nacházel na bližší straně hrací plochy, podrží krátce paži s praporkem skloněnou směrem dolů (viz obr. D-13).

Obr. D-13 Ofsajd na bližší straně hrací plochy - signál po přerušení hry

Vhazování
Asistent poté, co míč opustí hrací plochu, nejprve vzpažením paže s praporkem kolmo nad hlavu naznačí, že míč přešel přes pomezní čáru, a poté paží s praporkem ukáže směr vhazování.
Provede to tím způsobem, že paže směřuje rovnoběžně s pomezní čarou nahoru v úhlu nejvýše 45 stupňů k brankové čáře družstva, proti němuž má být vhazování nařízeno. Přitom je asistent obrácen tváří a tělem do hrací plochy (viz obr. D-14).

Obr. D-14 Vhazování

Kop z rohu
Asistent poté, co míč opustí hrací plochu, nejprve vzpažením paže s praporkem kolmo nad hlavu naznačí, že míč přešel přes brankovou čáru, a poté zřetelně ukáže paží s praporkem směrem k dolní části toho rohového praporku, který zakončuje pomezní čáru, podél níž se asistent pohybuje. Při signalizaci asistent neukazuje, z jaké strany má být kop z rohu proveden.

Kop od branky
Asistent poté, co míč opustí hrací plochu, nejprve vzpažením paže s praporkem kolmo nad hlavu naznačí, že míč přešel přes brankovou čáru, a poté zřetelně ukáže paží s praporkem směrem do hrací plochy na místo, kde se na hrací ploše protínají čáry ohraničující brankové území; přitom paži s praporkem drží vodorovně.

Střídání
Je-li náhradník připraven vystřídat hráče, signalizuje asistent, který je na straně u lavičky pro členy a funkcionáře družstva, v době, kdy je míč ze hry, že střídání je připraveno. Druhý asistent je připraven v případě potřeby signalizaci převzít. Signalizace spočívá v tom, že asistent drží žerď praporku vodorovně v rukách

vzpažených kolmo nad hlavu, přičemž je tváří a tělem obrácen do hrací plochy (viz obr. D-15).

Obr. D-15 Připravené střídání

Přestupek proti pravidlu XII
Zpozoruje-li asistent, že rozhodčí neviděl přestupek hráče, zvedne paži s praporkem a kývavým pohybem praporku signalizuje přestupek hráče. Přeruší-li rozhodčí hru, naznačí asistent rozhodčího paží s praporkem směr, kterým se má volný kop provést (viz obr. D-16).

Obr. D-16 Volný kop - signál po přerušení hry

Přestupek proti pravidlu XII za zády rozhodčího
Přestupky za zády rozhodčího signalizuje asistent s přihlédnutím k výhodě ve hře podle závažnosti přestupku ihned nebo při nejbližším přerušení hry. V mimořádně závažných případech, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, použije asistent rozhodčího tzv. zvýrazněné signalizace.
Zvýrazněná signalizace spočívá v tom, že asistent rozhodčího praporek nejen zdvihne nad hlavu, ale kývavým pohybem praporku ze strany na stranu rozhodčímu zdůrazní, že řešení situace nesnese odkladu. Pro rozhodčího tento signál znamená, že má ihned přerušit hru.

Příloha E
MEZINÁRODNÍ VÝBOR PRO PRAVIDLA (INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD)

1. Název a složení

INTERNATIONAL FOOTBALL ASSOCIATION BOARD - IFAB (Mezinárodní výbor pro pravidla) má celkem 8 členů a je tvořen zástupci fotbalových asociací Anglie, Skotska, Irska a Walesu, z nichž každý má po jednom platném hlase, a zástupci FIFA, které v zastoupení ostatních národních asociací disponují dohromady čtyřmi platnými hlasy.

2. Poslání

IFAB projednává a formuluje konečné znění návrhů změn v pravidlech fotbalu a další problematiky týkající se svazového fotbalu, které jí předkládá valná hromada nebo příslušné orgány asociací, konfederací a národních svazů.

3. Zasedání IFAB

IFAB se schází dvakrát do roka a řádné zasedání se koná vždy mezi 14. únorem a 14. březnem, pracovní zasedání se koná podle předchozí dohody v měsíci září nebo říjnu; datum a místo těchto zasedání se určí vždy na předcházejícím zasedání IFAB.
V průběhu běžného kalendářního roku se obě zasedání uskutečňují na půdě téže asociace, jejíž předseda současně zasedání řídí; místo zasedání se pravidelně mění a postupně se střídají všechny členské asociace IFAB.

Řádné zasedání
Řádné zasedání rozhoduje o návrzích změn v pravidlech fotbalu a o dalších problémech, které ovlivňují svazový fotbal a jež spadají do kompetence IFAB.

Pracovní zasedání
Pracovní zasedání se uskutečňuje v září nebo v říjnu, podle dohody. Zasedání rozhoduje o záležitostech navržených IFAB, ale nemůže rozhodovat o změně pravidel fotbalu.

4. Procedury

Řádné zasedání
Každá asociace odevzdá do 1. prosince sekretáři hostitelské asociace návrhy na změny pravidel fotbalu a žádosti o experimenty k pravidlům fotbalu, jakož i další náměty k diskusi. Sekretář hostitelské asociace zajistí nejpozději do 14.

prosince jejich uvedení do oběhu; připomínky k zaslaným materiálům se zasílají sekretáři hostitelské asociace nejpozději do 14. ledna a ostatním asociacím písemně do 1. února.

Pracovní zasedání
Každá asociace může sekretáři hostitelské asociace předložit nejpozději 4 týdny přede dnem konání pracovního zasedání návrhy na změny pravidel fotbalu, žádosti o experimenty k pravidlům fotbalu, případně další náměty k diskusi; sekretář hostitelské asociace tyto pracovní podklady nejpozději 2 týdny přede dnem konání zasedání rozešle ostatním členům IFAB.

Rovněž každá konfederace nebo národní svaz mohou písemně zaslat generálnímu sekretáři FIFA návrhy, požadavky nebo témata k diskusi, a to v takovém časovém předstihu, aby je FIFA mohla předat sekretáři hostitelské asociace nejpozději 4 týdny přede dnem zasedání.

5. Zápis

Zápis ze zasedání vyhotoví sekretariát hostitelské asociace a uveřejní ho v oficiální knize zápisů; tu hostitelská asociace doručí asociaci, která bude pořádat následující zasedání, a to nejpozději před 1. únorem.

6. Zasedání IFAB

Zasedání se neuskuteční, pokud nejsou přítomni zástupci alespoň 4 asociací, z nichž jeden musí být zástupcem FIFA. Členské asociace mají po jednom platném hlase, FIFA má 4 platné hlasy reprezentující všechny národní svazy; aby byl návrh schválen, musí pro něj hlasovat alespoň tři čtvrtiny z přítomných zástupců oprávněných hlasovat.

7. Změny pravidel fotbalu

V pravidlech fotbalu nesmí dojít k žádným změnám, pokud s nimi na řádném zasedání IFAB nevyjádří souhlas nejméně tři čtvrtiny z přítomných zástupců oprávněných hlasovat.

8. Mimořádné zasedání

Hostitelská asociace svolá mimořádné zasedání IFAB, pokud od dvou jiných členských asociací nebo od FIFA obdrží společně s kopií návrhů změn písemnou žádost o jeho svolání. Takto svolané mimořádné zasedání se uskuteční do 28 dnů od doručení žádosti a zástupci ostatních asociací obdrží oznámení o dni konání spolu s kopiemi návrhů změn nejpozději 21 dní před termínem mimořádného zasedání.

9. Rozhodnutí IFAB

Pokud není stanoveno jinak, vstoupí rozhodnutí přijatá na každoročním řádném zasedání IFAB v platnost dnem zasedání; rozhodnutí každoročního řádného zasedání IFAB, týkající se změn v pravidlech fotbalu, vstupují pro všechny konfederace a národní svazy v platnost 1. července běžného kalendářního roku. Konfederace nebo členské svazy, jimž sezóna nekončí před 1. červencem, mohou začít tyto změny uplatňovat až od začátku nového soutěžního ročníku. Žádné změny pravidel fotbalu se nesmí provést, pokud je neschválí IFAB.

Poznámka
Běžným rokem se rozumí období začínající dnem následujícím po skončení každoročního řádného zasedání.
IFAB rozhodl, že pro mezinárodní utkání budou přijaté změny pravidel uplatňovány vždy počínaje 1. červencem následujícím po skončení každoročního řádného zasedání.

Příloha F
PRAVIDLA FUTSALU

OBSAH

1. Hrací plocha
2. Míč
3. Počet hráčů
4. Výstroj hráčů
5. Hlavní rozhodčí
6. Druhý rozhodčí
7. Časoměřič a třetí rozhodčí
8. Doba hry
9. Zahájení hry
10. Míč ve hře a mimo hru
11. Dosažení branky
12. Fauly, chyby a nesportovní chování
13. Volné kopy
14. Akumulované chyby /fauly/
15. Pokutový kop
16. Autový kop
17. Výhoz od branky
18. Rohový kop
19. Kopy ze značky pokutového kopu

PRAVIDLO 1
HRACÍ PLOCHA

1. Rozměry

Hřiště musí mít tvar obdélníku - délka hrací plochy musí být větší než šířka. Délka hřiště je 25–42 m, šířka hřiště je 15–25 m. Při mezinárodních utkáních jsou povinné tyto rozměry hrací plochy: délka 38–42 m, šířka 18–22 m.

2. Vyznačení hrací plochy

Hřiště musí být vyznačeno zřetelnými čarami, širokými 8 cm, podle výkresu. Tyto čáry jsou součástí území, které vyznačují. Delší čáry ohraničující hřiště se nazývají postranními čarami, kratší čáry se nazývají brankovými čarami. Hřiště je rozděleno příčně na dvě stejné poloviny

středovou čárou. Střed hřiště bude vyznačen vhodnou značkou a kruhem o poloměru 3 m. Na každé brankové čáře 5 m od rohového čtvrtkruhu musí být vyznačena nejméně 10 cm dlouhá čára vedená směrem ven ze hřiště.

3. **Pokutové (brankové) území**
   Z každé brankové čáry po obou stranách branky bude směrem do hřiště opsán čtvrtkruh o poloměru 6 m se středem na vnějším okraji bližší brankové tyče. Tyto dva čtvrtkruhy budou spojeny 3m dlouhou čarou rovnoběžnou s brankovou čárou. Takto vyznačený prostor se nazývá pokutovým (brankovým) územím. V případě, že brankové čáry měří 15–16 m činí poloměr čtvrtkruhu pouze 4 m.
4. **Značka pokutového kopu**
   6 m od středu každé brankové čáry, měřeno na pomyslné čáře, která je kolmá na brankovou čáru, musí být vyznačeny vhodné značky. Tyto značky jsou značkami pro pokutový kop.
5. **Značka druhého pokutového kopu**
   10 m od středu každé brankové čáry, měřeno na pomyslné čáře, která je kolmá na brankovou čáru, musí být vyznačeny další vhodné značky. Tyto značky jsou značkami pro druhý pokutový kop.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Používání tohoto pravidla v soutěžích ČMFS určí rozpis konkrétní soutěže.*

6. **Rohový čtvrtkruh**
   Ve všech čtyřech rozích hřiště bude směrem do hřiště vyznačen čtvrtkruh o poloměru 25 cm.
7. **Zóna pro střídání hráčů**
   Na stejné straně hřiště jako jsou hráčské lavičky jsou na postranní čáře vyznačeny zóny pro střídání hráčů. Těmito zónami hráči vstupují na hřiště nebo hřiště opouštějí. Zóna pro střídání začíná 5 metrů od středové čáry a je široká 5 metrů. Je vyznačena na každém svém konci čarou širokou 8 cm a dlouhou 40 cm na stranu ven ze hřiště a 40 cm na stranu dovnitř hřiště (celkem 80 cm). Hráčské lavičky budou umístěny přímo proti zónám pro střídání tak, aby prostor před stolkem časomíry zůstal volný. Hráči každého družstva mohou používat pouze zónu pro střídání na vlastní polovině hřiště.
8. **Branky**
   Branky jsou umístěny ve středu každé brankové čáry a skládají se ze dvou vertikálních tyčí, vzdálených od sebe 3 m (vnitřní rozměr), spojených horizontálním břevnem, jehož spodní okraj je 2 m od země (podlahy). Šířka a hloubka tyčí i břevna musí být maximálně 8 cm. Sítě musí být pečlivě připevněny k tyčím i břevnům úchyty na jejich zadní straně a musí být vypnuty tak, aby neohrožovaly bezpečnost hráčů. Hloubka branky – vzdálenost od brankové čáry k zadnímu uchycení sítě – je minimálně

80 cm a maximálně 100 cm. Pokud není branka napevno zabudována a v průběhu hry dojde k jejímu posunutí, rozhodčí přeruší hru ihned, jakmile to zjistí. Po vrácení branky na původní místo naváže hru míčem rozhodčího v místě, kde se míč nacházel v okamžiku přerušení hry. Pokud byl míč mimo hru, nechá hru navázat způsobem vyplývajícím z pravidel.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Je povoleno užití sítí z konopí, juty nebo nylonu. Nylonové sítě však nesmí být tenčí než ty, které jsou vyrobeny z konopí nebo juty.*

9. Povrch hrací plochy

Povrch musí být hladký, rovný a nedrsný (neabrasivní). Doporučuje se použití dřevěného nebo umělého materiálu. Beton a asfalt jsou zakázány!

Rozhodnutí KF ČMFS: *Použití přírodního či umělého trávníku, případně půdy je povoleno pro domácí soutěže, nikoliv pro mezistátní a mezinárodní utkání.*

PRAVIDLO 2
MÍČ

1. Tvar a materiál

Míč musí být kulatý a jeho vnější obal musí být z kůže, nebo jiného schváleného materiálu. Při jeho výrobě nesmí být použit žádný materiál, který by mohl znamenat nebezpečí pro hráče. Používání plstěných nebo plyšových míčů je zakázáno.

2. Technické parametry

- obvod míče je 62 až 64 cm (míč velikosti č. 4)
- hmotnost míče na začátku hry musí být 400 až 440 gramů
- při spuštění z výšky 2m odskočí napoprvé od země maximálně 65cm a minimálně 50cm
- míč musí být nahuštěn na tlak 0,4 až 0,6 atm. (400 až 600 g/cm^2)

Pro soutěže řízené FIFA a UEFA je povinné používání míčů splňujících technické nároky a požadavky, které je potvrzeno jedním z těchto označení:

- "FIFA APPROVED" (schváleno FIFA)
- "FIFA INSPECTED" (prověřeno FIFA)
- "INTERNATIONAL MATCHBALL STANDARDS" (mezinárodní míčový standard)

3. **Výměna míče v průběhu hry**

Míč nemůže být v průběhu utkání měněn bez povolení hlavního rozhodčího. O způsobilosti míče a o jeho výměně rozhoduje vždy hlavní rozhodčí. Schvaluje také eventuální použití většího počtu míčů pro utkání (pro plynulejší průběh hry), a to vždy před jeho začátkem. **Pokud se míč stane nezpůsobilým:**

- v průběhu hry: hlavní rozhodčí hru přeruší, míč vymění a hru naváže míčem rozhodčího v místě, kde se nacházel původní míč při přerušení hry.
- v přerušené hře: hlavní rozhodčí míč vymění a hru naváže způsobem odpovídajícím důvodu původního přerušení hry.

V utkáních a turnajích řízených FIFA, jednotlivými konfederacemi nebo národními asociacemi nejsou povoleny na míčích žádné reklamy, kromě emblému turnaje, znaku jeho pořadatele a ochranné známky výrobce míče. Propozice turnaje mohou upravovat velikost a počet těchto znaků.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Používání jiných přijatelných míčů (např. č. 4 s normálním odskokem) je výjimečně povoleno pouze pro utkání hrané na venkovních hřištích.*

Octne-li se v době, kdy je míč ve hře, na hrací ploše další míč, a je-li tím ovlivněna hra, rozhodčí hru přeruší a po odstranění druhého míče z hrací plochy naváže hru míčem rozhodčího v místě, kde byl původní míč v okamžiku přerušení hry.

PRAVIDLO 3
POČET HRÁČŮ

1. Hry se zúčastňují dvě družstva. Každé družstvo má nejvíce pět hráčů, z nichž jeden musí být brankář.
2. Při zahájení zápasu musí být minimální počet hráčů pět.
3. Maximální povolený počet náhradníků jednoho družstva je sedm.
4. Počet střídání během hry není omezen. Hráč, který byl vystřídán, se může vrátit na hřiště jako náhradník za jiného hráče. Střídá se tzv. “letmým” způsobem, to znamená i když je míč ve hře, a to za následujících podmínek:
   a) hráč, který opouští hřiště, tak učiní uvnitř vlastní zóny pro střídání.
   b) hráč vstupující na hřiště tak také učiní uvnitř vlastní zóny pro střídání, ale ne dříve, než hráč opouštějící hrací plochu úplně přejde postranní čáru směrem ven ze hřiště.
   c) střídání je dokončeno, když náhradník vstoupí na hrací plochu. Od této chvíle se stává hráčem a hráč, kterého nahrazuje, přestává být hráčem a stává se náhradníkem.
   d) náhradník podléhá pravomoci rozhodčího, ať už bude připuštěn ke hře nebo ne.
   e) pokud v průběhu letmého střídání vstoupil náhradník na hřiště dříve, než je střídaný hráč opustil nebo náhradník vstoupí na hrací plochu nebo ji střídaný hráč opustí jiným prostorem než je zóna pro střídání, rozhodčí hru přeruší. Provinivšího se hráče napomene žlutou kartou

a znovu zahájí hru nepřímým volným kopem ve prospěch mužstva, které se neprovinilo, z místa, kde se nacházel míč v okamžiku přerušení hry. Pokud byl míč uvnitř pokutového území provinivšího se mužstva, nepřímý volný kop se bude zahrávat z hranice pokutového území nejblíže místu, kde se nacházel míč v okamžiku přerušení hry.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Netýká se případů, kdy se hráč evidentně zraní, načež opustí hřiště mimo zónu pro střídání. Naopak předstírání zranění s úmyslem rychle vystřídat posoudí rozhodčí jako nesportovní chování a hráče napomene žlutou kartou.*

5. Brankář si může vyměnit své místo s jakýmkoli jiným hráčem. Činí tak rovněž "letmým" způsobem jako hráči v poli. Dres náhradního brankáře musí mít jiné číslo než měl střídaný brankář. Střídá-li brankáře hráč z pole, musí být číslo na jeho brankářském dresu shodné s číslem tohoto hráče na dresu do pole.
6. Minimální počet hráčů jednoho týmu na hřišti jsou tři (2+1), kromě začátku utkání, kdy musí být plný počet, tedy pět (4+1). Klesne-li počet hráčů na dva, zápas musí být ukončen.
7. Hráč, který je zraněn, musí kvůli ošetření opustit hrací plochu, pokud je to možné. Pokud je přece jen nutné ošetřit hráče na hrací ploše, musí tento po ošetření hrací plochu opustit a nesmí se na ni vrátit dříve, než je hra znovu zahájena a dokud nenahlásí svoji způsobilost k další hře třetímu rozhodčímu (není-li tento přítomen, druhému rozhodčímu).

Rozhodnutí KF ČMFS: *Hráč, který opustil hrací plochu s krvácejícím zraněním, se smí na hrací plochu vrátit zpět až poté, co si rozhodčí ověří, že jeho zranění již nekrvácí.*

PRAVIDLO 4
VÝSTROJ HRÁČŮ

1. Hráč nesmí mít na sobě nic, co by mohlo ohrozit bezpečnost jiného hráče i jeho samotného (přívěsky, náušnice, tvrdé obvazy, apod.).
   Rozhodnutí KF ČMFS: Hráč, který nastoupí v brýlích, uvede do zápisu prohlášení o tom, že hraje na vlastní nebezpečí, které vlastnoručně podepíše (možno jen v domácích soutěžích!)
2. Základní povinná výstroj hráče se skládá z trička (dres), trenýrek, stulpen, chráničů holení a sportovní obuvi. Pokud hráč nosí spodní oteplovací kalhoty, ty musejí být stejné základní barvy jako trenýrky. Povolenou obuví jsou tenisky, lehká tréninková obuv z kůže nebo gymnastická obuv s podrážkou z gumy nebo podobného materiálu. Používání obuvi je povinné.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Na venkovních hřištích je povoleno používat kopačky s gumovými nebo litými kolíky z umělé hmoty. Kopačky s kovovými kolíky jsou zakázány!*

3. Hráčská trička musí být očíslována číslicemi většími než 20 cm a to pouze celými čísly od 1 do 15, umístěnými na zadní části dresu. V mezinárodních utkáních budou hráči označeni ještě menšími číslicemi na přední části dresu. Každý hráč stejného družstva musí mít jiné číslo. Hráči jednoho družstva musí nastoupit k utkání v jednotných dresech, kromě brankáře, který musí mít dres odlišný od všech hráčů v poli a soupeřova brankáře.
4. Pouze brankář má povoleno nosit dlouhé kalhoty.
5. Používání chráničů holení všemi hráči včetně brankáře je povinné. Chrániče musejí být kompletně kryty stulpnami a musejí být z materiálu poskytujícího odpovídající náležitou ochranu (guma, plastická hmota, polyuretan, apod.).

   Rozhodnutí KF ČMFS: *Zjistí-li rozhodčí po zahájení hry na výstroji hráče závadu, kterou lze odstranit, nemusí ihned přerušit hru, ani když se hráč se závadou na výstroji zapojí do hry. Vhodným způsobem hráče vyzve, aby svoji výstroj uvedl do pořádku s tím, že pokud tak neučiní, vykáže ho při nejbližším přerušení z hrací plochy. Hráče, který neuposlechne výzvy rozhodčího, napomene rozhodčí žlutou kartou.*

6. Kapitán družstva musí být na levém rukávu zřetelně označen páskou z látky výrazně barevně odlišné od barvy jeho dresu, nejméně 3 cm širokou a snadno navlékatelnou.

   Rozhodnutí KF ČMFS: *Výstroj hráčů kontrolují rozhodčí vždy před začátkem utkání. Pokud dojde v průběhu hry k jakémukoli porušení , bude provinivší se hráč vykázán z hrací plochy, aby si upravil svou výstroj. Tento hráč se smí vrátit do hry pouze tehdy, je-li míč mimo hru a se souhlasem rozhodčího, který se přesvědčí o odstranění závady. Za takto vykázaného hráče smí nastoupit okamžitě náhradník. Pokud hráč závadu neodstraní nebo vstoupí do hry bez souhlasu rozhodčího, postupuje rozhodčí jako v případě nesportovního chování.*
   Rozhodnutí KF ČMFS: *Hráče, který po vstřelení branky svlékne dres, rozhodčí vyzve, aby si jej oblékl. Pokud hráč uposlechne, není osobně trestán. Pokud by hráč pokynu ihned neuposlechl nebo by zdržoval znovuzahájení hry, provokoval u lavičky soupeře nebo vyvolával nepokoje v obecenstvu, rozhodčí jej napomene za nesportovní chování. Jestliže má hráč na výstroji nebo spodním prádle emblém, reklamu či jiný nápis, který je v rozporu s ustanovením pravidel a v průběhu utkání bude viditelný, rozhodčí nezasahuje, ale porušení pravidla popíše v zápise o utkání.*

PRAVIDLO 5
HLAVNÍ ROZHODČÍ

K řízení každého utkání musí být ustanoveni dva rozhodčí – hlavní rozhodčí a druhý rozhodčí. Pokud se k utkání dostaví pouze jeden delegovaný rozhodčí, je rozhodčím hlavním. Druhý rozhodčí bude v tom případě nahrazen laikem, který ovšem nevykonává funkci druhého rozhodčího, ale pouze postranního. Nepoužívá píšťalky, ale praporku, nebo jiné odpovídající signalizace.

Pravomoc rozhodčího uplatňovat pravidla začíná vstupem rozhodčího na hrací plochu k zahájení hry a trvá až do ukončení utkání. Tato pravomoc trvá včetně doby poločasové přestávky a i po dobu, o kterou bylo utkání prodlouženo a v době, kdy se provádějí kopy ze značky pokutového kopu a včetně všech příslušných přestávek. Osobní tresty uděluje rozhodčí žlutou nebo červenou kartu.

Všeobecná pravomoc rozhodčího přijímat opatření k proviněním členů družstev (autorita rozhodčího) začíná podpisem zápisu o utkání kapitánem (vedoucím) družstva před utkáním a končí podpisem zápisu kapitánem družstva po utkání.

Ostatní provinění, ke kterým dojde mimo tuto dobu popíše rozhodčí v zápise o utkání.

Rozhodnutí rozhodčího o skutečnostech spojených se hrou jsou konečná.

Rozhodnutí KF ČMFS:

a) *Jestliže se hráč dopustí závažného provinění (pravidlo 12, odst.4 b,c,e) v době od podepsání zápisu o utkání před utkáním do okamžiku, kdy rozhodčí vstoupí na hrací plochu, aby zahájil utkání:*
   - *nepřipustí provinivšího se hráče ke hře a za tohoto hráče může nastoupit některý z náhradníků*
   - *družstvo nesmí doplnit počet náhradníků, pokud má v zápise o utkání uvedeno 12 hráčů*

b) *Jestliže se hráč dopustil přestupku v době od vstupu rozhodčího na hrací plochu k zahájení vlastního utkání až do zahájení utkání , uděluje rozhodčí osobní tresty v rámci pravomoci uplatňovat pravidla:*
   - *vyloučí hráče z účasti na hře a za tohoto hráče smí nastoupit některý z náhradníků*
   - *družstvo nesmí doplnit počet náhradníků, pokud má v zápise o utkání uvedeno 12 hráčů*

c) *Jestliže se hráč dopustí jakéhokoli přestupku v době od zahájení do ukončení utkání (včetně poločasové přestávky), uděluje rozhodčí osobní tresty v rámci pravomoci uplatňovat pravidla:*
   - *vyloučí hráče ze hry. Pokud se hráč dopustil závažného provinění jako hráč v poli, pokračuje jeho družstvo oslabeno ve smyslu ustanovení pravidla 12, odst.4*

– *družstvo nesmí doplnit počet náhradníků, pokud má v zápise o utkání uvedeno 12 hráčů*

d) *Jestliže se hráč dopustí závažného provinění v době od ukončení utkání do okamžiku podpisu zápisu o utkání kapitánem družstva po utkání, oznámí rozhodčí provinění hráče kapitánovi družstva. Provinění hráče uvede na zadní stranu zápisu o utkání a kapitán družstva potvrdí podpisem jeho totožnost.*
Všechna provinění hráčů, která nastala od okamžiku podepsání zápisu o utkání před začátkem utkání do okamžiku podepsání zápisu po utkání uvede rozhodčí na zadní stranu zápisu a kapitán družstva potvrdí podpisem totožnost hráčů.

Hlavní rozhodčí je povinen:

1. Uplatňovat pravidla a dbát na jejich dodržování všemi účastníky utkání
2. Nastupovat k řízení utkání v barevně jednotné výstroji s ostatními rozhodčími, skládající se z trika, trenýrek, stulpen a odpovídající obuvi. Barva dresů rozhodčích musí být odlišná od barvy dresů obou družstev s výjimkou brankářů. Musí mít při sobě patřičné vybavení - píšťalka, žlutá a červená karta, hodinky, tužka, vlastní záznamy o utkání a losovací mince
3. Vést si záznam o průběhu utkání, o událostech, které se přihodí během, před i po utkání.
4. Upouštět od trestání v okamžiku, kdy je přesvědčen, že kdyby tak učinil, poskytl by výhodu týmu, který se provinil - tzv. výhoda ve hře. Pokud rozhodčí takovou výhodu ve hře poskytne, nepřičítá se družstvu, které se provinilo, akumulovaná chyba (faul).

   Rozhodnutí KF ČMFS: *Poskytnutí výhody neuplatňovat, pokud došlo při zákroku ke zranění, které si vyžaduje okamžité ošetření.*

5. Při uplatnění výhody ve hře po zákroku, který je podle pravidel nutno trestat napomenutím nebo vyloučením, rozhodčí hráče napomene nebo vyloučí až při první situaci, kdy je míč mimo hru.
6. Dbát na to, že základním principem je ponechání co nejvolnějšího a plynulého průběhu hry.
7. Dbát na stejné posuzování přestupků před a po dosažení pěti akumulovaných chyb.
8. Důsledně postihovat hráče předstírajícího nedovolený zákrok. V případě, že byla kvůli simulování přerušena hra a nařízen nepřímý volný kop, napomenout hráče žlutou kartou bez ohledu na to, na kterém místě hrací plochy k zákroku došlo.
9. Dát znamení k opětnému zahájení hry po každém přerušení hry, ke kterému došlo ze strany rozhodčího (tedy nikoli autový kop, výhoz od branky nebo rohový kop), kromě situace, kdy vhazuje míč rozhodčího. Zna-

mení dává píšťalkou nebo ústně a to tak hlasitě, aby nemohlo dojít k pochybnostem, zda byla hra zahájena.

10. Dbát na dodržení doby trvání hry. Při mezinárodních utkáních se hraje vždy na 2 x 20 minut čistého času, a proto je vždy určujícím faktorem časomíra a za dodržení doby trvání hry odpovídá určený časoměřič. Při hře na hrubý čas jsou vždy rozhodující hodinky hlavního rozhodčího a časomíra je pouze orientační pomůckou.
11. Dbát na dodržení doby 1 minuty oddechového času a 2 minut trestu v případě, že není přítomen časoměřič ani druhý rozhodčí**.**
12. **Ukončit předčasně utkání nebo jej nezahájit v těchto případech:**
    a) počet hráčů jednoho z družstev na hrací ploše klesl pod tři, přičemž toto družstvo již nemá možnost postavit náhradníka
    b) v případě úmrtí některého z účastníků hry

    Rozhodnutí KF ČMFS: *Účastníkem hry se rozumí nejen hráči na hrací ploše i na lavičce náhradníků, ale i trenéři, funkcionáři (včetně lékaře, maséra, atd.), rozhodčí a časoměřič*

    c) na zákrok policie
    d) při násilí spáchaném na rozhodčím (inzultaci) hráčem, trenérem, funkcionářem některého z družstev nebo jinou osobou.

    Inzultací se rozumí: udeření, kopnutí, úmyslné podražení, násilné vražení, násilné cloumání, úmyslné vyražení píšťalky z úst, úmyslné prudké udeření míčem nebo jiným předmětem.
    Inzultací není např. plivnutí na rozhodčího, polití vodou, vytržení karet z ruky, apod. To je kvalifikováno pouze jako hrubé nesportovní chování.

Hlavní rozhodčí má právo:

1. Přerušit hru pro jakékoliv porušení pravidel.
2. Neumožnit vstup na hrací plochu žádné jiné osobě, kromě druhého rozhodčího a hráčů obou mužstev, bez jeho souhlasu.
3. Přerušit hru, jestliže byl podle jeho názoru hráč vážně zraněn, nechat jej podle potřeby ošetřit nebo nechat odnést z hrací plochy a poté hru okamžitě znovu zahájit. Jestliže je hráč zraněn tak, že to nevyžaduje okamžité ošetření, rozhodčí hru nepřeruší, pokud je míč stále ve hře. Hráč, který je schopen dojít k postranní čáře, nebude ošetřován na hrací ploše. Hráč, který krvácí, musí neprodleně opustit hrací plochu !
4. Vykázat ze hřiště jakéhokoli účastníka utkání, který se podle jeho názoru proviní násilným chováním, vážným faulem ve hře, nadávkami, hanlivými výroky či jiným nesportovním chováním. Po skončení utkání uvede tuto skutečnost a její okolnosti v zápise o utkání. Takto vykázaný účastník opustí bez zbytečných prodlev hrací plochu (nesmí samozřejmě zůstat ani na hráčské lavičce) a odebere se do šaten - nikdy ne do hlediště! Pokud je hráč vyloučen během poločasové přestávky, jeho tým pokračuje ve

hře s nezměněným počtem hráčů na hrací ploše. S udělením tohoto osobního trestu seznámí rozhodčí oba kapitány družstev ještě před zahájením druhého poločasu.
Napomenutí hráče signalizuje rozhodčí žlutou kartou, vyloučení hráče kartou červenou. Ostatní účastníky hry vykazuje ústně.

5. Rozhodnout, zda míč, poskytnutý ke hře, odpovídá . Pokud tomu tak není, míč vyměnit.
6. **Přerušit nebo dokonce předčasně ukončit utkání** z níže uvedených důvodů (v případě ukončení utkání z těchto důvodů je rozhodčí povinen vyčerpat všechny dostupné možnosti k dohrání utkání):
   a) pro tmu nebo špatnou viditelnost
   b) pro špatné povětrnostní podmínky (bouřka, sníh, prudký vítr), které by podle jeho názoru mohly i ohrozit zdraví hráčů
   c) pro nezpůsobilost hrací plochy
   d) hrají-li hráči tak, že je ohroženo jejich zdraví a je-li napomínání a vylučování neúčinné a nápravu nezjednají na výzvu rozhodčího ani kapitáni družstev
   e) pro trvalý nezájem některého z družstev na regulérnosti utkání
   f) pokud vyloučený hráč, nebo vykázaný účastník utkání odmítá opustit hrací plochu i po uplynutí lhůty stanovené rozhodčím kapitánovi jeho družstva (rozhodčí vždy nejprve stanoví kapitánovi lhůtu cca 1–2 minuty na zjednání pořádku)
   g) pro opakované hrubé nesportovní projevy obecenstva, které by podle jeho názoru mohly ohrozit bezpečnost účastníků utkání (např. opakované vnikání obecenstva na hrací plochu, házení nebezpečných předmětů, petard, světlic apod. na hrací plochu)

Rozhodnutí KF ČMFS: *Rozhodčí provádí při řízení utkání srozumitelnou signalizaci. S hráči v průběhu zápasu nediskutuje. Jediným, kdo smí vznést k rozhodčímu dotaz či připomínku v průběhu utkání, je kapitán družstva. Musí tak učinit slušnou formou a tak, aby nebyl narušen plynulý průběh hry.*

PRAVIDLO 6
DRUHÝ ROZHODČÍ

Druhý rozhodčí se pohybuje po opačné podélné straně hřiště než hlavní rozhodčí – zpravidla po té, na které jsou umístěny hráčské lavice a stolek časomíry. Má stejné pravomoci a povinnosti jako hlavní rozhodčí s výjimkou pravidla 5., odst. 10. Je rovněž vybaven píšťalkou. Jeho účast při mezinárodních utkáních je povinná.

Druhý rozhodčí odpovídá zejména:

a) za správné provedení střídání hráčů

b) za dodržení nařízení, že pouze jedna osoba (trenér) je oprávněna udílet pokyny hráčům z hráčské lavičky ve stoje a to pouze v prostoru vymezeném vlastní zónou pro střídání

V případě nepřítomnosti delegovaného časoměřiče a třetího rozhodčího:

c) za dodržení doby jedné minuty při oddechovém čase
d) za dodržení doby dvou minut při vyloučení hráče

V případě rozporné signalizace druhého rozhodčího s hlavním, platí vždy rozhodnutí hlavního rozhodčího. V případě nepatřičných zásahů druhého rozhodčího do rozhodování se může hlavní rozhodčí obejít bez jeho služeb Zařídí jeho výměnu nebo zbytek utkání dořídí sám a celou záležitost popíše v zápise o utkání.

PRAVIDLO 7
ČASOMĚŘIČ A TŘETÍ ROZHODČÍ

K utkání je nominován časoměřič a třetí rozhodčí. Jejich místo je mimo hřiště, zpravidla u stolku časomíry, u středové čáry mezi zónami pro střídání hráčů.

Časoměřič

1. Dbá na dodržení doby trvání hry podle .
2. Spouští časomíru při zahajovacím výkopu. Zastavuje časomíru vždy, když je míč mimo hru a opět spouští časomíru, když je hra znovu zahájena. Při hře na čistý čas signalizuje i konce poločasů, pátou akumulovanou chybu (faul) a oddechové časy obou družstev vhodným akustickým signálem odlišným od píšťalky rozhodčího (klakson).
3. Odměřuje dvě minuty trestu, je-li vyloučen hráč.
4. Odměřuje jednu minutu oddechového času.
5. Signalizuje počet akumulovaných faulů.
6. Dbá na řádné udělení oddechového času podle

Časomíra musí být vybavena zařízením pro měření čistého času, času vyloučení čtyř hráčů najednou, zaznamenávání počtu akumulovaných faulů a oddechových časů.

Časoměrné zařízení zajišťuje vždy pořadatel utkání. V případě hry na hrubý čas jsou rozhodující hodinky hlavního rozhodčího i v případě, že funguje veřejná časomíra.

Třetí rozhodčí

1. Eviduje počet akumulovaných faulů obou družstev
2. Zaznamenává všechna větší přerušení hry a jejich důvody
3. Zaznamenává střelce branek, napomenuté a vyloučené hráče
4. Zaznamenává ostatní důležité skutečnosti související s hrou
5. V případě zranění nebo jiné indispozice střídá rozhodčího na hrací ploše

V případě nevhodných zásahů ze strany třetího rozhodčího nebo časoměřiče

má hlavní rozhodčí právo je zbavit služby a vystřídat. Zprávu o tom uvede v zápise o utkání.
V případě neúčasti třetího rozhodčího přejímá jeho funkci časoměřič
Pro mezinárodní utkání je účast časoměřiče a třetího rozhodčího povinná.

PRAVIDLO 8
DOBA HRY

1. Doba trvání hry je tvořena dvěma rovnoměrnými obdobími o délce 20 minut, tzv. čistý čas. Případné odlišnosti hrací doby upravuje vždy rozpis (propozice) příslušné soutěže.
2. Dodržování odměřování času je sledováno časoměřičem, při hře na hrubý čas hlavním rozhodčím.
3. V případě zahrávání pokutového kopu a druhého pokutového kopu v utkáních hraných na hrubý čas musí být vždy délka poločasu prodloužena až do jeho řádného zahrání.
4. Každé družstvo má nárok na jednu minutu oddechového času v každém poločase řádné hrací doby. Hraje-li se na hrubý čas, doba oddechového času se do řádné doby trvání hry nezapočítává.
   Při udělení oddechového času musí být splněny tyto podmínky:
   a) Trenér družstva nebo jeho zástupce požádá o udělení oddechového času u stolku časomíry. Časoměřič ohlásí oddechový čas zvukovým signálem v nejbližším okamžiku, kdy je míč mimo hru a je v držení družstva, které o oddechový čas žádá. Pokud nefunguje časomíra, požádá trenér nebo kapitán družstva o udělení oddechového času přímo rozhodčího a to ve chvíli, kdy je míč mimo hru a je v držení družstva, které o oddechový čas žádá. Rozhodčí ho udělí ihned.
   b) Při udělení oddechového času se hráči mohou shromáždit u postranní čáry (poblíž lavičky náhradníků) a to tak, že hráči v poli neopustí hrací plochu a funkcionáři ani hráči na lavičce na hrací plochu nevstoupí. Není povoleno střídání hráčů v průběhu oddechového času. Od zaznění signalizace jíž je oddechový čas udělován až do ukončení oddechového času tímto signálem nesmí žádný hráč opustit hrací plochu ani jiný hráč na hrací plochu vstoupit. Teprve po ukončení oddechového času mohou hráči vystřídat a to i před zahájením hry.
   c) Za dodržení časového limitu jedné minuty odpovídá časoměřič. Pokud není časoměřič delegován, odpovídá za dodržení časového limitu druhý rozhodčí.
   d) Jestliže si tým nevybere oddechový čas v prvním poločase, nemůže si jej převést do poločasu druhého. Ve druhém poločase má nárok pouze na jeden oddechový čas
5. Během případného prodloužení utkání nelze čerpat oddechový čas.
6. Délka poločasové přestávky nesmí překročit 15 minut.

PRAVIDLO 9
ZAHÁJENÍ HRY

1. Před zahájením utkání se provede losování mincí. Družstvo, které los vyhrálo, si zvolí stranu, na kterou bude útočit. Zahajovací výkop má jeho soupeř.
2. Po signálu daném rozhodčím bude proveden zahajovací výkop směrem na polovinu soupeře. Míč při tom musí stát ve středu hřiště na značce a v ustálené poloze. Hráči stojí na svých vlastních polovinách hrací plochy a hráči družstva, které výkop neprovádí, stojí ve vzdálenosti nejméně tří metrů od míče, dokud není výkop proveden. Míč je ve hře, jakmile se po provedení kopu pohne směrem kupředu. Hráč provádějící výkop se nesmí míče dotknout podruhé dříve, než se jej dotkl jiný hráč na hrací ploše. Pro rozehrání zahajovacího výkopu neplatí limit čtyř vteřin.
3. Zahajovací výkop je prováděn v těchto případech:
   a) na začátku utkání
   b) na začátku druhého poločasu
   c) na začátku každé části prodloužení
   d) po dosažení branky (zahrává družstvo, které obdrželo branku)
4. Po poločasové přestávce si družstva vymění strany i hráčské lavice a výkop bude prováděn hráčem opačného družstva než na začátku utkání. Při případném prodloužení se losuje znovu za stejných podmínek jako v bodě 1.
5. Branky může být dosaženo přímo ze zahajovacího výkopu.
6. Při jakémkoli porušení bodů 1 - 4 tohoto pravidla, bude výkop opakován. Pouze pokud se hráč provádějící výkop dotkne míče podruhé dříve, než se míče dotkl jiný hráč, bude soupeřovu družstvu přiznán nepřímý volný kop z místa, kde se přestupek stal.
7. Při znovu zahájení utkání po dočasném přerušení hry z jakékoli příčiny neuvedené v těchto pravidlech a nezpůsobené přestupkem nebo chybou některého z družstev, za předpokladu, že míč před tímto přerušením neopustil hrací plochu, rozhodčí vhodí míč rozhodčího v místě, kde se míč nacházel před přerušením hry. V případě, že se míč nacházel v pokutovém území, je míč vhozen na čáře pokutového území v bodě, který je nejblíže místu, kde se míč nacházel při přerušení. Míč je ve hře v momentě, kdy se dotkne země.

   Rozhodčí musí vhození míče opakovat, pokud:
   a) míč po vhození přejde postranní nebo brankovou čáru aniž by se ho dotkl jiný hráč
   b) se míče dotkne některý hráč dříve, než míč dopadl na zem

PRAVIDLO 10
MÍČ VE HŘE A MIMO HRU

Míč je mimo hru:

a) Když celým objemem přejde brankovou nebo postranní čáru ať už po zemi nebo ve vzduchu.
b) Když hra byla přerušena rozhodčím.
c) Když se dotkne stropu.

Míč je ve hře:

a) Ve veškerém ostatním čase od zahájení hry do konce, včetně následujících situací:
b) Míč se odrazí od břevna nebo brankové tyče zpět do hřiště.
c) Míč se odrazí od rozhodčího stojícího na hrací ploše.
   V případě předpokládaného porušení pravidel, dokud není učiněno rozhodnutí, tedy jedná se o tzv. výhodu ve hře.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Dotkne-li se míč při hře stropu, hra bude opět zahájena autovým kopem proti družstvu, jehož hráč se míče dotkl jako poslední před dotekem stropu. Kop je zahráván z místa na bližší postranní čáře kolmo k místu, kde se míč dotkl stropu.*

PRAVIDLO 11
DOSAŽENÍ BRANKY

Branky je dosaženo, pokud tato pravidla nestanoví jinak, přejde-li míč celým objemem přes brankovou čáru mezi brankovými tyčemi a pod břevnem za předpokladu, že nebyl hozen, donesen nebo záměrně vržen rukou nebo paží hráčem útočícího družstva včetně jeho brankáře. Družstvo, které v průběhu zápasu zaznamená větší počet branek, bude vítězem. Jestliže nebude dosaženo žádné branky nebo bude dosaženo stejného počtu branek oběma družstvy, zápas skončí remízou. V tomto případě **může rozpis** soutěže nařídit prodloužení utkání.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Branky nelze dosáhnout přímo z autového kopu, úmyslnou rukou, přímo z nepřímého volného kopu, přímo z výhozu brankáře. Vlastní branky nelze dosáhnout ze žádné "standardní" situace (autový, rohový, volný přímý nebo nepřímý kop). V tom případě se zahrává rohový kop. V případě výhozu od branky, který skončí ve vlastní brance, záleží na tom, opustil-li míč pokutové území. Pokud ano, zahrává se rohový kop, pokud ne, opakuje se výhoz.*
Platnost dosažené branky potvrdí rozhodčí jedním až dvěma středně dlouhými hvizdy píšťalky.

PRAVIDLO 12
FAULY, CHYBY A NESPORTOVNÍ CHOVÁNÍ

1. Volný přímý kop

Volným přímým kopem bude potrestáno družstvo, jehož hráč se dopustí některého z následujících přestupků a to způsobem, který je podle rozhodčího nebezpečný, bezohledný anebo použije nepřiměřené síly:

a) kopne nebo pokusí se kopnout soupeře
b) podrazí soupeře, nebo se snaží nastavením nohy nebo skrčením pád soupeře způsobit
c) skočí na soupeře
d) vráží do soupeře nebezpečným způsobem aniž se soupeř brání, nebo prudce vráží do soupeře ramenem
e) napadne protihráče zezadu, vráží do soupeře zezadu, aniž ten mu brání ve hře
f) udeří nebo se pokusí udeřit soupeře
g) na soupeře plivne
h) drží soupeře
i) strčí do soupeře
j) ohrozí soupeře skluzem

Rozhodnutí KF ČMFS: *Skluzem se rozumí jakékoliv klouzání se vpřed či do stran po povrchu hrací plochy za využití jeho kluzkosti za účelem zabránit protihráči v další hře. Pokud není skluz veden proti osobě protihráče nebo jiným nebezpečným způsobem, netrestá se. Nezáleží na vzdálenosti od protihráče, ale na směru vedení zákroku. Pokud je skluz veden do souboje s protihráčem, trestá se volným přímým kopem. Pokud je při tom protihráč nebezpečně ohrožen, trestá se navíc napomenutím. Pokud dojde k přímému zasažení protihráče, trestá se vyloučením. Brankáři ve vlastním pokutovém území je povoleno hrát skluzem i při souboji o míč za předpokladu, že si nepočíná nebezpečně vůči protihráči.*

k) zahraje míč rukou, tedy míč rukou nebo paží zadrží, hodí, nese, případně do míče strčí (netýká se brankáře ve svém vlastním pokutovém území).

Rozhodnutí KF ČMFS: *Při zasažení míče rukou je důležité, jde-li o úmyslný pohyb proti míči. Pokud míč zasáhne ruku, která se přirozeně pohybuje (v běhu, při výskoku) a teč míče je zjevně neúmyslná, nechá rozhodčí pokračovat ve hře.*

Volný přímý volný kop bude zahráván soupeřovým družstvem z místa, kde do-

šlo k přestupku. Rozhodčí může navíc podle závažnosti přestupku užít napomenutí nebo vyloučení viníka. Pokud hráč družstva spáchá některý z výše uvedených přestupků ve vlastním pokutovém území, bude jeho družstvo potrestáno pokutovým kopem a to bez ohledu na postavení míče v okamžiku přestupku, pokud je míč ve hře. Volný přímý kop z vlastního pokutového území je možno zahrát z kteréhokoli místa v tomto území.
Všechny výše uvedené přestupky (a pouze tyto) jsou akumulovanými chybami (fauly).

Volný nepřímý kop
Volným nepřímým kopem bude potrestáno družstvo jehož hráč se dopustí některého z následujících přestupků:

a) hraje způsobem, který je možno považovat za nebezpečný, např. se pokouší kopnout do míče, který je v držení brankáře
b) není v kontaktu s míčem a přitom úmyslně brání soupeři ve hře (běhá mezi soupeřem a míčem nebo vystavuje tělo tak, aby bránilo soupeři a tvořilo překážku mezi soupeřem a míčem
c) atakuje brankáře, kromě případů, kdy brankář hraje mimo vlastní pokutové území
d) brání brankáři v rozehrání míče rukama
e) v průběhu letmého střídání vstoupí na hrací plochu dříve, než ji vystřídaný hráč opustí nebo na hrací plochu vstoupí nebo ji opustí na nesprávném místě
f) projevuje slovem nebo náznakem nesouhlas s rozhodnutím rozhodčího
g) proviní se nesportovním nebo hrubým nesportovním chováním (např. se snaží soupeře zmást výkřikem “přihraj”, “pusť” apod., používá na hřišti sprostých slov ať už k sobě či jiným osobám, odmítá si okamžitě upravit výstroj po upozornění rozhodčím)
h) dopustí se jiného přestupku, který není přesně specifikován, ale kvůli němuž je hra přerušena za účelem napomenutí nebo vyloučení hráče
Dále bude volným nepřímým kopem potrestáno družstvo jehož brankář se dopustí některého z následujících přestupků:
i) ovládá míč (má jej pod kontrolou) na vlastní polovině hrací plochy déle než 4 vteřiny
j) rukama se dotkne míče, který mu byl úmyslně přihrán hráčem jeho družstva a to částí nohy od kolene níže (týká se i autového kopu)
k) znovu zahraje míčem, který měl předtím ve své moci a rozehrál ho svým spoluhráčům, aniž by míč mezi tím opustil jeho vlastní polovinu hrací plochy nebo se jej dotkl protihráč (týká se i autového kopu zahraného brankářem)

Nepřímý volný kop bude zahráván z místa, kde došlo k přestupku, mimo případy, kdy k přestupku došlo uvnitř vlastního pokutového území. V takovém případě zahrává soupeřovo družstvo volný nepřímý kop z čáry pokutového úze-

mí v bodě, který je nejbližší místu přestupku. Nepřímý volný kop z vlastního pokutového území je možno zahrát z kteréhokoli místa v tomto území.
Pro rozlišení volného nepřímého kopu od přímého zvedají oba rozhodčí při nepřímém kopu nad hlavu napnutou paži s rozevřenou dlaní a drží ji nad hlavou tak dlouho, dokud se míč rozehraný z tohoto kopu nedotkne jiného hráče nebo neskončí mimo hru.

Napomenutí hráče
Hráč bude napomenut, jestliže:
a) v průběhu "letmého" střídání vstoupí na hrací plochu dříve než ji střídaný hráč opustí nebo na hrací plochu vstoupí z nesprávného místa
b) opakovaně porušuje pravidla hry
c) projevuje slovem nebo náznakem nesouhlas s rozhodnutím rozhodčího
d) proviní se nesportovním chováním
e) úmyslně opustí hrací plochu mimo zónu pro střídání bez povolení rozhodčího
f) odmítá dodržet řádnou vzdálenost od míče při soupeřově rozehrání nebo se jinak snaží rozehrání zabránit
g) zmaří soupeři slibně se rozvíjející akci nedovoleným zákrokem, za který se nařizuje volný přímý, event. pokutový kop

Vyloučení hráče
Hráč bude vyloučen ze hry pokud se dopustí následujících přestupků:
a) hraje surově
b) chová se hrubě nesportovně
c) používá urážlivých nebo hanlivých výroků
d) podruhé se proviní napomínatelným přestupkem (druhá žlutá karta)
e) plivne na soupeře nebo jinou zúčastněnou osobu
f) zabrání soupeři ve skórování úmyslným zahráním rukou (kromě brankáře ve vlastním pokutovém území)
g) zmaří soupeři vyloženou brankovou příležitost nedovoleným zákrokem, za který se nařizuje volný přímý, event. pokutový kop
h) úmyslně posune vlastní branku čímž zabrání soupeři v dosažení regulérní branky

Pokud je hráč vyloučen za přestupek v bodě b, c ,h, aniž by došlo k jinému porušení pravidel, pak bude hra po vyloučení hráče znovu zahájena nepřímým volným kopem z místa přestupku proti jeho družstvu. Výjimkou je opět pokutové území, kdy je kop zahráván z čáry pokutového území nejblíže k místu přestupku.
Dojde-li k vyloučení hráče, nesmí se dotyčný hráč znovu vrátit do hry, ale musí se neprodleně odebrat do šatny. Jeho družstvo pokračuje ve hře po dobu dvou minut oslabeno o jednoho hráče, pokud v této době neinkasuje branku. Po dvou minutách či po obdržení branky smí postižené družstvo doplnit počet hráčů na hrací ploše některým náhradníkem. Pro doplňování hráčů po dvouminutovém trestu platí tyto další zásady:

- jestliže obě družstva hrají vinou vyloučení o třech nebo čtyřech hráčích a je dosaženo branky, obě družstva pokračují dále ve stejném počtu hráčů.
- jestliže hraje pět nebo čtyři hráči proti třem a družstvo s větším počtem hráčů dosáhne branky, smí družstvo s menším počtem hráčů stav doplnit pouze o jednoho hráče.
- jestliže dosáhne branky družstvo menším počtem hráčů, počet hráčů se nemění.
- pokud jsou vyloučeni z jednoho družstva tři hráči, pak se může družstvo doplnit na tři hráče na hřišti a třetímu vyloučenému hráči se trest začíná počítat až po skončení trestu prvního vyloučeného.
- pokud družstvo nemůže doplnit stav hráčů na potřebný minimální počet tří (2+1), pak rozhodčí zápas předčasně ukončí.
- hráč, který se zapojuje do hry na místo vyloučeného hráče, tak smí učinit ihned po uplynutí dvou minut trestu

PRAVIDLO 13
VOLNÉ KOPY

Volné kopy se rozdělují do dvou kategorií:
Přímý - ze kterého lze přímo dosáhnout branky.
Nepřímý - ze kterého nemůže být přímo dosaženo branky, pokud se před dosažením branky míče nedotkl jiný hráč než hráč zahrávající volný kop.

1. Od místa, ze kterého se zahrává volný kop, musí být všichni hráči soupeřova družstva vzdáleni nejméně 5 metrů. Míč takto rozehrávaný musí ležet v klidu na místě kopu a ve hře je až poté, co se pohne.
2. Pokud se hráč družstva, proti kterému je volný kop zahráván, přiblíží k míči dříve, než je rozehrán, rozhodčí nařídí opakování volného kopu a provinivšího se hráče napomene.
3. Hráč zahrávající volný kop se po jeho zahrání smí znovu dotknout míče až poté, co se jej dotkl kterýkoli jiný hráč. Pokud hráč toto pravidlo poruší, nařídí rozhodčí proti jeho družstvu nepřímý volný kop z místa, kde se hráč dotkl míče podruhé.
4. Pokud družstvo zahrávající volný kop zbytečně otálí s rozehráním a překročí při tom dobu 4 vteřin, rozhodčí přizná soupeřovu družstvu nepřímý volný kop z téhož místa.
5. Volné kopy zahrávané z vlastního pokutového území mohou být rozehrány z kteréhokoliv místa uvnitř tohoto území.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Volný přímý kop a tedy i akumulovanou chybu (faul) signalizuje rozhodčí tak, že jednou rukou horizontálně ukáže směr, kterým se bude kop zahrávat a druhou rukou se vztyčeným ukazováčkem svisle ukáže na místo přestupku, čímž dá signál ke stolku časomíry, že se jedná o akumulovanou chybu (faul).*

PRAVIDLO 14
AKUMULOVANÉ CHYBY (FAULY)

1. Za akumulované chyby jsou považovány všechny přestupky uvedené v . Za každou takovou akumulovanou chybu nařídí rozhodčí přímý volný kop. Při tom provede signalizaci uvedenou v tak, aby bylo jasné, že se jedná o akumulovanou chybu.
2. V každém poločase zvlášť se akumulované chyby družstvu sčítají až do počtu pěti. Průběžný počet akumulovaných chyb obou družstev musí být zřetelně signalizován časomírou. Pátá akumulovaná chyba musí být časoměřičem signalizována zvukovým znamením.
3. Při prvních pěti volných přímých kopech, které jsou nařízeny proti mužstvu, jež se provinilo prvními pěti akumulovanými fauly během poločasu, smí toto mužstvo utvořit ze svých hráčů zeď. Při šestém a každém dalším (sedmém, osmém, atd.) akumulovaném faulu mužstva během poločasu je zakázáno utvořit zeď z hráčů, bránící kopu.
4. Při šesté a každé další akumulované chybě družstva během jednoho poločasu je tento kop zahráván ze značky 10 metrů od branky, tzv. druhý pokutový kop. Při jeho zahrávání platí tato pravidla:
   a) Hráči obou družstev při zahrávání tohoto kopu zůstávají na hrací ploše za imaginární čarou, která je souběžná s brankovou čarou a probíhá místem odkud je míč zahráván. Všichni hráči obou družstev musí stát minimálně 5 metrů od míče a mimo pokutové území bránícího družstva.
   b) Výjimkami v postavení hráčů jsou zahrávající hráč a brankář, proti němuž je kop zahráván. Brankář může stát kdekoliv uvnitř vlastního pokutového území, nejblíže však 5 metrů od míče.
   c) Hráč, který tento kop zahrává, musí být před tím, než rozhodčí dá pokyn k zahrání, zřetelně identifikován zvednutím ruky.
   d) Hráč zahrávající kop musí vystřelit na branku a nesmí jej přihrát jinému spoluhráči. Míč je ve hře, když se pohne vpřed.
   e) Po rozehrání kopu se nesmí míče dotknout žádný hráč dříve, než se jej dotkne brankář nebo se míč odrazí od tyče nebo břevna či opustí hrací plochu. Zároveň nesmí být porušeno ustanovení pravidla 13, čl. 3.
   f) Nachází-li se místo přestupku, za který má být zahráván druhý pokutový kop, ve vzdálenosti větší než je imaginární čára 10 m od branky, musí se zahrávat ze značky 10 metrů a nelze kop zahrávat z místa přestupku.
   g) Nachází-li se místo přestupku, za který má být zahráván druhý pokutový kop, ve vzdálenosti menší než je imaginární čára 10 m od branky, může se družstvo zahrávající kop rozhodnout, zda ho zahraje ze značky 10 metrů nebo z místa přestupku. Tuto volbu oznámí hráč za-

hrávající kop hlavnímu rozhodčímu. Při zahrávání z místa přestupku platí analogicky ustanovení.

h) Akumulované fauly načítané družstvu ve druhém poločase se mu přenášejí do případného prodloužení.

i) Při provádění druhého pokutového kopu neplatí limit čtyř vteřin.

Za porušení ustanovení

– bránícím družstvem: kop bude opakován, pokud nebylo dosaženo branky
– útočícím družstvem: před zahráním kopu a je-li dosaženo branky, ta nebude uznána a kop bude opakován
– hráčem provádějícím kop: po zahrání kopu, soupeřovu družstvu bude přiznán nepřímý volný kop

Rozhodnutí KF ČMFS: *Uplatňování v soutěžích ČMFS řeší rozpis (propozice) konkrétní soutěže*

PRAVIDLO 15
POKUTOVÝ KOP

Pokutový kop se nařizuje proti družstvu, jehož hráč se v nepřerušené hře uvnitř vlastního pokutového území dopustil proti soupeři přestupku, za který se nařizuje volný přímý kop. Z pokutového kopu může být přímo dosaženo branky. V případě zahrávání pokutového kopu musí být vždy doba trvání hry příslušného poločasu prodloužena tak, aby mohl být pokutový kop řádně zahrán. Ať je pokutový kop zahráván v průběhu normální hrací doby nebo v průběhu nastavení, branka musí být uznána i přes to, že míč před tím než prošel mezi brankovými tyčemi a pod břevnem se dotkl buď některé z těchto tyčí nebo břevna nebo brankáře, nebo kombinace těchto možností, za předpokladu, že nedošlo k jinému porušení.

Při zahrávání pokutového kopu musí být dodrženy tyto zásady:

a) Míč musí stát v klidu na pokutové značce
b) Hráč, který kop zahrává, musí být před tím, než dá rozhodčí pokyn k zahrání, zřetelně identifikován zvednutím ruky
c) Bránící brankář musí stát čelem do hřiště na své brankové čáře mezi brankovými tyčemi dokud míč není ve hře (může pohybovat nohama a činit klamné pohyby tělem)
d) Hráč zahrávající pokutový kop musí kopnout mít dopředu a nesmí se míče dotknout podruhé dříve, než se míče dotkne kterýkoli jiný hráč. Míč je ve hře, když se pohne vpřed.
e) Ostatní hráči obou družstev zůstávají na hrací ploše mimo pokutové území nejblíže 6 metrů od brankové čáry a nejblíže 5 metrů od míče
f) Při provádění pokutového kopu neplatí limit čtyř vteřin

Za porušení ustanovení

- bránícím družstvem: kop bude opakován, pokud nebylo dosaženo branky
- útočícím družstvem: před zahráním kopu a je-li dosaženo branky, ta nebude uznána a kop bude opakován

- hráčem provádějícím kop: po zahrání kopu, bude soupeřovu družstvu přiznán nepřímý volný kop

PRAVIDLO 16
AUTOVÝ KOP

Přejde-li míč celým svým objemem přes postranní čáru, ať už po zemi nebo ve vzduchu, bude vykopáván zpět do hry jakýmkoli směrem z místa, kde přešel postranní čáru. Rozehrávat bude hráč opačného družstva, než toho, jehož hráč se míče dotkl poslední na hrací ploše.

Pro rozehrání platí tyto zásady:

1. Míč musí stát nehybně přesně na postranní čáře v místě, kde přešel postranní čáru
2. Hráč provádějící rozehrání nesmí svýma nohama překročit postranní čáru (musí mít nohy za čárou vně hřiště nebo přesně na ní)
3. Hráč musí kop provést do 4 vteřin od okamžiku, kdy má míč v moci tak, že je schopen kop provést a je na místě kopu.
4. Hráč, který provedl rozehrání, nesmí hrát míčem podruhé dříve než se míče dotkne kterýkoli jiný hráč, jinak je přiznán soupeřovu družstvu nepřímý volný kop z místa, kde se hráč dotkl míče podruhé. Míč je ve hře, jakmile se pohne.
5. Hráči družstva, které rozehrání neprovádí, musejí být vzdáleni nejméně 5 metrů od místa rozehrání. V případě nedodržení vzdálenosti může být viník napomenut.
6. Z rozehrání nemůže být přímo dosaženo branky. V takovém případě se nařizuje výhoz od branky.

V případě porušení bodů 1 až 3 je rozehrání přiznáno hráčům soupeřova družstva.

PRAVIDLO 17
VÝHOZ OD BRANKY

Přejde-li míč celým svým objemem brankovou čáru mimo její část mezi brankovými tyčemi a pod břevnem (gól), a to ať už ve vzduchu nebo po zemi a byl naposledy zahrán hráčem útočícího družstva, brankář, který stojí uvnitř vlastního pokutového území, vyhodí míč zpět do hry.

Pro výhoz od branky platí tyto zásady:

1. Brankář musí stát uvnitř vlastního pokutového území.
2. Míč musí opustit pokutové území, teprve potom je ve hře, dříve se ho nesmí žádný hráč dotknout

3. Hráči soupeřova družstva musí zůstat mimo pokutové území z něhož je výhoz rozehráván.
   Při porušení bodů 1 až 3 se výhoz opakuje.
4. Brankář, který míč rozehraje svým spoluhráčům, se nesmí míče znovu dotknout dříve, než se míče dotkl hráč soupeřova družstva nebo míč překročil středovou čáru. Toto ustanovení platí i při vystřídání brankářů během této situace.
   Při porušení bodu 4 bude proti brankářovu družstvu nařízen volný nepřímý kop z místa, kde se brankář míče dotkl podruhé. Pokud k tomu došlo uvnitř jeho pokutového území, bude kop rozehráván z čáry pokutového území nejblíže k místu přestupku.
5. Brankář musí míč rozehrát do 4 vteřin od okamžiku, kdy má míč plně v moci uvnitř vlastního pokutového území.
   Při porušení bodu 5 bude proti brankářovu družstvu nařízen volný nepřímý kop z čáry pokutového území nejblíže místu, kde brankář míč držel.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Pokud by z výhozu od branky vhodil brankář míč do vlastní branky a míč při tom neopustil pokutové území, branka neplatí a výhoz se opakuje. Pokud ovšem brankář zachytí míč ze hry a hodí si ho do branky, branka platí, míč byl ve hře. Pokud zachytí brankář míč ze hry, nemusí ho rozehrát mimo pokutové území.*
Nepřímý volný kop se nenařizuje, pokud brankář přehodí míč přes středovou čáru.

PRAVIDLO 18
ROHOVÝ KOP

Přejde-li míč celým objemem brankovou čáru mimo část mezi brankovými tyčemi a pod břevnem, ať už ve vzduchu nebo po zemi a byl naposledy zahrán hráčem bránícího družstva, bude zahráván rohový kop.

Pro zahrání rohového kopu platí tyto zásady:

a) Míč musí stát nehybně uvnitř rohového čtvrtkruhu.
b) Hráči družstva, které kop neprovádí, musí dodržet vzdálenost 5 m od místa rozehrání. V případě nedodržení vzdálenosti může být viník napomenut
c) Hráč zahrávající rohový kop musí rozehrát do 4 vteřin od okamžiku, kdy má míč v moci tak, že je schopen kop provést a je na místě kopu.
d) Hráč zahrávající rohový kop nesmí hrát míčem podruhé dříve, než se míče dotkl kterýkoli jiný hráč, jinak je soupeřovu družstvu přiznán nepřímý volný kop z místa, kde se hráč dotkl míče podruhé. Míč je ve hře, jakmile se pohne.
e) Přímo z rohového kopu může být dosaženo branky.

V případě porušení bodu c je soupeřovu družstvu přiznán nepřímý volný kop z rohového čtvrtkruhu.

V případě porušení ostatních pravidel se rohový kop opakuje.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Při rohovém kopu se netrestá přešlap.*

PRAVIDLO 19
KOPY ZE ZNAČKY POKUTOVÉHO KOPU

Kopy ze značky pokutového kopu budou zahrávány v případě, že propozice soutěže ukládají rozhodnout o vítězi utkání a k tomuto rozhodnutí nedošlo ani v řádné hrací době, ani v prodloužení. V tomto případě budou uplatněny následující podmínky:

a) Rozhodčí vybere míč, kterým budou zahrávány všechny kopy a určí branku, na kterou se budou kopy provádět.
b) Rozhodčí provede losování pomocí mince. Družstvo, které los vyhrálo, zahrává kop jako první.
c) Rozhodčí si zapíše první pětici hráčů obou družstev. Tato pětice bude vybrána ze všech hráčů uvedených v zápise o utkání.
d) Pět kopů bude střídavě zahráváno každým družstvem.
e) Jestliže po zahrání pěti kopů vstřelilo jedno z družstev větší počet branek, stává se vítězem.
f) Jestliže po zahrání pěti kopů dosáhla obě družstva stejného počtu branek nebo nebylo dosaženo žádné branky, zahrávání kopů bude pokračovat po jednom ve stejném pořadí do té doby, než obě družstva zahrají stejný počet kopů (nemusí to být nezbytně pět kopů) a jedno družstvo dosáhne o branku více než družstvo druhé.
g) Tyto dodatečné kopy budou zahrávány hráči, kteří se nezúčastnili první série pěti kopů včetně brankáře. Poté, co opět střídavě zahraje každý z těchto hráčů další sérii kopů a opět není rozhodnuto, zahrají znovu hráči úvodních pětic (viz. odst. c). Při zahrávání druhého kola kopů musí být přesně dodrženo pořadí z kola prvního. Takto se postupuje až do úplného rozhodnutí.
h) Vyloučený hráč se kopů nesmí zúčastnit.
i) Kterýkoli hráč oprávněný ke hře v utkání smí kdykoli převzít místo svého brankáře.
j) Brankář stejného družstva, jako je střelec provádějící kop, zůstává na hrací ploše mimo pokutové území a nezasahuje do hry.
k) Při provádění kopů jsou na hrací ploše pouze hráči obou družstev a oba rozhodčí. Hráči s výjimkou zahrávajícího střelce a obou brankářů se shromáždí na druhé polovině hřiště než je branka určená k provádění kopů. Tuto oblast hřiště a hráče kontroluje druhý rozhodčí. Hlavní rozhodčí kontroluje pořadí hráčů, dbá na správný zápis střelců branek. Při provádění kopů kontroluje správné postavení míče, postavení a pohyb brankáře i střelce a signálem píšťalkou dává povel k zahrání kopu.

Rozhodnutí KF ČMFS: *Pokud má družstvo v okamžiku ukončení doby hry větší počet hráčů než družstvo soupeře, zredukuje počet hráčů, kteří se zúčastní provádění kopů tak, aby byl shodný s počtem hráčů soupeře, a oznámí rozhodčímu jméno a číslo každého hráče, který se provádění kopů nezúčastní. Odpovídá za to kapitán družstva.*

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Pokud tato pravidla nestanoví jinak, platí pravidla fotbalu, kromě pravidla **č. 11 – Ofsajd**.

Příloha G
PRAVIDLA PRO MINIFOTBAL

Pro minifotbal platí platná s následujícími odlišnostmi vyplývajícími ze specifických zvláštností této herní formy.

Hlavní přednosti minifotbalu

- hráči jsou daleko častěji ve styku s míčem
- zmenšený herní prostor nutí hráče k větší herní spolupráci
- rozdíl v četnosti zásahů hráčů do hry je podstatně větší než v normálním fotbale
- hokejové střídání je příčinou maximálního soustředění na hru po celé střetnutí
- utkání jsou provázena daleko častější střelbou a tím i brankář je podstatně více zapojován do hry, což způsobuje, že od útlého mládí se u něho rozvíjí typické pohybové struktury
- zrušení ofsajdu způsobuje, že u hráčů mizí obava z přerušení právě z důvodu, že hráč je v ofsajdu. Tato skutečnost zvýrazňuje herní projev hráče
- branky rozměrů 5 x 2 metrů znamenají, že svými rozměry odpovídají herním situacím při minifotbale – svou velikostí jsou úměrné prostoru a představují jednu z největších předností minifotbalu
- vzniklé herní situace jsou velmi blízké herním situacím při normálním fotbalu
- minifotbal lze brát jako objektivní kritérium pro posouzení herních předpokladů každého hráče.

Na základě těchto dílčích předpokladů, lze formulovat celkový závěr: Hlavní význam minifotbalu spočívá v tom, že při formování individuálního herního projevu je zachována herní spolupráce ve hře celého družstva.

Organizace soutěží v minifotbalu

Organizování soutěže v rámci krajů ČMFS, přičemž základní stupeň by měly představovat soutěže v jednotlivých okresech a velkých městech (Praha, Brno, Ostrava).
Hlavním smyslem soutěží v minifotbale je totiž dosáhnout toho, aby se mini-

fotbal hrál celoplošně, tj. ve všech krajích a v rámci těchto svazových orgánů v každém okrese.
Hlavním iniciátorem v celoplošném zavedení minifotbalu jsou proto kraje prostřednictvím svých odborných komisí, tj. STK a trenérské rady, respektive komise mládeže a dále pak profesionální trenér mládeže příslušného kraje.
V rámci jednotlivých okresů by soutěže v minifotbale měly být řízeny STK.
V každém případě v rámci okresů soutěže organizovat dlouhodobě a to buď formou jednorázových utkání na základě rozlosování soutěže nebo formou satelitních turnajů (družstva rozdělit do skupin a výsledky turnajů sčítat).
Každý okres by měl dbát na to, aby do okresního přeboru v minifotbale bylo zapojeno co možná nejvíce družstev. Na základě této skutečnosti posuzovat družstvo v minifotbale za řádné mládežnické družstvo, tak jak to ukládá soutěžní řád.
Vyústěním rozšíření minifotbalu v příslušném kraji by pak měla být organizace krajských přeborů v minifotbale. V této krajské soutěži by zákonitě měly být zastoupeny všechny okresy příslušného kraje.
Tuto krajskou soutěž organizovat dlouhodobě na základě rozlosování. Při tomto způsobu organizace respektovat územní hlediska a hrát krajské soutěž ve více skupinách s následným závěrečným finále.
Druhý způsob organizace soutěže o přeborníka kraje, spočívá v uspořádání závěrečného turnaje za účasti přeborníků jednotlivých okresů, jehož vítěz se stane krajským přeborníkem v minifotbalu v daném soutěžním ročníku. Obměnou tohoto způsobu organizace je i to, že do závěrečných kol o krajského přeborníka jsou nalosovány vždy územně dva nejbližší okresy, z nichž vítězové postupují dále až do závěrečného finále.
Podobně jako v okresech, tak i v krajích je vlastní organizace v kompetenci příslušného kraje.
Podobně jako všechny ostatní mládežnické soutěže, tak i minifotbal hrají chlapci narození po 1. 1. běžného roku do 11 let s tím, že základní podmínkou je dovršení věku 6 let.
Od tohoto data může být hráč také zaregistrován.
V rámci okresů organizovat soutěže v rozmezí celé věkové hranice, tj. 6–11 let, v rámci kraje pak v rozdělení 6–8 a 8–11 let (vždy hrát současně na dvou polovinách hřiště). Toto kritérium uplatňovat i v případě, že krajské finále bude organizováno jednorázově – účastníci budou mít za povinnost přijet s družstvy obou věkových kategorií (opět by se hrálo současně na dvou polovinách hřiště).
Kromě vlastní mistrovské soutěže by měly být nedílnou součástí zápasové činnosti družstev přípravky i nadstavbové turnaje, na kterých by měla startovat družstva přibližně stejné výkonnostní úrovně. Pořadateli těchto turnajů by měly být především oddíly a kluby, přičemž se u předních mládežnických klubů předpokládá, že tyto turnaje budou pořádat po ročnících.
Zavedení soutěže mini-fotbalu v rámci jednotlivých krajů ve dvou věkových kategoriích 6–8 let a 8–11 let. Uspořádání soutěží ponechat na zvážení jednotlivých výkonných výborů krajů.

Doporučení ČMFS :
Tyto soutěže zahájit především v jednotlivých okresech buď dlouhodobou soutěží (příklad:sdružování 2–3 okresů do skupiny) nebo formou satelitních turnajů, kde se výchova mladých fotbalistů jeví jako nejprogresivnější forma soutěže. Tam, kde uznají za vhodné hrát krajský přebor (viz. Severočeská kraj), ponechat na zvážení pracovníků příslušného kraje.
Tyto soutěže zakončovat v rámci jednotlivých regionů (krajů) a nehrát je až do republikového finále. Prvořadým úkolem je zavedení jednotných pravidel a počtu hráčů v utkání na celém území České republiky v působnosti ČMFS.
Doporučené kategorie:
Minifotbal v rámci krajů a OFS (starší přípravka 8 – 11 let, mladší přípravka 6 – 8 let)

DESET HLAVNÍCH ZÁSAD

Pracovní skupina UEFA sestavila seznam důležitých hlavních zásad pro trenéry a rodiče:

1. **Dětská kopaná znamená hru a hra znamená zábavu**
   Pro mladé hráče znamená dětská kopaná jejich první setkání s organizovanou hrou. Nezapomeňte, že pro ně to musí znamenat zábavu a radost a nikoliv tvrdou práci. Musí se to stát nedílnou součástí jejich mladých životů. První dojem je ukazatelem dalšího vývoje dítěte. A tak jim ponechte zábavu. Nechte je, aby si hráli a méně pozornosti věnujte výsledkům. Nejlepším výsledkem, kterého můžete dosáhnout v dětské kopané, je mít šťastné a rozradostněné děti, které si hrají spolu se svými přáteli a přitom se mohou ledasčemu přiučit
2. **Pro děti je nejdůležitější, když mohou být se svými přáteli**
   Děti se dříve se svými kamarády setkávaly v parcích nebo na polích ve svém sousedství. Trávily svůj volný čas tam a často hrály fotbal. A tak dospělí nesmí zapomenout na to, že důležitým hlediskem kopané pro děti je, aby byly pohromadě se svými přáteli. Musíme svoji pozornost věnovat přátelství, neboť to podporuje lidského ducha. Proto se snažme, aby co možno nejvíce kamarádů a spolužáků hrálo v jejich družstvu
3. **S každým se musí maximálně počítat**
   Nikdo se nezlepší tím, že bude sedět za postranní čárou. A nikdo také nemůže dnes říci, které z dětí se později kvalifikuje pro fotbal dospělých. Dnešní “dětské hvězdy” se zřídkakdy stávají “profesionály budoucnosti”. A tak je nechte, aby všichni hráli stejně dlouho a dejte všem příležitost, aby si mohli zahrát na různých místech.
4. **Učte děti vyhrávat i prohrávat**
   Staré přísloví říká: “Jenom když budete umět prohrávat, budete také umět vítězit” a dospělí by měli jít jako vždy příkladem. Budou li umět prokazo-

vat v takových situacích dobré sportovní chování, budou se děti chovat podobně.

5. **Více praxe, méně zápasů**
   Naše snaha o to, aby s hráči více učili, aby byli vystaveni tlaku při hře v rámci soutěže, by se měla stát pravidlem. Příliš mnoho zápasů může psychického a sociálnímu vývoji dítěte uškodit. V Norsku existuje pravidlo, podle kterého děti do 10 let nesmí sehrát více jak 20 zápasů a děli do 12 let maximálně 25 zápasů.
6. **Dětská kopaná musí být pestrá a všestranná**
   Výchova v několika sportovních disciplínách bude prospěšná i fotbalu při trénování základních schopností a poslouží i dobře vyrovnané fyzické kondici. Pozornost musí být věnována stavbě těla jako celku, spolu se všeobecnými tréninkovými metodami a splněním základních norem sportovní hygieny a sportovního stravování.
7. **Nabídněme nabídnout dětem kopanou, která „přináší radost“**
   Dětská kopaná se musí stát pro všechny zúčastněné pozitivní zkušeností, která přináší mladým hráčům ze všeho nejvíc potěšení ze hry.
8. **Hry jsou pro děti a nikoliv pro dospělé**
   Rodiče a příbuzní musí projevovat o fotbalový život svých dětí zájem. Musí chodit na jejich tréninky a zápasy. Musí posilovat u mladých hráčů jejich sebedůvěru a musí podporovat klub v jeho práci. Dospělí nesmí nikdy zapomenou na to, že je to jejich dítě, které hraje a nikoliv oni.
9. **Mějte před soupeřem a rozhodčím respekt**
   Od samého začátku musí být dítě vedeno k tomu, aby mělo zdravou úctu před soupeři a rozhodčím, v duchu Fair Play. Dospělí vždy musí jít příkladem.
10. **Dejte dítěti správné dětské vybavení**
    Nemá význam, aby se rostoucím dětem kupovalo příliš drahé sportovní vybavení (boty, chrániče holení, atd.), protože je nebudou moci po několika málo měsících používat. Levnější modely jsou často stejně tak dobré. Uspořádejte pravidelnou “výměnu vybavení”, na které může být použité vybavení předáno jiným dětem

Základní technická ustanovení a odlišnosti pravidel pro minifotbal

PRAVIDLO I
HRACÍ PLOCHA

1. Hrací plocha je polovinou normálního hřiště, jehož postranní čáry jsou čarami brankovými a středová i branková čára jsou čarami postranními.
2. Pokutové území je ohraničeno značkami pro provedení rohového kopu u mladších přípravek a prodlouženou boční čarou pokutového území normálního hřiště (viz. plánek hřiště na minifotbal)

Branky mají rozměr 2x5 metrů a jsou umístěny uprostřed brankových čar. Branky jsou opatřeny sítěmi

4. 8 metrů před brankou je vyznačena pokutová značka
   V kategorii 6-8 let (mladší přípravky) se vyznačí značky pro provedení kopu z rohu ve vzdálenosti 12 metrů od levé a pravé tyče branky.
5. V kategorii 8-11 let (starší přípravky) se rohové kopy provádějí ze značky kopu z rohu a z průsečíků pomezní a středové čáry normálního fotbalového hřiště
6. Tyče a břevno branky normálního fotbalového hřiště jsou součástí hrací plochy pro minifotbal,
7. Řídící orgán soutěže, může povolit výjimku v rozměrech hrací plochy.

Nákres hrací plochy utkání v minifotbalu

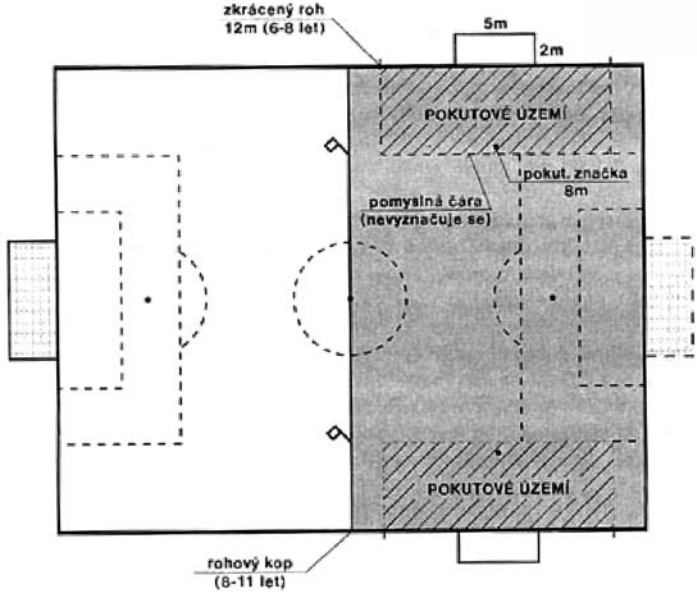

PRAVIDLO II
MÍČ

Hraje se zásadně s míči velikosti “4”,

PRAVIDLO III
POČET HRÁČŮ

Minifotbal hrají chlapci ve věku 6 – 11 let a v jednotlivých utkáních startují na platné registrační průkazy. Počet hráčů jednoho mužstva 7 + 1 = 8
Družstvo je složeno maximálně ze 16 hráčů, z čehož je vždy na hrací ploše sedm hráčů v poli a brankář. Mezi všemi 16ti hráči může docházet libovolně k výměně i v nepřerušené hře avšak tím způsobem, že nejprve hřiště opustí střídající hráč a teprve poté může vstoupit na hrací plochu nový hráč. Při porušení pravidel nařídí rozhodčí nepřímý volný kop ve prospěch druhého družstva. Minimální počet hráčů družstva v utkání je pět hráčů v poli a brankář, klesne-li počet hráčů pod 6 nelze v utkání pokračovat. Střídání se provádí z vymezeného prostoru podél brankových tyčí normálních branek, kde jsou také umístěny lavičky náhradníků,
Závěrečný pozdrav po skončení utkání se provádí hokejovým způsobem (ruce si podají všichni hráči),

PRAVIDLO IV
VÝSTROJ HRÁČŮ

Hráči musí být před i po celou dobu střetnutí řádně ustrojeni a dodržovat předepsanou výstroj (v minifotbale není dovoleno hrát s kopačkami s vyměnitelnými kolíky, hráči musí mít chrániče holení).

PRAVIDLO V
ROZHODČÍ

Dle pravidel fotbalu, Souboru předpisů případně RMS

PRAVIDLO VI
ASISTENT ROZHODČÍHO

Není delegován

PRAVIDLO VII
DOBA HRY

Hrací doba jednoho utkání je 2 x 25 minut s dodržením poločasové přestávky 10 minut, při satelitních turnajích se hraje se zkrácenou hrací dobou – viz rozpis soutěží řídícího orgánu,

PRAVIDLO VIII
ZAHÁJENÍ HRY

Dle pravidel fotbalu

PRAVIDLO IX
MÍČ VE HŘE A ZE HRY

Je-li míč ze hry, uvádí jej do hry zpět brankář z prostoru pokutového území a to buď výhozem nebo výkopem z ruky. Kroky brankáře v pokutovém území se nepočítají. Jakmile položí brankář míč na zem, může pokračovat ve hře pouze nohou. Při uvádění míče do hry brankařem musí být hráči soupeře mimo pokutové území,

PRAVIDLO X
DOSAŽENÍ BRANKY

Dle pravidel fotbalu

PRAVIDLO XI
OFSAJD

Při minifotbale neplatí *ofsajdová pozice a* ani ofsajd

PRAVIDLO XII
ZAKÁZANÁ HRA A NESPORTOVNÍ CHOVÁNÍ

Dle pravidel fotbalu

PRAVIDLO XIII
VOLNÉ KOPY

1. při provádění volných kopů smí stát hráči soupeře minimálně 3 metry před brankářem, a to z důvodů, aby měl brankář vytvořeny podmínky pro výkon své činnosti.
2. v utkáních lze použít zpětnou přihrávku brankáři, tj. malou domů,

PRAVIDLO XIV
POKUTOVÝ KOP

Dle pravidel fotbalu

PRAVIDLO XV
VHAZOVÁNÍ

Dle pravidel fotbalu

PRAVIDLO XVI
KOP OD BRANKY

Brankář je-li míč ze hry, uvádí jej do hry zpět brankář z prostoru pokutového území a to buď výhozem nebo výkopem z ruky. Kroky brankáře v pokutovém území se nepočítají. Jakmile položí brankář míč na zem, může pokračovat ve hře pouze nohou. Při uvádění míče do hry brankařem musí být hráči soupeře mimo pokutové území.
V utkáních lze použít zpětnou přihrávku brankáři, tj. malou domů.

PRAVIDLO XVII
KOP Z ROHU

Dle pravidel fotbalu. Vzdálenost 12 metrů od levé a pravé tyče branky.

Dodatek – VZOR PROPOZIC pro pořádání turnajů nebo soutěží mládeže v minifotbalu

Podmínky účasti:
a) Registrační průkazy
b) Všichni hráči musí být registrovaní a prokazovat se rozhodčímu utkání platným registračním průkazem ČMFS.
c) Povinnosti družstev
d) Povinnosti družstev jsou uvedeny v Soutěžním řádu fotbalu. Výjimky z těchto povinností může povolit, na základě zdůvodněné písemné žádosti podané nejpozději 14 dní před zahájením soutěže příslušná řídící STK VV OFS.

Střídání hráčů v utkání:
Zúčastněná družstva uvedou do zápisu max. 16 hráčů s náhradníky, kteří jsou

před utkáním přítomni. Při utkání minifotbalu je počet střídání stanoven bez ohledu na to, zda se jedná o brankáře nebo hráče v poli bez omezení (hokejové) vždy i v nepřerušené hře.

Hrací doba utkání:

soutěže minifotbalu 2 x 25 minut
Pokud se utkání hraje jako předzápas, musí být předzápas časově stanoven takto: Předzápas minifotbalu – 1 hod 30 min před zahájením hlavního zápasu. (toto ustanovení jsou oddíly – kluby povinny dodržovat i při dohodách o změně termínu nebo začátku utkání).

Hrací plocha:

Hraje se napříč na polovině normální hrací plochy, kterou není nutno zvlášť vyznačovat. Brankové čáry jsou tvořeny pomezními čarami normální hrací plochy a jsou na nich vyznačeny body pro zahrávání zkrácených rohových kopů. Pomezní čáry jsou tvořeny na jedné straně brankovou čarou normální hrací plochy a na druhé straně půlící čarou normální hrací plochy. Půlící čára se na zmenšené hrací ploše zvlášť nevyznačuje.
Pokutové území je ohraničeno značkami pro provedení rohového kopu a prodlouženou boční čarou pokutového území normálního hřiště (viz. plánek hřiště) na minifotbal.
Branky tvoří dvě svislé tyče vzdálené od sebe 5 metrů a spojené břevnem, jehož spodní hrana je 2 metry nad hrací plochou, a jsou opatřeny sítěmi.

Míč

Hraje se s míči velikosti “4”.

Počet hráčů

Každé mužstvo má 16 hráčů. Maximální počet náhradních je 8. Střídání se během hry neomezuje. Hráč, který byl střídán se může znovu vrátit do hry a střídat jiného hráče.

Doba hry

Hraje se 2 x25 minut s poločasovou přestávkou 10 minut. Při turnajových utkáních – zkrácená hrací doba.

Ofsajd

Pravidlo o ofsajdu zde neplatí. Při “malé domů” je narozdíl od velkého fotbalu povolena brankáři hra rukou.

Hodnocení výsledků v soutěži:

Provádí se podle Soutěžního řádu ČMFS.

Systém soutěží:
Soutěže minifotbalu se hrají systémem každý s každým dvoukolově podle rozlosování, nebo formou turnajů. Vítěz okresu hraje turnajově o přeborníka kraje.

Technická ustanovení

Předpis
Hraje se podle Pravidel fotbalus odlišnostmi pro minifotbal a Soutěžního řádu fotbalu.

Startují
- hráči řádně registrovaní za příslušný oddíl (klub) kopané.
- hráči narození 1. 1. 19.. a později, starší 6ti let, registrovaní za žáky příslušného oddílu (klubu).

Pro "krajský přebor minifotbalu" se doporučuje řídícím orgánem následující výjimka:
Na normální hrací ploše budou sehrána souběžně dvě utkání.

PRAVIDLA FOTBALU

FUTSALU A MINIFOTBALU

platná od 1. 7. 2005

Pro Českomoravský fotbalový svaz
vydalo Nakladatelství OLYMPIA a. s.,
Klimentská 1, Praha 1, roku 2005
jako svou 3431. publikaci
První vydání, 200 stran
Obálku navrhl Jan Zoul
Technický redaktor Jan Zoul
Sazba LD, s. r. o. – Tiskárna PRAGER
Vytiskly Zlínské tiskárny a.s., Zlín-Kudlov
Tem. sk. 11
27-057-2005